

2
2007

6,90 €

Uusi **SAFIIRI**

Henkinen kulttuurilehti

- Transpersoonallinen psykologia ja sen tutkimusmenetelmät
- Jung ja individuaatio
- Ken Wilber ja kokonaisuuden näkeminen
- Teosofiaa Suomessa 100 vuotta

Luonto

Tiloja vuokrattavana Kerimäellä

Via-Akatemia, **Kaukalinna** (rakennettu 1853), Viitamäentie 189

Via ry, **Wanha Apteekintalo** (rakennettu 1911), Ristisointie 1

• kodinjuhlat • kokoukset • kurssit

Majoitusta erityisesti ryhmille.

VIA-AKATEMIA
kurssit
via.akatemia@via.fi

Puhelin (015) 543 112

VIA RY
vuokraukset
kaukalinna@via.fi

www.via.fi

UUSI SAFIIRI 33. VSK

Kustantaja:
Via-Akatemian säätiö

Toimituksen osoite:
Uusi Safiiri, PL 4, 58201 Kerimäki

Päätoimittaja ja toimitussihteeri:
Terttu Seppänen
050 567 9630, terttu.seppanen@via.fi

Toimittaja
Tuula Uusitalo

Verkkoversio:
Timo Ristiluoma

Taitto:
Tomi Leporinne, Avendis

Tämän numeron kirjoittajat:
Börje Fri, Anita Heiskanen, Oili Härkönen,
Juha-Pekka Jakonen, Sinikka Juntura, Yrjö
Kumila, Kaisa Pakkala, Rauni Pietarinen, Irma
Rantala, Airi Roos, Marja-Leena Salojuuri ja
Riitta Wahlström

Uusi Safiiri -lehdessä julkaistavat artikkelit
ilmaisevat kirjoittajien omia mielipiteitä.

Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetetyistä
kirjoituksista tai kuvista. Toimitus pidättää
itselleen oikeuden muokata tekstejä.

Tilaukset, osoitteenmuutokset, laskutus:
Uusi Safiiri, PL 4, 58201 Kerimäki.
Kaukalinna/Via-Akatemia,
Sinikka Juntura, 015 543 112, 040 8255165.
Tilaukset myös internetin kautta:
www.via.fi/safiiri.htm

Tilaus tehdään maksamalla vuositilaushinta
12 euroa lehden tilille: Uusi Safiiri,
Kerimäen Op 513 300 - 223577, viite 550.

Ilmoitukset:
015 543 112, 040 8255165/Sinikka Juntura
uus.safiiri@via.fi
Ilmoitushinnat sivulla 137

Painopaikka:
CityOffset, Tampere

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy 2 kertaa vuonna 2008,
toukokuussa ja marraskuussa.

Uusi Safiiri tehdään pääosin talkootyönä.
Pyrimme noudattamaan annettuja ilmestymis-
aikatauluja.

Internet:
www.via.fi

ISSN 0781-7975

© Via-Akatemian säätiö

Seuraava lehti ilmestyy toukokuussa 2008.
Kirjoitukset ja materiaali 1.3.2008 mennessä.

Uusi SAFIIRI

Sisällys 2 2007

- 4 **Pääkirjoitus**
Terttu Seppänen
- 5 **Yhtä toistemme ja koko elämän kanssa**
Transpersoonallinen psykologia ja sen
tutkimusmenetelmät
Irma Rantala
- 38 **Syvemälle itsen tuntemiseen**
C.G.Jungin individuaatioprosessi matkakumppanina
Marja-Leena Salojuuri
- 54 **Ken Wilber ja kokonaisuuden näkemisen taito**
Juha-Pekka Jakonen
- 62 **Kolumni: Elämäntehtävänä viherympäristö**
Börje Fri
- 64 **Muuttuva luontosuhteemme**
Riitta Wahlström
- 73 **Kutsu maan ja veden auttajiksi**
Riitta Wahlström
- 76 **Lähivesistön auttaminen henkisen työn
ja tekojen kautta**
Kaisa Pakkala
- 82 **Luonnon ympäristökriisistä
luomakunnan eheyteen**
Rauni Pietarinen
- 98 **Totuuden etsintä ja viisaustraditio elävät**
Suomen Teosofisen Seuran 100-vuotisjuhla
Tuula Uusitalo
- 104 **Teosofisen Seuran Suomen osaston
100-vuotiskatsaus**
Yrjö Kumila
- 113 **Myös rajatieteilijät juhlivat**
Rajatieto Suomessa 100 vuotta
Tuula Uusitalo
- 115 **Suomen naisille ensimmäisinä maailmassa
täydet poliittiset oikeudet**
Suomen eduskunta 100 vuotta
Sinikka Juntura
- 119 **Runoja** Anita Heiskanen
- 120 **Uskonpuhdistuksen henki eläväksi**
kansallistajunnassa
Mikael Agricolan 450-vuotisjuhlavuosi
Sinikka Juntura
- 126 **Kirjakatsaus**
- 134 **Via-Akatemia tiedottaa**
- 137 **Uusi Safiiri –lehden tilaustiedot**
- 139 **Ilmoituksia**

Kannen kuva ja toteutus: Tomi Leporinne

Kaiken kokonaisuus

Uusi Safiiri -lehden pääartikkeli *Yhtä toistemme ja koko elämän kanssa* osuu elämän ytimeen. Me ihmiskuntana olemme yhtä toistemme ja yhtä koko luomakunnan kanssa. Yhteys ulottuu myös ylitajuisiin henkisiin todellisuuksiin. Humanistisen psykologian virrasta eriytynyt transpersoonallinen psykologia nosti ylitajunnan ja muuntuneet tajunnantilat tutkimuksen kohteeksi. Länsimaiselle psykologialle tutumpi puoli on ollut psyyken alitajuinen tiedostamaton dynamiikka. Irma Rantala käsittelee asiantuntevasti artikkelissaan transpersoonallisen psykologian perusteita ja tutkimusmetodeja. Marja-Leena Salokuuri tuo esille C. G. Jungin, viime vuosisadan tunnetun psykiatrin ja esoteerikon urauurtavat tutkimukset individuaatioprosessista ihmisolemuksen valo- ja varjopuolten eheyttäjänä.

Nykyajan tunnetuin transpersoonallinen ajattelija Ken Wilber ei pidä enää työtään transpersoonallisena, vaan integraalisena, joka *sekä ylittää että sisältää niin behavioristisen, psykoanalyttisen, humanistisen kuin transpersoonallisen alueen ja kattaa myös sosiaalisen ja kulttuurisen*. Wilberin laajan tuotannon kantava ajatus on kaiken teoria. JP (Juha-Pekka) Jakonen esittelee tässä numerossa Wilberin ajatuksia. Wilberin vahvuus on kokonaisuuden näkeminen. Jatkamme Wilberteemalla tulevissakin numeroissa.

Edellisessä Uusi Safiirin numerossa oli esillä mm. vuoden -05 rauhannobelisti Wangari Maathain tekemä työ, jonka kansainvälisesti tunnetuin piirre – puiden istuttaminen – liittyy ekologiaan. Tämänvuotinen Nobelin rauhanpalkinto noudatti myös ekologista linjaa mutta laajemmin: se annettiin ilmastomuutosasiaa tunnetuksi tehneelle entiselle Yhdysvaltain varapresidentille ja presidenttiehdokkaalle Al Gorelle. Ilmasto on noussut huomion kohteeksi ja työskäkaa riittää, jotta ilmasto-oireisiin ehditään reagoida ajoissa.

Luonto on noussut esille julkisessa keskustelussa myös eheyttävien ja parantavien ominaisuuksiensa vuoksi. Luonto samoin kuin ympäristöpsykologia ja -terapia ovat tulleet ammatti-ihmisten työvälineiksi. Ekopsykologian uranuurtaja Riitta Wahlström tuo esille sekä luonnon parantavat voimat että ihmisen vastuun luonnon hoitamisessa.

Rauni Pietarinen tarkastelee teemaa kristillisen ekoteologian näkökulmasta. Siinä ja muissa luontoartikkeleissa viitataan japanilaisen Masaru Emoton veden kiderakenteista ottamiin valokuviin. Ne osoittavat, miten ajatukset ja tunteet vaikuttavat ympäristöön. Vesi herkkänä vastaanottavana aineena muuntaa kiderakennettaan ajatusten ja tunteiden laadun mukaan harmonisesta epäharmoniseen.

Kun tämä havainto saa todistusvoimaa enemmän, muuttaa se maailmaa ja ihmisten ajattelu- ja tuntemistapoja, koska ajatukset ja tunteet muuttavat ympäristöä energiaväreltelynsä suuntaisesti.

Rauhaisaa lähestyvää adventin aikaa!

Terttu Seppänen

Transpersoonallinen PSYKOLOGIA

Yhtä toistemme ja koko elämän kanssa

Transpersoonallinen psykologia ja sen tutkimusmenetelmät

TEKSTI IRMA RANTALA
RUNOT OILI HÄRKÖNEN
MUOTOKUVAPIIRROKSET TUULA UUSITALO

Transpersoonallinen psykologia on terveyden ja inhimillisen potentiaalin psykologiaa. Sen huomion kohteena ovat pyhimykset, profeetat, suuret taiteilijat ja sankarit täyden inhimillisen kehityksen malleina ja kasvun suuntana. Ihmisen kehitys suuntautuu kohti täyttää ihmisyyttä. Ihmisen persoonallisuus on kulkuväline, jonka avulla sielu ja henki kulkevat maailmassa.

Kuka tutkii sitä, mitkä ovat avaimet onnelliseen, terveelliseen ja pitkäikäiseen elämään?

Tämä kirjoitus käsittelee transpersoonalista psykologiaa ja sen tutkimusmenetelmiä. Keskeisenä lähdeoteoksena on William Braudin ja Rosemarie Andersonin (1998) kirja *Transpersonal Research Methods for the Social Sciences*. Braudin ja Andersonin taustaorganisaatio on vuonna 1975 perustettu Institute of Transpersonal Psychology Kaliforniassa, jossa he toimivat professoreina. Siellä Braud ja Anderson opettivat yhdessä kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä ja kurssien puitteissa kehittivät perinteisten tutkimusmenetelmien laajennuksia transpersoonalliseen suuntaan.

Pohdintojeni ytimiä

Transpersoonallisista tieteenaloista psykologia menetelmiseen on tällä hetkellä pisimmällä,

mutta siltäkään ei ole vielä varauksettomasti tunnustettua asemaa psykologiatieteen kentässä.¹ Sen mielenkiinto kohdistuu lyhyesti määriteltynä ihmiseen spirituaalisena², hengellisenä ja henkisenä olentona. Transpersoonallinen psykologia tutkii ihmisen kokemuksen syvimpiä puolia kuten mystisiä kokemuksia, meditatiivisia tiloja, ihmeen ja ekstaasin kokemuksia ja muuttuneita tietoisuuden tiloja, jotka ylittävät tavanomaiset biologisen ja psykologisen samaistumisemme rajat. Näillä kokemuksilla on oma neurofysiologinen perustansa, mutta sen selvittäminen ei anna vastauksia kysymyksiin kokemusten *merkityksestä* ihmisen elämässä, joka on tämän kirjoituksen tarkastelutaso. Ei ole myöskään itsestään selvää, että niitä tutkitaan tieteellisissä yhteisöissä, sillä transpersoonalliset kokemukset tai niiden merkitykset eivät aivan vielä helposti taivu

"Transpersoonallinen psykologia ja sen tutkimusmenetelmät"

-kirjoitus sisältää:

Pohdintojeni ytimiä

Tieteellinen tieto ja sen rajoitukset

Transpersoonallinen psykologia

Transpersoonallisen psykologian varhaiset pioneirit

William James

Carl Gustav Jung

Abraham Maslow

Nykyteoreetikko Ken Wilber

Transpersoonallisen psykologian määritelmä

Perinteiset tutkimusmenetelmät

Transpersoonallisia tutkimusmenetelmiä

Integraalitutkimus (Integral Inquiry)

Intuitiivinen tutkimus (Intuitive Inquiry)

Eheyttävä tutkimus (Organic Research)

Poikkeuksellisten kokemusten käyttö tutkimuksessa

Gothónin pyhiinvaelluskokemus

Oivalluksen valon välähtelyä

Kirjallisuutta

Transpersoonallisessa tutkimuksessa perinteisiä menetelmien lisäksi otetaan huomioon erilaiset transpersoonallisen tietämisen tavat. Tutkimusprosessissa voidaan käyttää hyväksi *kaikkia tiedonlähteitä*, aivan kuten Paul Feyerabend esitti. Näitä ovat hengelliset ja spirituaaliset viisausperinteet, kaunokirjallisuus, omat transpersoonallisen tiedon lähteet kuten unet, poikkeukselliset kokemukset, synkroniteetit ja sisäinen ohjaus, hiljainen tieto, ruumiin tieto, tunteet ja tunnetilat, intuitio ja suora tietäminen. Omat oletukset voidaan kyseenalaistaa tai kääntää pääläelleen ja tunnistaa piilo-oletamuksia. On paikallaan arvioida jo ennen tutkimukseen ryhtymistä, miten se muuttaa tutkijaa, tutkittavia, lukijakuntaa, ammattialaa ja yhteiskuntaa.

tieteen perinteisin menetelmin tutkittavaan ja mitattavaan muotoon.

Aluksi pohdin tieteellisen tiedon luonnetta nykyisellään ja sen rajoituksia suhteessa transpersoonalliseen sekä perustelen tarvetta transpersoonallisten kokemusten tutkimiselle ja tutkimusmenetelmien uudistamiselle. Tässä tukeudun kahden pitkän linjan tutkijan, sosiopsykologi Antti Eskolan ja uskontotieteilijä René Gothónin näkemyksiin tieteellisen tiedon rajoituksista.

Sen jälkeen tarkastelen transpersoonallisen psykologian taustaa ja käsitettä. Nostan esiin kolme alan varhaista pioneeria, William Jamesin, Carl Gustav Jungin ja Abraham Maslowin ja joi-takin heidän esittämäänsä tärkeitä ja merkittäviä käsitteitä. William Jamesin teos *Uskonnollinen kokemus*, joka pohjautuu hänen luentoihinsa vuosilta 1901–1902, on uskon-psykologian klassikko.

Carl Gustav Jung oli sveitsiläinen psykiatri, analyttisen psykologian perustaja ja merkittävä esoteerikko, kiistanalainen, mutta transpersoonalliselle psykologialle edelleen tärkeä teoreetikko. Monet hänen kehittämistään käsitteistä ovat vakiintuneet yleiseen tietoisuuteen. Samaten Abraham Maslow oli pioneeri, humanistisen ja transpersoonallisen psykologian perustajahahmo, joka on laajentanut merkittävästi käsitystä ihmisestä ja hänen potentiaalistaan. Hänen myöhäisimmät teoksensa odottavat vielä monin paikoin lukijoitaan. Näiden pioneerien lisäksi esittelen lyhyesti transpersoonallisen teorian huomattavan kehittäjän Ken Wilberin.

Määrittelen transpersoonallisen psykologian Robert Hutchinsin käyttämin termin. Määrittelyn voisi tehdä toisinkin, koska mikään määritelmä ei ole vielä saavuttanut vakiintunutta asemaa. Olen käyttänyt tässä Hutchinsin

kuvausta transpersoonallisesta psykologiasta, koska se laajana ja kattavana antaa suhteellisen monipuolisen kuvan alasta.

Kuvaan myös lyhyesti empiirisen tutkimusprosessin kulkua ja tavanomaisia tutkimusmenetelmiä ja esittelen neljä transpersoonallisen psykologian tarjoamaa uutta tutkimusmenetelmää, tai pikemminkin perinteisten tutkimusmenetelmien laajennusta. Nämä menetelmät ovat olleet osittain jo pitkään käytössä eri tieteenaloilla toteutetuissa tutkimuksissa. Menetelmien kehittäjät ehdottavatkin niitä käytettäväksi entisten menetelmien rinnalla niitä täydentävinä ja tutkimuksen syvyyttä lisäävinä.

Lopuksi tarkastelen René Gothónin tekstejä pyhiinvaellusmatkastaan Athosvuorelle transpersoonallisen psykologian ja esitelyjen menetelmien näkökulmasta ja pohdin, mitä transpersoonallisia menetelmiä Gothóni on käyttänyt tuntematta

kenties lainkaan koko transpersoonallista kenttää. Tarkastelun avulla lukija saa havainnollisemman käsityksen menetelmien soveltamisesta tutkimuskäytäntöön.

Tieteellinen tieto ja sen rajoitukset

Nykyistä vallitsevaa maailmankuvaa voi luonnehtia luonnontieteelliseksi. Tieteellisyys on kriteeri, jolla perustellaan ajatusten, väitteiden ja teorioiden oikeudellisuus. Tieteen pyrkimyksenä on saada aikaan järjestystä ilmiöiden moninaisuuteen löytämällä lainalaisuuksia, säännönmukaisuuksia, joiden avulla ilmiöiden esiintyminen voidaan selittää ja ymmärtää. Tässä tarkoituksessa kehitellään teorioita, asioiden selityksiä tai todellisuutta kuvaavia malleja, joiden avulla pyritään selittämään, ennustamaan ja kontrolloimaan todellisuutta mahdollisimman hyvin. Tutkimukselle on

Transpersoonallinen psykologia tutkii ihmisen kokemuksen syvimpiä puolia kuten mystisiä kokemuksia, meditatiivisia tiloja, ihmeen ja ekstaaasin kokemuksia ja muuttuneita tietoisuuden tiloja, jotka ylittävät tavanomaiset biologisen ja psykologisen samaistumisemme rajat.

"Kaikki kelvatkoon mikä toimii!"

Feyerabend

yleensä asetettu arvovapauden ja objektiivisuuden vaatimus.

Länsimainen tiede on pitäytynyt enimmäkseen materian tutkimiseen, näin ainakin luonnontiede. Näkyvä maailma avautuu eteemme materian muodossa ja tiede on sovittanut tutkimusmenetelmänsä materian asettamiin ehtoihin. Tutkitaan siis materiaa käyttämällä sen tutkimiseen soveltuvia mittausmenetelmiä. Omalla tavallaan valinta on järkevä ja perusteltu, mutta asiasta seuraa usein myös se, että mitään muuta ei pidetä edes olemassa olevana. Keitä me olemme, mistä me tulemme ja mihin me olemme matkalta? Materian tutkimisella ei saada tyydyttäviä vastauksia näihin ihmisiä askarruttaviin perimmäisiin kysymyksiin. Vastauksia niihin sekä elämänviisautta, onnea ja hyvinvointia etsitään tieteen ulkopuolelta, ja usein se löydetään sellaisista sisällöistä, jotka saavat tiedemiehet puistelemaan päätään tai repimään pelihousunsa. Mutta miksi meillä on tiede, joka ei käsittele meille tärkeitä asioita? Koska vastauksia niihin ei saada tieteen menetelmin. Silloin on syytä muuttaa tieteen menetelmiä. Eivät tieteen tekemisen menettelytavat ole ikiajoiksi kiveen hakattuja. Tiedehän on ihmisten tekemää ja siten myös ihmisten muutettavissa.

Asiaa on pohtinut myös **suomalaisen sosiaalipsykologian grand old man, emeritusprofessori Antti Eskola** (2003, 25), joka kertoo tiedeyhteisön asettamista rajoituksista – tosin vasta eläkkeelle jäätyään:

"Solidaarisuusside yhteiskuntatieteisiin ja lähimpiin työtovereihin asetti sekin rajoituksia, sa-

moin pieni pelko tieteen ajatuspoliiseja kohtaan, jotka eivät välttämättä ole vähemmän pelättäviä kuin poliittiset politrukut. Jumalasta hyväksyvästi puhuva yhteiskuntatieteilijä ei ehkä olisi ollut tieteellisesti vakuuttava. Pahimmassa tapauksessa hän olisi vienyt uskottavuutta oppiaineeltaan ja opetukseltaan sekä ollut kiusallinen rasite laitokselleen – jopa kiusallisempi kuin poliittiset osalistujat, joita yhteiskuntatieteissä sentään myös arvostettiin. ... Tiedeyhteisössä esiintyvistä ilmaisu- ja rajoituksista vapauduin, kun eläkeiän saavuttaneena syksyllä 1997 jätin professorinviran. Nyt voin kirjoittaa niin kuin pidän tärkeänä ja

oikeana ilman, että pitäisi ajatella, saako laitokseni tästä pisteitä vai menettääkö se niitä. Saan jopa kirjoittaa suomeksi ja tekstejä, joihin kukaan ei viittaa."

Kenen leipää syöt, sen lauluja laulat. Eskolan tekstistä käy hämmästyttävän selvästi ilmi tutkijayhteisön yksittäistä tutkijaa sitova voima. Ulkopuolinen

saattaisi naiivisti luulla, että alansa auktoriteetilla ei olisi ollut esteitä omien todellisten ajatustensa esittämislle.

Myös uskontotieteen professori René Gethöni kertoo samantyyppisestä ahdistuksesta tiedeyhteisön asettamien vaatimusten paineessa (2000, 142–143):

Tiede on erittäin luovaa toimintaa, mutta siinä luovuus on ajattelun ja tieteellisen diskursin kahlitsema. Taiteessa luovuus on selvästi vapaampaa elämysten esilletuomista ja sisäistä havainnoimista. Olen pitkään kokenut ristiriitaa taiteilijaminäni ja tieteilijäminäni välillä. ... Nyt paine on kuitenkin käynyt sietämättömäksi – taiteilija on ryhtynyt vaatimaan oikeutettua

Kauneus

*Vähän vihreää ja kasteen pisara
ruusun terälehdellä loistain
siteenään auringonsäde,
pisara valon voimaa toistain.
Valo voisihan tulla
myös mielen varjoja poistain.*

paikkaansa elämässäni. ... Elämäni tässä vaiheessa on aivan välttämätöntä yhdistää minussa oleva taiteilija ja tiedemies.

Gothónin eräs ratkaisu tieteen ja taiteen yhdistämiseksi oli kirjoittaa kirja, joka on kaunokirjallinen, mutta hänen tietelijäminäänsä refleктоiva. Kirjassa Gothóni (2000, 170–171) tulee lähelle Eskolan pohdintoja isä Teofiloksen sanoin:

Inhimillistä elämää tutkivan tulisi hyödyntää koko ajatusmaailmansa, kesyttää eläytymiskykyään ja terävöittää tunne-elämänsä analyyttiseksi tutkimusvälineeksi. Ihminen ei ole vain rationaalinen olento. Hän ei useinkaan elä loogisten kaavojen mukaisesti. Ihmisen elämää hallitsevat tunteet. Akateemisista tutkimustuloksista ei ole suurtakaan hyötyä tunteiden ymmärtämisessä. Eivät tukijat tutki sellaisia ihmistä kiinnostavia kysymyksiä kuin 'Mitkä ovat avaimet onnelliseen, terveelliseen ja pitkäikäiseen elämään?'

Eskola (2003, 59) kehottaa ottamaan etäisyyttä tieteen perinteisistä menetelmistä Paul Feyerabendin³ anarkistisessa hengessä: *"Metodia" vastaan! Kaikki kelvatkoon, mikä toimii!* Tämä on radikaali kannanotto aikansa eturivin tiedemieheltä, tutkimusmenetelmien tunnetulta kehittäjältä. Perustana tälle kehotukselle on Eskolan omakohtainen, vahva kokemus siitä, että ihmisen itseymmärrys voi lisääntyä paitsi empiiristen havaintojen myös esimerkiksi uni-

en välittämien muistojen ja oivallusten sekä psykoanalyysin teorioiden kautta. Pragmaattisesti Eskola pitää kiinnostavana ja tutkimisen arvoisena *sitä, mikä toimii.*

Mikä sitten toimii ihmisten elämässä? Ihmistä inspiroi ja motivoi se, minkä hän kokee merkittäväksi, merkitykselliseksi ja todeksi omassa elämässään. Elämän merkitykset ovat

aina henkilökohtaisia ja vaihte-

levat ihmisten välillä. Ne ovat sidoksissa ihmisen historialliseen taustaan, sosioekonomiseen asemaan ja kulttuuriseen elintapaan, joiden lisäksi myös kaikki yksilölliset tapahtumat kuten vaka-va sairaus tai muutokset ihmissuhteissa jättävät jälkensä.

Yksilöt ovat eri tavoin haavoittuvia ja reagoivat eri lailla ulkoisiin tapahtumiin. Reagointi on yhteydessä heidän geneettisiin,

psykologisiin ja kognitiivisiin piirteisiinsä. Ihmiset eivät toimi

säännönmukaisesti, vaan biologisten

ja psykososiaalisten, kognitiivisten ja affektiivisten tekijöiden vuorovaikutus on aina yksilöllistä. (Berger 2001, 4–15.)

On syytä pysähtyä kuuntelemaan kahden pitkän tukijanuran tehneen ja kokeneen tiedemiehen ääntä ja pohtimaan heidän esittämäänsä kysymyksiä. Molemmat refleктоivat itseään ja elämäänsä. He miettivät perinteiset rajat ylittäviä kokemuksiaan ja sitä, miten vähän tilaa niille on tiedeyhteisössä. Habermasilaisittain ilmaistuna heidän *tiedonintressinsä on emansi-*

patorinen: ihminen voi vapautua yhteiskunnan instituutioiden tai ympäristön asettamista rajoituksista kriittisen itsereflektion avulla. Jungilaisittain nähtynä he käyvät läpi *individuaatioprosessia* ja maslowilaisittain he painiskelevat *itsensä toteuttamisen* kysymysten kanssa.

On aika sisällyttää ihmisen elämän merkitykselliset ja häntä muuttavat kokemukset entistä vakavammin myös tieteen tutkimuskysymysten joukkoon ja kehittää niiden tutkimiseen soveltuvia menetelmiä. Tiedettä ja arvoja ei tarvitse nähdä toisensa poissulkevinä eikä tieteen perinteisiä työkaluja tarvitse hylätä, vaan niiden joukkoon voidaan lisätä uusia. Kuten Maslow totesi: jos vasara on ainoa työkalu, joka sinulla on, näet kaikkialla vain nauloja. Transpersoonallinen psykologia tarjoaa meille uusia työkaluja aivan Gothonin ja Eskolan esittämässä hengessä.

Transpersoonallinen psykologia

Transpersoonallisen psykologian kenttä syntyi 1960-luvun kulttuuristen ja poliittisten muutosten pyörteissä Yhdysvalloissa ja erityisesti sen länsirannikolla, keskuksena San Franciscon Bay Area. USA soti Vietnammassa, kokeiltiin ja käytettiin huumeita, uusia näkökulmia avattiin suuntaan jos toiseenkin, keskusteltiin ja väiteltiin, matkusteltiin Aasiassa perehtymässä idän henkisiin perinteisiin. Uudistajien joukossa olivat Abraham Maslow, Anthony Sutich, James Fadiman, Robert Frager, Stanislav Grof, Sonja Margulies, Michel Murphy ja Miles Vich. Bay Area on vieläkin transpersoonallisen psykologian merkittävä keskittymä, sillä siellä ilmestyy *The Journal of Transpersonal Psychology* (1969 –), alueella on viisi alan yliopistotasoisia oppilaitosta ja kaksi yhdistystä⁴ ja tarjolla on hämmästyttävä määrä henkisen

kasvun seminaareja ja työpajoja. (Braud & Anderson 1998, xix–xx.)

Euroopassa kehitys on edennyt toisin. Eri maissa on perustettu kansallisia yhdistyksiä sekä vuonna 1987 niitä yhdistävä EURO-TAS (the European Transpersonal Association) Brysselissä. Euroopan transpersoonalliset yhdistykset toimivat usein julkisten laitosten puitteissa yliopistojen yhteydessä.

Esitetyt ajatukset, jotka tuntuivat uusilta 1960-luvulla, eivät olleet kuitenkaan aivan uusia. Monet psykologian pioneirit olivat kehittäneet käsitteitä, joita voitiin käyttää transpersoonallisen psykologian pohjana. Näistä merkittävimpiä olivat William James, Carl Gustav Jung ja Abraham Maslow. Seuraavaksi tarkastelen niitä heidän muotoilemiaan käsitteitä, jotka ovat edelleen ajankohtaisia transpersoonallisessa psykologiassa.

Transpersoonallisen psykologian varhaiset pioneirit

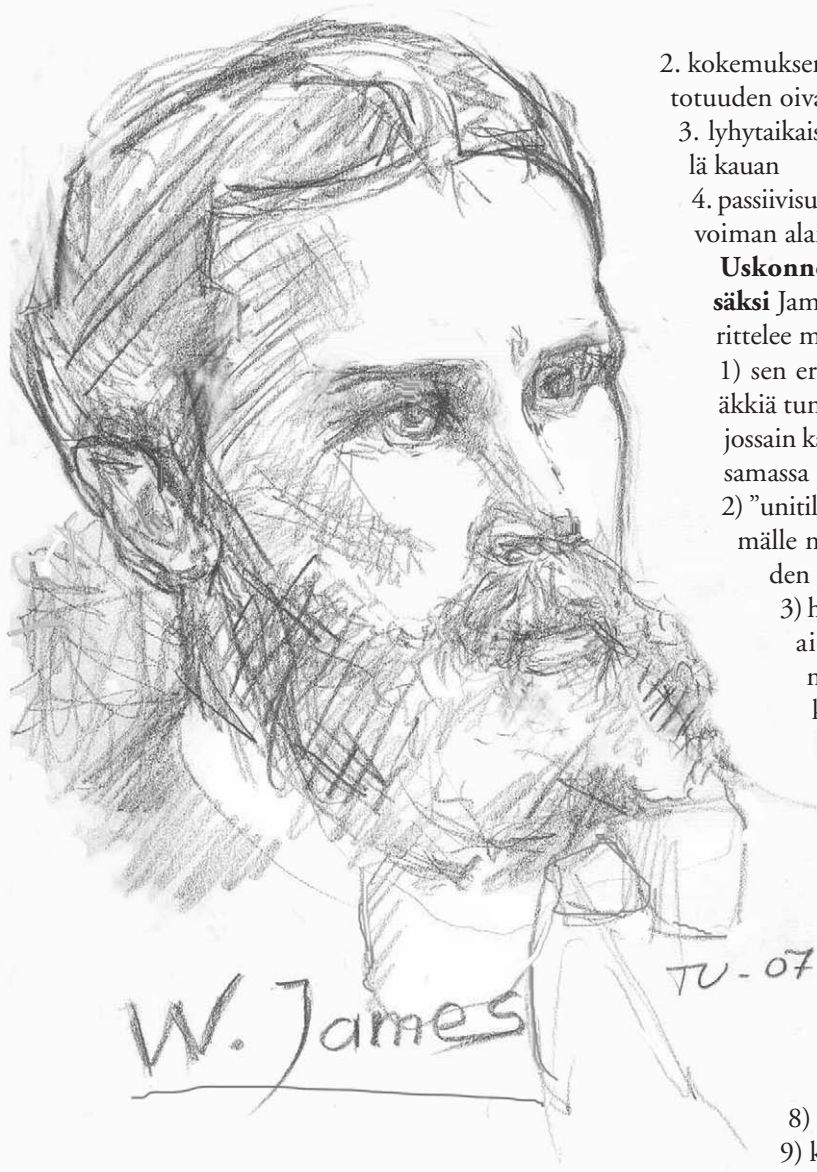
William James (1842–1910) oli amerikkalaisen psykologian ja uskontopsykologian perustaja. Hänen isänsä oli varakas, sivistynyt, swedenborgilainen⁵ mystikko. James perehtyi aluksi psykologiaan ja pyrki kuvaamaan mielen toimintaa biologian ja kokeellisten tutkimusten tulosten avulla, mutta irrottautui myöhemmin kokeellisesta tutkimuksesta ja siirtyi käytäntöä korostavaan suuntaan. Hän määritteli näkökulmansa ”radikaaliksi empirismiksi”. Empirismi tarkoitti sitä, että tutkimusten tuli perustua konkreettiseen aineistoon ja radikaali sitä,

että uskonnolla ei ole muuta totuutta kuin sen, jonka uskonnolliset ihmiset löytävät kotellessaan uskontoa omassa elämässään. (Lai-tila 2006, 81.)

James suhtautui uskontoon myönteisesti ja piti tärkeämpänä tutkia uskonnollista kokemusta kuin uskonnollisia organisaatioita:

Hellyys

*Käden kosketus arka
tai kevyt sipaisu poskelleni,
vaiko katsein sä kerrot
koko sinun hellyytesi.
Kunpa avoimempi oisi
minun mieleni,
minun sydämeni.*

kiinnostavimmat ja hedelmällisimmät lähteet ovat uskonnollisessa elämässään pisimmälle kehittyneet henkilöt. James oli ensimmäisiä, jotka tutkivat mystisiä kokemuksia pikemminkin psykologisina kuin uskonnollisina ilmiöinä. Teoksessa *Uskonnollinen kokemus* hän ehdotti, että mystiset kokemukset ovat kaikkien maailman uskontojen ytimessä.

Mystisten kokemusten yhteiset piirteet ovat (James 1981, 12; 278):

1. sanoinkuvaamattomuus – kokemusta on vaikea tai mahdoton kuvailla

2. kokemuksen tiedollinen laatu – syvän totuuden oivaltaminen

3. lyhytaikaisuus – tilaa ei voi pitää yllä kauan

4. passiivisuus – oleminen suuremman voiman alaisena.

Uskonnollisten kokemusten lisäksi James (1981, 280–294) määrittelee mystisiksi tiloiksi:

- 1) sen erittäin yleisen ilmiön, että äkkiä tunnemme olleemme ennen, jossain kaukaisessa menneisyydessä samassa paikassa

- 2) ”unitilat”, joissa voi kokea syvemmälle meneviä mystisiä tajuisuuden kokemuksia

- 3) huumaus-tilat, jotka saadaan aikaan kiihotus- tai huumausaineilla, varsinkin alkoholilla: ”humala avartaa, yhdistää ja sanoo kyllä”,

- 4) tyypikaasun ja eetterin kiihottamat tilat

- 5) luonnossa oleskelun, jolla on voimaa herättää mystisiä mielentiloja

- 6) hindujen joogan

- 7) buddhalaisten dhyanan

- 8) islamin sufismin

- 9) kristityt mystiikan suuntaukset, jossa rukouksella tai medi-

taatiolla sielu kohotetaan Jumalan puoleen ja voidaan saavuttaa mystisen kokemuksen korkeimmat asteet⁶

- 10) tämänpuolista maailmaa koskevat kokemukset kuten näyt tulevaisuudesta, ajatuksen lukeminen, tekstin äkillinen ymmärtäminen, tieto järkyttävistä tapahtumista ja
- 11) ekstaasin.

James (1981, 303–304) kiteyttää mystisen tilan merkityksen seuraavasti: ”Mystiikan suurin saavutus on kaikkien niiden tavallisten esteiden voittaminen, jotka ovat yksilön ja Ab-

„,kiinnostavimmat ja hedelmällisimmät lähteet ovat uskonnollisessa elämässään pisimmälle kehittyneet henkilöt,,

soluuttisen välillä. Mystisessä tilassa ihminen tulee yhdeksi Absoluuttisen kanssa ja hän tulee tietoiseksi tuosta ykseydestä. Tämä pysyvä ja voittoisa mystiikan traditio pysyy samana, sitä ei juuri muuta ilmanalan tai uskontunnustuksen erilaisuus. Hindulaisuudessa, uusplatonismissa, sufismissa, kristillisessä mystiikassa, whitmanilaisuudessa tapaamme saman perussävelen, johon palataan. Mystiikan ilmaisuisa on ikuinen yksimieliisyys. Se pitäisi pysädyttää meidän kritiikkimme ja saattaa meidät ajattelemaan. Se osoittaa, että mystiikan klasikoilla ei ole, kuten sanotaan, syntymäpäivää eikä kotimaata.”

Nämä Jamesin transpersoonallisuutta ennakkoivat ajatukset jäivät syrjemmälle, kun yhtäältä psykoanalyysi valtasi alaa ja toisaalta behavioristit alkoivat painottaa ihmisen käyttäytymisen tutkimisen tärkeyttä. Nyttemmin James on noussut uudelleen ajankohtaiseksi tajunnan tutkimuksen uuden nousun myötä.

Carl Gustav Jung (1875–1961) oli sveitsiläinen psykiatri ja analyttisen psykologian perustaja, jota voidaan pitää myös yhtenä viime vuosisadan suurimmista länsimaisista esoteerikoista; hänellä oli runsaasti kokemuksia okkultisista ja parapsykologisista ilmiöistä. (Pulkkinen 2006, 13.)

Eräs Jungin keskeisiä käsitteitä on *individuaatio*, tietoisuuden ja piilotajunnan välinen

dialektinen kehitysprosessi.⁷ Se on henkinen prosessi, jossa ihminen luo yhteyden piilotajuntaansa, selvittää yksilöllisyyttään uhkaavia piilotajuisia rakenteita ja tulee tietoiseksi piilotajunnan olemassaolosta ja sen johtavasta roolista. Tästä päämäärästä Jung käyttää nimitystä Itse. Ego on tietoisuuden keskus, itse on koko psyyken keskus ja käsittää sekä tietoisien että piilotajuisen, joiden välillä on jatkuva vuorovaikutus. Ne eivät ole erillisiä, vaan saman järjestelmän eri puolia ja piilotajuntaa voi kuvata vain suhteessa tietoisuuteen. Individuaatio on prosessi, jossa nämä eri puolet on mahdollista integroida kokonaisuudeksi. (ITP 2003b; Pulkkinen 2006, 13.)

Piilotajunnan Jung jakaa *yksilölliseen* ja *kollektiiviseen piilotajuntaan*. Yksilöllisessä piilotajunnassa oleva materiaali on peräisin yksi-

lön menneisyydestä; tämä vastaa Freudin alitajunnan käsitettä. Se muodostuu tuskallisista, torjutuista muistoista sekä merkityksellömistä muistoista, joiden on annettu tipahtaa tietoisuudesta. Siellä ovat myös ne persoonallisuuden osat, jotka eivät ole koskaan tulleet tietoisuuteen. Kollektiivinen (transpersoonallinen) tiedostamaton on Jungin mukaan keskus kaikelle psyyksiselle materiaalille, joka ei nouse henkilökohtaisesta

kokemuksesta. Sen sisältö ja kuvat näyttävät olevan yhteisiä kaikille ihmisille kaikkina aikoina ja kaikissa kulttuureissa. Ihminen ei

On aika sisällyttää ihmisen elämän merkitykselliset ja häntä muuttavat kokemukset entistä vakavammin myös tieteen tutkimuskysymysten joukkoon ja kehittää niiden tutkimiseen soveltuvia menetelmiä. Tiedettä ja arvoja ei tarvitse nähdä toisensa poissulkevinä eikä tieteen perinteisiä työkaluja tarvitse hylätä, vaan niiden joukkoon voidaan lisätä uusia

siis ole mikään tyhjä taulu syntyessään, vaan jo vastasyntyneellä on olemassa oleva rakenne, joka muokkaa kehitystä ja vuorovaikutusta ympäristön kanssa. Tämä perusrakenne on sama kaikilla ihmisillä siitä huolimatta, että kehitymme eri lailla ja meistä tulee ainutlaatuisia yksilöitä. (ITP 2003b.)

Jungin mukaan meillä on syntyessämme sekä psykologinen että biologinen perintö. Molemmat määrittävät käyttäytymistämme ja kokemustamme. Ihmisen ruumis ja sen elimet ovat evoluutiokehityksen tulosta ja samalla

tavoin hänen psyykensä. Se ei voi olla historiaton kuten ei ole hänen ruumiinsaakaan. Ihmisen psykologian historia on kollektiivisessa piilotajunnassa. Siellä on materiaalia myös ajalta ennen ihmisen ihmiseksi kehittymistä. Se on ajatustemme ja kokemustemme mahtavin lähde. (ITP 2003b.)

Arkkityypit ovat perittyjä taipumuksia vastata maailmaan tietyn tavoin. Ne ovat muinaisia kuvia, kollektiivisen piilotajunnan vaisto-
maisten energioiden representaatioita. Jung kehitti arkkityypin idean potilaitensa kertomusten pohjalta. Joukko potilaita kuvaili uniaan ja fantasioitaan, joiden sisältö ei voinut tulla heidän kokemusmaailmastaan. Jungista tämä kuvakielen taso on yhteinen kaikkien piilotajunnassa. Arkkityypit ovat rakennetta luovia elementtejä piilotajunnassa. Ne synnyttävät tiettyjä arkkityyppisiä kuvia, jotka hallitsevat sekä yksilöllistä

fantasiamaailmaa että kokonaisia kulttuuri-
sia mytologioita. Arkkityypeillä on tietty valmius tuottaa aina uudelleen samoja myyttisiä ideoita. Arkkityyppisiä hahmoja ovat mm. jumalallinen lapsi, vanha viisas, animus, anima, suuri äiti, poppamies, Kristus-hahmo jne. Vain arkkityypin sisältö voi tulla tietoisuuteen, arkkityyppi itsessään on vain malli, joka kanavoi psyykkistä energiaa. (ITP 2003b; Pulkkinen 2006, 54.)

Abraham Maslow (1908–1970) on yksi humanistisen ja transpersoonallisen psykologian perustajista. Hän uskoi että käyttökelpoinen persoonallisuusteoria ei sisällä vain syvyyssulotuvuuksia vaan myös ne korkeimmat tasot, jotka ihminen voi saavuttaa. Ihmiskunnan kult-

tuuriset, sosiaaliset ja yksilölliset saavutukset, joihin sisältyy myös luovuus, rakkaus, altruismi ja mystiikka, olivat Maslowin suuren mielenkiinnon kohteina. Hänen työnsä käsittää pikemminkin kokoelman ajatuksia, mielipiteitä ja hypoteeseja kuin täysin kehitetyn teoreettisen järjestelmän. Maslow oli enemmän teoreetikko kuin tutkija eikä esittänyt lopullisia vastauksia; sen sijaan hän esitti kysymyksiä, joita pidetään tänäänkin erittäin tärkeitä. (ITP 2003a; Juurikka 2006.)

Tarvehierarkia on Maslowin tunnetuin teoria, mutta transpersoonallisesta näkökulmasta merkittävämpi käsite on *itsensä toteuttaminen*. Maslow määritteli itsensä toteuttamisen ihmisen potentiaalin, kapasiteetin ja lahjakkuu-

den täydeksi käytöksi. Itsensä toteuttaminen on jatkuva prosessi, jossa ihminen käyttää kapasiteettiaan täydesti, luovasti ja iloisesti. Hän näkee elämänsä selvästi, on vähemmän emotionaalinen ja objektiivisempi, eikä anna pelkojen tai puolustusmekanismien vääristää havaintojaan. Hän omistautuu itseään suuremmalle kutsumukselle tai asialle ja menestyy valitsemassaan tehtävässä. Luovuus, spontaanius, rohkeus ja kova työ luonnehtivat itseään toteuttavaa ihmistä. Itseään toteuttavilla ihmisillä on useammin huippukokemuksia kuin muilla. (ITP 2003a; Juurikka 2006.)

Maslow kiteyttää ajatuksensa itsensä toteuttamisesta kahdeksaksi kohdaksi viimeisessä kirjassaan *The Farther Reaches of Human Nature* (1971, 45–48).

1. Keskittyminen: itsensä toteuttaminen merkitsee täyttä, elävää, epäitsekästä ja täysin keskittyntä syventymistä johonkin asiaan.
2. Kasvua tukevat valinnat: elämä on sarja valintoja, ja jokaisesta valinnasta voi tehdä kasvua tukevan. Se tarkoittaa avautumista uusille haastaville kokemuksille, mutta kenties myös mahdolliselle epäonnistumiselle.
3. Itsetietoisuus: toteuttaessamme itseämme tulemme tietoisiksi sisäisestä olemuksestamme ja toimimme sen mukaisesti, esim. määrittelemme itse mistä pidämme riippumatta toisten mielipiteistä.
4. Rehellisyys: vastuun ottaminen omasta toiminnasta, vastausten etsiminen omasta sisimmästä.
5. Arvostelukyky: neljä ensimmäistä tapaa auttavat meitä tekemään parempia valintoja. Opimme luottamaan sisäisiin tunteisiimme ja arvostelukykyymme ja toimimaan niiden mukaan.

Mystisessä tilassa ihminen tulee yhdeksi Absoluuttisen kanssa ja hän tulee tietoiseksi tuosta ykseydestä.

6. Oma kehitys käyttämme kykyjämme ja älyämme ja teemme hyvin sen minkä haluamme tehdä. Itsensä toteuttaminen on loppumaton prosessi, jossa ihminen ottaa oman potentiaalinsa käyttöönsä.
7. Huippukokemukset: ne ovat itsensä toteuttamisen tilapäisiä, ohimeneviä tiloja, joiden aikana olemme kokonaisempia, eheytyneempiä ja tietoisempia itsestämme ja maailmasta. Ajattelemme, toimimme ja tunnemme selvemmin ja tarkemmin, olemme rakastavampia ja hyväksyvämpiä toisia kohtaan, vähemmän pelokkaita ja kykenevämpiä käyttämään energiaamme rakentavasti.
8. Irtpäästäminen egon puolustusmekanismeista: tunnistamme egon defenssit ja kykenemme luopumaan niistä. Voidaksemme tehdä niin meidän täytyy tulla tietoisiksi siitä, miten vääristämme kuvaa itsestämme tai ulkoisesta maailmasta torjunnoilla, projektioilla tai muilla puolustusmekanismeilla.

Varsinaista tutkimusta Maslow teki vähän, mutta teksteillään hän loi pohjan transpersoonalliselle psykologialle. Psykologian kolmeksi voimaksi on Yhdysvalloissa luokiteltu psykoanalyysi, behaviorismi ja humanistinen psykologia ja transpersoonallista psykologiaa piderään psykologian neljäntenä voimana.⁸ Maslowin mukaan behaviorismi ja psykoanalyysi olivat liian rajoittuneita, jotta ne voisivat muodostaa perustan ihmisen kokonaisuuden

tutkimiselle. Psykoanalyysi kehitettiin psykopatologioista, behaviorismi taas pyrki redusoidaan ihmisen moninaisuuden yksinkertaisiin periaatteisiin, mutta jätti huomioimatta arvot, tietoisuuden, rakkauden ja muut vastaavat tärkeät tekijät. (ITP 2003a)

Maslow toimi, Carl Rogersin ja muiden teoreetikkojen ohella tärkeänä humanistisen psykologian perustajana 1960-luvulla. Nyt alettiin kiinnittää huomiota terveeseen ja toimintakykyiseen ihmiseen. Mutta jo vuonna 1968 Maslow pohti humanistisen psykologian rajoituksia. Hän esitti, että itsensä toteuttamisen takana on vielä pidemmälle meneviä ulottuvuuksia. Jos huippukokemukset ovat erityisen voimakkaita, minuus liukenee, hajoaa suurempaan ykseyden kokemukseen. Tällöin

itsensä toteuttamisen käsite ei ole enää riittävä tai käyttökelpoinen. Transpersoonallisessa psykologiassa otetaan huomioon nämä ihmisen kokemusten spirituaaliset puolet, joita on kuvattu uskonnollisessa kirjallisuudessa tai teologiassa. Transpersoonallisen psykologian tehtävä on luoda tietellinen kieli ja viitekehys

tälle materiaalille. (ITP 2003a.)

Nykyteoreetikko Ken Wilber

Ken Wilber (1949–) on luultavasti transpersoonallisen alan huomattavin teoreetikko. Hän opiskeli aluksi biokemiaa, mutta vaihtoi sen psykologiaan. Sieltäkään hän ei löytänyt toivomiaan vastauksia, vaan teki itse itselleen oman opintosuunnitelman, johon sisältyi luon-

Viattomuus

*Lapsen helisevä nauru
ja kirkkaus katseessaan
vaikka kyynelten jäljet
olis vieläkin poskillaan.
Yhtä valmis jos voisikin
olla jotain unohtamaan.*

Mitä ovat näyt tulevaisuudesta? Mitä on ajatusten lukeminen, tekstin äkillinen ymmärtäminen, tieto järkyttävistä tapahtumista?

nontieteitä ja psykologiaa sekä spirituaalisia traditioita maailman eri puolilta. Psykologeista ainakin Carl Gustav Jungin ja Jean Piagetin jättämät jäljet ovat tunnistettavissa hänen teksteissään. Hän on lakannut kutsumasta itseään transpersoonalliseksi psykologiksi ja pitää työtään integratiivisena (integrative) tai integraalina (integral).

Integraalipsykologia *sekä ylittää että sisältää* niin behavioristisen, psyykoanalyttisen, humanistisen kuin transpersoonallisenkin alueen ja kattaa myös sosiaalisen ja kulttuurisen. Wilberin mielestä se on transpersoonallista kattavampaa eikä hän usko että transpersoonallisesta voi tulla integraalista, koska sen piirissä olevat ryhmittymät käyttävät vähemmän integroituja teoreettisia malleja. Wilberin näkemyksen mukaan transpersoonallisesta psykologiasta on tullut kapean erityisalan kenttä, jolla on suhteellisen pieni yleisön omimmalla alueella Kaliforniassa. (Wilber 2000; Juurikka 2006.)

Wilber on suurten teoreettisten mallien rakentaja ja kymmenien kirjojen kirjoittaja, joka on sovittanut yhteen läntisen tieteellisen tiedon ja idän viisausperinteet. Hän on luonut kaikenkattavan teorian, *integral theoryn*, ja on sekä ylistetty että rajusti kritisoitu hahmo monen tieteenalan arvioitsijan silmin.

Wilber (2000) selittää evoluution *involuution* käänteiseksi prosessiksi: involuutiossa henki laskeutui ensin sieluun, sieltä edelleen mieleen, josta elämään ja lopulta aineeseen. Siinä vaiheessa tapahtui suuri alkupamaus, ja alkoi evoluutioprosessi aineesta takaisin kohti henkeä. Evoluutio on mahdollista vain sitä edeltäneen involuution vuoksi. Henki on laimentuneessa muodossa mukana kaikilla elämän tasoilla, siten myös kaikella materiaalilla on tietoisuus.

Tässä on Wilberin ratkaisu tajunnantutkijoiden mind/body -ongelmaan. Wilber käyttäa hyväkseen monia esoteerisia periaatteita kuten 'niin kuin ylhäällä, niin alhaalla' ja 'kuten ulkopuolella, samoin sisäpuolella'. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että Wilber näkee kosmoksen (makrokosmoksen) kehityksen vaiheet myös ihmisessä (mikrokosmoksessa). Wilberin laajat teoriat ansaitsevat oman perusteellisen esittelynsä, eikä siihen ole mahdollisuutta tämän kirjoituksen puitteissa.

Transpersoonallisen psykologian määritelmä

Kirjaimellisesti trans-personal tarkoittaa yksilön persoonan tai psyyken takana tai tuolla puolen tai naamion, julkisivun tuolla puolen olevaa. Termiä *transpersonal* on ilmeisesti ensimmäisenä käyttänyt William James, sillä sana löytyy niistä muistiinpanoista, joita hän käytti luennoillaan Harvardin yliopistossa 1905–1906. Jung käytti termiä *überpersönlich* vuonna 1917. Se käännettiin ensin englanniksi termillä *superpersonal* ja myöhemmin *transpersonal*. (Braud & Anderson 1998, 11xxi; Greenwood 1995, 495.)

Kun tutkittiin transpersoonallisen määritelmiä vuosilta 1968–1991, kaikkia yhdistäväksi tekijäksi havaittiin kiinnostus tutkia ihmiskunnan korkeinta potentiaalia sekä tunnistaa, ymmärtää ja oivaltaa spirituaalisia ja transsendentteja tietoisuudentiloja. Transpersoonallista näkökulmaa voidaan käyttää kaikilla tavanomaisilla tieteenaloilla, jotka pyrkivät ymmärtämään perustavaa laatua olevaa ykseyttämme toistemme ja koko elämän kanssa. (Braud & Anderson 1998, xxii.)

Robert Huchins (ITP 2003c) Institute of Transpersonal Psychology:sta on määritellyt transpersoonallisen psykologian laaja-alaisesti seuraavalla tavalla⁹. Otan sen tähän juuri laajuutensa vuoksi, koska selaisena se kuvaa monipuolisesti transpersoo-

nallisen psykologian kenttää. Sitä voi pitää **yhtenä vaihtoehtoisena tapata määritellä transpersoonallinen psykologia**, esimerkiksi yhden oppilaitoksen piirissä hyväksytystä näkemyksestä.

1. Transpersoonallinen psykologia on terveyden ja inhimillisen potentiaalin psykologiaa. Se ei määrittele psyykeä sairauden pohjalta. Sen huomion kohteena ovat pyhimykset, profeetat, suuret taiteilijat ja sankarit täyden inhimillisen kehityksen malleina ja kasvun suuntana. Ihmisen kehitys suuntautuu kohti täyttä ihmisyyttä.
2. Transpersoonallinen psykologia ei näe ihmistä itseään päämääränä. Henkilöhistoriamme ja yksilölliset piirteemme, taipumuksemme ja ominaisuutemme ovat transpersoonallista ydintämme peittävä kuori. Ihmisen persoonallisuus on kulkuväline, jonka avulla sielu ja henki kulkevat maailmassa.
3. Transpersoonallinen psykologia on inhimillisen kehityksen psykologiaa. Objektisuhdeteoreetikkojen kanssa samansuuntaisesti ihmisen kehitys nähdään minuuden pysyvyyden jatkumona. Jatkumo alkaa ihmisistä, joilla ei ole objektikonstanssia tai vahvaa minäidentiteettiä (psykoottiset), seuraavalla

portaalla olevilla on rajatila-personaallisuushäiriö, jossa epävakaa tuntemus itsestä ja objektikonstanssi ovat kehittyneet. Seuraava askel kohti täyttä toimintakykyä ovat ne, joilla on vahva minäidentiteetti ja selkeät objektisuhteet, ns. normaalit ihmiset. Tässä kohden transpersoonallinen psykologia laajentaa objektisuhdeteoriaa suuntautumalla inhimillisen kehityksen seuraaviin

vaiheisiin, joissa tapahtuu disidentifikaatio eli luovutaan samastumisesta persoonallisuuteen ja tunnistetaan objektin väliaikaisuus. Vaihe on tyypillinen sille tilalle, johon edistyneet meditoijat pääsevät. Tätä seuraa-

Ymmärrys

*Ei tuomitse toista,
voit oikean ohjeenkin antaa
ja huoles ja vastuus
hänen taakastaaan
puolet kantaa.
Minkä toiselle teet,
saman elämä sinulle antaa.*

vassa vaiheessa ihminen kokee valaistumisen tai yhteyden Jumalaan ja ymmärtää normaalitodellisuuden suhteellisen luonteen.

4. Transpersoonallinen psykologia on kokonaisvaltainen lähestymistapa ihmiseen. Se

tavoittelee ihmisen älyllisten, emotionaalisten, spirituaalisten, fyysisten, sosiaalisten ja luovien puolien tasapainoista kehitystä niin tiedollisesti kuin terapeuttisestikin, tavoitteena integraatio ja tasapaino.

5. Transpersoonallinen psykologia käy henkilökohtaisen kautta transpersoonalliseen, tavoitteena jumaluuden tunnistaminen sisällämme.
 6. Transpersoonallinen psykologia on tulevaisuuden normi psykologiassa, vaikka on vielä valtavirran ulkopuolella. Se on inklusiivista ja rakentuu psykoanalyysin, behaviorismin/ kokeellisen psykologian ja humanistisen psykologian perustalle eikä kiistä niiden pätevyyttä vaan asettaa ne uuteen kontekstiin.
 7. Transpersoonallinen psykologia tutkii tietoisuuden eri tiloja. Unilla, hypnoottisella transsilla ja valvetietoisuudella on alatasoja ja omia todellisuuksiaan. On mahdollista liikkua tasolta toiselle päivän aikana ja on myös mahdollista siirtyä pysyvästi uusille tasoille kehityksen myötä.
 8. Transpersoonallinen psykologia ei ole niinkään uusi innovaatio vaan paluuta perenniaaliseen filosofiaan. Myös mystiset kokemukset ja samanistiset parantamismenot ovat sen tarkastelun kohteena.
 9. Transpersoonallinen psykologia on syvyyspsykologiaa. Se on jatkoa Freudin aloittamalle ja Jungin, Rankin, Reichin ja Assagiolin jatkamalle terapeutiselle virtaukselle.
 10. Transpersoonallisen psykologian yksinkertaisin määritelmä on, että se on spirituaalista psykologiaa. Se tunnistaa ihmiskunnassa vietin seksiin ja aggressioon sekä pyrkimyksen jumaluuden kokemiseen ja yhteyteen jumaluuden kanssa.
- Transpersoonallinen psykologia eroaa para-

Integraalipsykologia sekä ylittää että sisältää niin behavioristisen, psykoanalyttisen, humanistisen kuin transpersoonallisenkin alueen ja kattaa myös sosiaalisen ja kulttuurisen.

psykologiasta tutkimuskohteen ja -menetelmien suhteen. Molempien kiinnostus kohdistuu ihmisten ns. normaalin tajunnan ylittäviin kokemuksiin, mutta parapsykologian klassiset kiinnostuksenkohteet ovat pikemmin *psykyksissä ilmiöissä* kuten ennalta näkemisessä, selvänäössä, ruumiista irtautumisessa, psykokinesiassa jne. (Siivola 1980–l.), kun taas transpersoonallisessa psykologiassa ollaan kiinnostuneita ihmisen *spirituaalisuudesta*.¹⁰ Parapsykologia käyttää perinteisiä tie-

teen menetelmiä kuten laboratoriokokeita ja tilastotiedettä, kun taas transpersoonallinen psykologia suuntautuu pikemminkin humanismiin ja hermeneuttisiin menetelmiin. Joskus transpersoonallinen psykologia sekoitetaan *New Age*-kenttään. Transpersoonallinen psykologia on kuitenkin akateeminen oppiaine, eikä uskonnollinen tai spirituaalinen liike.¹¹

Perinteiset tutkimusmenetelmät

Tiede on luonto, ihmistä ja yhteiskuntaa koskevien tietojen systemaattinen kokonaisuus ja näiden tietojen tarkoituksellista ja järjestelmäl-

listä tavoittelua (Niiniluoto 1984, 13). Tämän määritelmän mukaan tiede on yhtäältä tutkimusprosessi ja toisaalta tämän tutkimusprosessin tulokset. Empiirinen tutkimusprosessi alkaa tutkimusongelman asettamisesta, jonka jälkeen perehdytään aiheeseen ja sitä käsittelevään teoriaan, kootaan havaintoaineisto, analysoidaan se, tehdään ai-

neistosta johtopäätökset ja raportoidaan ne. Nämä vaiheet sisältyvät myös transpersoonalliseen tutkimukseen. Empiirisen tutkimuksen

Anteeksianto

*Miten paljon toisille tahdon
ja pystyn anteeksi antamaan,
saman verran myös itsellein
anteeksiäntoa saan.*

*Jospa saisikin jokaisen
tähän sääntöön uskomaan!*

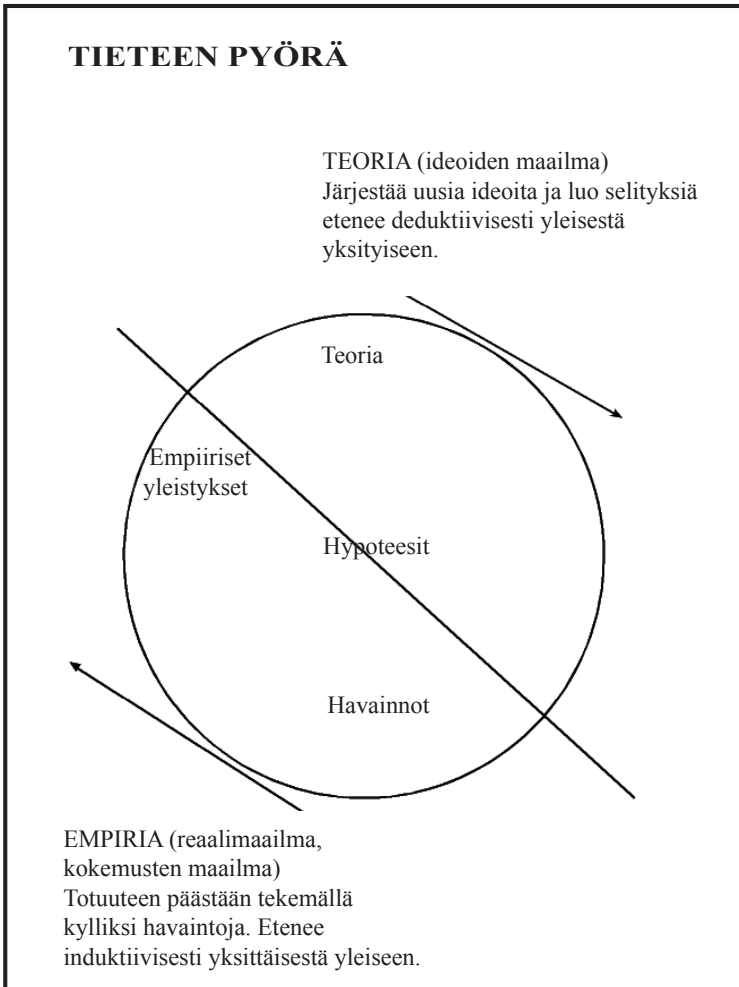
vastakohdaksi on asetettu teoreettinen tutkimus, mutta usein empiria ja teoria enemminkin käyvät keskenään vuoropuhelua. Tätä vuoropuhelua havainnollistaa seuraava kuvio, ”tieteen pyörä” (Uusitalo 1999, 163).

Luonnontieteissä käytetään yleisesti hypoteettis-deduktiivista menetelmää, kun taas humanistisissa ja yhteiskuntatieteissä edetään usein induktiivisesti. Suuri osa luonnon lainalaisuuksista on tunnettuja ja niitä voidaan siten käyttää lähtökohtana. Tunnetun teorian nojalle asetetaan hypoteeseja, oletuksia jonkin ilmiön selittämiseksi, ja ne pyritään vahvistamaan tai kumoamaan empiirisellä tutkimuk-

sella. Sen sijaan humanistissa ja yhteiskuntatieteissä lainalaisuudet tai säännönmukaisuudet eivät ole yhtä selviä: yhteiskunnat ovat erilaisia ja ihmiset intentionaalisia olentoja, jotka eivät toimi pelkästään vaistojaan varassa eivätkä toisaalta myöskään aina rationaalisesti, vaan heidän toimintaansa vaikuttavat moninaiset tekijät, jotka vaihtelevat ympäristöstä ja tilanteesta toiseen ja vaikuttavat myös saman yksilön kohdalla eri tavoin eri aikoina.

Empiirinen tutkimus on tapana jakaa kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen siten, että kvantitatiivinen tutkimusote perustuu usein deduktiiviseen prosessiin ja kvalitatiivinen induktiiv-

viseen. Kvantitatiivinen käsittelee numeroita, kvalitatiivinen merkityksiä tai merkitysrakenteita. Kvantitatiivinen tutkimus käyttää tarkkoja mittaumenetelmiä, kerää tutkimusaineistot otantamenetelmillä ja käsittelee ne tilastollisesti. Kvalitatiivista tutkimusta luonnehtii suurempi vapaamuotoisuus ja tutkittavat voivat osallistua tutkimukseen kertomalla suhteellisen vapaasti omin sanoin kokemuksistaan tai mielipiteistään esimerkiksi haastatteluisissa, jotka voidaan toteuttaa syvä-, ryhmä-, pari-, teema- tai avoimena haastatteluna. Tavoitteena on tiivistää ja tulkita aineisto kadottamatta sen sisältöä. Yleiskuvan selkeyttämiseksi suuntausten välillä voidaan esittää seuraava dikotominen jako, vaikka se ei teekään oikeutta tutkimuksen monimuotoisuudelle.

Taulukossa on esitetty neljän tyyppisiä kysymyksiä, joihin tutkimuksissa haetaan vastausta. Kysymykset ja parhaiten soveltuvat menetelmät on järjestetty jatkumolle kvalitatiivisista kvan-

titatiivisiin. On huomattava, että monia menetelmiä voi käyttää samassa tutkimusasetelmissa, joten taulukko on lähinnä vain suuntaa-antava. Esimerkiksi survey, laajalle joukolle suunnattu

Perinteiset tutkimusmenetelmät

<u>Näkökulma tutkimukseen</u>	<u>Kvantitatiivinen</u>	<u>Kvalitatiivinen</u>
1. Tutkijan ja tutkittavan suhde	etäinen	läheinen
2. Tutkimusstrategia	strukturoitu	strukturoimaton
3. Aineiston luonne	kova, luotettava syvä, rikas	
4. Teorian ja tutkimuksen suhde	teoriaa testaava	teoriaa luova

Yhteenveto perinteisistä tutkimusmenetelmistä voidaan esittää seuraavan taulukon muodossa (Braud & Anderson 1998, 38).

Kvalitatiivinen ----- Kvantitatiivinen
Idiograafinen¹ ----- Nomoteettinen²

Ymmärtävä Selittävä Ennustava Kontrolloiva

Kvalitatiiviset menetelmät		Kvantitatiiviset menetelmät	
KOKEMUS		PROSESSI	TULOKSET
Mikä on x:n kokemus? Miten osanottaja havaitsee x:n?	Miten x voidaan käsitteellistää? Mitkä ovat x:n selityksiä tai tulkintoja?	Miten x kehittyi prosessina? Mitä seurauksia siitä on? Mikä määrää x:n esiintymisen, mikä helpottaa/estää sitä?	Mitkä ovat x:n seuraukset ja tulokset?
Fenomenologia Heuristiikka Narratiivit Elämäntarinat	Teoreettiset Historialliset Grounded theory Tekstianalyysi Diskurssianalyysi Hermeneutiikka	Korrelaatiot Kausaalisuhteet Kenttätutkimukset	Koe Kvasi-koe Yhden yksilön tutkimus (Single-Subject) Toimintatutkimus

1 Tarkasteltavan ilmiön ainutkertaisuutta korostava.

2 Yleistyksiin ja lainmukaisuuksiin tähtäävä.

TAULUKKO 1.

Ihmisen kehitys suuntautuu kohti täyttä ihmisyyttä. Pyhimykset, profeetat, suuret taiteilijat ja sankarit aina olleet malleina ja kasvun suuntana.

strukturoidu kyselylomaketutkimus, voisi olla luonteeltaan kvalitatiivinen, jos siinä annetaan vastaajille mahdollisuus kokemuksensa kuvailmiseen, ja toisaalta tutkimuksen muuttujia voidaan käsitellä tilastollisesti, jolloin surveyn paikka olisi taulukon oikealla puolella. Toisaalta toimintatutkimus ja kenttätutkimus voivat olla luonteeltaan kvalitatiivisia.

Transpersoonallisia tutkimusmenetelmiä

Transpersoonallisessa tutkimuksessa käytetään pääasiassa näitä perinteisiä menetelmiä, mutta lisäksi otetaan huomioon erilaiset transpersoonallisen tietämisen tavat. Tutkimusprosessissa voidaan käyttää hyväksi *kaikkia tiedonlähteitä*, aivan kuten Paul Feyerabend esitti. Näitä ovat hengelliset ja spirituaaliset viisauksiperinteet, kaunokirjallisuus, omat transpersoonallisen tiedon lähteet kuten unet, poikkeukselliset kokemukset, synkroniteetit ja sisäinen ohjaus, hiljainen tieto, ruumiin tieto, tunteet ja tunnetilat, intuitio ja suora tietäminen. Omat olettamukset voidaan kyseenalaistaa tai kääntää päällelleen ja tunnistaa piilo-olettamuksia. On paikallaan arvioida jo ennen tutkimukseen ryhtymistä, miten se muuttaa tutkijaa, tutkittavia, lukijakuntaa, ammattialaa ja yhteiskuntaa.

Viitteitä laajemmista tavoista hankkia tietoa antoi jo 1200-luvulla Ibn Al Arabi (Braud & Anderson 1998, 49). Hänen mukaansa tietoa voi saada kolmella tavalla: informaation,

kokemuksen ja olemisen kautta. Hän vertasi ensimmäistä tapaa siihen, että tietääksemme, mikä appelsiini on, voimme lukea mitä muut ovat kirjoittaneet appelsiineista ja sen ominaisuuksista; saadaksemme siitä kokemuksellista tietoa voimme tutkia sen painoa, pintaa, koostumusta, hajua ja makua, ja kolmas tiedon saamisen tapa on syödä appelsiini, sulattaa se ja antaa sen imeytyä omaan ruumiiseemme – näin appelsiineista on tullut osa meitä. Samalla tavoin voi tapahtua tutkimusprosessissa: siitä voi tulla osa meitä.

Aineistoa ja tuloksia voidaan käsitellä paitsi rationaalisesti normaalissa valvetilassa myös muilla aivojen värähtelytaajuuksilla kuten meditatiivisessa tilassa. Tuloksille voidaan antaa sieltä nouseva sopiva ilmiasu esimerkiksi tanssin, piirustusten, veistosten, itkun tai laulun muodossa ja liittää ne mukaan perinteisempään tutkimusraporttiin. Tutkimuksen tulokset voidaan esittää paitsi tavanomaisena tutkimustekstinä myös tarinoina, ei-sanallisina esityksinä, runoutena, metaforina, myytteinä tai symboleina. Myös interaktiiviset esitystavat lukijoiden

kanssa ovat mahdollisia: lukijoille esitetään aineistoa, josta tutkija ei tee lainkaan omia tulkintojaan, vaan antaa ohjeet, joissa ehdotetaan aineiston työstämistä tietyissä muuntuneen tietoisuuden tiloissa; tai että tutkija esittää tutkimusprosessin keskeiset vaiheet ja tulokset multimediaesityksenä. (Braud & Anderson 1998, 50.)

Hiljaisuus

*Vain hiljaisuudessa löytää
voi sielunsa syvimmän loven
ja siellä syvällä avata
myös taivaisiin johtavan oven.
Saa jumalten lahjan itselleen
rakkautta uhkuvan poven.*

Esittelen seuraavaksi neljä Braudin ja Andersonin transpersoonalliseksi määrittelemää tutkimustapaa. Kerron kustakin sen keskeisen sisällön, vahvuudet, heikkoudet ja muuttaman esimerkin siitä, millaisessa tutkimusasetelmassa menetelmää on käytetty tai voitaisiin käyttää.

Integraalitutkimus (Integral Inquiry)

Lopullinen totuus, jos sellaista on, edellyttää moniäänistä kuoroa. C. G. Jung

Monimenetelmäinen integraalitutkimus integroi samaan tutkimukseen sekä perinteisiä tutkimusmenetelmiä (Taulukko 1) että sellaisia, joita vasta kehitellään transpersoonallisen psykologian piirissä. Ihmiset ja heidän kokemuksensa ovat monitasoisia ja monimutkaisia ja vastaavasti tutkimusasetelmienkin tulee olla monitasoisia ja pluralistisia, moniarvoisia. Integraalitutkimuksessa tutkija valitsee tutkimusongelman, jolla on suuri merkitys *sekä hänelle itselleen että tutkimukseen osallistuville*. Jo yksin tämä seikka vahvistaa löydösten merkitystä, tärkeyttä ja käyttökelpoisuutta tutkimusraportin lukijakunnalle ja motivoi tutkijaa etsimään mahdollisimman täydellisen vastauksen tutkimuskysymyksiinsä. Kannattaa myös miettiä etukäteen, mitä haluaa tutkimuksellaan saattaa päätökseen, ketä haluaa tuloksillaan hyödyttää ja millä tavoin ja ketkä tulevat olemaan kuuli-joita tai lukijoita. Näiden kysymysten pohtiminen auttaa tutkijaa valitsemaan osuvimmat tutkimusongelmat ja lähestymistavat, avautumaan sopiville aineistonkeruutavoille ja kertomaan tuloksista tavalla, jonka ajateltu lukijakunta ymmärtää hyvin. (Braud & Anderson 1998, 58–59.)

Tutkimuskysymysten luonne ratkaisee osaltaan sen, mitkä menetelmät soveltuvat parhaiten käytettäväksi. Menetelmän valinnassa voi olla apua taulukosta 1. Tutkija voi valita perinteisten menetelmien valikoimasta sen,

joka on optimaalisin vastaamaan seuraaviin kysymyksiin.

1. Miten voidaan kuvailla mahdollisimman täydellisesti ja syvästi tietyn inhimillisen kokemuksen luonnetta, ja miten hyvin voidaan ymmärtää mitä tällainen kokeminen tarkoittaa?
2. Miten voidaan käsitteellistää tai selittää jotain tiettyä kokemusta historiallisesti ja teoreettisesti?
3. Mikä on kokemuksen ajallinen kehityskulku ja ilmapiiiri? Mitkä tekijät ovat vaikuttaneet kokemuksen syntymiseen ja esiintuloon, mitä tekijät ovat haitanneet tai edistäneet sitä, ja mitä lisä- tai seurannaisvaikutuksia ja korrelaatioita siihen liittyy?
4. Mitkä ovat tämän tietyn kokemuksen seuraukset tai tulokset, erityisesti miten se vaikuttaa kokijan elämään?

1. Inhimillisten kokemusten kuvailu: Kvalitatiiviset menetelmät antavat mahdollisuuden kuvata ilmiöitä niiden kaikessa rikkaudessaan. Voidaan kuvailla syvästi ja intensiivisesti ihmisen kokemuksia ja ymmärtää sitä kontekstia, jossa hän elää. Voidaan ymmärtää ne monimutkaiset ja dynaamiset tavat, joilla kokemuk-

set kehittyvät tiettyjen yksilöiden elämässä ja tehdä niistä rikas ja tiheä kuvaus. Tämän syvyyden vastapainona voi olla se, että emme voi varmasti tietää sitä, miten varmoja havaintomme tiettyjen tekijöiden yhteen kytkeytymisestä ovat. Miten voimme tietää, että kuvaamme juuri sitä, mitä luulemme kuvaavamme?

Rikas kuvaus ja varmuus

asettavat tavallaan toisensa vastakohtiksi, tai toisiaan täydentäviksi puoliksi. Kumpakaan ei voi redusoida toiseen ja molempia edellytetään kokonaiskuvan saamiseksi. Kuvauksen rikkaus ja subjektiivisuus edellyttävät lisäksi erittelyä, analyysia ja objektiivisuutta, jotta kuvasta muodostuisi täydellinen. Kuvauksen

Rauha

*Kun tiliä tehden mielestään
Kaiken turhuuden heittää
niin Armo Suuri
unhon vaipalla
kohtalon kolhut peittää
ja Rauhan Meri niitä
huuhtoen aaltonsa heittää.*

luotettavuutta voidaan lisätä käyttämällä erilaisia menetelmiä samassa tutkimuksessa.¹² (Braud & Anderson 1998, 41–42.)

Narratiivien, tarinoiden kertominen on nykyisin myös valtavirran suosima kvalitatiivisen tutkimuksen menetelmä. Tarinan kertominen on ihmiselle ominainen tapa tehdä elämää ymmärrettäväksi. Ihminen oppii tuntemaan itsensä luomalla tarinan itsestään, löytämällä elämänsä punaisen langan. Ihmisen identiteetti on hänen elämäntarinansa. Kaikkien meidän tulee ymmärtää oman ainutkertaisen elämäntarinamme erityisluonne tietääksemme keitä me olemme. (McAdams 1993, 11.)

Löytyykö ihmisen narratiivista *teema*, joka on vallitseva, jolla on jokin toistuva malli? McAdamsin mukaan *valta* ja *rakkaus* ovat tyypillisiä toistuvia, tärkeitä teemoja ihmisen elämässä.

Narratiivisen minuuden muodostumisessa on tärkeä tarkastella myös narratiivin *sävyä*, joka voi ilmetä sekä kertomuksen sisällössä että muodossa tai tavassa, jolla tarina kerrotaan. Esimerkki sävystä on vaikkapa tarinan optimistisuus tai pessimistisyys. Se, millaisen narratiivin ihminen valitsee kertoakseen itsestään, vaikuttaa suuresti myös siihen, millainen kuva ihmisellä on itsestään, vastuullisuudesta, syyllisyydestä ja moraalista. Myös tarinan *kuva-kieli*, mielikuvat, symbolit ja metaforat, kertoo paljon kirjoittajastaan, vaikka perustuu myös ympäröivän kulttuurin tarjoamiin malleihin. (Crossley 2000, 90–91.)

Kun transpersoonallisessa tutkimuksessa kerrotaan näitä narratiiveja tai elämäntarinoita, perinteiset rajat tutkimuksen, käytännön ja henkilökohtaisen kasvun ja muutoksen väliltä saattavat sulaa pois. Tämä vaikuttaa ainakin kolmella tavalla. Ensinnäkin tutkijan ja tutkitavan, tai pikemmin kansatutkijan, vuorovaikutus *tuottaa uutta tietoa*, joka voi edesauttaa tiedonalan kehitystä. Toiseksi tutkimus tarjoaa

molemmille tilaisuuden oppia enemmän itsestään ja työstää perusteellisesti asioita, joiden työstämiseen ei ole aiemmin ollut tilaisuutta, ja näin tutkimuksesta tulee terapeuttilinen istunto, jolla on *parantavaa voimaa*. Kolmanneksi tutkimus voi *muuttaa tutkijan*: oma henkisyys kehittyy tutkimusprosessissa.

2. Käsitteellistämässä ja lisäselitysten tuottamisessa voivat auttaa ilmiön historialliset näkökohdat. Hermeneuttisia menetelmiä voi käyttää kätkeytyjen tai piiloisten merkitysten tutkimiseen ja täydellisempien tulkintojen tuottamiseen. Riskinä on epävarmuus tulkintojen pätevydestä tai empiirisesti tyhjät yleistykset, tai johdonmukaiset ja näennäisen pätevät teoriat tai mallit, jotka kuitenkin ovat vain vaivoin testattavissa. (Braud & Anderson 1998, 40–41.)

Käsitteellinen, teoreettinen lähestymistapa on sopiva ihmisen psykospirituaalisen kasvun ja kehityksen teorioiden tai mallien kehittämiseksi tai testaamiseksi. Historiallisin menetelmin voisi tutkia mystisten kokemusten laatua aikojen kuluessa: onko perennaalisen viisauden luonteessa havaittavissa muutoksia, tai mitkä tekijät ovat vaikuttaneet idän spirituaalisten opettajien muuttoon länsimaihin jne. (Braud & Anderson 1998, 41.)

Wilberin kehittämät teoriat ovat hyviä esimerkkejä poikkeuksellisen laajoista käsitteellistämisprosesseista. Hän on ottanut tarkasteluun vuosisatoja vanhoja ajattelun perinteitä vieraista kulttuureista ja muokannut niitä yhteen sopiviksi nykyisen länsimaisen tieteen kanssa. Parhaillaan on menossa teorioiden kriittinen käsittely tiedeyhteisöissä ja niiden soveltaminen käytäntöön.

3. Prosessin tutkimisessa voimme havainnoida luonnostaan esiintyvien tapahtumien keskinäisiä suhteita, selvittää tuntemattomia kausaalisuhteita tai etsiä uudenlaisia eroja sel-

Luottamus

*Lapsi luottaen suureen kouraan
pienen kätensä antaa
uskoen: hänen väsyessään
tuo vahvempi kotiin kantaa.
Näin helposti myös voisi
Itensä Luojalleen antaa.*

Mystiikka on ikuista, sillä ei ole syntymäpäivää eikä kotimaata

laisten yksilöiden tai ryhmien välillä, joiden tiedetään ennestään olevan jossain suhteessa erilaisia. Tällaisia prosesseja ei voida tuottaa laboratoriokeessa, mutta luonnollisesti esiintyvissä tapahtumissa on mahdollista sisällyttää tutkimukseen paljon suurempi määrä tapahtumia. Toisaalta emme voi olla varmoja tutkimustuloksista, ja vaarana on myös värien johtopäätösten tekeminen kausaalisuhteista. (Braud & Anderson 1998, 40.)

Transpersoonallisissa kontekstissa voisi tutkia esimerkiksi sitä, mitkä olemassa olevat piirteet erottelevat henkilöitä, joilla on tai ei ole kuolemanläheisyyskokemuksia, kun olosuhteet ovat verrannolliset. Tai onko olemassa yhteys transpersoonallisten harjoituskäytäntöjen, spontaanisti ilmenevien transpersoonallisten kokemusten ja lapsena koetusta seksuaalisesta hyväksikäytöstä toipumisen välillä? Tai mikä on huumorintajun ja spirituaalisuuden suhde stressittömyyteen ja hyvinvointiin ja tyytyväisyyteen HIV-positiivisilla ja -negatiivisilla miehillä? (Braud & Anderson 1998, 40.)

4. Tulokset: syyt ja seuraukset. Klassisessa koeasetelmassa tutkitaan kontrolloiduissa olosuhteissa kahta satunnaisesti muodostettua ryhmää ja molemmilta mitataan riippuvan (selitettävän) muuttujan arvot. Koeryhmään kohdistetaan käsittely, vertailuryhmään ei. Käsittelyn jälkeen mitataan uudelleen riippuvan muuttujan arvo molemmissa ryhmissä. Jos ryhmien välillä on eroa, se voidaan selittää riippumattomalla (selittävällä) muuttujalla. Asetelma sopii kausaalisyyden selvittämiseen ja erilaisten interventtioiden tai hoitojen tehokkuuden arviointiin.

Transpersoonallisissa tutkimusasetelmissa Braud on käyttänyt koeasetelmaa sen tutkimiseen, miten ihmiset pääsevät käsiksi tietoon ns. suoran tietämisen avulla, kun heitä on ensin valmisteltu siihen psykologisesti ja psykofysiologisesti. Kokeilla on myös saatu selville, miten ihmiset voivat vaikuttaa suoraan elollisiin tai elottomiin järjestelmiin välimatkan päästä huomion suuntaamisen, intention ja visualisoinnin avulla. Näin on mahdollista saada luotettava, empiirinen näyttö ilmiön esiintymiselle. (Braud & Anderson 1998, 38–39.)

Integratiivisen lähestymistavan vahvuuksina voidaan pitää sitä, että se mahdollistaa hyvin laajan ja intensiivisen tutkimuksen, jossa ymmärrystä voidaan tuottaa monista näkökulmista; näin siis jos samassa tutkimusasetelmassa todella käytetään kokemusten kuvausta, teoreettista käsitteellistämistä, tutkitaan prosessin kulkua ja syys- ja vaikutussuhteita. Erilaisia, vaihtoehtoisia tietämisen, tekemisen ja olemisen tapoja arvostetaan ja kunnioitetaan ja tutkimuksessa mukana olevien muuttumista edistetään. Tutkimusasetelma voidaan purkaa tutkimuksen ja käytännön sovellusten väliset keinotekoiset rajat ja päästä henkilökohtaiseen ja transpersoonalliseen kasvuun ja kehitykseen. Se voi olla hyvä ympäristö sietää moniselitteisyyttä ja ylittää dikotomioita ja vastakkainasetteluja.

Toisaalta asetelma on niin laaja, että se houkuttaa tekemään liian monia asioita samanaikaisesti ja voi siten heikentää tutkimuksen laatua ja syvyyttä. Asetelman käyttö edellyttää kokemusta ja perusteellista valmistautumista perinteisen tut-

Harmonia

*Tämä ja muutkin kaltaisensa
epäsointujen myrskyjä estää.
Kauneus, rauha ja sopusointu
luovat perustan, joka kestää.
Voiko oma sävel myötäillen
yhteistä laulua säestää.*

Henki on laimentuneessa muodossa mukana kaikilla elämän tasoilla, siten myös kaikella materiaalilla on tietoisuus.

kimuksen tekemiseen ja samalla kuitenkin herkkyyttä monille tietämisen ja maailman kohtaamisen tavoille.

Intuitiivinen tutkimus (Intuitive Inquiry)

Intuitiivinen tutkimus (Intuitive Inquiry) on kvalitatiivinen lähestymistapa, joka pohjautuu heuristisiin, fenomenologisiin ja feministisiin menetelmiin (Braud & Anderson 1998, 69–94, 258–259). Siinä käytetään hyväksi transpersoonallisia taitoja kuten intuitiota ja muuttuneita tietoisuudentiloja, jotka voidaan yhdistää perinteisistä menetelmistä lähinnä kvalitatiivisiin, kun tavoitteena on tuottaa rikkaita ja tiheitä inhimillisten tai transpersoonallisten kokemusten kuvauksia.

Anderson erittelee menetelmän keskeisiä piirteitä. (Braud & Anderson 1998, 71–82, 258–259).

1. Myötätunto tutkimuksen pysyvänä arvona sen kaikissa vaiheissa tuo tutkimuksen tekemisen uudenlaisen intentionaalisuuden, auttaa tutkittavia avautumaan, auttaa tutkijaa näkemään tutkittavana olevan kokemuksen arvon ja merkityksen ja heijastuu siihen tapaan, jolla tutkimusraportti laaditaan.
2. Myötätuntoinen resonanssi (*sympathetic resonance*) tarkoittaa sitä, että se, mitä tutkittava kertoo, resonoi välittömästi tutkijassa. Hän tunnistaa kertomuksen voiman, 'se soi' hänessä, hän oivaltaa sen välittömästi oikeaksi ilman pitkiä analyyseja. Resonanssi toimii tällöin tutkimuksen luotettavuuden vahvistajana.

3. Menettelytapojen rituaalinen luonne – tiettyjen menettelytapojen käyttäminen tietystä järjestyksessä – auttaa luomaan järjestystä ja lisää systemaattisuutta intuition ohjaamaan tutkimukseen.

4. Sekä tutkijan että tutkittavan yksilöllinen ääni tulevat tutkimusraportissa esiin.

Intuitiota ja tietoisuuden tilan muuttamista käytetään tutkimuksen joka tasolla: aiheen valinnassa, aineiston keräämisessä, tutkijan oivallusten pohdinnassa, aineiston analysoinnissa ja tulosten raportoinnissa. Käytettäväksi ehdotetaan esimerkiksi itsen ja muiden refleksiivistä kuuntelemista, intuition rituaalisointia ohjaamassa tutkijan työtä ja ajattelun kuulijakunnan muistamisen tärkeyttä korostetaan kaikissa tutkimusprosessin vaiheissa. (Braud & Anderson 1998, 259.)

Intuitiivisen *tutkimuksen aihe* valitaan omaa intuitiota kuunnellen. Tutkija kuuntelee sitä, mikä toistuvasti vetää hänen huomiotaan, fokusoi aiheeseen meditaatiossa ja keskittyy kuviin, symboleihin, musiikkiin jne. Sopiva aihe on sellainen, joka on helposti hallittavissa myös ajallisesti; aihe on selkeä: voidaan ilmaista yhdellä lauseella; yksinkertainen; konkreettinen; tutkittavissa oleva; tutkijaa henkilökohtaisesti motivoiva ja tärkeä ja merkittävä. *Menetelmä* valitaan kysymällä, mikä menetel-

mä soveltuu parhaiten tuottamaan ymmärrystä siitä inhimillisen kokemuksen puolesta, jota ollaan tutkimassa, ja sitten luodaan sellainen tutkimusasetelma, joka antaa tutkittavan ilmi-

Rakkaus

*Tältä pohjalta
rakkaudenkukkaset
työntävät kilvaten terää
ja rakkauden voimasta
uutta hyvää
myös toimivuuteensa herää
ja hyvyys ympärilleen uudet
rakkaudenkukkaset kerää.*

ön ilmaantua. Tässä voidaan käyttää esimerkiksi unia hyväksi.

(Braud & Anderson 1998, 89–91.)

Tutkimusvaihe, jota ei vielä tietoisesti sisällytetä valtavirtatutkimukseen, on *aineiston hautominen*. Aineiston hautominen tapahtuu tutkijan levätessä, rentoutuessa tai muuten ollessa poissa tutkimuksensa läheltä tekemässä jotain aivan muuta. Aineisto *analysoidaan* pikemminkin *aineistolähtöisesti*, aineiston antamista vihjeistä käsin kuin ennalta valitulla tavalla. Voidaan myös esittää useita rinnakkaisia analyyseja, jos aineiston tiivistäminen ei tee oikeutta sen monimuotoisuudelle. *Intuitiiviset oivallukset* auttavat aineiston syntetisoinnissa. Tutkimusprosessin tulokset raportoidaan *luovasti ilmaisten* ja myötätuntoista resonanssia hyväksikäyttäen. *Kunnioittavassa lopetuksessa* kiitetään kaikki mukana olleita, tunnistetaan vaikeudet ja epätäydellisyydet prosessissa ja ilmaistaan kiittollisuutta tutkimuksen tuloksena saduista oivalluksista.

Eräs esimerkki tutkimuksesta, jossa on käytetty intuitiota ja muuttuneita tietoisuuden tiloja, on Sharon Van Raalten *samanismia ja psykiatriaa yhdistävä tutkimus*. Se sai alkunsa tutkijan omasta kriisistä, johon hän etsi apua psykiatrilta. Psykiatrin käyttämä kognitiivis-behavioristinen viitekehys, ”aivokieli”, ja tutkijan oma spirituaalinen samanismi, ”sielukieli”, saivat hänessä aikaan toiveen etsiä yhteistä ymmärrystä ja sanastoa. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä psykiatrin kanssa siten, että tutkija teki psykiatrin potilaiden puolesta samanistisia matkoja eräänlaisena etähoitona. Psykiatri valitsi neljä potilasta, jotka hänen arviionsa mukaan soveltuivat tällaiseen projektiin avoimuutensa vuoksi ja jotka olivat halukkaita ryhtymään hankkeeseen, vaikka heillä oli vain vähän tai ei lainkaan tietoa samanismista. Vaan Raalte teki samanistisia matkoja potilaiden puolesta ja toimitti niistä psykiatrille kirjallisen kuvauksen. Tämä käsitteli kertomusta yhdessä potilaan kanssa ja kirjasi vuorostaan potilaan reaktiot. Myöhemmin tutkija keskusteli psykiatrin kanssa, millä tavoin näin saatu

tieto joko vahvisti sen mitä hän tiesi tai tuotti uusia oivalluksia. Yhteistyössä muotoiltiin kysymys seuraavaa matkaa varten. (Braud & Anderson 1998, 163.)

Matkalla keskityttiin potilaan ongelmatilanteisiin ja niissä tulikin esiin hankalia tai jopa traumaattisia tapahtumia. Kaikkien kohdalla ensimmäinen matka paljasti heistä sellaisia seikkoja, joita tutkija ei voinut tietää. Tutkitavat olivat tästä hämmästyneitä ja halusivat jatkaa matkoja. Kahdelle heistä tutkija opetti matkan tekemisen aliseen maailmaan, jotta he voivat hakea sieltä voimaeläimen. Matkat sujuivat helposti. Kaksi muuta työstivät psykiatrin kanssa sitä tietoa, jonka tutkija oli heille toimittanut. *Kuvien* ja *symbolien* kautta matkat paljastivat tietoa, jota sen enempää psykiatri kuin asiakaskaan eivät osanneet havaita tai ilmaista. Tieto auttoi suoraan asiakaita tiedostamaan omaa problematiikkaansa sekä psykiatria työskentelemään paremmin potilaan kanssa. Vaikka tutkimus käsitti vain neljä tutkittavaa, siitä ilmenee, että näennäisesti täysin vertailukelvottomien tiedonalojen yhdistäminen saattaa olla hyödyllistä. Tutkimus muutti kaikkia siihen osallistuneita. (Braud & Anderson 1998, 164–166.)

Intuitiivisen tutkimuksen vahvuutena on se, että menetelmä tukee ihmisen kaikkien ulottuvuuksien mukaan ottamista tutkimusprosessiin, mutta toisaalta intuition ja muuttuneiden tietoisuuden tilojen käyttö tutkimuksessa saattaa aiheuttaa yksipuolisuutta ja vaatii sen vuoksi vahvistusta tutkimuksen luotettavuudelle tutkijayhteisön kriittisissä keskusteluissa. Metodi edellyttää tutkijalta psykospirituaalista eheyttä ja hyvin kehittyneitä intuitiivisia taitoja. Vaan Raalten tutkimusprojektissa psykiatri toimi tällaisena kriittisenä kontrolloijana, joka omalta osaltaan saattoi vahvistaa tutkimuksen päteväksi.

Ehdyttävä tutkimus (Organic Research)

Ehdyttävä tutkimus¹³ on syntynyt heuristisista ja feministisistä lähestymistavoista. Se painottaa *tutkimusta muutostoimivana*. Tutkimukseen osallistujat kutsutaan mukaan, heitä

kuunnellaan keskittyneesti ja heidän *tarinansa* esitetään heidän omalla äänellään ja omin sanoin. Tutkimusaiheen valinta perustuu tässäkin tutkijan henkilökohtaisiin kokemuksiin. Kaikki tutkimuksen vaiheet kirjataan ja esitetään tutkijan omalla, henkilökohtaisella äänellä. Menetelmän käyttö edellyttää tutkijalta psykospiirituaalisen kehityksen korkeaa tasoa ja tarjoaa parhaimmillaan kaikille osallistujille eheyttäviä kokemuksia. Keskeistä on myös kunnioitus aihetta, yhteistyötä ja tutkimuskumppaneita sekä tutkimuskontekstia kohtaan. On mahdollista ottaa mukaan eirationaalisia ja ei-verbaaleja aineiston kokoamis- ja raportointitapoja. Tutkimusasetelma on riippuvainen tutkijan luovuudesta ja kehittyvyydestä tutkimuksen aikana vastauksena siihen, mikä nousee tutkijan sisimmästä ja ulkoisista tapahtumista. Tavoitteena on niin tutkijan, tutkimushenkilöiden kuin raportin lukijoidenkin *henkilökohtainen muutos*. (Braud & Anderson 1998, 259–260.)

Perustekniikkana on *tarinoiden kertominen ja kuunteleminen*. Aineiston analyysin voi sitten tehdä tutkija itse, hänen kanssatutkijansa eli tutkimushenkilöt tai myös lopullisen tutkimusraportin lukijat. Lukijan edellyttään prosessoivan, tulkitsevan ja ymmärtävän tutkimusta, jolloin tutkija itse voi tehdä vain vähän tulkintaa tuloksista ja jättää tulkinnan tekemisen lukijoille. Sen sijaan tutkija osallistuu tutkimukseen henkilökohtaisesti ja sitoutuneesti. Näin tarinoista tulee intiimejä ja syvästi koskettavia. Monet tutkimusraporttien lukijat kertovat itkeneensä niitä lukiessaan. (Braud & Anderson 1998, 123; 260.)

Menetelmän vahvuus on, että siinä kunnioitetaan transpersoonallista osa-aluetta ja tutkitaan tutkijalle ja kanssatutkijoille merkityksellisiä aiheita, ja tuetaan tarinoiden kertomisessa ja kuuntelemisessa syntyvää parantavaa voimaa. Tutkimus etenee niistä tarpeista käsin, joita nousee esiin tutkimusprosessin kuluessa ilman ennalta valittuja rakenteita tai määritelmiä siitä, miten tutkimuksen tulee edetä.

Menetelmän heikkous on siinä, että se painottaa idiograafista lähestymistapaa. Aineistosta ei haluta etsiä yhteisiä teemoja tai yhdistäviä tekijöitä, jotka myötävaikuttaisivat aihepiirin tietopohjan laajentamiseen.

Menetelmän myötä tutkimusraporteista saatava tulla pikemminkin kaunokirjallisuutta kuin tutkimusta. Näin on osaksi käynyt myös menetelmän esittelyssä Braudin ja Andersonin (1998, 114–127) kirjassa. Eheyttävän tutkimuksen osuutta lukiessaan todella tuntee lukevansa novellia keskellä asiatekstistä. Outo, mutta piristävä ja hymyilyttävä kokemus. Tekstinäytteenä osuuden alkukappaleet:

Meistä oli kamalaa kun poltimme Lisan isot ja ihanat mustikkamuffinit sinä päivänä, mutta kaikki me neljä olimme niin syventyneitä keskusteluun, että unohdimme kokonaan muffinien olevan uunissa.

Lisa venytteli vuoteella kuin kissa. Seinää vasten on tyynyjä, mutta makaaminen on mukavampaa. Lisan energia ja upea kauneus aiheuttavat sen, että monet eivät tajua hänen syvällisyyttään.

Poikkeuksellisten kokemusten käyttö tutkimuksessa

Ihmisen kaunein kokemus on luonteeltaan mystinen. Se on perustavaa laatua oleva tunne, joka on läsnä todellisen taiteen ja tieteen syntymässä. Albert Einstein

Rhea White koki nuorena kuolemanlähi-kokemuksen, jonka jälkeen hän kiinnostui poikkeuksellisista inhimillisistä kokemuksista (*exceptional human experiences, EHE*). Niiden hyödyntämiseksi White suosittelee pitämään omaelämäkerrallista päiväkirjaa, jolla voi olla käyttöä tutkimusprosessissa. (Braud & Anderson 1998, 128–129.)

White erottelee kahdenlaisia epätavallisia kokemuksia. Poikkeukselliset kokemukset (*exceptional experience, EE*) ovat psyykkisiä tai mystisiä kokemuksia, kuolemaan liittyviä, outoja kohtaamisia, jotka viitoittavat tietä tiedon uusiin mahdollisuuksiin. Usein ihminen saa ideoita juuri ennen uneen nukahtamista, unen ja valheen rajamailla. Ne voivat olla myös

Kuvien ja symbolien kautta shamaanimatkat paljastivat tietoa, jota sen enempää psykiatri kuin asiakaskaan eivät osanneet havaita tai ilmaista.

unia, tuntemuksia, aavistuksia, synkroniteetin havaitsemista. Ne voi sivuuttaa olankohautuksella, mutta niihin voi myös suhtautua vakavasti ja antaa niiden johtaa keskeisiin ja merkittäviin oivalluksiin. Whiten mukaan ne muuttuvat poikkeukselliseksi inhimilliseksi kokemuksiksi (EHE) silloin, kun kokija solmii niihin ja niiden avulla saatuun tietoon henkilökohtaisen yhteyden. Näin kokemukset voivat johtaa ihmisen hänen korkeimman potentiaalinsa lähteille. Tutkimuksen tekijän tulisi kunnioittaa kokemuksiaan ja raportoida niistä, koska näin ne saattavat johtaa syvempään tietämiseen ja muutoksiin, jotka voivat taas tuottaa uutta tietoa ja ymmärrystä ja näin johtaa uusiin tutkimusasetelmiin. Näille kokemuksille voi tietoisesti avautua ja niitä voi kuvata tutkimusraporteissa tai esimerkiksi omaelämäkerran muodossa. Niistä voi koota

oivallusten tietopankin, jonka voi antaa myös muitten käyttöön. (Braud & Anderson 1998, 131–134, 262.)

White korostaa *empathian* tärkeyttä tavalla, joka ylittää tavanomaisen käsityksen empatiasta, aina sille rajalle, jossa empatia muuttuu telepaattiseksi yhteydeksi tutkimuskohteeseen. Nobelisti Barbara McClintock tutki koko elämänsä maissia. Hän halusi nähdä kasvien kasvun siemenistä asti. Hän sanoi joka kasvista: *tunnen ne läheisesti, ja se on minulle suuri ilo*. McClintock tutki kasvien molekyyilejä, mutta hän ei tuntenut itseään ulkopuoliseksi, vaan

Luonnossa oleskelulla on voimaa herättää mystisiä mielentiloja.

osaksi samaa systeemiä. *Näin jopa kromosomien sisäiset osat... se yllätti minut, koska se tuntui siltä kuin ne olisivat ystäviäni.* (Braud & Anderson 1998, 142.)

Synkroniteetti, alun perin Jungin käsite, on subjektiivisesti merkittävä sattuma sisäisen tilan, tavallisesti jonkin tarpeen ja selittämättömän ulkoisen tapauksen välillä, joka vastaa tuohon tarpeeseen. Tutkimuksen yhteydessä synkroniset yhteensattumat tavallisesti tuovat tutkijan käsiin sen materiaalin, jota hän juuri tarvitsee. (Braud & Anderson 1998, 143.)

White jakaa kokemukset viiteen laajaan kategoriaan:

- 1) mystiset kokemukset, aiemmin yleensä uskonnollisiksi luonnehdittuja, mutta nykyisin myös yhä enemmän ”maallistuneita”, esimerkiksi flow- ja huippukokemukset,
- 2) psyykkiset kokemukset kuten selvänäkö, telepatia, psykokinesia jne.
- 3) kuolemaan liittyvät kokemukset kuten meedioiden viestit vainajilta, tai kuolleiden kohtaamiset, tai oma kuolemanrajankokemus tai yhteydenpitotavat kuten Ouija-lauta,
- 4) kohtaamiskokemukset, joissa nähdään ufoja, enkeleitä, uskonnollisia hahmoja, vertavuotavia patsaita, viljakuvioita; tämä kategoria laajentaa kohtaamisen kokeneen käsitystä siitä mikä on mahdollista ja
- 5) poikkeukselliset tavalliset kokemukset kuten epätavallisen voimakkaat unet, inspiraatio, esteettiset elämykset, taide, arkkitehtuuri, kulttuurin artefaktit ja reliktit.

Esitän tässä viimeksi mainitusta kategoriasta erään oman kokemukseni, jota olen käyttänyt hyväksi opintojeni inspiroijana. Muistan kouluajoiltani lauantai-iltapäivän, jolloin selailin hajamielisesti Suomen Kuvalehteä kahvia juoden. Lehdessä esiteltiin suomalaisia nykytaiteilijoita, joista vuorossa oli Juhana Blomstedt, abst-

raktin maalaustaiteen syvämielteen edustaja. Kahvikuppi jäi kädessäni puolitiehen ja sydämeni alkoi hiljaa vaikertaa, kun avasin lehden Blomstedtin maalaussarjan kohdalta. Kokemus oli vahva ja mykistävä ja saatteli minut toiseen todellisuuteen, jonnekin pois arjen hälinästä. Se teki minusta Blomstedtin taiteen ystävän, niin että hankin myöhemmin hänen teoksiaan ja käyn edelleen katsomassa kaikki hänen näytteilynsä aina kun mahdollista. Kului parikymmentä vuotta, ja muistin kokemuksen, kun taiteen antropologian kurssilla piti tehdä essee aiheesta Nykytaide etnisyyden näkökulmasta. Aikoinaan kokemani ihastus inspiroi minut kirjoittamaan esseen, jossa vertasin Blomstedtin erästä kuvasarjaa Navajo-intiaanien hiekkapiirroksiin. Tuosta kirjoittamisesta muistan innostuksen tunteen lisäksi sen pettymyksen, jonka teosten analysointi minulle toi: analyysi hajotti ja latisti taiteen kokemisen kokonaisvaltaisen kauneuden. Sen taika mureni. Nyt sama kokemus päättyi vielä kerran tähän esseeseen esimerkiksi siitä, miten voimakkaita henkilökohtaisia kokemuksia voi käyttää inspiraationa.

Antti Eskola kertoo omasta poikkeuksellisesta kokemuksestaan (2003, 86), jolla on ollut vahva vaikutus häneen. Huomattavaa on, että hän mainitsee tarvinneensa kertomiseen ulkopuolista rohkaisua. Piispa Osmo Alajalla oli merkittävä kokemus Jumalasta jo opiskeluaikana, mutta hän kertoi siitä vasta eläkevuosinaan kirjasessa, jonka sitten lähetti Eskolalle.

Kun piispa on lähettänyt minulle kirjasensa ”veljellisin jouluterveisin”, rohkenen itekin kertoa samansukuisen kokemukseni, josta en ole kenellekään tätä ennen puhunut. Siitä on muutama vuosi ja tapahtumapaikkana, kuten näissä useimmiten, oma vuode, jossa yöllä havahtuu siihen, että ovensuussa seisoo Joku. Minun ilmestyksessäni se ei ollut Jumala, vaan tajusin hetkessä, että se

oli Paha. Ensin kirjaimellisesti hydyin pelosta, sitten jotenkin tiesin, että lukitusta ulko-ovesta ei ollut tullut sisään kukaan ihminen, minkä jälkeen keskityin ponnistuksiin torjua Olennon lähestyminen ja häättää se ulos makuuhuoneesta. Muistan, että se ensin uhkasi tulla minua kohti, sitten hitaasti pysähtyi, huojui ja vastahakoisesti liukui tai haihtui ulos ovesta. Nousin, sytytin valot, varmistuin, ettei asunnossa todella ollut ketään ja nostin varmuusketjun uraansa, mitä en normaalisti koskaan tee. Siitä, että Paha oli minulle olennoitunut, olin täysin varma.

Kokemus muutti Eskolan (2003, 87) ajattelua: *Millä tavalla, missä suhteessa Jumalaan, siitä minulla ei ole kiteytyntä käsitystä. Asiaa täytyy miettiä.* – Toivottavasti saamme vielä lukea mietinnän tuloksista.

Kokemuksista kannattaa Whiten mukaan pitää omaelämäkerrallista päiväkirjaa, joko ihan itseä ja omaa kehitystä silmälläpitäen, tai tutkimuksen tekemistä varten. Oma kokemuspäiväkirja on ikään kuin CV:n, ansioluettelon, merkityksellisempi rinnakkaisversio. CV sisältää muodollisen koulutuksen, työsuhteet ja vastaavat, mutta kokemuspäiväkirja elämän merkittävät kokemukset ja muuttuneet tietoisuuden tilat ja tilanteet, joihin ne ovat yhteydessä. Tarkoitus ei ole vain kuvata tapahtumia, vaan ennen muuta sitä, miten ne ovat vaikuttaneet. Mukaan voi ottaa mietintää siitä, mitä olemisen ja tekemisen mahdollisuuksia nämä kokemukset avaavat ja mihin suuntaan. Kokemukset kannattaa myös jakaa muiden kanssa. Se auttaa niitä lujittumaan ja herättämään uusia tulkinnan ja merkityksen tasoja.

Tutkimuksellinen kokemuspäiväkirja sisältää kokemuksia, joilla on tai voisi olla merkitystä tutkimuksen teossa. Eräs keskeisiä on omasta kutsumuksesta kirjoittaminen. Max Weber oli ensimmäisiä, joka kirjoitti kutsu-

muksestaan tiedemieheksi ja kuvaili sitä outoa hurmaa, jonka tieteen suhteen koki. Jokaiselle alkavalle tutkimusprojektille kannattaa avata oma kokemuspäiväkirjansa, johon kirjaa oman motivaationsa tämän tutkimuksen tekemiseen, metodit, tulosten analysoinnin, projektin merkityksen tulevaisuudelle ja sen, miten se affektiivisesti vaikutti. Päiväkirja on täysin subjektiivinen, mutta silti saattaa olla hyödyllistä ja inspiroivaa jakaa se muiden kanssa. (Braud & Anderson 1998, 136–139.)

Braud & Anderson (1998, 263) pitävät menetelmän vahvuutena ovat sitä, että tällainen asetelma rohkaisee tutkijaa intiimiin ja perusteelliseen osallistumiseen tutkimusprojektiin.

Se tunnustaa hiljaisen tiedon merkityksen ja kiinnittää huomioita merkittäviin kokemuksiin, jotka usein muutoin jätettäisiin huomiotta tai sivuutettaisiin. Se edustaa *tietämistä olemalla*: tutkija tulee yhdeksi tutkimansa kanssa ja tuntee sen syvemmin ja intiimimmin sisältä päin. Heikkoutena voidaan pitää sitä, että poikkeuksellisten kokemusten suuri

painottaminen ja toiminta kokemuksellisesta paradigmasta käsin saattavat aiheuttaa perinteisiä kokemuksia ja menettelytapoja vähättelevän asenteen.

Gothónin pyhiinvaelluskokemus

Eräällä kenttätömatkalla Athosvuorella Kreikassa René Gothóni koki Jumalan läsnäolon. Tätä kokemusta hän on kuvannut useissa teksteissään. Kokemus on aivan transpersoonallisen alueen ytimessä, se on tavanomaisen samastumisemme tuolle puolen menevä mystinen kokemus. Gothóni oli juuri saanut valmiiksi Athosvuoren munkkilaisuutta ja pyhiinvaellusta koskevan teoksensa, kun hän pitkän työrupeaman uuvuttamana kaipasi kentälle. Athosvuorel-

Ylistys

*Talven mentyä luonto herää
kasvuun ja
väriloistoon rikkaaseen.
pesää rakentavain lintujen laulut
soivat aamuun kirkkaaseen.
Yhdythän minun sieluni riemuiten
ylistykseen ja kiitokseen.*

rella Gothóni osallistui pääsiäisen jumalanpalveluksiin sairaana, kuumeen väsyttämänä ja toivoen vapautumista eräästä häntä vuosikausia kalvaneesta ahdistuksesta. Pääsiäisyön palveluksessa hän koki, miten *Kyrie eleison*, *Herra armahda* sanat tulivat lihaksi. Liturgian kaunis enkelimäinen vuorolaulu nostatti kyöneleet silmiin ja hän huomasi yllättäen toistavansa niitä muiden mukana. Hänen sydämensä huusi *Kyrie Eleison*, jolloin sanojen syvä merkitys ja ymmärrys valkenivat hänelle. Ibn Al Arabin terminologialla Gothóni söi appelsiinin.

Odottamaton huip- pukokemus pyhiin- vaellusretkellä: ero itsen ja toisen välillä tilapäisesti katosi.

Tuolloin minulle ei merkinnyt kerrassaan mitään, olisiko minulla voimia selvittää jumalanpalveluksesta vai ei; se oli toisarvoinen asia niin kauan kuin saatoin kokea Jumalan läsnäolon ja arvon ja olla siitä vakuuttunut. Kuumeeni ja väsymykseni väistyivät aivan ihmeellisellä tavalla, eikä ajalla ja paikalla ollut mitään merkitystä. Kyrie eleison vain toistui mielessäni kuin laulun toistosäkeet, ja koin Herran armahtaneen minut. (Gothóni 2001, 98–102.)

Kristuksen ylösnousemusjuhlaa vietettiin kirkon ulkopuolella. Jokainen meistä kantoi kynttilää ja lauloi 'Kristus nousi kuolleista! – Totisesti nousi' (Kriston asnésti). Kun viimein aamuvarhaisella kävin vuoteeseen, sydämeni oli yhä *Kyrie eleison* -tunteen täyttämä. En osannut nukkua. Pyhän kokemus valvotti minua. (Gothóni 2001, 101.)

Kun lautta vihdoin rantautui Uranupolikseen ja otin ensiaskeleeni kivilaiturilla, kylä näytti erilaiselta, oudolta ja epätodelliselta. Athosvuoren

luostarimaailmasta oli tullut minun maailmani, ja hetken aikaa maallinen maailma näytti vieraalta paikalta. Tunsin olevani muukalainen, vain käymämies. Ymmärsin kokeneeni Jumalan henkilökohtaisesti. Olin omaksi yllätyksekseni löytänyt itseni Sundénin kuvaamassa ja analysoimassa roolitalanteessa. Tämän tajuttuani mieleni suorastaan pakotti minua kirjoittamaan 'totaalisen osallistumisen' kokemukseni kenttäpäiväkirjaan. Ja niin minä tämän kirjoitin. (Gothóni 2001, 102.)

Haastattelin pyhän Athosvuoren pyhiinvaeltajia heidän kokemuksistaan ensimmäisen kerran jo vuonna 1984. Tuolloin muuan kreikkalainen lääketieteen opiskelija sanoi: 'Minun on mahdollonta pukea ajatuksiani sanoiksi. Se oli sellainen kokemus, jonka voi vain elää, ei selittää – löysin itseni siellä, palasin inhimillisyyteni juurille'.

Oman pyhiinvaelluskokemukseni jälkeen minulla ei enää ollut tarvetta kysellä. Minulla oli asiasta ensikäden tietoa. Minusta tuli se pyhiinvaeltaja, jota minun piti tutkia. (Gothóni 2001, 102.)

Gothóni on valinnut introspektionsa näkökulmaksi nimenomaan uskonnollisen kokemuksen ja tämä on tietysti jo hänen taustansa ja tutkimuskohteensa johdosta varsin luonteva ja sanoisinko integroitunut valinta. William James (1981, 279) kertoo Lutherin vastaavantyypisistä äkillisestä oivalluksesta: *Kun munkkitoverini eräänä päivänä toisti uskontunnustuksen sanoja 'Minä uskon syntien anteeksisaamiseen', näin Raamatun kokonaan uudessa valossa ja heti tunsin kuin olisin uudestisyntynyt. Oli kuin paratiisin ovi olisi ollut avattuna selkoselälleen.*

Gothónin kokemus voidaan tulkita **myös transpersoonallisesta näkökulmasta**. Siihen sisältyvät kaikki Jamesin mystisen kokemuksen elementit: sitä on vaikea kuvailla, siinä on kyse syvän totuuden oivaltamisesta, tilaa ei voi pitää yllä kovin kauan ja sitä luonnehtii suuremman voiman vaikutuksen alaisena oleminen. Gothónin tapauksessa tila tosin kesti ainakin seuraavaan päivään. Muutoinkin se oli monin tavoin käänteentekevä hänen elämälleen.

Jamesin (1981, 279) tulkinnan mukaan virittyneen mielen herättämiseen riittävät yksityiset sanat, sanayhdistelmät, runot, valoilmiöt, tuokset, musiikki jne. Meitä voimakkaasti liikuttava voima on kuin ovi, jonka läpi todellisuuden salaperäisyys, elämän rajattomuus ja tuska pääsevät hiipimään sydämeen. Gothóni kuvaa hyvin omaa virittyneisyyttään, joka ei tarvitse enää suurta sysäystä, jotta se muuttuu mystiseksi kokemukseksi. Muutama Gothónin käyttämä avainsana riittää osoittamaan niitä tekijöitä, jotka johtivat virittyneisyyden tilaan: ennen kentälle tuloa uupumus pitkän työrupeaman seurauksena, kaipaus kentälle, kyllästyminen, haaveilu, sitten Athosvuorella väsymys, kuume, paasto ja vielä mukana kulkenut menneisyyden taakka, pitkään kalvanut ahdistus ja toive vapautua siitä, ja toisaalta sitten kirkko ikoneineen, pyhiinvaeltajineen, kynttilöineen ja enkelimäisen kauniine vuorolauluineen. Kyrie eleisonin laulaminen on se vapauttava elementti, joka laukaisee armon kokemuksen. Merkittävä on myös tuo ”menneisyyden taakka”, jota Gothóni ei lähemmin kuvaa, mutta jonka painolastista hän tuntee pääsevänsä eroon armon kokemuksen kautta. Paitsi Jumalan armosta kyse on varmaan myös siitä armahtamisesta, jonka ihminen kohdistaa itsensä; tämä kuitenkin ikään kuin sulautuu tässä yhteen jumalallisen armon kokemuksen kanssa.

Gothónin kuvaus antaa jonkin verran viitteitä siitä, että kyse voi olla myös jungilaisesta individuaatioprosessista tai pyrkimyksestä itsensä toteuttamiseen, mutta näihin tulkintoihin kuvauksessa ei ole kuitenkaan riittäviä perusteita. Niitä löytyisi kenties Gothónin myöhemmistä teksteistä tai hänen omista mietteistään.

Jungilaisittain synkroniteetiksi voitaisiin tulkita kaksi tapausta Gothónin kuvauksessa. Gothóni (2001, 98) viittaa siihen, että hän ennen matkaa luki seikkaperäisen kuvauksen

munkin hengellisestä kilvoittelusta kohti jumalallistumista, samoin hän luki Jumalaisen liturgian psalmit; uudelleenlukeminen on Sundénin mukaan persoonallisen Jumalan kokemisen perusedellytys. *Vaikka tunsin hänen ajatukset perusteellisesti, ne eivät silloin olleet tietoisesti mielessäni; oikoluku vain sattumalta osui niin sanottuun otolliseen aikaan* (Gothóni 2001, 98). Ja toinen tapaus: *Tiesin, etten mitenkään pystyisi lopen uupuneena taittamaan koko ylämäkitaivalta. Päästyäni tielle, metsästä ilmestyi nelivetonen. Kuljettaja tarjosi minulle ... paikan.* (Gothóni 2001, 101). Nämä tapaukset voitaisiin jungilaisittain määritellä – ei sattumanvaraisiksi, vaan synkroniteetiksi. Siinä, jossa subjektiivinen

tarve (uupumus kun pitkä matka edessä) kohtaa ulkoisen tapahtuman, joka vastaa tarpeeseen (neliveto, jossa tilaa). Synkronisuudet eivät noudata tavanomaista logiikkaa, vaan samanaikaisten sattumien takana on resonanssi, joka huolehtii siitä, että ihmisen saa sen mitä hän tarvitsee. Tällaisten yhteyksien havaitseminen edellyttää, että tutkija pitää

niitä mahdollisina; muutoinhan ne sivuutetaan tavallisina yhteensattumina.

Integraalitutkimuksen näkökulmasta kyse on lähinnä inhimillisen kokemuksen kuvailusta ja sen käsitteellistämisestä sekä kokemukseen johtaneen prosessin kuvaamisesta; mistään varsinaisesta tavoitteellisesta tutkimustyöstä tässä ei ole kyse. Sen sijaan kyse on mitä ilmeisimmin tutkijalle tärkeästä ja merkittävästä asiasta, jota hän ei kuitenkaan valinnut, vaan katsoo joutuneensa pyhiinvaeltajan rooliin. Pyhiinvaeltajaksi antautuminen tarkoittaa vuoropuhelua erikoisessa keskustelussa, jossa suhde todellisuuteen ilmaistaan keskustellen. Gothónin kohdalla tämä tapahtui Kyrie eleison-vuoropuhelussa. Tämä voidaan nähdä myös itse tehtynä terapiana, jolla on parantavaa voimaa. Tutkijan oma henkisyys on epäilemättä

Täyttymys

*Pienten purojen vedet laskevat
suurien virtojen vesiin.
rakkauden, hyvyyden virrat
kantavat
ihmistä ikuisiin kesiin.
Niiden virtojen sallikaa
tulvia ihmisten pesiin...*

Armahtaminen, jonka ihminen kohdistaa itseensä sulautui yhteen jumalallisen armon kokemuksen kanssa.

muuttunut tässä prosessissa. Tältä osin kyse on myös **ehyettävästä lähestymistavasta**.

Kokemuksen kuvaus voisi olla vielä paljon syvempi, rikkaampi ja toisaalta myös erittelevämpi. Tämä kuitenkin vaatisi sellaisten seikkojen julkituomista, joita ei ole tapana kertoa perinteisessä tutkimuksessa, ja jo tästäkin kertomisestaan Gothóni on saanut kritiikkiä. Yhteisön paine vaikuttaa epäilemättä tässäkin kuten se on vaikuttanut myös Eskolan kohdalla; tiedeyhteisö osaa olla myös armoton. Mutta ei haukku haavaa tee! Emansipatorisesta näkökulmasta katsoen haluan korostaa sitä, että ihminen on aina vapaampi kuin hän luulee. Jos haluaa toteuttaa itseään, kannattaa olla, Maslowin viitoittamalla tavalla, itsetietoinen ja rehellinen, käyttää arvostelukykyään valintojensa tekemisessä ja ottaa kaikki oma potentiaali käyttöönsä.

Intuiitiivisen tutkimuksen piirteitä löytyy myös. Gothóni kertoo kokemuksesta hyvin omaäänisesti ja henkilökohtaisin äänenpainoin. Ote on hyvin idiografinen, ainutkertaista kokemusta tarkasteleva. Tapauksen luotettavuutta vahvistaa siinä käytetty myötätuntoinen resonanssi, joka tässä tosin on yksilön sisäistä, mutta välittyy silti myös lukijalle. Gothóni onnistuu vakuuttamaan lukijan kokemuksen merkityksellisyydestä ja voimasta hänen elämässään. Tässäkin toteutuu myötätuntoinen resonanssi: lukijana luen tekstiä empaattisesti kuunnellen ja ymmärtäen.

Teoreettisesti Gothóni (2001, 102–105) tarkastelee kenttätyötä **eläytymisen ja etäännyttämisen vaiheiden** kautta. Aluksi tutkija pyrkii mahdollisimman lähelle tutkimuskohdettaan osallistuen kaikkeen toimintaan ja asettaen itsensä alttiiksi ja eläytyen niin kokonaisvaltaisesti kuin mahdollista esimerkiksi pyhiinvaeltajien

maailmaan. Toisessa vaiheessa tutkija irrottautuu sitoumuksistaan tavoittaakseen intersubjektiivisen näkökulman kohteeseensa. Eläytyminen tarkoittaa Gothónille menettelyä ja keinoja, joilla hän omaksui Athoksen pyhiinvaeltajan 'sisäisen suhteutustaan' menettämättä minuuttaan. Menettelyssä on kaksi vaihetta: jäljittelevä valmistelu tarkoituksellisine eläytymisneen ja havainnon käännekohta, odottamaton huippukokemus, jolloin ero itsen ja toisen välillä tilapäisesti katoaa ja jossa tullaan yllättäen "osaksi" tutkittavaa pyhiinvaeltajaa.

Tekstistä saa vaikutelman, että Gothóni pitää eläytymistä välttämättömänä kenttätyössä ylipäättään. Kenttätyötä voidaan kuitenkin tehdä hyvin monenlaisista tutkijapositioista käsin, eivätkä kaikki suinkaan edellytä "yhdeksi tulemistä" tutkimuskohteen kanssa.¹⁴ Tosin tässä tapauksessa Gothónin kuvaamaa kokemusta kuin myös lähestymistapaa voidaan pitää poikkeuksellisen transpersoonalisena. Toisaalta Gothóni (2001, 102) esittää myös, että kromosomien tutkijan havainnot ovat ulkokohtaisia, ja tutkijan on helppo olla tyyni, viileä ja hillitty, kun taas kenttätyö edellyttää ihmisten (ajatus)maailmaan eläytymistä ja sitten sieltä etäännyttämistä. Tässä on eräs tyypillinen ero kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen välillä. Kuitenkin molekyyli­tutkija Barbara McClintock todistaa toista: molekyyleistä tuli hänen ystäviään. Kenttätyöhön voi uppoutua ja eläytyä, mutta sen voi tehdä myös laboratoriossa, toisaalta tutkija voi olla ulkopuolisen roolissa sekä kentällä että laboratoriossa.

Gothónin kertomuksesta löytyisi paljon muitakin transpersoonallisia elementtejä ja tulkintamahdollisuuksia, mutta jo tämä tarkastelu osoittaa, että transpersoonalliset menetelmät ovat jo

käytössä siinä tutkimuksessa, jota parhaillaan tehdään. Mutta *naming is knowing*. Antamalla lähestymistavoille uusia nimiä ja käsitteille uusia sisältöjä avataan tie uusiin ulottuvuuksiin.

Oivalluksen valon välähtelyä

Tästä aiheesta kirjoittaminen muutti minua. Ehkä tärkeimmät havainnot liittyvät siihen, että mielsin monet ehdotetut menettelytavat käyttökelpoisiksi ja hyödyllisiksi. Esimerkiksi en ole tullut ajatelleeksi riittävän perusteellisesti, miten tärkeää on suhtautua empaattisesti tutkittaviin tai kanssatutkijoihin Tällä ei ole merkitystä ainoastaan sen vuoksi, että 'ihmisiä tulisi kohdella ikään kuin he olisivat ihmisiä', vaan myös siitä syystä, että empatia todella auttaa pääsemään syvemmälle ja saamaan parempia tutkimustuloksia. Toisaalta empatian osoittaminen toisiamme kohtaan saa meidät kaikki voimaan paremmin ja palvelee siten omalta pieneltä osaltaan keskinäisen kunnioituksen säilyttämistä ihmisten kesken. Se myös pehmentää kritiikin roisketta, joka joskus tuntuu aika reippaalta eikä aina edes asialliselta.

Braudin & Andersonin kirja on ensimmäinen lajissaan alallaan ja sen vuoksi tärkeä päänavaaja. Toisaalta monet käsitteet jäävät kirjassa hieman utuisen epämääräisiksi eikä niiden sisällöstä vallitse yksimielisyyttä. Myös esitellyt tutkimusmenetelmät ovat monilta osin päällekkäisiä eivätkä edusta mitään hätkähdyttävää uutta. Jotta ne tulisivat paremmin hyväksytyiksi perinteisissä tiedeyhteisöissä, enemmän huomiota tulisi kiinnittää tutkimusten luotettavuuden tarkasteluun.

Intuitiota on käytetty kautta aikojen tutkimuksessa oikealle tielle ohjaajana. Sen ovat myöntäneet myös monet ns. kovan tutkimuksen tekijät, tyyppillisenä esimerkkinä Einstein. Ehkä nyt on aika antaa sen myös näkyä eksplisiittisesti tutkimusraportissa. Intuition rehabilitoinnin voisi aloittaa kuvaamalla niitä olosuhteita, joissa oivalluksen kirkas valo välähti.

Oivalluksen valon kirkkaampaa välähtelyä edesauttavat myös tutkimuksen ulkopuolelle

jäävät elämänalueet, esimerkiksi taide kaikissa muodoissaan. Taiteessa osataan kiteyttää kauniisti ja vähin sanoin se, mihin tutkimus pääsee huomattavasti vaikeammin. Tästä esimerkinä kirjoitan loppuun Saima Harmajan (1967, 455) runon *On maa*, joka kuvaa harhan verhon hajoamista ja dualismin ylittymistä – käypiä päämääriä myös tutkijoille.

*On maa,
johonka unten jäljet katoaa.
Lähemmäs sitä askeleeni vie
jokainen tie.
Min täällä menetin, sen löydän sieltä,
mi täällä soperrusta, selvää kieltä
on maassa, missä harha hajoaa.*

*On siellä toivo totta, turhaa pelko,
salasta himmeimmästä kirkkain selko,
ja syvin tuska enin lohduttava.
Kas, kyyneleet
nuo, joihin ovat kummunneet
poveni katkeruus ja raskaat surut,
on vuorilähde, josta voimaa juon.
Jos tuon
ma sinne halvan rakkauden murut,
käsiini jalokiviasarre jää,
mi kimmeltää.*

*Ja vainajat
säteillen siimeksessä kulkevat
– oi ikävöity, vastassani lienet.
Ma tartun käteen, jok' on kylmennyt,
nään hymyn, jonka laskin hautaan varmaan.
Syliini siellä noston lapsen armaan,
min kasvot pienet
on täällä kielletyt.*

*On maa,
johonka kaikki polut katoaa.
Ken siellä on, ei katso heijastusta,
mi meitä valaisee, kun tie on musta.
Hän katsoo silmiin itse Olevaa.*

On rauhan maa. ●

Lähdeviitteet:

- 1) Yhdysvalloissa APA, the American Psychological Association, ei ole tunnustanut transpersoonallisen psykologian virallista asemaa; syyskuu on sanottu kytkeä New Age-liikkeeseen. (Greenwood 1995, 502). Sen sijaan Britanniassa vuonna 1996 perustettu Transpersonal Psychology section on the British Psychological Society alajaosto.
- 2) Englannin kielen sana spiritual kattaa suomen kielessä sekä hengellisen että henkisen; sen vuoksi suomennan sen yksinkertaisesti spirituaaliseksi. "Hengellisen" sisältö on suomen kielessä liian uskonnollisavyytteinen, jotta se sopisi käytettäväksi silloin, kun tarkoitetaan myös tai pikemmin "henkistä".

- 3) Anarkistisen tieteenfilosofian kannattajana tunnettu Feyerabend (1975) esitti, että ainoa käypä periaate on anything goes, kaikki käy. Ei voida esittää johdonmukaisia sääntöjä, joita olisi noudatettava tieteen tekemisessä. Ei ole olemassa niin vanhaa tai mahdotonta ajatusta, ettei se lisäisi tietoaamme, eikä tieteellisillä väitteillä ole etusijaa muihin nähden. Tieteen edistys suorastaan vaatii muuttomattomien ja lukkojen lyötyjen menetelmien rikkomista.
- 4) The Association for Transpersonal Psychology ja the International Transpersonal Association.
- 5) Ruotsalaista tiedemies, pappi ja mystikko Emanuel Swedenborgia koki lapsuudestaan asti näkyjä, joissa Kristus, enkelit ja henget sanelivat hänelle gnostilais-tyyppisen tulkin kristinuskosta (Laitila 2006, 176).

- 6) James (1981, 294) pitää kummallisena sitä, että protestanttisuus, erikoisesti evankelisessa muodossa näyttää luopuneen kaikista menetelmistä tällä linjalla.
- 7) Käytän tässä Jungin yhteydessä perinteisesti käytettyjä piilotajunnan ja tietoisuuden käsitteitä. Käsitteitä tajunta, tietoisuus, tiedostamaton, alitajunta ja piilotajunta käytetään hieman eri tavoin eri yhteyksissä. Vrt. esim. Revonsuo (2003) ja Seppänen (2002).
- 8) Behaviorismissa psyykinen redusoitiin ärsyke-vaste (stimulus-response) -suhteeksi; sen jälkeinen vahva suuntaus on ollut ja on kognitiivinen psykologia, joka tutkii ihmisen tiedonkäsittelyä, usein neurofysiologisella tasolla. Viime aikoina on ollut esillä myös systeeminen psykologia, jossa perusyksikönä nähdään eri tavoin organisoituvaa eliö-ympäristö -järjestelmää. Osittain kognitiivisen psykologian pohjalta on kehittynyt omaksi tutkimusalaan tajunnan tutkimus (consciousness studies).
- 9) Tässä esitettyä on jonkin verran tiivistetty ITP:n kotisivulla <http://www.itp.edu/about/tp.cfm> olevasta selvityksestä.
- 10) Jako on kärkeä, mutta tuo esiin eron riittävän selvästi. Siivola (1980-I.) esittää jakoa analyyttiseen ja intuitiiviseen parapsykologiaan. Analyyttinen parapsykologia on "tavanomaista mittaavaa, analyyttistä, jaottelevaa, luokittelevaa, tarkkailijan tarkkailtavasta eristävää tiedettä". Intuitiivisen parapsykologian tutkimusote on elämyksellinen ja välitön ja siihen liittyy myös imaginaatio ja inspiraatio, kuvalliset, selvän aistipohjaiset oivalluksen tavat ja vielä syvemmän sisäisen tiedon laji, joka ei tarvitse aistielämystä kanavakseen.
- 11) Analogisesti samantyyppinen ero on naistutkimuksen ja feminististen naisliikkeiden välillä.
- 12) Braud ja Anderson puhuvat pluralistisesta tutkimuksesta; Suomessa on tapana puhua triangulaatiosta, jolla tarkoitetaan erilaisten aineistojen, teorioiden ja/tai menetelmien käyttöä samassa tutkimuksessa (Eskola & Suoranta 1998, 69).
- 13) Organic Research kääntyisi ehkä pikemminkin yhtenäis- tai kokonaistutkimukseksi, mutta koska sen tavoitteena on tutkimuksen lukijoiden ja tekijöiden eheytyminen, eheyttävä tutkimus on osuvampi nimi.
- 14) Esimerkiksi Grönforsin (1982, 87–128) oppikirjassa eritellään erilaisia osallistumisen asteita kenttätutuksessa.

Grönfors, Martti 1982 Kvalitatiiviset kenttätutkimusmenetelmät. Helsinki: WSOY

Harmaja, Saima 1969 On maa. – Tallgren Kaila, Anna-Maria ja Hellaakoski, Aaro (toim.) Runon vuosikymmenet, 455-456. Helsinki: WSOY

ITP Institute of Transpersonal Psychology 2003a Transpersonal pioneers: Abraham Maslow [WWW-dokumentti.] http://www.itp.edu/about/abraham_maslow.cfm. (Luettu 31.12.2006)

ITP Institute of Transpersonal Psychology 2003b Transpersonal pioneers: Carl Jung. [WWW-dokumentti.] http://www.itp.edu/about/carl_jung.cfm. (Luettu 1.1.2007.)

ITP Institute of Transpersonal Psychology 2003b What is transpersonal psychology? [WWW-dokumentti.] <http://www.itp.edu/about/tp.cfm> (Luettu 1.1.2007.)

James, William 1981 Uskonnollinen kokemus. Alkup. 1902. Hämeenlinna: Arvi A. Karisto.

Juurikka, Tuula 2006 Transpersoonallinen psykologia. Uskontotieteen menetelmät -kurssin julkaisematon luentomateriaali

Laitila, Teuvo 2006 Ihmisen jumalat. Johdatus uskontotieteeseen. Joensuu: Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskus. Julkaisusarja B n:o 22

McAdams, Dan P. 1993 The stories we live by. Personal myths and the making of the self. New York: Guildford Press

Maslow, Abraham 1971 The farther reaches of human nature. New York: Viking Press.

Niiniluoto, Ilkka 1984 Johdatus tieteenfilosofiaan. Helsinki: Otava.

Pulkkinen, Risto 2006 Uskontopsykoanalyysi. Uskontotieteen menetelmät -kurssin julkaisematon luentomateriaali

Revonsuo, Antti 2003 Tieteenteorian kurssi. Psykologia ja tieteenteoria. [WWW-dokumentti]. www.soc.utu.fi/psykologia/psykonet/tutkijakoulu/courses/06/tieteenteoria.ppt (Luettu 29.12.2006)

Seppänen, Terttu 2002 Tietoisuuden vapautuksesta. Uusi Safiiri 03/2002, 39–48

Siivola, Markku 1980-luku Parapsykologian tieteenfilosofiaa. [WWW-dokumentti] <http://www.pcuf.fi/~msiivola/para2000/artikkelit/markku/parapsykologian_tieteenfilosofiaa.html> (Luettu 29.12.2006.)

Uusitalo, Hannu 1999 Tiede, tutkimus ja tutkielma. Johdatus tutkimuksen maailmaan. Helsinki: WSOY
Wilber, Ken 2000 Waves, Streams, States, and Self - A Summary of My Psychological Model (Or, Outline of An Integral Psychology). Appendix C: The Death of Psychology and the Birth of the Integral. [WWW -dokumentti] http://wilber.shambhala.com/html/books/psych_model/psych_model8.cfm. (Luettu 8.1.2007.)

Kirjallisuus

Berger, Kathleen Stassen 2001 The developing person through the life span. New York: Worth Publishers
Braud, William and Anderson, Rosmarie 1998 Transpersonal research methods for the social sciences: Honoring human experience. Thousand Oaks: Sage
Crossley, Michele L. 2000 Introducing narrative psychology. Self, trauma and the construction of meaning. Buckingham: Open University Press
Eskola, Antti 2003 Tiedän ja uskon. Helsinki: Otava.
Eskola, Jari ja Suoranta, Juha 1998 Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
Feyerabend, Paul 1975 Against method. London: NLB
Gothóni, René 2000 Tuntematon pyhiinvaeltaja. Helsinki: WSOY
Gothóni, René 2001 Uskontojen uustulkintaa. Helsinki: Helsinki University Press
Greenwood, Susan F. 1995 Transpersonal theory and religious experience. – Hood, Ralph W. Jr. (ed.): Handbook of religious experience, 495-519. Birmingham, AL: Religious education press

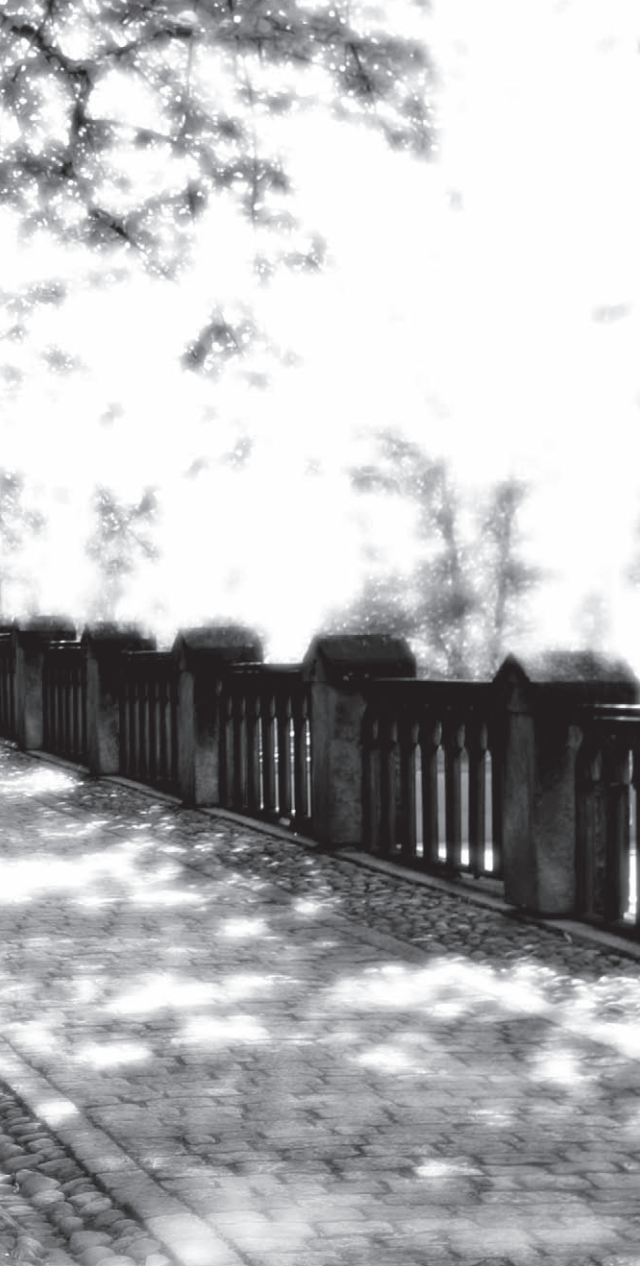
Kirjoittaja Irma Rantala on juristi ja yhteiskuntatieteiden maisteri, joka pitää kvalitatiivisen tutkimuksen kursseja.

TOIVI LEPORINNE

Syvennmälle ITSEN TUNTEMISEEN

Carl Gustav Jungin individuaatioprosessi matkakumppanina

Jumalankuva, Imago Dei, on leimautunut ihmissieluun. Jumaluus ja piilotajunta ovat molemmat transsendenttien sisältöjen rajakäsitteitä. Piilotajunnassa on kokonaisuuden arkkityyppi, joka ilmenee spontaanisti unissa yms. Jumalankuvaa voidaan pitää itsen heijastuksena tai toisin päin itseä Jumalan kuvana ihmisessä – näin radikaalisti ajattelee C. G. Jung.

MARJA-LEENA SALOJUURI

Carl Gustav Jung (1875–1961) oli sveitsiläinen psykiatri ja psykoanalyytikko, joka oli Sigmund Freudin oppilas ja myöhemmin työtoveri, mutta perusti myöhemmin oman ns. analyttisen koulukuntansa.

Esoteerikko ja tutkija

Jung oli niin ihmisenä kuin tutkijana monipuolinen. Ehkä vielä enemmän kuin psykolo-

giaan ja psykoterapiaan hänen elämäntyönsä on vaikuttanut uskontojen ja taiteiden tutkimiseen ja ymmärtämiseen. Hänellä oli rajaton tiedonhalu ja kiinnostus kaikkeen siihen, mikä on yhteydessä sielun, sen sisältöjen ja ilmenemismuotojen kanssa. Jungia voidaan pitää myös yhtenä viime vuosisadan suurimmista länsimaisista esoteerikoista. Hänellä oli itsellään runsaasti kokemuksia okkulttisista ja parapsykologisista ilmiöistä, mistä hän muistelmissaan kertoo.

Merkittävin Jungin teorioista käsittelee piilotajuntaa. Hänen mukaansa piilotajunta on maailma, joka on aivan yhtä vitaali ja todellinen osa yksilön elämää kuin minän tietoinen ajatteleva maailma – ja loputtoman paljon laajempi ja rikkaampi. Piilotajunnan kielenä ovat symbolit, ja sen viestintävälineenä unet.

Jungin mukaan piilotajunta on tietoisien mielen opastaja, ystävä ja neuvonantaja. Me saamme tietoa piilotajunnasta ja olemme yhteydessä sen kanssa pääasiassa unien välityksellä. Jung tähdentääkin unien näkemisen suurta merkitystä yksilön elämässä. Uni on aivan yhtä todellinen kuin mikä tahansa yksilöön läheisesti liittyvä ilmiö. Unen näkijän yksilöllinen piilotajunta kommunikoi vain unen näkijän kanssa ja valitsee siihen tarkoitukseen symboleja, joilla on merkitystä juuri tälle yksilölle eikä kenellekään muulle. Unien näkeminen ei jungilaisen näkemyksen mukaan suinkaan ole mikään sattumanvarainen asia. Päinvastoin kyky luoda yhteys piilotajuntaan kuuluu osana ihmisen kokonaisuuteen. (Jung, 1991, 12–13)

Jungin mukaan nykyihminen on irtautunut perusvaistoistaan, menettänyt kosketuksen tiedostamattomaan. Tämä ilmenee neurooseina, häiriöinä käyttäytymisessä ja heijastuu myös taiteessa metafysisenä tyhjiytenä. Jung pitikin ratkaisevan tärkeänä ihmisen halua nähdä merkitys elämässään. Ilman omaa myyttiään ihminen ei voi kokea elämänsä merkitykselliseksi. Jungin kollektiivisen piilotajunnan ja arkkityyppien käsitteet ovat omiaan vahvista-

maan ihmisen tunnetta jatkuvuudesta ja rikkauksista, joita jokaisen ihmisen piilotajuntaan kätkeytyy.

Sekä Jungin psykologiaan että hänen uskontokäsitykseensä liittyvät olennaisesti käsitteet individuaatioprosessi, kollektiivinen ja henkilökohtainen piilotajunta, arkkityypit ja *itse*. Jungin uskontokäsitys on tulos hänen omasta individuaatioprosessistaan. Lapsuuden ja nuoruuden uskonnolliset kokemukset loivat pohjan ajatuksille, jotka vuosien empiiristen tutkimusten (mm. mytologisten, parapsykologisten ja alkemististen) ja eri puolille maailmaa suuntautuneiden matkojen jälkeen muodostuivat ehjäksi kokonaisuudeksi. Egon kehityksen tavoitteena on tasapainoisen ja realistisen minäkäsityksen luominen. Individuaatiolla eli yksilöitymisellä tarkoitetaan sitä vastoin syvemmän itsetiedostuksen saavuttamista. Tavoitteena on tällöin löytää minän varsinainen keskus eli *itseys*.

Jungille uskonto merkitsi vaistomaista, ihmisen sisimmässä olevaa asennetta. Uskonto ei ole tiukka dogmijärjestelmä, vaan ihmistä koossapitävä ja suojeleva voima. Jungin analyttistä psykologiaa voidaan pitää hänen omana uskontunnustuksenaan. Hänen uskontokäsityksensä kehittyi hänen psykologisten teorioidensa ohella nivoutuen lopulta yhdeksi ja samaksi asiaksi.

Varhaisia oivalluksia

Jo lapsuudessaan Jung oli erikoinen persoonallisuus. Hän tunsi jo pienenä poikana epämääräisiä pelkoja öisin ja jo noin kolmen neljän vuoden iässä hän näki ensimmäisen unensa, jonka muisti koko ikänsä. Tämä jäi askarruttamaan hänen mieltään vuosiksi.

Noin 12-vuotiaana Jung huomasi, että hänen arkiminänsä eli persoonallisuuden numero 1:n lisäksi hänessä asustaa persoonallisuus numero 2, hänen toiseutensa. Jung toteaa, että persoonallisuuksien numero 1 ja 2 välinen

peli ja vastapeli, joka oli ollut käynnissä koko hänen elämänsä ajan, ei ole missään yhteydessä jakautumiseen tavallisessa lääketieteellisessä mielessä. Päinvastoin tällaisia pelejä pelataan jokaisen ihmisen sisimmässä. Ennen muuta uskonnot ovat puhutelleet ihmisen persoonallisuutta numero 2, sisäistä ihmistä. Jung toteaa, että minun elämässäni numero 2 on näytellyt pääosaa, ja olen aina yrittänyt päästää kaiken, mikä on pyrkinyt tulemaan sisältäpäin, tulemaan vapaasti. Numero 2 on ihmisille ominainen hahmo, mutta useimmiten ihmiset eivät pysty tietoisesti oivaltamaan, että he ovat myös sitä. (Jung, 2001, 61).

Jung pohti paljon uskontoa, kirkkoa, Jeesusta ja Jumalaa. Tämä johtui osittain myös kasvuympäristöstä, sillä Jungin äidin perheessä oli kuusi pappia, ja isän lisäksi myös isän kaksi veljeä olivat pappeja. Näin ollen hän kuuli paljon uskonnollisia puheita, teologisia väitteitä ja saarnoja ja ihmetteli mielessään saarnojen ristiriitaisuutta.

”Kaikki ympäristön ihmiset näyttivät pitävän tuota saarnakieltä ja siitä leviävää syvää pimeyttä itsestään selvänä ja nielevän mitään ajattelematta kaikki ristiriidat, kuten esimerkiksi sen, että Jumala on kaikkietietävä ja siis näkee ihmisten koko elämän etukäteen ja että hän on luonut ihmiset sellaisiksi, että heidän on tehtävä syntiä ja siitä huolimatta kieltää heitä tekemästä syntiä ja jopa rankaisee heitä siitä ikuisella kadotuksella ja helvetin tulella...” Minusta alkoi tuntua yhä kyseenalaisemmalta ja pelottavammalta, kun isä tunteellisissa saarnoissaan ylisti rakasta Jumalaa, Jumalan rakkautta ihmisiin ja ihmisten rakkautta Jumalaan ja kehotti uskomaan siihen. Olin koko ajan valpas ja epäluuloinen: tietäkö hän todella, mistä hän puhuu?” Voisiko hän antaa surmata minut ihmisuhrina kuten Iisakin tai luovuttaa minut väärälle oikeudelle, joka luovuttaisi minut ristiinnaulittavaksi niin kuin Jeesuksen?”

Jung kirjoittaa muistelmissaan: *”Jos Jumala on korkein hyvyys, niin miksi Hänen maailman-*

sa, Hänen luomuksensa, on niin epätäydellinen, niin turmeltunut, niin sääliävä? Ilmeisesti paholainen on saastuttanut ja turmellut sen, minä ajattelin. Mutta paholainenhan on myös Jumalan luoma. Minun on siis luettava lisää paholaisesta, sillä hän vaikutti hyvin tärkeältä.” (2001, 75).

Goethen Faustissa hän vihdoin löysi ihmisen, joka ottaa paholaisen vakavasti ja jopa solmi veriliiton tuon sielunvihollisen kanssa, jolla on valta tehdä tyhjäksi Jumalan suunnitelma täydellisen maailman luomisesta. Lopulta hän sai varmuuden, että sentään oli tai oli ollut ihmisiä, jotka näkivät pahuuden ja sen maailmanlaajuisen mahdin ja vielä enemmänkin, ymmärsivät sen salaisen osan, jota pahuus näyttelee ihmisen vapauttamisessa pimeydestä ja kärsimyksestä. Goethesta tulikin Jungin profeetta (2001, 75–76). Perimätiedon mukaan Goethe oli Jungin sukulainen; hänen isoisänsä oli Goethen avioton lapsi. (2001, 50–51).

Toinen suuri löytö Jungille oli Schopenhauer, joka puhui maailman kärsimyksestä, joka ympäröi meitä näkyvänä ja pakottavana. Tässä oli ihminen, jolla oli rohkeutta nähdä, että kaikki maailman perusteissa ei ollut parhain päin. (2001, 85).

Kaksikymmenvuotiaana Jungin ajattelussa tapahtui muutos, hänen arka, ahdistunut ja epäluuloinen olemuksensa muuttui ja hän kiinnostui filosofiasta, luonnontieteistä ja esoterismista. Odottamattomasti hän kuitenkin alkoi opiskella lääketiedettä ja päätyi lopulta psykiatriaan – oivaltaen että se oli juuri ala, jota hän oli aina etsinyt. Siinä yhdistyivät niin henkinen kuin biologinen alue, jotka kiinnostivat häntä.

Freud ja Jung, piilotajunnan tutkijat

Sigmund Freud oli pioneeri, joka ensimmäisenä yritti empiirisesti tutkia tietoisuuden piilotajuista taustaa. Hän lähti siitä perusolettamuksesta, että unet eivät ole sattumanvaraisia

vaan yhteydessä tietoisiin ajatuksiin ja ongelmiin. Neuroottiset oireet ovat yhteydessä johonkin tietoiseen kokemukseen. Tietoisessa mielessä on myös poissuljettuja alueita, jotka joskus toisena hetkenä ja erilaisissa olosuhteissa saattavat tulla tietoisiksi.

Freud havaitsi, että jos unen näkijää rohkaistaan puhumaan unikuvistaan ja ajatuksista, joita ne herättävät hänen mielessään, hän ennen pitkää paljastaa ongelmiansa tiedostamattoman taustan sekä siinä, mitä hän sanoo, että siinä, minkä hän tarkoituksellisesti jättää sanomatta. Hänen assosiaationsa saattavat tuntua irrationalisilta ja asiaan kuulumattomilta, mutta vähitellen käy selväksi, mitä hän yrittää välttää, minkä epämiellettävän ajatuksen tai kokemuksen hän tukahduttaa. Freud piti unia erityisesti vapaan assosioinnin lähtökohtana.

Jungista alkoi tuntua todennäköiseltä, että unilla oli lisäksi jokin erityinen ja merkittävämpi oma funktionsa. Vähitellen Jung

luopui seuraamasta assosiaatioita ja keskittyi sen sijaan itse unista lähteviin assosiaatioihin uskoen, että uni ilmaisi jotain erityistä, jota piilotajunta yritti sanoa. (1991, 26–28).

Skitsofrenian tutkiminen johti Jungin tiiviiseen yhteistyöhön Sigmund Freudin kanssa vuonna 1907. Freudin kokeilemat menetelmät unien analysoimiseksi ja tulkitsemiseksi auttoivat Jungia ymmärtämään skitsofrenian ilmaisumuotoja. Erityisesti häntä kiinnosti siinä olevat neuroosipsykologiasta peräisin olevat torjuntamekanismin käsitteet. Freud näki torjunnan syynä seksuaalisen trauman, mikä

ei kuitenkaan tyydyttänyt Jungia. Hän ei voinut omien kokemustensa perusteella hyväksyä, että kaikki neuroosit aiheutuivat seksuaalisesta torjunnasta tai seksuaalisista traumaista. Joissakin tapauksissa se piti paikkansa, toisissa ei. Freudille seksuaalisuus merkitsi numinoosia (jumaluuteen kuuluvaa). Jung koki kuitenkin Freudin teorian liian ahtaina, etenkin seksuaaliteoria ei voinut Jungin mielestä yksin sel-

littää ihmisen psyykkistä energiaa, ja vuonna 1912 Jung teki välirikon Freudin kanssa. Tällöin hän julkaisi teoksen *Wandlungen und Symbole der Libido* (suom. *Muutoksen symbolit*), joka tutkii skitsofrenian alkuastetta, kooten mittavasti aineistoa mytologiasta ja antropologiasta valaisemaan sairausprosessia.

Jung kehitti teoriaansa tiedostamattomasta pitkään ja erotteli useita alueita ja rakenteita, tunnetuimpina henkilökohtainen ja kollektiivinen, eli ylikäsitteellinen tiedostamaton, ja viimeksi mainitun erikokoisia raken-

teita, joita Jung kutsui arkkityypeiksi. Jung kehitti myös teorioita elämäntapaista, individuaatiosta eli yksilöksi tulemisesta ja psykologisista tyypeistä (introvertti, ekstrovertti).

Jung työskenteli mm. mielisairaalan lääkärinviroissa, Zürichissä lääketieteellisen psykologian professorina, potilastyössä omalla vastaanotollaan (Jungin on laskettu työskennelleen noin 70 000 unen kanssa), psykiatrian ja psykoterapian järjestöissä, ja tehden silloin tällöin luentomatkoja ulkomaille tai tutkimusmatkoja alkukantaisiin kulttuureihin. Jung mielletään aikuis- ja vanhuusiän kehityksen tutkijana, sii-

Jungin mukaan piilotajunta on tietoisien mielen opastaja, ystävä ja neuvonantaja. Me saamme tietoa piilotajunnasta ja olemme yhteydessä sen kanssa pääasiassa unien välityksellä. Jung tähdentääkin unien näkemisen suurta merkitystä yksilön elämässä. Uni on aivan yhtä todellinen kuin mikä tahansa yksilöön läheisesti liittyvä ilmiö. Unen näkijän yksilöllinen piilotajunta kommunikoi vain unen näkijän kanssa ja valitsee siihen tarkoitukseen symboleja, joilla on merkitystä juuri tälle yksilölle eikä kenellekään muulle.

nä missä Freudin katsotaan painottavan lapsuusiän kehityksen merkitystä.

Jungin analyttinen psykologia laajeni kun oppilaita ja seuraajia varten perustettiin 1948 ensimmäinen C.G. Jung -instituutti Zürichiin. Nykyään koulutusyhteisöjä ja -instituutteja on ympäri maailmaa, Keski-Eurooppa, USA, Brasilia, Israel ja Japani voimakkaimmin edustettuina. Kansainvälisen ammattiliiton, IAAP, jäsenistössä jungilaisia psykoanalytikoita on luultavasti kaikkiaan noin kolme tuhatta (2005). Alan säännöllisistä tutkimusjulkaisuista tunnetuimmat ovat *Journal of Analytical Psychology*, (JAP) Lontoo, ja *Analytische Psychologie*, (AP) Basel. (http://wikipedia.org/wiki/Carl_Jung)

Individuaatioprosessi

Jungin teorian kehittyessä nousi esiin toinen kysymys: mikä on yksilön koko unielämän merkitys? Mitä osaa unet näyttelevät, paitsi ihmisen psyydessä, myös hänen elämässään kokonaisuutena? Tutkimalla hyvin monia ihmisiä ja heidän uniaan Jung totesi, että kaikki unet ovat vaihtelevissa määrin merkityksellisiä unen näkijän elämän kannalta ja että ne kaikki lisäksi ovat myös psykologisten tekijöiden suuren verkoston osia. Hän huomasi myös, että ne kokonaisuutena näyttävät seuraavan tiettyä jäsentymistä tai hahmoa. Tätä jäsentymistä Jung nimitti individuaatioprosessiksi. Jos tarkastelee uniaan vuosien ajan ja tutkii koko sarjaa, huomaa, että tietyt sisällöt nousevat esiin, siten ne katoavat ja palaavat jälleen. Vähitellen esiin nousee laajempi ja kypsempi persoonallisuus, joka asteittain alkaa vaikuttaa yksilön elämään ja tulee jopa toistenkin havaittavaksi. Jäsentävä keskus, josta sääntelyvaikutus juontuu, näyttää olevan meidän psyykinen järjestelmämme ydin. Sitä voitaisiin myös nimittää keksijäksi, organisaattoriksi ja unikuvien lähteeksi. Jung nimitti tätä keskusta *itseksi* ja tarkoitti sillä psyyken kokonaisuutta erotuksena

minästä, joka muodostaa vain pienen osan koko psyykestä.

Kautta aikojen ihmiset ovat olleet intuitiivisesti tietoisia tällaisen sisäisen keskuksen olemassaolosta. Kreikkalaiset sanoivat, että se on ihmisen sisäinen daimon, Egyptissä sen ilmaisemiseen käytettiin Ba-sielun käsitettä, ja roomalaiset palvoivat sitä kullekin yksilölle synnynnäisenä henkenä. Primitiivisemmissä yhteiskunnissa se usein käsitettiin eläimeen tai johonkin fetissiin ruumiillistuneeksi suojelushengeksi.

Itse voidaan määritellä sisäiseksi ohjaavaksi tekijäksi, joka on eri asia kuin tietoinen persoonallisuus ja johon voidaan saada kosketus vain omia unia tutkimalla. Ne osoittavat *itsen* olevan säätelevä keskus, joka saa aikaan persoonallisuuden jatkuvan laajentumisen ja kypsymisen. Tämä laajempi, kokonaisvaltaisempi psyyken puoli ilmenee aluksi vain pelkkänä synnynnäisenä mahdollisuutena. Yksilön elämän aikana se saattaa tulla esiin vain hyvin vähän tai se voi kehittyä suhteellisen täydellisesti. Se, kuinka pitkälle se kehittyä, riippuu siitä, onko minä halukas kuuntelemaan sen viestejä vai ei.

Tavallaan tämä prosessi tapahtuu ihmisessä (samoin kuin kaikissa elävissä olennoissa) itsestään ja piilotajuisesti; se on prosessi, jonka kautta ihminen toteuttaa synnynnäistä inhimillistä luonnettaan. Individuaatioprosessi on kuitenkin todellinen vain, jos yksilö on tietoinen siitä ja siten luo siihen elävän yhteyden. Subjektii-visena kokemuksena individuaatioprosessi saa ihmisen tuntemaan, että jokin ylipersonallinen voima vaikuttaa asioihin luovalla tavalla. Joskus tuntuu siltä, että piilotajunta näyttää teitä jonkin salaisen suunnitelman mukaan. Tässä prosessissa jokaisen on yhä uudelleen etsittävä ja löydettävä jotakin, koska kukaan ei vielä tiedä. Ohjaavat vihjeet tai ylläkkeet eivät tule minästä, vaan psyyken kokonaisuudesta, *itsestä*. (1991, 160–164)

Ensimmäinen kosketus piilotajuntaan tapahtuu varhaisessa lapsuudessa. Lapsuus- ja

nuoruusvuodet ovat yleisesti asteettaisen he-
räämisen aikaa, jolloin yksilö vähitellen tulee
tietoiseksi maailmasta ja itsestään. Lapsuudel-
le on ominaista emotionaalinen intensiivisyys,
ja lapsen varhaisimmat unet ilmaisevat usein
symbolisessa muodossa psyyken perusraken-
netta osoittaen, millä tavalla se myöhemmin
muovaa yksilön kohtaloa.

Kun lapsi tulee kouluikänsä, alkaa minän
rakentamisen ja ulkomaailmaan sopeutumi-
senvaihe. Se tuo tavallisesti tullessaan monia
tuskallisia järkytyksiä. Samalla jotkut lapset
alkavat tuntea olevansa hyvin erilaisia kuin
toiset, ja tämä tunne omasta ainutlaatuisuu-
desta tuo mukanaan tiettyä surullisuutta, jo-
ka kuuluu osana monien lasten yksinäisyyden
kokemukseen. Maailman epätäydellisyys ja pa-
huus omassa itsessä ja sen ulkopuolella tule-
vat tietoisiksi ongelmiksi; lapsen on yritettävä
selvitä sekä pakottavista sisäisistä yllykkeistä
(joita hän ei vielä ymmärrä) että ulkomaail-
man vaatimuksista.

Tässä varhaisessa vaiheessa monet lapset va-
kavasti etsivät elämässään jotakin merkitystä,
joka auttaisi heitä selviämään sekä sisäisestä
että ulkoisesta kaaoksesta. Toisia kuitenkin
edelleen piilotajuisesti kannattaa perittyjen ja
vaistomaisten arkkityyppisten hahmojen dy-
namiikka.

Varsinainen individuaaliprosessi – tietoinen
sopuointuun pääseminen oman sisäisen keskuk-
sen (psykkisen ytimen) eli *itsen* kanssa – alkaa
tavallisesti persoonallisuuden haavoittumisella ja
sitä seuraavalla kärsimyksellä. Tämä alkujärkytys
on oikeastaan jonkinlainen kutsu, vaikka sitä ei
sellaiseksi tunnisteta. (1991, 165–167)

Varjon tunnistaminen tapahtuu unien vä-
lityksellä. Silloin ihminen tutustuu sellaisiin
persoonallisuutensa puoliin, joita hän eri syistä
on mieluummin ollut katsomatta liian lähel-
tä. Tätä Jung nimitti varjon tunnistamiseksi.
Kun yksilö yrittää nähdä varjonsa, hän tulee
tietoiseksi (ja usein tuntee häpeää) niistä omi-
naisuuksista ja yllykkeistä, jotka hän kieltää it-

sessään, mutta joita hän voi selvästi nähdä toi-
sissa ihmisissä – sellaisia asioita ovat esimerkiksi
itsekkyyys, henkinen laiskuus ja velttous; epä-
realistiset kuvitelmat, suunnitelmat ja juonet,
piittaamattomuus jne. (1991, 168–176)

Kun sisäinen nainen anima ilmestyy mie-
hen uniin se voi tuottaa hämmennystä. Vai-
keiden ja syvällisten eettisten ongelmien aihe-
uttajana ei aina ole itse varjon ilmestyminen.
Usein esiin nimittäin nousee toinen ”sisäinen
hahmo”. Jos unen näkijä on mies, hän löytää
piilotajunnastaan naisen personoituman, nai-
nen taas miehen. Usein tämä toinen symbo-
linen hahmo ilmaantuu varjon takaa tuoden
mukanaan uusia ja erilaisia ongelmia. Jung
antoi tämän hahmon miehelle muodolle ni-
men animus ja naiselliselle muodolle nimen
anima.

Animassa personoituvat miehen psyyken
kaikki naiselliset tendenssit, kuten epämääräi-
set tunteet ja mielialat, ennustavat aavistukset,
vastaanottavaisuus irrationaalisille asioille, ky-
ky persoonalliseen rakkauteen, herkkä luon-
non tunne ja ennen muuta hänen suhteensa
piilotajuntaan.

Erityisen hyvän esimerkin siitä, millä taval-
la anima koetaan sisäisenä hahmona miehen
psykyssä, tarjoavat poppamiehet ja shamanit
eskimoiden ja muiden arktisten heimojen pii-
rissä. Jotkut heistä pitävät jopa naisten vaat-
teita. Ranskalaiset käyttävät tällaisesta anima-
hahmosta nimitystä *femme fatale* – kohtalo-
kas nainen. Lempämpi muoto tästä on Yön
kuningatar Mozartin Taikahuilussa. Niinikään
kreikkalaiset seireenit tai saksalainen Lorelei
personoivat tätä animan vaarallista puolta.
(1991, 177–188)

Sisäinen mies animus, piilotajunnan mies-
puolinen personoituma naisessa, ilmenee se-
kä hyvinä että huonoina puolina kuten ani-
ma miehessä.

Animuksessa samoin kuin animassa ilme-
nee neljä kehitysvaihetta. Se ilmaantuu ensin
pelkän fyysisen voiman personoitumana – esi-

merkiksi urheilusankarina tai muskelimiehenä. Seuraavassa vaiheessa sillä on aloitekykyä ja kykyä suunniteltuun toimintaa. Kolmannessa vaiheessa animuksesta tulee sana, joka usein ilmenee opettajana tai pappina. Ja lopulta neljännessä ilmenemismuodossaan, animus on merkityksen inkarnaatio. Tällä korkeimmalla tasolla siitä tulee (animan tavoin) uskonnollisen kokemuksen välittäjä, jonka kautta elämä saa uuden merkityksen. Se antaa naiselle henkistä lujuutta, näkymätöntä sisäistä tukea, joka kompensoi hänen ulkonaista pehmeyttään. (1991, 189–195)

Itsen – kokonaisuu-
den – symbolit unissa merkitsevät uutta kehitysvaihetta. Jos yksilö on kamppaillut riittävän vakavasti ja pitkään animansa (tai animuksen) kanssa, niin ettei hän enää ole osaksi samaistunut siihen, piilotajunnan hallitseva luonne jälleen muuttuu ja ilmenee uudessa symbolisessa muodossa edustaen *itseä*, psyyken sisintä ydintä. Naisen unissa tätä keskusta tavalisesti personoi jokin vahva naishahmo – papitar, noita, maaäiti tai luonnon ja rakkauden jumalatar. Miehen unissa se ilmenee maskuliinisena initiaattorina ja opettajana ja suojelijana (initialaisena guruna), vanhana viisaana miehenä, luonnon henkenä jne.

Meidän länsimaaisessa kulttuurissamme Kosminen Mies on paljossa samaistettu Kristukseen ja idässä Krisnaan tai Buddhaan. Vanhassa testamentissa tämä sama symbolinen hahmo ilmaantuu ”Ihmisen poikana” ja myöhemmässä juutalaisessa mystiikassa häntä nimitetään Adam Kadmoniksi. Jotkut antiikin uskon-

nolliset liikkeet käyttivät hänestä nimeä Antropos (se on kreikkaa ja tarkoittaa ihmistä). Kaikkien symbolien tavoin tämä kuva viittaa tuntemattomaan salaisuuteen – ihmisen olemassaolon perimmäiseen tuntemattomaan tarkoitukseen.

Alkemistien kivi (lapis) symboloi jotakin, joka ei voi koskaan kadota eikä liueta, jotakin ikuista, jota jotkut alkemistit vertasivat mystiseen kokemukseen Jumalasta ihmisen omassa sielussa. Se, että tämä *itsen* korkein ja yleisin

symboli on elottoman aineen kappale, viittaa vielä toiseen tutkimuskenttään, toisin sanoen piilotajuisen psyyken ja aineen väliseen, vielä tuntemattomaan suhteeseen – mysteeriin, jota psykosomaattinen lääketiede pyrkii selvittämään. Tutkiessaan tätä yhä määrittelemätöntä ja selittämättömät yhteyttä (saattaa osoittautua, että psyyke ja aine ovat itse asiassa sama ilmiö, toinen sisältäpäin ja toinen ulkopäin tarkasteluna). Jung toi esiin uuden käsitteen, jolle hän antoi nimen synkronisiteetti. Se tarkoittaa merkitsevää yhteensattumaa, sellaisten ulkoisten ja sisäisten tapahtumien välillä, joilla itsellään ei ole keskinäistä kausaalista yhteyttä.

Aina kun Jung havaitsi tällaisia merkittäviä yhteensattumia yksilön elämässä, näytti siltä (kuten yksilön unet paljastivat), että jokin arkkityyppi oli aktivoitunut.

Synkronisiteetin käsitteen luodessaan Jung hahmotteli tavan, jolla me saatamme tunkeutua syvemmälle psyyken ja aineen keskinäiseen suhteeseen. Synkronisiteetti on sellainen jungilainen hypoteesi, johon näyttää sisältyvän runsaasti tu-

Itse voidaan määritellä sisäiseksi ohjaavaksi tekijäksi, joka on eri asia kuin tietoinen persoonallisuus ja johon voidaan saada kosketus vain omia unia tutkimalla. Ne osoittavat itsen olevan säätelevä keskus, joka saa aikaan persoonallisuuden jatkuvan laajentumisen ja kypsymisen. Tämä laajempi, kokonaisvaltaisempi psyyken puoli ilmenee aluksi vain pelkkänä synnynnäisenä mahdollisuutena. Yksilön elämän aikana se saattaa tulla esiin vain hyvin vähän tai se voi kehittyä suhteellisen täydellisesti

levia tutkimisen ja soveltamisen mahdollisuuksia. Sitä paitsi synkronistiset tapahtumat liittyvät melkein poikkeuksetta individuaatioprosessin ratkaiseviin vaiheisiin. (1991, 196–211)

Suhde itsen ilmenee mytologisten kuvien kautta. Jung kehitti keinon päästä omaan sisäiseen keskukseen ja solmimaan kosketus piilotajunnan elävään mysteeriin yksin ja ilman toisten apua. Se on täysin eri asia kuin jo valmiiksi poljetun polun seuranta.

Itsen mytologisissa kuvissa ilmenee voimakkaasti maailman neljän kolkkan korostaminen (kvaterniteetti¹), ja monissa kuvissa Suuri Mies on kuvattu neljään osaan jaetun ympyrän keskuksessa. Jung käytti hindulaista sanaa mandala (maaginen ympyrä) kuvaamaan tällaista rakennetta, joka on symbolinen esitys ihmisen psyyken ydinatomista, jonka olemusta me emme tunne.

Itämaisissa kulttuureissa vastaavia kuvia käytetään lujittamaan sisäistä olemusta tai apuna syvään meditaatioon pääsemisessä. Mandalan kontemplanoinnin tarkoituksena on tuoda sisäinen rauha, tunne että elämä on jälleen löytänyt merkityksensä ja järjestyksensä. Mandala välittää tämän tunteen myös ilmaantuessaan spontaanisti uniin nykyajan ihmisillä, jotka eivät ole saaneet mitään vaikutteita mistään tämän tyyppisestä uskonnollisesta perinteestä eivätkä tiedä siitä mitään.

Piilotajunnan jokaisella personoitumalla, varjolla, animalla, animuksella ja *itsellä*, on sekä valoisa että pimeä puolensa. Edellä näimme, että varjo saattaa olla pahan lähde, vaistomainen vietti, joka yksilön pitäisi voittaa. Se voi olla myös kasvun yllyke, jota yksilön pitäisi vaalia ja seurata. samoin animalla ja animuksella on kaksi puolta: ne voivat tuoda persoonallisuuden elähdyttävää kehitystä ja luovuutta tai ne voivat aiheuttaa tuhon ja fyysisen kuoleman. Ja jopa itsellä, piilotajunnan kaiken kattavalla symbolilla, on ambivalentti vaikutus. *Itsen* pimeä puoli on kaikkein vaarallisin asia juuri sen vuoksi, että *itse* on suurin voima psyydessä. Se voi saada ihmiset kehittämään suuruuden-

hulluja tai muuten harhaisia fantasioita, jotka sitten alkavat riivata heitä. Siinä tilassa oleva ihminen ajattelee yhä suurempaa kiihkoa tunteiden oivaltaneensa ja ratkaisseensa suuret kosmiset arvoitukset ja menettää sen vuoksi kaiken kosketuksen inhimilliseen todellisuuteen. Luotettava oire tästä tilasta on huumorintajun ja ihmiskontaktien menettäminen.

Näin esiin nouseva *itse* saattaa aiheuttaa suuren vaaran ihmisen tietoiselle minälle. (1991, 212–217).

Lähes kaikki uskonnolliset järjestelmät sisältävät kuvia, jotka symboloivat individuaatioprosessia tai ainakin joitakin sen vaiheita. Kristityissä maissa itse projisoidaan, kuten edellä jo todettiin, toiseen Aadamiin, Kristukseen. Idässä vastaavia hahmoja ovat Krisna ja Buddha.

Pyhä Henki kuvataan kristillisessä taiteessa tulipyöränä tai kyyhkysenä. Se on uusi ajatus, jota ei vielä ole sisällytetty oppiin ja joka on spontaanisti noussut esiin piilotajunnasta. Se, että Pyhä Henki on voima, joka pyrkii kehittämään meidän uskonnollista ymmärtämistämme, ei ole uusi ajatus, mutta uutta on sen symbolinen kuvaaminen spiraalin hahmossa.

Vakava antautuminen individuaatioprosessiin sellaisena kuin se on hahmotettu, merkitsee yksilölle täysin uutta ja erilaista suuntautumista elämään. Tiedemiehiltä se myös edellyttää uutta ja erilaista tieteellistä suhtautumista ulkoisiin tosiasioihin. Siitä, millä tavalla tämä toteutuu inhimillisen tiedon alueella ja ihmisten sosiaalisessa elämässä, ei voida ennalta varmasti sanoa. Mutta näyttää varmalta, että Jungin oivallus individuaatioprosessista on tosiasia, joka tulevien sukupolvien on otettava huomioon, mikäli he haluavat välttää ajautumista pysähtyneeseen ja jopa regressiiviseen asennoitumiseen. (1991, 218–229).

Unista

”Nyt voin sanoa, etten ole koskaan menettänyt kosketustani noihin alkuperäisiin kokemuksiini.

Kaikki minun teokseni, kaikki mitä olen henkisesti luonut, se kaikki on peräisin noista alkuperäisistä mielikuvista ja unista. Ne alkoivat vuonna 1912, lähes viisikymmentä vuotta sitten. Kaikki, mitä ole elämäni myöhempinä vuosina tehnyt, sisältyy jo niihin, vaikkakin vasta tunteina ja kuvina.” (2001, 211)

Jung näki ja koki unensa äärimmäisen intensiivisesti. Unikuvat vuosien 1912–1919 välillä olivat se rakenne, jolle hän perusti myöhemmän elämäntyönsä. Toisin kuin Freud, Jung korosti unien syvää terapeuttista ja puhdistavaa merkitystä. Freudin tärkeimpiin dogmeihin kuului käsitys siitä, että unet ovat psyykkisten häiriöiden oireita ja ahdistuneen mielen neuroottisia purkauksia. Jungille taas unet olivat tärkeä osa elämää, ei vain seksuaalisten patoutumien purkamistie. Jungin uniteoria poikkeaa olennaisesti freudilaisen koulukunnan teoriasta. Jung uskoi unien olevan alitajunnan viestejä, kommunikointiyrityksiä. Jung oli tiedemiehenä avoin ja ennakkoluuloton. Hän tutki mm. okkultismia vuosia saadakseen rakennusaineita teorialleen. Myös uskonto ja sen peruskysymykset kiehtoivat häntä suuresti.

Unet saattavat joskus ennakoida tiettyjä tilanteita jo kauan ennen kuin ne todella tapahtuvat. Siinä ei ole kysymys ihmeestä tai ennakkoaavistuksesta. Tulevaisuutta valmistellaan pitkään etukäteen piilotajunnassa ja selvänäkijät voivat sen vuoksi arvata sen ennalta. (2001, 255)

Sekä meidän sielumme ja ruumiimme koostuvat aineksista, jotka kaikki ovat olleet olemassa jo meidän esivanhempiemme pitkässä

ketjussa. Se mikä yksilön sielussa on uutta, on tulosta ikivanhojen ainesten loputtoman erilaisista yhdistelmistä. Tämän takia niin ruumiilla kuin sielulla on vahvasti historiallinen luonne eivätkä ne löydy paikkaansa siinä uudessa, mikä on vasta syntynyt. Me emme suinkaan ole selvittäneet välejämme keskiajan ja antiikin ja primitiivisyyden kanssa läheskään siinä määrin, mitä psyykemme vaatii. (2001, 256). Meidän sisäinen rauhamme ja tyytyväisyytemme riip-

puu hyvin paljossa myös siitä, onko historiallinen suku, joka personoituu yksilössä, sopusoinnussa meidän nykyhetkemme kanssa. (2001, 257)

Mikäli ihmisen sielu on jotakin, niin ainakin se on äärettömän monimutkainen ja rajattoman moninainen niin, ettei sitä voida tavoittaa pelkän viettipsykologisen selityksen avulla. Sielulla täytyy olla mahdollisuus suhteeseen Jumalan olemuksen kanssa, sillä muuten mitään yhteyttä niiden välille ei voisi koskaan syntyä. – Psykologisin termein ilmaistuna tämä on juma-

lankuvan arkkityyppi. (2001, 442–443)

Monilla elämämme kriiseillä on pitkä piilotajuinen esihistoriansa. Me kuljemme niitä kohti askel askeleelta tietämättä tiellemme kasautuvista vaaroista. Mutta sen, mitä me emme pysty tietoisesti näkemään, sen meidän piilotajuntamme usein havaitsee ja voi välittää meille siitä viestin unien välityksellä. Unet voivat usein tällä tavoin varoittaa meitä, mutta ilmeisesti aivan yhtä usein olla varoittamatta.

Henkisen tasapainon ja jopa fyysisen terveyden säilyttämiseksi piilotajunnan ja tietoisuuden on oltava sisäisesti yhteydessä toisiinsa ja

Jung huomasi, että psyykkisesti sairaiden ihmisten terapiassa uskonnollisella asennoitumisella on ratkaiseva merkitys. Tämä osui yksiin sen havainnon kanssa, että sielu on luonnostaan uskonnollinen. Jung totesi etäännyksen tästä sielun perusluonteesta olevan syynä lukuisiin neurooseihin, erityisesti elämän jälkipuoliskolla. Jung on todennut että elämän jälkipuoliskolle ennättäneitten potilaitteni joukossa ei ole ollut yhtäkään, jonka ongelma ei lopulta olisi ollut uskonnollisen näkökulman löytäminen.

siten liikuttava samansuuntaisia linjoja pitkin. Jos ne joutuvat erilleen, seurauksena on psykologinen häiriintyminen. Tässä suhteessa unisymbolit ovat välttämättömiä viestinviejä ihmismielen vaistomaisesta kerroksesta sen rationaaliin osiin, ja niiden tulkitseminen rikastaa tietoisuutta niin, että se oppii jälleen ymmärtämään vaistojen unohdettua kieltä. (1991, 50–52)

Jungin uskontoteoria

Kehittämänsä individuaatioprosessin mallia Jung itse sovelsi Raamatun historiaan ja osaan kristillisestä dogmihistoriasta kirjassaan *Job saa vastauksen*. Kyseessä ei ollut enempi eikä vähempi kuin jumalallisen tietoisuuden individuaatioprosessi. Tämä prosessi on analoginen ihmisen individuaatioprosessin kanssa: siinä Jumala tahtoo tulla tietoiseksi, kun taas ihmisen individuaatiossa hänen – siis ihmisen – on luovuttava tietoisuutensa johtavasta roolista.

Jungin mukaan Jumalalla ei Vanhan Testamentin alussa ole moraalista tietoisuutta, hän ei ole tietoinen itsestään eikä kysy neuvoa kaikki-tietävytydeltään. Jumalan potentiaalinen individuaatioprosessi kuitenkin voi tapahtua vain ihmisten kautta ja siksi nämä ovat hänelle niin tavattoman tärkeitä ja siksi hän myös tekee heidän kanssaan liiton: Jumala yksinkertaisesti tarvitsee ihmisiä. Ensimmäinen luominen tapahtui Jungin mukaan tiedostamattomasti, ja siksi käärme pääsikin sotkemaan asiat.

Profeetta Hesekielin näky, jossa Jumala näytetään Jungin tulkinnan mukaan vain yhdeltä neljäsosaltaan inhimillisenä, on hänen mukaansa Jumalan tuolloisen, siis hieman luomisen ajasta kehittyneemmän tiedostamisasteen symboli.

Jobin kirjaa Jung tulkitsee siten, että Job siinä tulee oivaltamaan Jumalasta jotakin sellaista, mitä Jumala itse ei ole tiedostanut, nimittäin Jumalan pimeän puolen, hänen Varjonsa. Jumalan varjo on Jobiin liittyneen tapahtuma-

sarjan kautta tullut tiedostetuksi ja Jumala näyttää aavistavan tämän; ihmisen saama uusi tietoisuus vaatii Jumalaltakin tietoisuuden lisääntymistä. Job on nimittäin aiheuttanut kriisin sekä Jumalalle että ihmisille. Jumala on kohdannut korkeasti tiedostavan ihmisen ja ihminen taas on kohdannut Jumalan kaikessa kauhistuttavuudessaan. Job, tiedostava ihminen, on Jungin mukaan ennustettuna profeetta Hesekielin kirjassa.

Jobin tapauksen yhteydessä syntyneessä tilanteessa sekä Jumala että ihminen tarvitsevat nyt jotakin uutta selvittääkseen eteenpäin.

Individuaatioprosessi jatkuu nyt kuitenkin ensin Animan suhteen. Kuvaan tulee naispuolinen jumalallinen entiteetti Sofia, Viisaus, jonka tapaamme sananlaskujen kirjassa kreikkalaisen ajattelun vaikutuksesta: Snl. 8:22–31

Varjon ja Animan selkiintymisen jälkeen Jumalan olemus saa Jungin mukaan vähemmän primitiivisiä piirteitä ja pian siirrytäänkin uuden liiton rakastavan Jumalan aikaan.

Seuraa Kristuksen, Kristus-arkkityypin edustajan ilmestyminen. Uuden Testamentin loppuosa sekä kristillinen dogmihistoria onkin sitten Jungin mukaan tämän arkkityypin selvittelyä.

Välitön syy Jumalan ihmiseksi tuloon on Jobin kohoaminen korkeammalle tasolle kuin hän, kun taas sen tarkoitus on Jumalan oman tajunnan selkiytyminen tietoisuudeksi.

Näin ilmeisesti Sofian vaikutuksesta Jumala tahtoo nyt todella tulla ihmiseksi, ei vain luoda kuvaansa maan päälle jos kohta paratiisiliseen, jumalallista vastaavaan maanpäälliseen tilaan. Jo ensimmäisessä luomisessa Jumala oli tahtonut tulla ihmiseksi, mutta tiedostamattomasti; nyt uusi luominen tapahtuu tietoisesti eikä käärmettä – Saatanaa, joka ensimmäisen luomisen aikaan oli Jumalan tiedostamaton ulottuvuus – enää päästetä sotkemaan asioita. Toinen Aadam ei nyt lähde suoraan Jumalan kädestä, vaan jumalalliseen olotilaan kuuluvan ihmisvaimon on synnytettävä hänet.

Maria kuuluu syntiinlankeemusta edeltävään tilaan, hän synnyttää Jeesuksen neitseellisesti ja on perisyntin kirouksesta vapaa. Tämän seikan tiedostaminen taas Jungin mukaan etenee kristikunnan keskuudessa hitaasti. Ajatus Marian synnittömästä sikiämisestä määriteltiin dogmiksi vasta 1854 ja johdonmukainen ajatus Marian taivaaseen ottamisesta niinkin myöhään kuin 1950. – Samalla Marian taivaaseen ottaminen täydentää kolminaisuuden nelinäisyydeksi, kvaterniteetiksi, joka taas on jungilaisessa symboliikassa täydellisyyden edustaja.

Jung kuitenkin ehdottaa, että samalla Jumalan ihmiseksi tuleminen myös jälleen tavallaan epäonnistui, koska Maria kuuluu jumalalliseen sfääriin, itse asiassa on jumalatar, niin myös hänen poikansa on olennaisesti jumala, ei ihminen. Siispä Jungin mukaan jumalallisen tietoisuuden individuaatioprosessi Kristus-arkkityypin suhteen, johon myös ihmiseksi tuleminen saumattomasti liittyy, jatkuu vielä edelleen Pyhän Hengen työssä; samoin siihen mahdollisesti liittyvät ilmestyskirjan tapahtumat. (Pulkkinen, 2006)

Jungin uskonnolliset käsitykset poikkeavat monessa suhteessa perinteisestä kristinuskosta, ennen muuta siinä, millä tavalla hän vastaa kysymykseen pahasta ja hänen käsityksessään Jumalasta, joka ei ole ainoastaan hyvä ja rakas Jumala. Dogmaattisen kristillisyyden näkökulmasta katsottuna Jung oli ulkopuolinen eikä hän tuntenut uskonnollisten käsitystensä tulleen täysin ymmärretyksi todeten: ”Keskiäjalla minut olisi poltettu”. Tämän hän joutui huomaamaan niistä reaktioista, joita hänen teoksensa hänen maailmanmaineestaan huolimatta yhä uudelleen herättivät. (2001, 12) Jung ilmaisi selvästi tunnustavansa kristinuskoa, ja hänen merkittävimmät teoksensa käsittelevät kristityn ihmisen uskonnollisia kysymyksiä, joita hän tarkastelee psykologin näkökulmasta erottaen ne tarkoituksellisesti teologisista kysymyksenasetteluista

Muistelmakirjassaan Jung puhuu Jumalasta ja persoonallisesta Jumala-kokemuksestaan. Kun hän puhui kapinastaan kirkkoa vastaan, hän sanoi ”*Silloin tajusin, että Jumala ainakin minulle oli yksi kaikkein varmimmista välittömistä kokemuksista*”. Tieteellisessä tuotannossaan Jung ei puhu Jumalasta vaan ”jumalankuvasta ihmissielussa”. Toisaalta kysymys on subjektiivisesta, omaan kokemukseen perustuvasta ilmauksesta, toisaalta objektiivis-tieteellisestä ilmauksesta. Tutkijana Jung oli empiristi.

Jumalankuva, Imago Dei, on leimautunut ihmissieluun. Vain psyyken välityksellä voimme todeta, että jumaluus vaikuttaa meihin, mutta silloin emme pysty erottamaan, tulevatko nämä vaikutukset jumaluudesta vai piilotajunnasta, ts. emme voi ratkaista, ovatko jumaluus ja piilotajunta kaksi eri kokonaisuutta. Molemmat ovat transsendenttien sisältöjen rajakäsitteitä. Empiirisesti voidaan kuitenkin riittävän suurella todennäköisyydellä todeta, että piilotajunnassa on kokonaisuuden arkkityyppi, joka ilmenee spontaanisti unissa yms. ja että on olemassa tietoisesta tahdosta riippumaton pyrkimys saattaa muita arkkityyppejä yhteyteen tämän keskuksen kanssa. Jumalankuvaa voidaan pitää *itsen* heijastuksena tai toisin päin *itseä* Jumalan kuvana ihmisessä. (2001, 437–438)

Omaelämäkerrassaan Jung pelkäsi yleisön reaktioita siitä, että hän oli niin avoimesti paljastanut uskonnolliset elämyksensä ja ajatuksensa. Se vihamielisyys, jota hän oli saanut osakseen julkaistuaan teoksensa *Job saa vastauksen*, oli vielä liian läheisesti muistissa ja maailman ymmärtämättömyys ja väärinkäsitykset liian tuskallisia. Olen kärsinyt tarpeeksi siitä, että minua ei ole ymmärretty ja kokenut kipeästi eristyneisyyden, johon ihminen joutuu puhuessaan sellaista, mitä ihmiset eivät ymmärrä.

Jung huomasi, että psyykkisesti sairaiden ihmisten terapiassa uskonnollisella asennoitumisella on ratkaiseva merkitys. Tämä osui yksiin

sen havainnon kanssa, että sielu on luonnostaan uskonnollinen. Jung totesi etäntymisen tästä sielun perusluonteesta olevan syynä lukuisiin neurooseihin, erityisesti elämän jälkipuoliskolla. Jung on todennut että elämän jälkipuoliskolle ennättäneitten potilaitteni joukossa ei ole ollut yhtäkään, jonka ongelma ei lopulta olisi ollut uskonnollisen näkökulman löytäminen. On turvallista sanoa, että he kaikki sairastuivat, koska he olivat hukanneet sen, jota kaikkien aikojen elävät uskonnot ovat seuraajilleen tarjonneet, eikä yksikään heistä ole todella parantunut löytämättä uskonnollista näkökulmaa elämäänsä.

Jungin mukaan uskonto onkin tiettyjen voimien, henkien, demonien, jumalien, lakien, ideoiden, ideaalien tai minkä hyvänsä sellaisten tekijöiden tarkkaa seuraamista ja harkitsemista, jotka henkilö on kokenut kyllin merkityksellisiksi tai voimakkaiksi ollakseen palvonnan arvoisia.

Tiede ja piilotajunta

Moderni tutkimus on monilla alueilla saanut syviä vaikutteita Jungin elämäntyöstä. Se on antanut uusia virikkeitä mm. kirjallisuuden, taiteen, musiikin, historian ja antropologian tutkimukseen. Jungin käsitteet ovat avanneet uusia tapoja tarkastella ilmiöitä myös luonnontieteiden alueella, esimerkiksi biologiassa. Itävaltalainen fyysikko Wolfgang Pauli on huomauttanut, että uusien löydösten ansiosta meidän käsityksemme elämän kehittymises-

tä kaipaa tarkistamista, joka ottaa huomioon tiedostamattoman psyyken ja biologisten prosessien keskinäisen suhteen alueen. Viime aikoihin asti on otaksuttu, että lajien mutaatiot ovat tapahtuneet umpimähkään ja että valinta on tapahtunut sillä tavalla, että mielekkäät, hyvin sopeutuneet muunnelmät ovat jääneet eloon ja muut hävinneet. Modernit evoluution tutkijat ovat kuitenkin huomauttaneet, että

tällaisten puhtaan sattuman kautta syntyneiden mutaatioiden valikoituminen olisi kestänyt paljon pitempään kuin mitä meidän planeettamme tunnettu ikä sallii.

Jungin synkronisiteetin käsite voisi tässä olla avuksi, sillä se voisi valaista tiettyjen rajailmiöiden tai poikkeuksellisten tapahtumien esiintymistä. Niinpä se voisi selittää, kuinka mielekkäitä adaptioita ja mutaatioita on voinut tapahtua lyhyemmässä ajassa kuin mitä täysin umpimähkäiset mutaatiot edellyttäisivät. Nykyään me tiedämme, kuinka mielekkäitä satutumia on tapahtunut silloin kun jokin arkkityyppi on aktivoitunut. Esim. luonnontieteiden historia tuntee monta tapusta, joissa tutkijat eri

puolilla ovat samaan aikaan tehneet samanlaisia keksintöjä. Arkkityypit näyttävät näin toimivan jatkuvan luomisen välineinä.

Kaikkein lupaavin alue tuleville tutkimuksille näyttää odottamatta avautuneen mikrofysiikassa. Tosiasia on, että useimmat fysiikan peruskäsitteistä (kuten tila, aika, aine, energia,

„...arkkityypeillä on valtavan suuri vaikutus yksilöön, ne muovaavat hänen emotioitaan ja hänen eettistä ja henkistä asennoitumistaan, vaikuttavat hänen ihmissuhteisiinsa ja siten hänen koko kohtaloonsa. Tiedämme myös, että arkkityypisten symbolien järjestelmä on yhteydessä yksilön psyyken kokonaisuuteen ja että symbolien asianmukaisella ymmärtämisellä voi olla parantava vaikutus. Niin ikään tiedämme, että arkkityypit voivat toimia luovina tai tuhoavina voimina meidän mielessämme: luovina silloin kun ne herättävät uusia ajatuksia, tuhoavina silloin kun nämä samat ajatukset jäykistyvät tietoisiksi ennakkoluuloiksi, jotka estävät uusien asioiden löytämisen.

jatkumo) olivat alun perin kreikkalaisten filosofien intuitiivisia, puoliksi mytologisia, arkkityyppisiä ideoita, jotka sitten hitaasti kehittyivät ja tulivat täsmällisemmiksi ja jotka nykyään etupäässä ilmaistaan abstraktein matemaattisin käsittein. Hiukkasen idean esimerkiksi esittivät noin vuonna 440 eKr kreikkalainen filosofi Leukippos ja hänen oppilaansa Demokritos, jotka nimittivät sitä atomiksi – toisin sanoen jakamattomaksi yksiköksi. Vaikka atomi ei osoittautunut jakamattomaksi, me edelleen käsitämme aineen koostuvan perimmiltään alloista ja hiukkasista (kvanteista).

Ajatuksen energiasta ja sen suhteesta voimaan ja liikkeeseen formuloivat niin ikään varhaiset kreikkalaiset ajattelijat, ja sitä kehittivät eteenpäin stoalaiset filosofit. He olettivat, että oli olemassa eräänlainen elämää antava jänitys (tonos), joka kannattaa ja liikuttaa kaikkea. Tämä oli eittämättä puolimytologinen alku meidän modernille energian käsittelemme.

Wolfgang Pauli ja eräät muut ovat alkaneet tutkia arkkityyppien symboliikan osuutta tieteellisten käsitteiden alueella. Pauli uskoi, että meidän pitäisi rinnan ulkoisten objektien tutkimuksen kanssa ryhtyä tieteellisten käsitteidemme sisäisen alkuperän psykologiseen tutkimiseen. Tämän piilotajunnan psykologian ja fysiikan välisen varsin ilmeisen yhteyden lisäksi on olemassa muitakin jopa vielä kiehtovampia yhteyksiä. Jung (joka työskenteli läheisessä yhteistyössä Paulin kanssa) totesi, että analyyttisen psykologian tutkimukset ovat pakottaneet sen luomaan käsitteitä, jotka myöhemmin ovat osoittautuneet silmiinpistävän samanlaisiksi kuin ne käsitteet, joita fyysikot ovat luoneet mikrofysikaalisia ilmiöitä kohdatessaan. Yksi tärkeimpiä näistä fyysikoiden käsitteistä on Niels Bohrin komplementarisuuden käsite. Bohrin ajatus komplementarisuudesta on erityisen kiinnostava jungilaisille psykologeille, sillä Jungin mukaan myös tietoisien ja tiedostamattoman mielen välinen suhde muodostaa komplementaarisen vasta-

kohtaparin. Jokainen piilotajunnasta tuleva sisältö muuntuu perusluonteeltaan kun se tulee osittain jäsennetyksi havainnoitsijan tietoiseen mieleen. Jopa unen sisällöt ovat tällä tavalla puoliksi tietoisia. Ja unien tulokinnan aikaansaamalla havainnoitsijan tietoisuuden laajenemisella on jälleen mittaamaton vasta-vaikutus ja vaikutus piilotajuntaan. Sitä mitä se todella sinänsä on, me emme koskaan voi tietää sen enempää kuin tiedämme mitä aine todella on.

Pauli odotti, että piilotajuisen käsite leviäisi kapeata terapeutista käyttöä laajemmalle ja vaikuttaisi kaikkiin luonnontieteisiin, jotka käsittelevät yleisiä elämän ilmiöitä. Paulin jälkeen samaa ovat puhuneet eräät fyysikot, jotka ovat kiinnostuneita uudesta tieteestä, kybernetiikasta, joka tutkii ja vertailee toisaalta aivojen ja hermoston, toisaalta mekaanisten ja elektronisten laitteiden (kuten tietokoneiden) viestintä- ja säätöjärjestelmiä.

Ideoiden odottamaton vastaavuus psykologiassa ja fysiikassa viittaa, kuten Jung on tähden täntänyt, toisaalta fysiikan ja toisaalta psykologian tutkimien todellisuuden alueiden mahdolliseen perimmäiseen ykseyteen – toisin sanoen kaikkien elämänilmiöiden psykofyysiseen samankaltaisuuteen. Jung oli jopa vakuuttunut siitä, että se mitä hän nimittää piilotajunnaksi, on jollakin tavalla yhteydessä epäorgaanisen aineen rakenteeseen.

Lopuksi

Tohtori Marie-Louise von Franz, Jungin läheinen työtoveri, toteaa kirjassa *Symbolit*, Piilotajunnan kieli, että Jungin ajatukset eivät muodosta mitään oppia vaan ovat alku uudelle asennoitumiselle, joka jatkuvasti kehittyy ja laajenee. Poikkeuksellisen vapaana sovinnaisista ennakkoluuloista ja samalla hyvin vaatimattomana ja täsmällisenä hän pyrkii ymmärtämään elämän ilmiöitä. Hän ei mennyt pitemmälle edellä mainittujen ideoiden kehittäessä, koska

hän tuns, että hänellä ei vielä ollut käsissään riittävästi tosiasioita.

Luovat ajatukset auttavat avaamaan tähän asti tuntemattomia yhteyksiä ja siten auttavat ihmistä tunkeutumaan yhä syvemmälle elämän arvoitukseen. Jungin ideat voivat tällä tavoin auttaa tutkijoita löytämään ja tulkitsemaan uusia asioita monilla tieteen aloilla (ja myös arkielämässä) ja samalla johtaa yksilön tasapainoisempaan ja laajempaan tietoiseen näkemykseen.

Me emme vielä ymmärrä lähimainkaan täydellisesti piilotajuntaa tai arkkityyppejä - noita psyyken dynaamisia ytimiä - kaikkine seurauksineen. Tällä hetkellä voimme vain nähdä, että arkkityypeillä on valtavan suuri vaikutus yksilöön, että ne muovaavat hänen emootiotaan ja hänen eettistä ja henkistä asennoitumistaan, vaikuttavat hänen ihmissuhteisiinsa ja siten hänen koko kohtaloonsa. Tiedämme myös, että arkkityyppisten symbolien järjestelmä on yhteydessä yksilön psyyken kokonaisuuteen ja että symbolien asianmukaisella ymmärtämisellä voi olla parantava vaikutus. Niin ikään tiedämme, että arkkityypit voivat toimia luovina tai tuhoavina voimina meidän mielessämme: luovina silloin kun ne herättävät uusia ajatuksia, tuhoavina silloin kun nämä samat ajatukset jäykistyvät tietoisiksi ennakkoluuloiksi, jotka estävät uusien asioiden löytämisen.

Jung omisti koko elämänsä näiden asioiden tutkimiseen. Jung oli uranuurtaja ja täysin tietoinen siitä, että suuri määrä kysymyksiä jäi odottamaan vastaustaan ja lisätutkimusta. Hänen näkemyksensä muodostavatkin avoimen järjestelmän, joka ei sulje ovea mahdollisilta uusilta löydöksiltä. (1991, 310)

Lopuksi muutama katkelma Jungin muistelmien viimeisestä luvusta Jungin omin sanoin:

En voi muodostaa itsestäni mitään lopullista arviota, koska ilmiö, jota sanotaan elämäksi ja ilmiö, jota sanotaan ihmiseksi, ovat liian suuria.

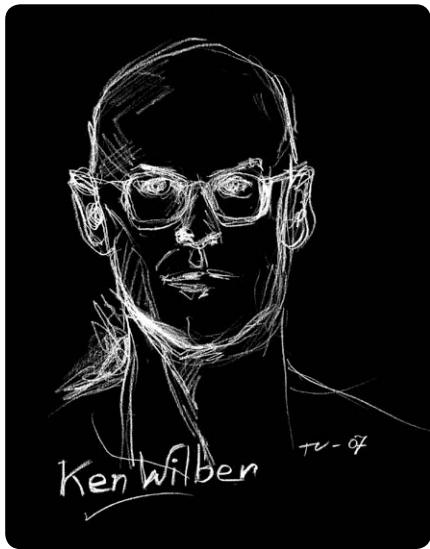
Mitä vanhemmaksi olen tullut, sitä vähemmän olen ymmärtänyt tai tietänyt itsestäni tai tuntenut itseäni. ... Mitä epävarmemmaksi itsestäni minä olen tullut, sitä enemmän minussa on voimistunut tunne sukulaisuudesta kaiken kanssa. Minusta tuntuu tosiaan siltä kuin se vieras, joka niin pitkään erotti minut maailmasta, olisi muuttanut minun sisäiseen maailmaani ja paljastanut minulle odottamattoman vierauden itsessäni. (2001, 379–380)

Kvaterniteetti on arkkityyppi, joka esiintyy melkein yleismaailmallisesti. Se muodostaa jokaisen kokonaisarvion loogisen perustan. Neli-aspekti. Neljä ilmansuuntaa. On aina neljä elementtiä, neljä peruslaatua, neljä väriä, neljä kastia Intiassa, neljä henkisen kehityksen tietä buddhalaisuudessa. Psykkisesti orientoituaksemme meillä täytyy neljä funktiota: aistiminen, ajatteleva, tunteminen ja intuitio. Ihanteellinen täydellisyys on ympyrä, kehä (ks. mandala), mutta sen voi enintään jakaa neljään. (Jung, 2001, 438). ●

Lähteet

C. G. Jung, *Symbolit, Piilotajunnan kieli*, Otava, Helsinki 1991
C. G. Jung, *Unia, ajatuksia, muistikuvia*, Otava 2001
C. G. Jung, *Job saa vastauksen*, Otava 1974
Risto Pulkkinen, Uskontopsykoanalyysi. Uskontotieteen menetelmät-kurssin julkaisematon luentomateriaali. Via-Akatemia 16–17.9.2006. Avoin yliopisto (HY) http://wikipedia.org/wiki/Carl_Jung

Kirjoittaja Marja-Leena Salokuuri on ekonomi, joka harrastuksenaan pohtii elämäntutkimuksellisia, filosofisia ja psykologisia kysymyksiä.

Ken Wilber

ja kokonaisuuden näkemisen taito

JP JAKONEN

Yhdysvaltojen Oklahoma Cityssä vuonna 1949 syntynyt filosofi ja teoreettinen psykologi Ken Wilber on vailla akateemisia arvosanoja noussut maailman johtavaksi synteettiseksi ajattelijaksi. Hänen luomansa visio maailmasta Kosmoksena, yhtenäisenä kokonaisuutena, on ennennäkemättömän laaja yhdistelmä eri oppialojen ymmärrystä. Wilber yhdistää fysiikan, biologian, kaaos- ja systeemiteorian, neurofysiologian, estetiikan, psykologian, mystiikan ja psykoterapian. Hänen keskeinen viestinsä kuuluu: "Kukaan ei ole riittävän tyhmä ollakseen jatkuvasti väärässä".

Kenneth Earl Wilber Jr aloitti lääketieteen ja biokemian opiskelunsa Duken yliopistossa Pohjois-Carolinan Durhamissa. Elämä molekyylien parissa alkoi kuitenkin pian maistua puulta. Törmättyään **Krishnamurtin**, **Alan Wattsin** ja **D. T. Suzukin** itämaista filosofiaa käsitteleviin teoksiin Wilberin ura teki varhaisessa vaiheessa täyskäännöksen. Vuonna 1968 hän jätti opintonsa kesken ja omistautui kokopäiväisen itseoppineen tutkijan uralle lukien idän filosofiaa, länsimaista psykologiaa, uskontoja ja metafysiikkaa. Nykyihmisestä tämä voi vaikuttaa kummalliselta, mutta vastaavankaltaisella autodidaktismilla on pitkät historialliset juuret aina **Sokrateesta Leibniziin** ja **Spenceriin**.

Seuraavien kymmenen vuoden ajan Wilber teki astianpesijän töitä rahoittaen näin omaehtoisen opiskelunsa. Lukemisen ohella hän harjoitti intensiivisesti meditaation ja psykoterapian eri muotoja zen-buddhalaisuudesta

Wilberin luoma visio maailmasta Kosmok-sena, yhtenäisenä kokonaisuutena, on ennennäkemättömän laaja yhdistelmä eri oppialojen ymmärrystä.

Vedantaan ja Gestalt-terapiasta perinteiseen psykoanalyysiin. Vuonna 1973 23-vuotiaana Wilber kirjoitti ensimmäisen kirjansa *The Spectrum of Consciousness*. Sen perusajatuksena oli, että ihmisen tajunnan kehitys ja sitä tukevat terapiamuodot psykoanalyysistä meditaatioon muodostavat tietoisuuden kirjon, jossa kullakin vaiheella on oma rakenteensa ja hoitomuotonsa.

"Kaiken teoria" idän ja lännen yhdistäjänä

Wilberin luoman "kaiken teorian" tarkoitus on toimia eräänlaisena kartoitusten kartoituksena tai metateorianana. Sen idea on ottaa huomioon mahdollisimman suuri määrä havaintoja uskonnollisista traditioista, filosofiasta ja eri tieteistä sekä yhdistää ne kokonaisvaltaiseksi ymmärryksen apuvälineeksi. Kartta ei kuitenkaan ole – kuten sanotaan – sama asia kuin maasto, vaan sinne on mentävä omin keinoin.

1800-luvun jälkimmäisellä puoliskolla syntyi vastalause impressionistiselle taiteelle, tyyliisuuntaus nimeltään *pointillismi*. Sen maalaukset koostuivat pienistä palloista, jotka riittävän kaukaa katsottuna muodostivat yhtenäisen kuvan. Samalla tyyllillä työtään teki myös Ken Wilber. Hän kasasi yhteen mahdollisimman monta palloa mahdollisimman monesta lähteestä maalaten niistä kuvia, jotka pyrkivät olemaan aikaisempia tasapainoisempia kokonaisuuksia.

Wilber löysi tiensä pian sosiologian, antropologian, filosofian ja poliittisen teorian alu-

eille. Niinpä hänen teoksensa täyttyivät viiteistä aikaisemmin tiukasti omiin karsinoihin sa lokeroituihin tutkijoihin – **Freud, Jung, Piaget, Platon, Plotinos, Shankara, Nagarjuna, Descartes, Locke, Kant, Schelling, Hegel, Foucault, Derrida, Taylor, Habermas, Dilthey, Heidegger, Gadamer, Comte, Marx, Parsons, Luhmann**, muutamia mainitakseni. Tämän lisäksi edustettuina olivat likipitään kaikki maailman suuret uskonnolliset traditiot buddhalaisuudesta kristinuskoon, vedantaan, taolaisuuteen, ja islamiin, joiden yhteisen esoteerisen opetuksen Wilber sisällytti osaksi näkemystään.

AQAL eli kokonaisuus alkaa hahmottua

Kokonaisuuden näkemisen taito nojaa Wilberin mukaan viiteen peruselementtiin. Ne ovat oman tajuntamme arkkitehtuurin perusta, eivät ainoastaan teoreettisia käsitteitä. Nämä viisi perustekijää ovat (1) näkökulmat, (2) tasot, (3) linjat, (4) tilat ja (5) tyypit. Englanniksi tämä lyhennetään muotoon AQAL, joka tulee sanoista *all quadrants, all levels, all lines, all states, all types*.

All quadrants eli suomeksi käännettynä "kaikki nurkkaukset" ts. *näkökulmat* merkitsevät neljä ikkunaa todellisuuteen. Tieteen tavat tutkia ilmiöitä käyttävät useimmiten vain yhtä näkökulmaa: yksilön sisäistä tai ulkoista, tai yhteisön sisäistä tai ulkoista. Psykoanalyysi, aivokemia, hermeneuttinen kulttuurintutkimus ja systeemiteoria ovat esimerkkejä näiden neljän näkökulman tuottamasta erilaisesta tie-

dosta. Kaikki näkökulmat tuovat esiin saman ilmiön eri ominaisuuksia, eri puolilta nähtynä. Omiin nurkkauksiinsa lokeroituneena tieteestä tulee kapea-alaista, sulkeutunutta ja nurkkakuntaista. Tämän välttämiseksi kaikkia näkökulmia tulisi kunnioittaa kokonaisuuden osatekijöinä.

All levels pitää sisällään käsityksen olemasaolon tasoista. Ihmisen ja universumin kehitystä tutkineet tieteet ovat havainneet todellisuuden rakentuvan *holarkkisesti* kehittyvistä monimutkaisuuden *tasoista*. Tämä tarkoittaa, että aikaisempi taso, vaikkapa atomi, sisältyy aina sitä seuraavaan tasoon kuten molekyyliin. Nämä rakenteelliset kehitystasot eivät ole aina viivalla vedettyjä, pikemminkin ne muistuttavat harsoisia pilviä, jotka sääennustusten tavoin luovat todennäköisyyksiä ja mahdollisuuksia yksilöiden ja yhteisöjen toiminnalle. Kun näitä tasoja tarkastellaan eri näkökulmien avulla, saadaan aikaan tajunnan, aivorakenteiden, symbolijärjestelmien ja dynaamisten systeemien kehittyviä kokonaisuuksia.

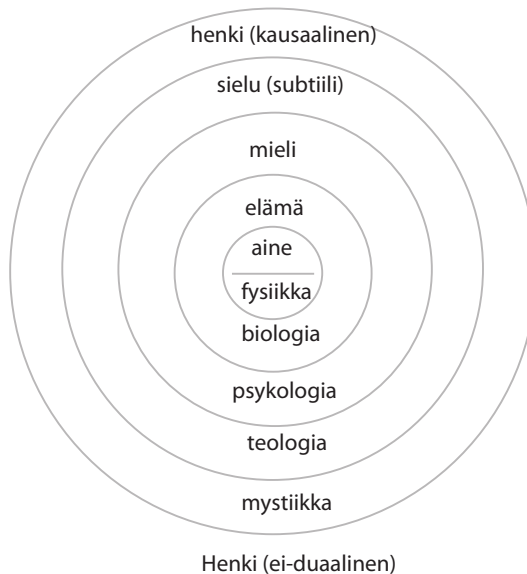
Ihmislä kehitystasot jakautuvat karkeasti ottaen kolmeen eri alueeseen: *esiloogiseen*, *loogiseen* ja *jälkilooogiseen*. Yleis-tään voidaan sanoa länsimaisen psykologian keskittyneen esiloogisen ja loogisen ajattelun tutkimiseen – minän kehitykseen varhaisvuosista normaaliksi aikuiseksi – kun

taas itämainen traditio on tarkastellut jälkilooogista kehitystä. Yhdistämällä nämä mallit liukuvaksi tajunnan asteikoksi saadaan tasot vauvasta valaistumiseen kattava kartoitus ihmisen tietoisuuden kehitysmahdollisuuksista.

All lines ts. kaikki linjat tarkoittavat lahjakkuuden eri *kehityslinjoja*. Ihmisen lahjakkuus painottuu useimmiten eri aloille. Näiden luokittelu on paljon yhdysvaltalaispsykologi **Howard Gardnerin** ansiota. Hän toi akateemiseen maailmaan sen tosiasian että kaikki ovat hyviä jossain. Älykkyys jakautuu hänen mukaansa visuaalis-spatiaaliseen, musiikilliseen, kielelliseen, loogis-matemaattiseen, interpersoonalliseen, intrapersoonalliseen, kineesteettiseen, naturalistiseen ja eksistentiaaliseen älykkyyteen.

All states, kaikki tilat liittyvät mm. kysymykseen olenko hereillä vai unessa? Ihmiselle on tyypillistä *tietoisuuden tilojen* vaihtelu. Päivärytmi toistuu hereillä olon, unennäön ja syvän unitilan vaihteluina. Muita tietoisuuden tilojen muutoksia voivat saada aikaan meditaatioharjoitukset, huumaavat aineet sekä erityyppiset huippukokemukset kuten liikunta, rakastelu tai rakastuminen.

Wilber erottaa toisistaan neljä merkittävää tietoisuuden tilaa: karkea, hienovarainen, kausaalinen ja ei-dualistinen. Tietoisuuden tilat, erotuksena tasoista, ovat

Kuvio 1: Wilber käyttää perenniaalifilosofian tuntemaa **Olemisen suurta kehää** (*The Great Nest of Being*) kuvaamaan olemisen kehiä, jotka ovat aine, elämä, mieli, sielu ja henki. Henki on siinä sekä korkein (kausaallinen) taso että ei-duaalinen kaikkien tasojen Perusolemus. Kuviossa ovat esillä myös tieteenalat, joiden puitteissa kunkin kehän tai tason tutkimus tapahtuu.

luonteeltaan häilyviäsiä – tasot ovat verrattain pysyviä. Kehityksen yhtenä kriteerinä voidaan-kin pitää ohimenevän *tilan* muuttamista *py-syväksi tasoksi*.

Mikä tahansa tietoisuuden tila voidaan kokea minkä tahansa tietoisuuden tason kautta. Tällöin esimerkiksi mystinen uskonnollinen kokemus voidaan tulkita esiloogisen, loogisen tai jälkiloogisen tajunnan rakenteen avulla tulkinnan ollessa aina erilainen. Niin sanottu *Wilber–Combs-kaavio* kuvaa tätä eri tasojen ja tilojen mahdollisia yhdistelmiä.

Kaikki tyypit mahdollistaa samaan kuvaan erilaiset persoonallisuudet. Ihmisten *typologisella luokituksella* – vesimies, entusiasti, ekstrovertti, jne. – on pitkät perinteet aina **Hippokrateesta** astrologiaan ja moderniin persoonallisuuspsykologiaan. Joitain muita tunnettuja menetelmiä ovat **Myers-Briggs** -testaus sekä enneagrammin käyttö persoonallisuuspiirteiden kategorioinnissa. Varmaa on kuitenkin yksi asia: ihmiset erottuvat selkeästi toisistaan, osittain geneettisten ja osittain hankittujen luonteenpiirteiden perusteella. AQAL-ajattelussa tämän huomioonottaminen on osa kokonaisuuden näkemisen taitoa.

Synteesin aika – vastalääkettä postmodernille tasamaalle

Yhdysvaltalaisen sosiaaliteeilijän **Jeffrey Alexanderin** mukaan nykyaikaisessa yhteiskuntateoriassa voidaan nähdä kolme isoa liikettä: funktionalismi, mikrososiologia ja synteesi. Toisen maailmansodan jälkeen vallalla ollut funktionalismi kuvasi yhteisöjä systeemiteorian keinoin, mutta soveltui huonosti niiden dynaamisten, dialektisten ja kaoottisten muutosten ymmärtämiseen.

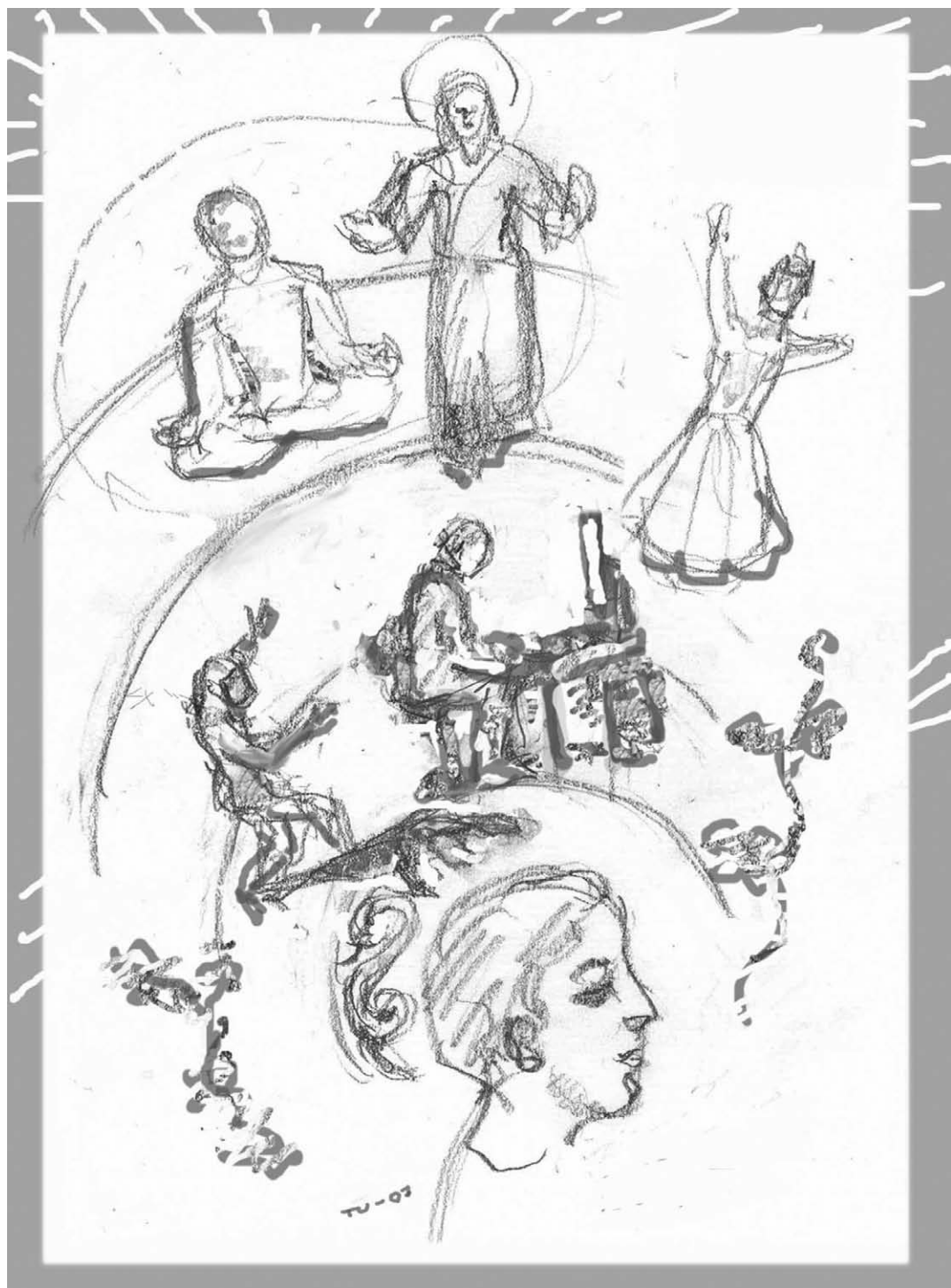
1960- ja 1970-luvuilla funktionalismin paikan otti mikrososiologia. Sen postmodernistisen näkemyksen mukaan kaikki väittämät todellisuudesta ovat luotuja jotain taustaa vasten. Tämän vuoksi ne ovat aina myös kyseisen taustan värittämiä. Aiemmin vallalla olleet yritykset luoda suuria kertomuksia todellisuudesta kohtasivat huomion, että osatotuuksia ei tulisi nostaa kokonaisuuden kuvaksi. Tämä antoi tilaa staattisten järjestelmien sijaan relativismille,

monikulttuurisuudelle ja muille hippisukupolven suurille oivalluksille.

Mikrososiologisen lähestymistavan haitat kasvoivat kuitenkin ylitsepääsemättömiksi. Dekonstruktio toisensa jälkeen postmoderni kritiikki asetti itsensä jalustalle, jota se ei kritisoinut. Kaiken näkeminen suhteellisenä johti, kiistämättömiä ansioidensa ohella, tiedon lisääntyvään pirstaleisuuteen ja vertikaalisen syvyyssulottuvuuden häviämiseen. Alexanderin mukaan olemme palaamassa syntetisoinnin projektin pariin siten, että sekä funktionalismin ja mikrososiologian lähestymistavat otetaan sen osaksi.

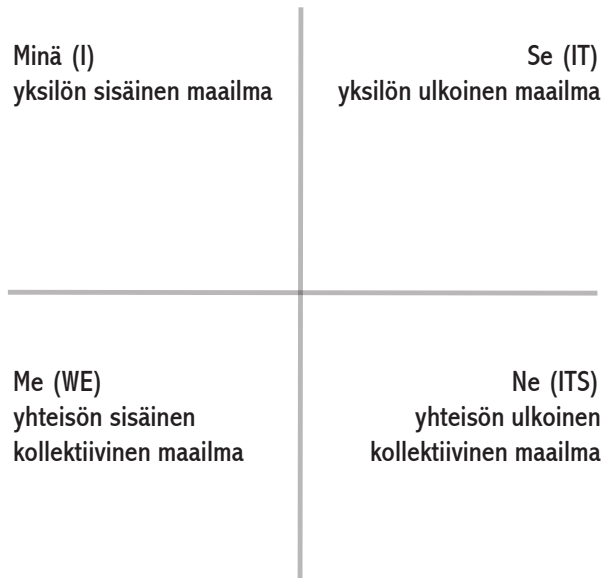
Wilberin näkemykset ovat aiheuttaneet myös ruudinkatkuista kritiikkiä. Koska Wilberin työssä yhdistyvät sekä kokonaiskuvan näkemiselle välttämätön korkea abstraktion taso että yksityiskohtainen tarkkaavaisuus, löytyy hänen ajatusrakennelmalleen kosolti vastustajiakin. Monet heistä eivät pidä siitä, että Wilber asettuu ajattelussaan eräänlaiseen norsunluutorniin, josta tuomitsee eri näkökulmien osittaisuuden pitäen mittatikkuna omaa metaperspektiiviään. Osa kritiikistä kuuluu pointillistisen metaforan piiriin: arvostellaan pisteitä kun pitäisi arvioida taulua. Toisaalta Wilberin asema johtavana kokonaisvaltaisen näkemyksen teoreetikkona synnyttää **Wyatt Earp** -ilmiön, jossa lännen kovinta aseenkäyttäjää on vastassa

Wilberin ensimmäisen kirjan The Spectrum of Consciousness (Tietoisuuden spektri) perusajatus on, että ihmisen tajunnan kehitys ja sitä tukevat terapiamuodot psykoanalyysistä meditaatioon muodostavat tietoisuuden kirjon, jossa kullakin vaiheella on omat rakenteensa ja hoitomuotonsa.

PIRKKO TUULA UUSITALO

Wilberin luoman kaiken teorian tarkoitus on toimia eräänlaisena kartoitusten kartoituksena tai metateorianana. Sen idea on ottaa huomioon mahdollisimman suuri määrä havaintoja uskonnollisista traditioista, filosofiasta ja eri tieteistä sekä yhdistää ne kokonaisvaltaiseksi ymmärryksen apuvälineeksi.

Kuvio 2: Olemisen suuri kehä on jaettavissa **neljään nurkkaukseen (näkökulmaan)**: yksilön sisäinen (minä), yksilön ulkoinen (se), yhteisön sisäinen (me) ja yhteisön ulkoinen (ne). Kaikki näkökulmat tuovat esiin saman ilmiön eri ominaisuuksia eri puolilta nähtynä.

tuhat ja yksi pyssynheiluttajaa pelkästään siitä ilosta, että saisi ampua hänet alas.

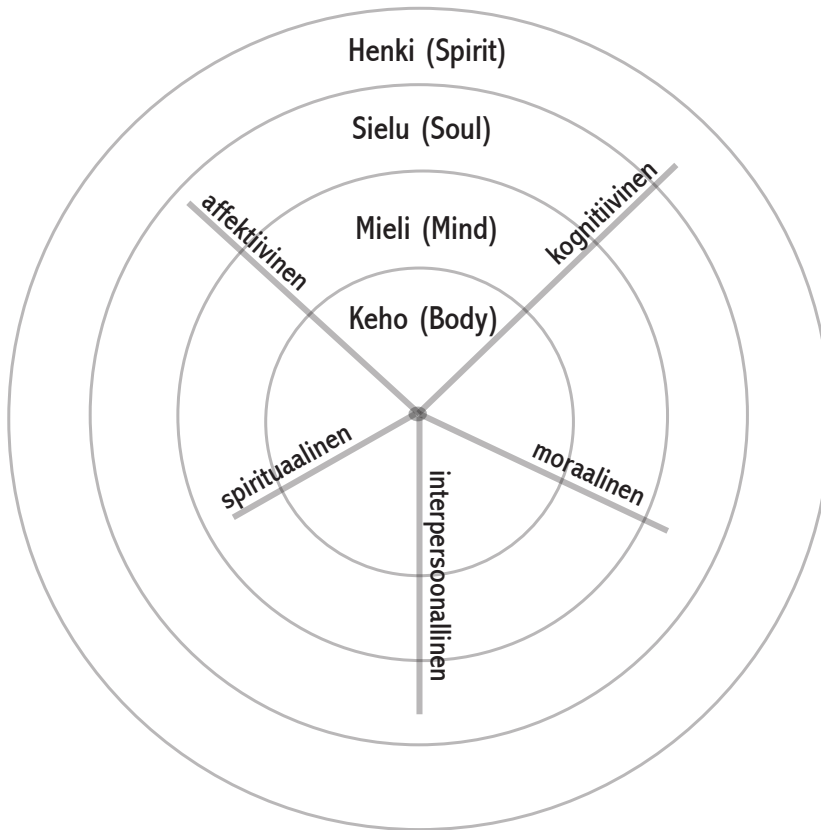
On kuitenkin ymmärrettävä, että omien sanojensa mukaan 23 oppiaineessa vähintään tohtorinarvoa vastaavan määrän kirjallisuutta lukenut Wilber ei voi olla kuin yleistyökalu. Koko elämänsä aivoturson tutkimiselle omistautunut neurofysiologi tietää mitä luultavimmin enemmän aivoturson toiminnasta kuin Ken Wilber. Wilber itse korostaakin työnsä suuntaa antavaa luonnetta ja pitää itseään ensisijaisesti tarinankertojana. Tällä tarinankertojalla vain sattuu olemaan lähes pelottava lahjakkuus (ja sinnikkyys!) kokonaisuuksien näkemiseen, yksityiskohtien ymmärtämiseen ja yhdistävien kaavojen löytämiseen

Luovin ja kiinnostavin vaihe

Ken Wilber on nyt vuonna 2007 mielestäni uransa tuotteliaimmassa, luovimmassa ja kiinnostavimmassa vaiheessa. Tämä on paljon

sanottu miehestä, jota on kutsuttu ”kaikkien aikojen tärkeimmäksi teoreettiseksi psykologiksi”, ”tietoisuuden tutkimuksen Einsteiniksi” ja ”kansallisaarteeksi”. Tähän päivään mennessä Wilberiltä on julkaistu yli 20 kirjaa käännettynä yli 30 kielelle. Hän on myös tiettävästi historian ainoa filosofi ja psykologi, jonka *Kootut teokset* on julkaistu hänen omalla elinaikanaan.

Wilber on käynyt työssään läpi viisi toisistaan eroteltavaa vaihetta. Nykyinen vaihe on teoreettisesti kehittynein ja samalla myös käytännönläheisin. Sitä tukee vuonna 1998 perustettu Integral Institute, joka eri haarojensa kautta pyrkii tuomaan tunnetuksi kokonaisvaltaista otetta inhimillisiin ongelmiin, hyvinvointiin ja kasvuun. Järjestö jakautuu muun muassa psykologian, politiikan, ekologian, lääketieteen, uskonnollisuuden ja oikeustieteen aloille. Organisaation perustavina jäseninä on omien alojensa arvostettuja asiantuntijoita, kuten **Roger Walsh, Francisco Varela, David Chalmers,**

Kuvio 3: Yksilön kehitystä olemisen kehillä (keho, mieli, sielu, henki) Wilber tarkastelee kehityslinjojen avulla. Niitä hän on löytänyt kehityspsykologisista ja uskonnollisista ajattelutavoista yli 20. Yksilö on kehityksessään eri vaiheissa eri linjoilla. Kuviossa on esitetty viisi kehityslinjaa: affektiivinen, kognitiivinen, moraalinen, interpersoonallinen ja spirituaalinen.

Warren Bennis, Susann Cook-Greuter, Jon Kabat-Zinn, Don Beck, Kaisa Puhakka ja Robert Kegan.

Lisätietoa Ken Wilberistä löytyy hänen oivallisten kirjojensa lisäksi muun muassa verkkosivuilta kenwilber.com, integralspiritualcenter.org ja integralinstitute.org. Niihin perehtymisessä aika tuskin kuluu hukkaan. Samoin teoksen *A Brief History of Everything* lukeminen olisi pakollinen ilo henkilökohtaisessa varjoyliopistossani, missä kaikki ymmärtäisivät toisiaan, hauskaa olisi aina ja olemisen ihmeen hämmästelylle varattaisiin kaksi kurssia ja luontoretkei. ●

Lähteet

- Wilber, K. *Sex, Ecology, Spirituality: The Spirit of Evolution*. Shambhala, 1995.
 Wilber, K. *A Brief History of Everything*. Shambhala, 1996.
 Wilber, K. *The Eye of Spirit: An Integral Vision for a World Gone Slightly Mad*. Shambhala, 1997.
 Wilber, K. *A Theory of Everything: An Integral Vision for Business, Politics, Science, and Spirituality*. Shambhala, 2000.
 Wilber, K. *Integral Psychology: Consciousness, Spirit, Psychology, Therapy*. Shambhala, 2000.
 Wilber, K. Excerpt A: *An Integral Age at the Leading Edge*.
<http://wilber.shambhala.com/html/books/kosmos/excerptA/intro.cfm/>, 2002.
 Wilber, K. *Integral Spirituality: A Startling New Role for Religion in the Modern and Postmodern World*. Shambhala, 2006.
 Visser, F. Wilber, K. *Thought as Passion*. SUNY Press, 2003.

JP Jakonen innostui Wilberistä

Vaikka Ken Wilberin nimi ja ajatukset ovat Suomessa suhteellisen tuntemattomia, hänen kirjoillaan riittää lukijoita täälläkin. Uusi Safiiri -lehti tavoitti turkulaisen uskontotieteen opiskelijan JP Jakosen, joka on päässyt Wilber-tutkimuksissaan hyvään alkuun. Hänellä on mm. käännöstyön alla Wilberin kirja **Kaiken lyhyt historia (A Brief History of Everything)**, joka ilmestyy syksyllä 2008 Basam Booksin kustantamana.

JP, miten innostuit Wilberistä?

Ja JP kertoo: Tutustuin Ken Wilberin ajatusmaailmaan kesällä 2004. Olin tuolloin opiskellut Turun yliopistossa uskontotiedettä vuoden verran. Maailmankuvani oli tuohon aikaan uskonnonmystiikkaan suuntautunut. Wilberiin tutustuminen avasi uuden oven: saatoin yhdistää rationaalisen tieteellisen maailmankuvan, jota yliopistossa olin harjoittelemassa, henkiseen todellisuuteen. Tämä lumosi minut täysin. Ensimmäistä kertaa sain oikeutuksen esoteerisiin kiinnostuksenkohteisiini akateemiselta tutkijalta. Koska Wilber kuitenkin oli itseoppinut tiedemies, hänen asemalleen ominaiset vapaudet tulivat hetkessä omiksi. Halusin yhdistää myös omassa elämässäni hengen ja järjen; tunteen ja älyn; kehon ja mielen. Aloin ahmia hänen teoksiaan sikäli kun koin varallisuuteni ja ymmärryskykyni antavan myöden. Saman vuoden syksyllä ryhdyin kirjoittamaan uskontotieteen proseminaaritöitäni otsikolla Tietoi-

suuden tetra-evoluutio: kirjallisuuskatsaus Ken Wilberin teoksiin.

Opiskelu selkeytti käsityksiäni Wilberin filosofiasta. Huomasin sen käyttökelpoisuuden arkipäiväisen elämiseni suhteen. Liityin jäseneksi Wilberin perustaman Integral Instituten verkkosivuille, ja ryhdyin Integral Naked -podcastin (www.pohjainen.radio-ohjelma) suurkuultajaksi. Tämän lisäksi jatkoin Wilberin kirjojen lueskelua vapaa-ajallani; joskus myös tenttiin lukemisen mainiona korvikkeena.

Keväällä 2007 sain tilaisuuden keskustella henkilökohtaisesti Ken Wilberin kanssa puhelimitse osallistuessani hänen tuoreen *Integral Spirituality* (2006) -kirjansa pohjalta järjestettyyn telekonferenssiin. Esitin Wilberille kysymyksen hänen filosofiansa käytäntöön soveltamisesta, johon hän vastasikin juurta jaksan. Teoriaa esitellessään Wilber onkin puhujana parhaimmillaan: ilman älyllisiä kompromisseja hän saa monimutkaiset ajatusrakennelmansa kuulostamaan lähestyttäviltä. Ja sellaisia ne oikeastaan ovatkin; ymmärrykseni syventyessä on tullut tunne, että onko tämä tosiaan näin yksinkertaista?

Ensi vuoden alussa on tarkoitus käynnistää Suomessa ensimmäinen Ken Wilberin ajatteluun ja sen käytännön sovelluksiin keskittynyt yhdistys. Samalla se luo otollista maaperää ensimmäiselle suomeksi ilmestyvälle Wilberin teokselle *Kaiken lyhyt historia*. Tämä Wilberin teos ilmestyy syksyllä 2008 helsinkiläisen Basam Booksin kustantamana. Aika on kypsytettyä tuoda erään aikamme suurimman ajattelijan Hengen tuotteita myös suomalaisten tajuntaa laajentamaan. Halukasta lukijakuntaa löytyy varmasti! ●

Elämäntehtävänä viherympäristö

BÖRJE FRI

Henkisen tien kulkijana nuorempana tahdoin parantaa maailmaa nopeasti. Niin kuin nuori yleensä tahtoo, kaikkea paljon ja heti. Pyrkimys hyvään ja vielä parempaan on sinänsä hyvä – toinen kysymys on sitten, miten tavoitteeseen parhaiten pääsee.

Iän myötä on sisäistynyt näkemys, että asioihin voi vaikuttaa tässä ja nyt. Pitkäjänteisyydellä arjessa, ilman ihmeilmiöitä ja taikatemppuja. Mietiskelemällä ja vahvistamalla hyviä ajatuksia voi tehdä osansa maailman parantamiseksi. Toinen mahdollisuus tarjoutuu jokapäiväisessä työssä, arkisissa askareissa, arjen juhlassa.

Olen pohtinut rakennetun ympäristön merkitystä siinä asuville ihmisille. Rakennetuissa ympäristöissä on taloilla ja liikenneväylillä pääpaino. Ainakin usein. Vihreä luonto on suomalaiselle yleensä hyvinkin tärkeä.

Vihreässä luonnossa on kaikki tieto ja luonnossa on oma harmoniansa, siksi kai luonto on monen meikäläisen paras kirkko. Kuitenkin, taajama-asukaskin ansaitsee vihreitä virikkeitä omassa lähiympäristössään. Kunnissa on yleensä vihreyden luomiseen ja ylläpitämiseen

palkattu henkilö, esim. kaupunginpuutarhuri tai kunnanpuutarhuri. Mitä vihersektori sitten tekee? Se hallinnoi, luo ja hoitaa kunnan viheralueita, joissakin kunnissa toimeen kuuluu myös urheilukenttien hoito.

Kaikkeen tähän käyttävät kunnat keskimäärin 0,7 % budjetistaan. Helsingin kokoisessa kaupungissa on siis kysymys kymmenistä miljoonista, pienissä kunnissa käytössä oleva rahausuma on monasti vaatimaton.

Rahallinen panostus on tärkeä ja henkinen panostus on vähintäänkin yhtä tärkeä. Kaikki puhuvat nykyään määrärahoista. Asiakkaat, eli kunnan asukkaat, veronmaksajat, saavat eri kunnissa erilaisen määrän vastinetta rahoilleen. On tosiaan eduksi, jos kunnassa on työstään kiinnostunut viherpäällikkö.

Silloin voi, siinä samalla, syntyä jotakin uutta. Eräs eteeni tullut esimerkki on Porvoon kaupunki, perustettu 1346, ja sen innokas vihertyöpäällikkö **Mikko Kaunisto**, joka on parantanut kaupunkilaisten ympäristöä niin kiitettävästi, että hänet tänä vuonna äänestettiin Vuoden Itä-Uusimaalaiseksi. Kaunisto on kokenut saman kuin monet muutkin vastaavissa tehtävissä: Työtä on rajattomasti ja rahaa on rajoitetusti. Miten saisi rahahanat auki? Valittaminen kun ei tunnu auttavan paljonkaan.

Köynnöspuisto on uusinta uutta uuden puukaupunkiosan läntisellä joenrannalla.

Porvoon kaupunki ja sen tuomiokirkolla on oleellinen rooli Suomen historiassa. Kuvassa tuomiokirkko jota ympäröivät vanhat puutalot ja niiden pihapuut.

Mikko Kaunisto on valinnut tekemisen strategian. Ensiksi Porvoon suuri ja tilava tori koki muutoksen kun torille istutettiin isoja köynnöskasvitelineitä ja niihin kasvit. Tutustuin Mikkoon kun hän tuli Sofianlehtoon kysymään neuvoja ja apua. Torin istutuksista on tullut menestys, heti ensimmäisenä vuonna porvoolaiset pitivät aikaansaannosta suorastaan ihmeellisenä. Paikalliset lehdet kirjoittavat myönteisesti kaupungin istutuksista ja Mikosta on tullut paikallinen julkkis. ”Tänä vuonna ihmiset ovat soittaneet ja kiittäneet kaupungin istutuksista”, totesi Mikko elokuussa Kaupunginpuutarhurien Seuran kesäluentopäivillä Porvoossa. On hyvä kun työ huomataan ja otetaan kiitollisuudella vastaan. Paras kiitos on tyytyväinen asukas.

Porvoo on pitkään ollut melko samannäköinen, sen jälkeen kun **Carl Ludvig Engel** vuonna 1832 loi kaupungille nykyisen ruutukaavan tsaarin ohjeiden mukaan.

Kaupungissa on ollut kaksi puukaupunkialuetta, ylhäällä tuomiokirkkoa ympäröivät vanhimmat rakennukset ja alempana empiretalot. Vasta viime vuosina Porvoonjoen länsirannalle on noussut uusia puutaloja ja kolmas puukaupunkiosa. Samalla myös itäinen joenvarsi on saanut uuden ilmeen, siistiytynyt ja eheytynt.

Siitä on tullut kaupungin keskustassa oleva keidas istutuksineen ja ravintoloiineen.

Viime vuonna Porvooseen tuli Köynnöspuisto joen länsirannalle. Matalan kivimuurin eteen on istutettu erilaisia köynnöskasveja jotka kiipeävät matalalla luonnonkivimuurilla ja telineillä. Tärkeän osan muodostavat ne sadat kärhöntaimet jotka kasvavat uudessa puistossa. Mukana on myös joukko nimettömiä kärhöjen siementaimia ja perinteisiä pioneja sekä tulppaaneja, narsisseja ja muita iloisia sipulikukkia.

Porvoon kaupunginhallituksen puheenjohtaja Matti Nuutin vaimo kertoo kuinka mukava on liikkua kauniissa kaupunkiympäristössä päivittäisellä kuntolenkillä. Hän ilmaisee porvoolaisten innostuksen ja kiitollisuuden kaupunkikuvan uudesta ilmeestä. Mikko Kaunisto toteaa että pitää lähteä liikkeelle pienistä asioista, näyttävät muutokset syntyvät hyvinkin pienillä rahoilla.

Porvoossa muutos lähti liikkeelle torin istutuksista. Kaupunkilaisten innostus ja tuki on avannut tien ja siten mahdollistanut paljon suuremmat muutokset joenrantaympäristössä. Kaunisto on vain ajanut ja toteuttanut joitakin ratkaisuja jotka sopivat Porvooseen ja porvoolaisille. Sen hän on tehnyt hyvin.

Siinähan se on – elämäntehtävä. Se on sitä että tekee jokapäiväisen työnsä hyvin.

*Samassa värähtelyssä
Sinä, minä
Koko kosmos
Kuun arka siipi
Emin kutsu
Perhosen hento lento tavoittamaton
Olemme yhtä.*

Muuttuva luonto- suhteemme

RIITTA WAHLSTRÖM

Ihminen on luotu osaksi luontoa. Luonnon kaikki olemuspuolet ovatkin ihmiselle hoitavia ja eheyttäviä. Luonnonäänet värähtelevät ihmiselle sopivalla taajuudella, olipa tästä tietoinen tai ei. Mikäli ihmiselle ei ole kehittynyt pelkoa tai vastenmielisyyttä luonnossa olemista kohtaan, koetaan luonto kauniina, ja kiehtovana ympäristönä. Luontoympäristö onkin monelle taitelijalle innoituksen ja luovuuden lähde.

Ihmiskunta on monessa mielessä kuitenkin kadottamassa kontaktin luontoon. Kaupungis-

tuminen on edistynyt niin nopeasti, että moni on vieraantunut luonnosta niin että herkkyyys luonnon kokemiseen on kapeutunut. Suomen kaupungeissa on vielä paljon luontoa. Kiinalainen ystäväni sanoi, että Helsinki on kuin iso puisto. Mutta urbaani elämänmuoto ei usein sisällä muuta luonnossa olemista kuin lyhyen kesän lämpiminä päivinä. Elämämme tapahtuu nykyisin enimmäkseen sisätiloissa, siirrytään asunnosta ja liikennevälineistä työpaikalle ja illalla television tai tietokoneen ääreen. Me emme enää arvosta luonnossa liikkumista, luonnon

energioitten tuntemista ja yhteyden saamista eläimiin ja puihin. Harva tietää, miltä erilaiset energiat ja voimat tuntuvat ja miten luonto kokonaisuudessaan meihin vaikuttaa.

Luonnon eheyttävä voima on suunnaton. Jos elämäntapamme sisältäisi ”hoitoreseptinä” luonnossa olemista nykyistä enemmän, niin kenties uupumis- ja masennussairauksia olisi vähemmän. Vaikka mennäänkin ulos luontoon, niin usein mennään suorittamaan jotain tehtävää. Luonto on ehtymättömän rikkauten, monimuotoisuuden ja elvyttävien kokemusten ihmeellinen kehto. Jos ihmiset pystyisivät hiljentymään ja rauhoittumaan luonnossa, voisimme kehittää uutta tasapainoisempaa kulttuuria. Nykykulttuurimme on monessa suhteessa kehittynyt sellaiseksi teho-tuhokulttuuriksi, että on jo aika luoda eheämpää yhteyttä itseen ja luontoon. Luonto ei enää tahdo jaksaa nykyistä elämäntapaa. Ilmastomuutoksen monet merkit ovat itse asiassa heijastusta tästä.

Ihmisen vuorovaikutus luonnon kanssa

Viimeinen metso

Sulat mustina itki lajinsa kuolemaa

Teknomusan

Bittihälinän paukkeessa

Avohakkuiden runtelemissa metsissä

Haudattiin uljaat linnut

Ihminen tilastoi

Tämänkin

Informaatio oli siisti ja tarkka

Huolellinen

Heidän kuolinlaulujaan

Ei kuunnellut kukaan.

Vaikka runoni hieman ivaa tämän ajan henkeä, on lukemattomia ihmisiä ja tahoja, jotka tun-

tevat aitoa surua lajien hävitessä maapallolta. Tämä suru on usein kanavoitunut toiminnaksi ja nyt ovatkin ympäristöä pelastamassa perinteisten kansalaisaktivistien rinnalla monet poliitikot mm. Al Gore, elokuvatähdet mm. Leonardo DiCaprio, rocktähdet ja monet muut taiteilijat. Tämä muutos on todella tärkeää ja meillä on kiire saattaa luontoemomme taas hyvinvoivaan tilaan.

Luontoyhteydellä on energeettinen puoli, joka vaikuttaa meihin. Me omalla energiallamme, toiminnallamme ja

jopa ajatuksillamme vaikutamme luontoon. On ehkä vaikea ymmärtää tätä kaksisuuntaista monitahoista vuorovaikutusta nykytieteen materialistisen ja reduktionistisen paradigman pohjalta. Kuitenkin monet herkäth ihmiset aistivat luonnon energioita tai bioenergioita

ja vaistomaisesti menevät sellaiseen paikkaan, joka tuntuu hyvältä. Anne Hietanen kirjassaan *Valonvoimaa, kivi- ja väriterapia-opas* kuvaa, miten rantakallio antaa ihanan olon siihen liittyvän hoitavan bioenergiavaikutuksen takia. Kivi ikään kuin aktivoituu, kun sille istahtaa, makaa kallion päällä tai ottaa kiven käteensä. Se alkaa välittää luonnon eheyttävää bioenergiaa ja voimat palaavat. Vanhan ajan ihmiset toivat metsässä liikkueensa kotiin kiven, joka laitettiin kipeälle paikalle. Sen tarkoitus oli vetää kipu pois. Se heitettiin kiittäen pois kun se oli tehnyt tehtävänsä. Ennen muinoin tunnettiin myös, miten puut antavat voimaa eli energiaa ja tiedettiin mitkä puut olivat hyviä selkäkipujen hoitamisessa. Luonnon energeettiset tasot tunnettiin ja niitä osattiin käyttää eheytymiseen. Luontosuhteemme muutos on poistanut monia toimivia käytäntöjä ja myös luonto on muuttunut toimintamme takia.

Ihminen voi eri tavoin tukea luonnon monimuotoisuutta ja elinvoimaisuutta.

Ennen muinoin tunnettiin myös, miten puut antavat voimaa eli energiaa ja tiedettiin mitkä puut olivat hyviä selkäkipujen hoitamisessa. Luonnon energeettiset tasot tunnettiin ja niitä osattiin käyttää eheytymiseen.

Hengittäessämme me annamme kasveille hiilidioksidia, jota ne tarvitsevat.

Kun autamme vammautuneita ja haavoittuneita eläimiä, tuemme niiden mahdollisuutta elää pidempään. Puhdistaessamme vesiä teemme hyvää niille ja myös koko luonnolle. Jokainen pienikin teko palautuu ihmiselle. Sen minkä teet luonnolle, teet itsellesi. Jokainen saastunut vesi on heijastus ihmisten teoista, ajatuksista, arvoista ja tunteista. Materiaamaailma on heijastus henkisestä. Vanha sanonta niin alhaalla kuin ylhäällä kuvastanee tätä periaatetta.

Tapa millä voimme elvyttää luontoa ja itseämme, heijastaa omaa arvomaailmaamme, elämänfilosofiaamme ja todellisuuskäsitystämme. Alkuperäiskansojen keskuudessa ajatellaan, että kaikki luonnossa on henkistä ja tietoista. Luonto on elävää ja tuntevaa kokonaisuutta. Heidän mukaansa kivellä, vedellä, puilla ja kasveilla on tietoisuus ja kyky ajatella ja myös tuntea. Tämä kyky on erilainen kuin ihmisellä, mutta se on olemassa.

Olin Suomessa metsässä kahden Australian aboriginaalivieraani kanssa. Sanoin, että voisin kerätä muutaman mustikanvarvun ja tehdä mustikanlehtiteetä, koska se on hyvää yrttiteetä. Poimin näitä varpuja polun varrelta. Heimovanhin, Elder Uncle Mac katseili sitä mitä tein ja pyysi välittömästi mukana olutta Glenniä soittamaan mustikanvarvuille heidän parannussoitintaan didgeridoota. Glenn soitti kappaleen mustikanvarvuille kiitokseksi ja parannukseksi ja sitten jatkoimme matkaa. Meksikolainen tutkijatuttava kertoi, että länsimainen ajattelu on heidän intiaanikulttuurissaan outoa. Kun he käyttävät yrttejä parannukseen, he aina muistavat pyytää kasveilta tai yrttipelton ”hengeltä” apua ja hoitavia voimia ja he kiittävät kasveja. Kasvit luovuttavat tällöin

Luonto on lainana lapsiltamme, sanoo tunnettu intiaaniviisaus. Sen minkä teet luonnolle, teet itsellesi, lapsillesi ja lapsenlapsillesi ja edelleen heidän lapsilleen.

monikertaisesti enemmän hyviä ominaisuuksia kuin ilman tätä kunnioittavaa ja kiittävää suhdetta niihin.

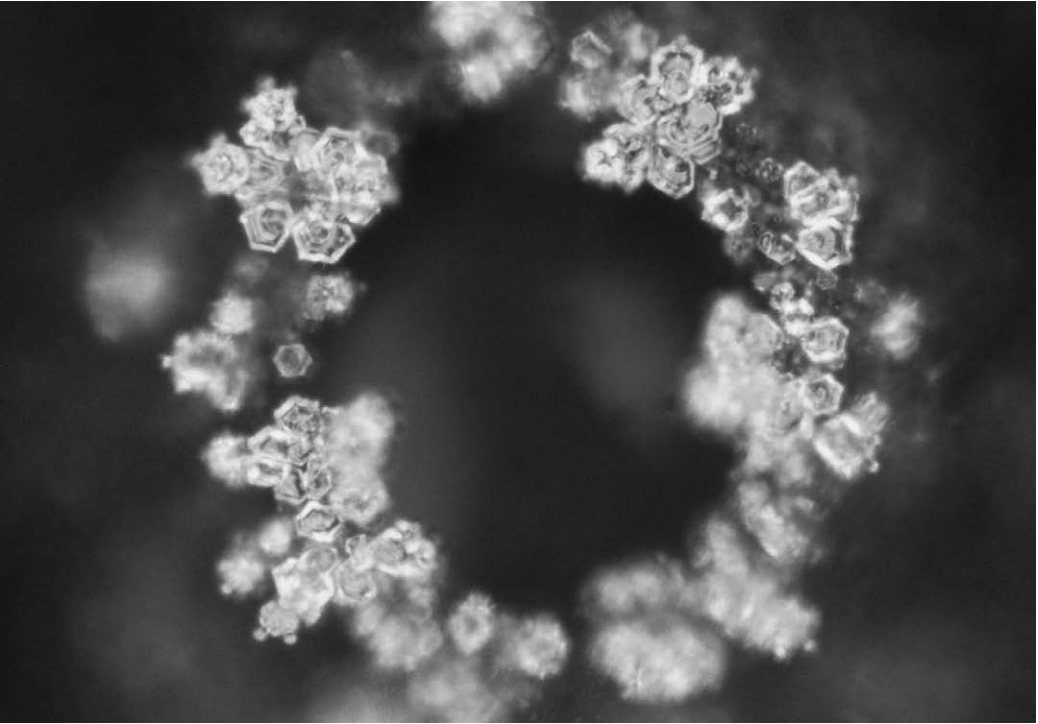
Englantilaiset tutkijat Tomkins ja Bird ovat kuvanneet kirjassaan *Kasvien salattu elämä* lukuisia tutkimuksia, joissa on kokeiltu kasvien telepaattisia kykyjä. Kasveihin laitettiin niiden sähkömagneettista kenttää tutkiva laite ja kun paikalle tuli ihminen, joka oli polttanut kukan lehtiä aiemmin, muuttui sähkömagneettinen kenttä rajusti. He tekivät useita samantyyppisiä kokeita ja havaitsivat myös, että tietynlainen harmoninen musiikki vaikutti kasveihin. Ne kukoistivat ja tarvitsivat paljon vähemmän vettä kuin silloin, jos niille soitettiin repivää musiikkia.

Voisiko eräs tapa auttaa luontoa elpymään ja kukoistamaan olla kauniin äänimaailman luominen niin huonekasveille kuin silvotulle avohakkuuaukeallekin, jossa linnutkaan eivät laula, kun ei ole laulupuita?

Vallitseva metsän avohakkuukäytäntö on monelle metsänomistajalle hyvin surullinen asia. Lähes jokainen ihminen aistii, miten eläimet ja koko luonto kärsii sellaisesta toi-

minnasta. Istutettu samanlainen puupelto on outo kummajainen, kasvillisuudeltaan ja energioiltaan köyhempi ympäristö, se ei ole monilajinen ja monimuotoinen metsä. Vanha metsähän on satojen vuosien ikäinen – siellä olevat puut

ovat tavattoman kauniita ja monimuotoisia. Vanha metsä on niin ainutlaatuinen, että sellaisten säilyttäminen on ihmiskunnan suurta viisautta ja ainutkertainen lahja tuleville sukupolville. Jos metsän hyötykäyttö olisi ekologisempaa, metsäluonto voisi säilyä metsänä eikä ankeana avohakkuuaukeana. Jatkuvan kasvatuksen metsä, jossa noin viiden, kymmenen vuoden välein otetaan eri-ikäisiä puita ja hakataan pieniä aukkoja, on vuosikymmenien

© MASARU EMOTO

Sana "enkeli" sai aikaan renkaan muotoon asettuneita pieniä kiteitä, jotka olivat yhteydessä toisiinsa. Sana "saatana" puolestaan synnytti kiteen, jonka keskellä oli tumma möyky: näytti siltä kuin se olisi valmis hyökkäämään kuvasta ulos hetkenä minä hyvänsä.

ajan ollut perinteinen tapa saada hyvälaatuisia eri-ikäisiä erilajisia puita monenlaisiin puunkäyttötarkoituksiin. Taloudellisesti ja ekologisesti se on paras tapa hoitaa metsää pitkällä aikavälillä. Metsänhoidossa tällä menetelmällä jätetään jäljelle eri-ikäistä puustoa ja niinpä metsä tuntuu metsältä. Jatkuvan kasvatuksen ja yleensä luonnonmukainen metsänhoito olisi keino tukea luonnon monimuotoisuuden säilymistä. (ks. Hyvän metsänhoidon opas ja www.ekomehta.fi).

Kun autamme vettä autamme itseämme

Maapallosta ja ihmisestä 70% on vettä. Veden puhdistaminen kaikkialla maailmassa on suuren mielenkiinnon kohteena. Puhdas juoma-

vesi onkin ihmiselle kultaakin kalliimpi aarre. Puhdistamismenetelmiä on lukuisia. Jos ne kaikki otettaisiin vakavasti huomioon ja niiden käyttämiseen satsattaisiin edes murto-osa maailman järkyttävän suurista sotilasmenoista, ihmiskunta ja luonto voisivat paljon paremmin kuin nyt.

Vettä voi puhdistaa kemiallisesti, hapettamalla, virtauksia lisäämällä ja monella muulla tavalla. Tärkeintä on ennaltaehkäisy. Jos nykyisin maanviljelyksestä liukenee lannoitteiden jäämiä jokiin, pohjavesiin, järviin ja mereen, niin niiden käyttöä tulee kontrolloida paljon tiukemmin kuin aiemmin. Jokaisen mereen virtaavan joen ja järven reuna-alueilla tulisi olla riittävän suuri suojavyöhyke, jotteivät lannoitteet kulkeutuisi mereen. Lannoitteiden

määrää tulisi vähentää ja luomuviljelyä suosia kaikkien joki-, meri- ja järviolueiden lähellä. Veden virtaus tulisi taata ja pitää veden hyvinvointia ykkösasiana.

Aivan uuden näkökulman veden puhdistamiseen on tuonut japanilainen tohtori Masuru Emoto. Hän on kehittänyt valokuvausmenetelmän, jolla veden molekyylin tuottama kiderakenne voidaan kuvata. Hän väittää lukuisissa tutkimuksissaan ja kirjoissaan, että vesi ottaa vastaan viestit. Suomennetussa teoksessa ”*Veteen kätkeytyt viestit*” hän kuvaa, miten vesi reagoi musiikkiin, ääniin, sanoihin ja jopa kuviin. Kuinka tämä on mahdollista? Tämän tekee ymmärrettäväksi sellainen modernin fysiikan tuoma tieto, että kaikki materia värähtelee ja kaikki maailmassa ovat yhteydessä toisiinsa värähtelyn kautta. Vesi on värähtelevä, vastaanottava herkästi muuttuva aine. Se on niin herkkä aine, että jos laitat vesimelonin vesikanun viereen jääkaappiin ja aamulla maistat vettä, se maistuu vesimelonilta. Vesi ikään kuin aistii ja ottaa vastaan värähtelyjä, jota tulee muusta siihen vaikuttavasta ainemaailmasta. Homeopatia ja englantilaisen lääkärin Edvard Bachin kehittämä kukkaterapia käyttävät tätä periaatetta hyväkseen, uuttaessaan eri kasvien värähtelyominaisuuksia veteen. Vesi Emoton mukaan tuottaa jopa sydämen muotoisen kiderakennekuvan kun sille näytetään sydämen kuvaa. Hänen valokuviissaan luonnonlähteestä otettu vesi tuottaa tavattoman eheitä kuvia, mutta kaupunkien hanavesi hajonneita suttuisia kuvia (ks. www.hado.net).

Alkuperäiskansat ovat tienneet tuhansien vuosien ajan, että vesi on tietoinen, tunteva ja kaikkia ympäristövaikutuksia vastaanotta-

va aine - tai veden henki, sanoisivat he mieluummin, kuten Kalevalan Ahti. Jos uskomme heidän käsitystapansa todeksi ja katsomme Emoton ottamia valokuvia vedestä eri sanojen, musiikin ja kuvien vaikutusten jälkeen voisimme ajatella, että vettä voisi puhdistaa myös kauniilla äänillä, sanoilla kuvilla ja rukouksilla. Emoto kokosikin yli 300 ihmistä Japanin likaisimman Biwa järven rannalle ja he lausuvat 92 vuotiaan papin johdolla pyhiä rukouksia. Järvi puhdistui, mutta valitettavasti vain kahdeksi viikoksi. Koska järvi oli tavattoman saastunut, Emoto päätteli, että tätä työtä tulisi

tehdä usein ja vielä suuremmalla ryhmällä, jotta veden kirkastuminen olisi pysyvää. Lehdet jotka raportoivat asiasta kertoivat, ettei vesi ole vuosi-kausiin ollut niin kirkasta kuin tämän tapauksen jälkeen – toimittajat eivät kuitenkaan tienneet, mistä puhdistuminen johtui. Emoton mukaan, kun ihmisen oppii kunnioittamaan vettä ja lähettämään vedelle kiitoksen sanoja, hän oppii myös toimimaan toisin suhteessa luontoon ja omaan

elämäänsä. Kiittäkäämme ja siunatkaamme vettä. Tämän kiitoksen ja siunauksen vaikutus kohdistuu myös itseemme, olemmehan ”ikään kuin liikkuvia vesipulloja”. Mekin rakastamme siunauksia ja kiitoksia.

Toinen japanilainen tohtori Higa on kehittänyt EM-teknologian veden puhdistamiseksi ja itävaltalainen Grander omat laitteensa sekä Nikken juomaveden puhdistamiseksi (ks. Internet-viitteet). Lukuisia muitakin keinoja on kehitetty ja tulevaisuudessa ihmiskunta on toivottavasti saanut niin paljon lisää tietoa ja viisautta, että vesien tilanne on aivan toinen kuin nyt.

Aivan uuden näkökulman veden puhdistamiseen on antanut japanilaisen tohtori Masuru Emoton kehittämä valokuvausmenetelmä, jolla veden molekyylin tuottama kiderakenne voidaan kuvata. Emoto väittää lukuisissa tutkimuksissaan ja kirjoissaan, että vesi ottaa vastaan viestit. Teoksessaan ”Veteen kätkeytyt viestit” hän kuvaa, miten vesi reagoi musiikkiin, ääniin, sanoihin ja jopa kuviin.

Olen Emoton tutkimusten innoittamana veränyt monia vesitapahtumia tai vesiseremonioita eri puolilla Suomea ja Italiassa. Seremonioiden tarkoitus on tuoda esille ihmisen monitahoinen vaikutus luontoon ja veteen. Hyvien tekojen takana ovat kauniit ajatukset. Kun kiitetään vettä ja osallistutaan seremoniaan, on helpompi muistaa ostaa ekopesuainetta ja välttää sellaisia tekoja, jotka saastuttavat vettä. Osallistujat ovat näin tiedostaneet oman toimintansa merkityksen.

Ihmisellä on rajaton kyky käyttää luovuuttaan elämän voimistamiseksi maapallolla. Tärkeintä onkin, että arvomaailmassamme ensimmäisenä ja keskeisimpänä opetetaan luonnon hyvinvoinnin edistämistä. Uusiutuvat energialähteet ovat ratkaisu moniin nykyajan tuottamiin ympäristöongelmiin ja ilmastomuutokseen. Niihin tulisi panostaa kaikki mahdolliset liikenevät resurssit.

Ekoterapia-kohti luonnon eheyttävän voiman tuntemista.

*Kun alat tuntea rakkautta
Lintuja, hentoja niittyviljoja kohtaan
Kun alat tuntea rakkautta
Mullan hehkuvaa tuoksua
Meren voimaa kohtaan
Pääset olemukseesi, säteilevään valoon.*

Kun opimme kunnioittamaan luontoa, niin autamme paitsi luontoa myös itseämme. Eivät edes rikkaat voi hyvin, jos luonto kärsii, vaikka ilmastomuutos ja luonnon tuhoaminen koskettaakin erityisesti ensin köyhempiä ihmisiä ja maita. Niinpä todellinen humanisuus on ekohumanismia. Maapallohan tulee jossain muodossa ilmeisesti aina olemaan. Mutta tu-

leeko siellä tämänkaltaisen ihminen toimeen, jos nykyinen luontoon karkealla tavalla puuttuminen jatkuu. ICUN:n Maailman luonnon-suojelusäätiön tutkijoiden mukaan jopa joka neljäs nisäkäs on kuolemassa sukupuuttoon.

Ihminen on biologinen organismi ja siten avuton luonnon muutosten edessä – laitteista ja koneista huolimatta ihminen on helposti sairastuva nisäkäs eikä kestä kaikkia ilman, maan ja veden saasteita. Siten päädytään jo aiemmin mainittuun tulokseen, että todellinen humanismi on ekologisuuden huomioivaa eko-

humanismia. Todellinen syvä ihmisyyys on sitä, että kunnioitamme luonnon lakeja, tunnemme ja toimimme tasapainoisesti kumppanina luonnon kanssa.

Luonto on lainana lapsiltamme, sanoo tunnettu intiaaniviisaus. Sen minkä teet luonnolle, teet itsellesi, lapsillesi ja lapsenlapsillesi ja edelleen heidän lapsilleen.

Paras tapa ajatella tulevien sukupolvien hyvinvointia on huolehtia luonnon terveydestä.

Tunnettu ekofilosofi Henryk Skolimowsky kirjoittaa kirjassaan *Ekojooga*, että Maaplaneetan pelastaminen ja ihmisten parantaminen yksilöllisellä tasolla on aikamme tärkein henkinen tehtävä. Olipa rotumme tai uskontomme mikä hyvänsä, ekologia on meitä kaikkia yhdistävä tekijä. Ekologia on aikamme universaali ja yhdistävä henkinen hanke. Nina Taisin, hanti-kansaan kuuluva poroemäntä ilmaisee kauniisti ihmisen ja luonnon yhteyden ja ihmisen velvollisuuden luontoa kohtaan: ”Ihminen kulkee vain pienen hetken maankuoren ja taivaankaaren välisessä tilassa. Sen hetken olkoon hänen jälkensä kaunis.”

Tunnettu intiaaniperinteen tutkija ja koulutaja Rainbow Eagle opettaa luonnon kunnioittamisen keskeisyyttä kulttuurisena viisautena.

Nina Taisin, hanti-kansaan kuuluva poroemäntä ilmaisee kauniisti ihmisen ja luonnon yhteyden ja ihmisen velvollisuuden luontoa kohtaan: ”Ihminen kulkee vain pienen hetken maankuoren ja taivaankaaren välisessä tilassa. Sen hetken olkoon hänen jälkensä kaunis.”

Jokainen askel olkoon pyhä, jonka kuljemme Äiti Maan pinnalla. Kunnioittakaamme Äiti Maata kuten omaa äitiämme. Kunnioitukseen kuuluu pyytäminen ja kiittäminen. Aina ottaessamme luonnosta jotakin kiven, oksan, kukkan voimme pyytää niiden hengiltä ja kiittää kaikesta hyvästä mitä saamme luonnolta. Juutalainen kabbalistinen traditio kuvaa Jumalaa, luontoa ja rakkautta synonyymeinä. Luonto ja Jumala on rakkaus. Jumalan ja luonnon olemus on anteliaisuus ja elämän luominen. Luonto luo koko ajan rakastavasti myriadeja muotoja ja moninaisuutta.

Eräs uusi keino muuttaa nykyihmisen luontosuhdetta on ekopsykologian sovellutus ekoterapiaksi, joka on Yhdysvalloissa nimetty toimintatapa. Ekoterapeuttiset harjoitukset ovat hauskoja, helppoja ja monenlaiseen toimintaan integroitavissa. Päivähoidossa ja kouluissa lapset ja nuoret ohjataan etsimään oma puu tai pitämään puulle syntymäpäivä. Tämä tapahtuma voidaan tehdä lähipuistossa tai joskus koulun pihalla. Lapset olivat aivan innoissaan erällä ala-asteella kun saivat tehdä ryhmässä valitsemalleen puulle syntymäpäivälahjan kävyistä, oksista tai kivistä. Samalla opettaja opetti biologian perusasioita ja joitakin sanoja kerrottiin englanniksi ja ruotsiksi. Lasten into oppia ja kokea asioita luonnossa ja kohdata oma suhde puuhun oli aivan uskomaton. Kaikki koulun kaksisataa lasta tekivät innoissaan tämän ekoterapeuttisen harjoitteen. Se oli samalla ympäristökasvatusta. Ekoterapeuttisia harjoitteita olen käyttänyt myös mielenterveyspotilaiden ja päihdekuntoutujien parissa. Monet psykologit ja terapeutit, jotka ovat koulutukseni kautta perehtyneet ekoterapiamenetelmiin, ovat kertoneet, miten suuresti heidän asiakas-

Ihmiskunnan keskeisin filosofinen tehtävä ja eettinen velvollisuus on kehittää sellainen elämäntapa ja kulttuuri, jossa tasapaino luonnon ja ihmisen välillä säilyy. Nykyiset kulttuurirakenteet tulee arvioida ja tarkastella elämäntapojamme kriittisesti luonnon hyvinvoinnin säilyttämisen näkökulmasta käsin.

kuntansa, mielenterveys ja päihdeasiakkaat, ovat pitäneet näistä harjoitteista. Samoin niitä ovat runsaasti käyttäneet kuntoutuskeskusten työntekijät ja ne ovat olleet erinomaisia voimavarakoulutuksissa ja henkilöstön Tyköpöivien ohjelmien osana.

Ekopsykologia ja ekoterapia yrittävätkin palauttaa luonnossa tehtävien harjoitteiden kautta ihmisen alkuperäistä, kunnioittavaa suhdetta kasveihin, eläimiin, kiviin kaikkeen luonnossa. Ekoterapeuttinen menetelmä ohjaa ihmistä tunnistamaan omia tunteita, omaa elämää ja antaa tilaa omien tunteiden kokemiselle. Olen lukuisia ohjattavia ryhmiä pyytänyt etsimään luonnosta oman voimapaikan ja siihen luomaan oman elämän kuvan tai ympyrän luonnon materiaaleista, kivistä, kävyistä, oksista, lehdistä jne. Näin voi hiljaisuudessa miettiä itseään. Kun tehtävään kuuluu lisäksi se, että kukin saa kertoa omasta elämästään ja elämänsä kuvasta tai ympyrästä voimapaikassaan

ohjaajalle tai ryhmälle juuri sitä mitä haluaa ja niin kauan kuin haluaa ja kuuntelijoina on ihmisen tai ihmisten lisäksi luonto tapahtuu monia avautumisia. Luontoympäristö näyttää avaavan tunteita, ideoita, luovuutta ja syventää itsetuntemusta. Lisäksi ekoterapeuttiset menetelmät antavat hyvän olon, koska luonto aina hoivaa, hellii ja tasapainottaa. Monet tutkimukset ovat osoittaneet luontoympäristön olevan paras keino saavuttaa niin fyysinen kuin psyykinenkin tasapaino ja tervehdyttää stressattu elimistö. On havaittu, että jos ihminen saa olla kaksi vuorokautta aidossa luontoympäristössä, ilman koneääniä niin aivoaallot muuttuvat samanlaisiksi kuin meditaatioharjoituksissa eli alfataajuus tulee vallitsevaksi. Tutkimukset ovat myös osoittaneet, että stressihormonien erityys pienenee

luonnossa ja monet tunne-ongelmat, kuten aggressio ja masennus helpottuvat.

Ekoterapia on oivallinen menetelmä saattaa ihminen kohtaamaan luonto ilman stressiä, suoritusta ja paineita. Ekoterapeuttinen työ ohjaa myös rakastamaan ja kunnioittamaan luontoa ja kokemaan se henkilökohtaisena arvokkaana kumppanina. Kivet, puut, kasvit alkavat kommunikoida eri tavalla kuin ennen ja tämä rikastuttaa luontosuhdettamme, joka todella on hyvin kapeutunut. Ekoterapeuttiset harjoitukset ohjaavat myös kohtaamaan luonnon ei ainoastaan hyötykohteena vaan yhteistyökumppanina täynnä kiehtovaa todellisuutta. Kirjassani Eheyttävä luonto olen kuvannut 56 eri harjoitusta, jotka voidaan tehdä osin sisällä ja osin ulkona.

Jokainen pienikin teko luonnon eheyttämiseksi on nyt tarpeen. Jokaista tarvitaan auttamaan luontoa ja/ tai ohjaamaa muita kunnioittamaan luontoa. Luonto kiittää omalla tavallaan ihmistä, joka osoittaa sille kunnioitusta. Kyse on aina vuorovaikutuksesta, jossa ”metsä vastaa niin kuin sinne huutaa.” Professori Erkki Lähde on kertonut, miten ihmisten rukoukset ja ajatukset voivat luoda hyviä energioita luontoon. Pyhä-Häkin kansallispuistossa on upea puuvanhus, jolle on pystytetty kaunis puurukous. Rukouksessa pyydetään kunnioittamaan tätä Luojan luomaa vanhusta. Erkki kertoi huomanneensa tämän puun ympärillä suuren energiavyön, joka oli muodostunut ihmisten kauniista ajatuksista puulle pystytetyn taulun innoittamana.

Ihmiskunnan keskeisin filosofinen tehtävä ja eettinen velvollisuus on kehittää sellainen elämäntapa ja kulttuuri, jossa tasapaino luonnon ja ihmisen välillä säilyy. Nykyiset kulttuurirakenteet tulee arvioida ja tarkastella elämäntapojamme kriittisesti luonnon hyvinvoinnin säilyttämisen näkökulmasta käsin. Kun tämä arviointinäkökulma yleistyy, on ihmislaajilla mahdollisuus selviytyä ja muuttaa kulttuuriset

toimintatapansa sellaiseksi, että kaikilla, myös kasveilla ja eläimillä on hyvä olla. Kuten Pesonen kirjoittaa: ”Luonnosta tulee tehdä ”arvojen arvo”, se tulee pyhittää”, jolloin sen tuhoamista aletaan pitää syntinä ja tabunrikkomisenä. Maapallo on kotimme ja luomakunta on perheemme. Pitäkäämme hyvää huolta tästä kodistamme ja perheestämme. ●

Lähteet:

- Emoto, M. *Veteen kätkeyty viestit*. Michael kustannus 2005.
Emoto, M. *Veden salainen elämä*. Michael kustannus. 2006.
Hietanen, A. *Valonvoimaa. Kivi- ja väriterapiaopas*. Unio Mystica. 1998.
IUCN, *Red List of Threatened Animals*. Gland. 1996.
Lähde, E, Laiho, O, Norokorpi, Y. *Hyvän metsänhoidon opas*. EML, RAK. 2002.
Skolimowsky, H. *Ekojooga*. Kirjayhtymä. Hki. 1996.
Pesonen, H. (toim.) *Uskonnon luonto, Ihmisen ja luonnon suhde uskonnollisessa ajattelussa*. Atena. 1999.
Rainbow Eagle, *Native American Spirituality: Walk in the Woods*. USA 2003.
Tomkins, P, Bird, C. *The Secret Life of the Plants*. Harper and Row. New York. 1973. Suomennettuna Kasvien salattu elämä. Tammi. 1975
Wahlström, R. *Luonto kiittää sinua*, Suomen syöpäyhdistys. 1997.
Wahlström, R. *Eheyttävä luonto*. Michael kustannus. 2006.

Kirjoituksen runositaatit ovat Riitta Wahlströmin kirjasta *Eheyttävä luonto*.

Internet-viitteet:
www.ekomehta.fi.
www.hado.net, Emoton sivu veden puhdistamiseen liittyviä sivuja
www.grander.com
www.enikken.eu.com/healthyb
www.vesiriikonen.fi
www.kolumbus.fi/laatuvaunu, Crystal Air Ltd. Ks. Minä Olen kauppa.
www.elisanet/taiga.fi

Kirjoittaja FK, KL Riitta Wahlström toimii kouluttajana ja Ekometsätalouden liiton puheenjohtajana, lisäksi hän on IUCN:n Suomen edustaja sen kasvatus- ja koulutuskomisiossa (CEC) ja Suomen psykologiliiton eko- ja ympäristöpsykologian toimikunnan jäsen.

Ruusuportissa Turussa pidetyssä Maan ja Veden festivaalissa 15.7.07 vedottiin kaikkien yhteistyöhön maailman hoitamiseksi ja veden parantamiseksi käytännön tekojen, sanojen ja rukousten voimalla.

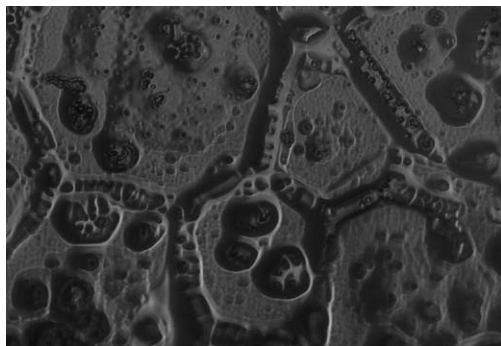
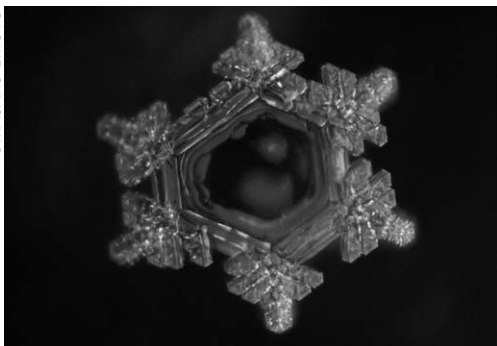
Kutsu Maan ja Veden auttajiksi

Tule mukaan Maan ja Veden auttajaksi! Jokaisen hyvä teko on tärkeä. Maapallo yhteinen kotimme, kaipaa kaiken rakkautemme ja hyvät tekemme. Jokaisen pienikin luontoa kunnioittava teko ja ajatus on tärkeä, koska pienistä puroista meri muodostuu. Jokainen voi olla auttaja omalla tavallaan. Jopa hyvät sanamme ja rukouksemme ovat keinoja auttaa vettä.

RIITTA WAHLSTRÖM

Japanilainen tohtori Emoto on tutkinut valokuvamenetelmällä vesikiteiden muuttumista sanojen, äänien ja kuvien vaikutuksesta. Kaikki sanamme vaikuttavat ve-

teen. Ne värähtelevät ja värähtelyn kautta ne liittyvät herkkään veteen. Jo kvanttifysiikka on todennut tämän. Aine, vesi, kivet, puut ja ihminen värähtelevät kaikki ja ovat yhteydes-

Koe, joka suoritettiin peruskoulussa. Yllä on valokuvia, jotka on otettu tilanteissa, joissa japanilaisen peruskoulun lapset puhuivat vedelle. Lapset sanoivat erilaisia asioita eri vesipulloille. Kun he sanoivat vedelle: "Olet sievä", syntyi viehättäviä kiteitä. "Sinä typerys" sai vuorostaan aikaan vastakkaisen vaikutuksen.

sä toisiinsa. Vesi elämän lähteenä ja vastaanottavaisena muuttuu koko ajan. Kauniit sanat ja rukoukset muuttavat vettä. Kiittäminen ja kiitoksen antaminen vedelle on Emoton mukaan mitä kauneinta värähtelyä. Tutkimusten mukaan vesikiteen muoto muuttuu sanomattoman kauniiksi, kun vedelle lausutaan kiitoksia. Tohtori Emoto on havainnut myös, että rukouksella on valtava vaikutus veden puhdistumiseen. Hänen kirjoissaan *Veteen kätkeytyt viestit* ja *Veden salainen elämä* kerrotaan, miten Japanissa yli kolmesataa ihmistä kokoon-tui 92 vuotiaan vanhan papin johdolla rukoi-lemaan Japanin likaisimman järven rannalle. Rukoukset vaikuttivat veden puhdistumiseen niin silmin nähdessä, että se dokumentoitiin paikallisessa lehdessä. Veden hoitamiseksi ja energisoimiseksi on järjestetty festivaaleja eri puolilla maailmaa, mm. Japanissa, USA:ssa ja eri Euroopan maissa.

Maan ja Veden festivaali Turun Ruusuportissa

Heinäkuussa oli Turussa *Maan ja Veden festivaali*, jossa suuri joukko ihmisiä kohdenne-tusti halusi hoitaa Maata ja Vettä. Osanottajat kiittivät kristalliastiassa olevaa vettä eri kielillä, he muistivat ainakin kymmenen eri maan *kii-tos*-sanaa aina kiinan kielestä hebrean kieleen. Vettä kiitettiin myös kehorummutuksin, ta-putuksin ja kiitoksin myös intiaanien ja kuu-

rojen kielillä. Välillä naurettiin niin, että vedet tulivat silmistä.

Vedelle luettiin rukouksia. **Fransiscus As-sisilaisen pyhä rukous** luettiin vedelle kolme kertaa peräkkäin. Rukous kuuluu näin:

*Vapahtajani, tee minusta rauhasi välikappale
niin, että sinne,
missä on vihaa toisin rakkauden,
missä loukkausta, toisin anteeksiannon,
missä erehdyistä, osoittaisin totuuden,
missä epäilystä, auttaisin uskaan,
missä epätoivoa, nostaisin luottamukseen,
missä pimeyttä, loisin sinun valoasi,
missä surua, virittäisin ilon ja lohdutuksen.
Niin, että oi Mestari, en yrittäisi niin paljon
etsiä lohdutusta kuin lohduttaa muita,
hakea ymmärtämystä kuin ymmärtää toisia
pyytää rakkautta kuin rakastaa muita.
Sillä antaessaan saa,
kadottaessaan löytää,
unohtaessaan saa anteeksi,
kuollessaan nousee iankaikkiseen elämään.*

Kuultiin myös sairaanhoitaja **Marja-Liisa Haapa-ahon** hieno *Rukous Äiti Maalle*. Rukous alkaa: "Meidän äitimme Maa, joka olet täytty-nyt pyhäällä Hengellä ja edustat meille äidillistä rakkautta. Sinun energiasi ovat vahvasti yhteydessä Kuun energioihin ja sitä kautta Maapla-neetalla olevaan elämisen rytmiin. Vuorovesien

kautta sinä vaikutat elävöittävästi Maaplaneetan elämään. Maa-, vesi-, tuli-, ilma-, eetteri-, valo- ja tyhjyyselementit vaikuttavat Sinun kauttasi.” Rukous päättyy kauniisti: ”*Äiti Maa, me kiitämme sinua ja kunnioitamme Sinua. Auta meitä avautumaan Sinun rakkaudellesi ja huolenpidollesi.*”

Aurinko pilkisti sopivasti ja riemullisessa maa-äidin luona tehdyssä spiraalimuodostelmassa lausuttiin yhdessä hoitavaa ääntä.

Festivaalissa kuultiin vielä didgeridoon soittoa ja tiibetiläisen maljan helähdyksiä musiikina maalle ja vedelle. Tuula Riskin johdolla laulettiin sanomattoman korkeasti värähtelevä Finlandia. Jokainen vesipisara kristallimaljassa sai kauniita ääniä, kiitoksia ja rukouksia, jolloin viesti meni kaikkiin maailman vesiin. Vesi kiertää siten, että jokainen vesipisara on yhteydessä kaikkiin muihin vesiin. Yhdessä lopussa maisteltiin hienon makuiseksi muuttunutta vettä kristallimaljasta.

Festivaalin ohjaaja **Riitta Wahlström** toteasi, että me voimme päivittäin siunata veden ja maa-äidin ravinnon. Näin ennen tehtiinkin, Ruoka ja vesi siunattiin, kaivot olivatkin ennen kylän pyhiä paikkoja ja ne oli usein koristettu kukkasin.

Tilaisuuden aikana ehdotettiin, että kaikkialla Itämeren eri kaupungeissa ja kylissä voitaisiin pitää samana päivänä veden hoitamiseen tarkoitettu tilaisuus ja seurata sen vaikutusta. Emoto on ehdottanut, että tällainen päivä olisi joka vuosi heinäkuun 25. päivä eli tänä vuonna se sattui juuri Jaakon päiväksi. Ajatuksena on luoda yhteinen verkosto, jonka kautta on tiedotetaan tarkemmin miten vesiseremonioita tehdään ja missä tilaisuuksia pidetään. Vesiseremonioiden vetäjien valmennuksesta tiedotetaan myös sitä kautta, samoin kerrotaan maailmanlaajuisista tapahtumista. (ks. www.elisanet/taiga./vedenhoitoverkosto).

Vesiseremonioita tai vesitaidetapahtumia voi tehdä eri ryhmissä. Lapset kouluissa, päiväkodeissa. ja eri oppilaitoksissa voivat oppia kiittämään vettä. Jokaisen päivän voi aloittaa veden siunaamisella. Lisäksi veden siunaami-

nen muistuttaa, siitä, että vesi on kasveissa, eläimissä ja kaikissa elämän muodoissa. Kaikki hyvät teot vedelle tulevat lahjana takaisin. Kun vaihdamme pesuaineet ekologisiksi, kun vähennämme kemiallista kuormitusta ja myrkyllisten aineiden tuottamista ja kuluttamista, autamme vettä. Jokaisella on vastuu, jokaisella on mahdollisuus.

Turun tilaisuudessa vedottiin kaikkien yhteistyöhön maailman hoitamiseksi ja veden parantamiseksi käytännön tekojen, sanojen ja rukousten voimalla. Tule mukaan! Tee aamuisin kiitokset ja rukoukset vedelle. Kerää ryhmä ja yhdessä voitte tehdä vedelle hyvää. Voitte kiittää ja rukoilla vesiastiassa olevaa vettä tai voitte mennä meren tai järven rantaan ja kiittää ja siunata vettä.

Vesi elämän äiti tarvitsee kunnioituksemme ja kiitoksemme. Maa, jonka lapsia olemme, tarvitsee rakkautemme. ●

Tule mukaan! Kerää ryhmä ja yhdessä voitte tehdä vedelle hyvää. Voitte kiittää ja rukoilla vesiastiassa olevaa vettä tai voitte mennä meren tai järven rantaan ja kiittää ja siunata vettä. Vesi elämän äiti tarvitsee kunnioituksemme ja kiitoksemme. Maa, jonka lapsia olemme, tarvitsee rakkautemme.

*Kirjoittaja Riitta Wahlström (oik.) ja Ruusuportin emäntä Marja-Liisa Haapa-aho (vas.). Pyhitettyä vettä kristallia-
stioissa ja kaunistusta luontoa.*

Lähivesistön auttaminen

henkisen työn ja tekojen kautta

KAISA PAKKALA

Riitta Wahlström opettaa miten vettä voidaan parantaa. Vesi on henkinen olento ja tarvitsee rakkautta, kiitosta ja kunnioitusta – se tarvitsee myös konkreettista hoitoa. Maarian Allas, joka padottiin Turun varavesivarastoksi entisestä Vähäjoesta 20 vuotta sitten, on pahasti sairas ja täynnä sinilevää. Olen kokenut hyvin voimakkaana Maarian Altaan avunpyynnön. Kun tällaisen pyynnön tuntee sisimmässään, siihen on syytä vastata.

Suurin osa kehostamme on vettä. Auttamalla vesistöjä parannamme samalla myös omaa hyvinvointiamme. Veteen liittyvästä kirjallisuudesta kiinnostavimpia ovat Masaru Emoton ”Veden salainen elämä” ja Riitta Wahlströmin kirjaa ”Eheyttävä luonto”. Ne tekivät minuun suuren vaikutuksen. Niiden sanoma on, että vesi tarvitsee kiitosta, rakkautta ja kunnioitusta ja että rukouksia

luettaessa veden kiderakennelmat muodostuvat kauniiksi.

Kokemuksellista tietoa vedestä sain osallistuessani Riitta Wahlströmin ”Maan ja veden emon festivaaliin” 15.7. Ruusuportissa. Riitta Wahlström opetti, miten vettä voidaan parantaa sekä henkisesti että konkreettisesti. Joillakin festivaalin osanottajilla oli mielessään globaaleja kohteita ja monet turkulaiset murehtivat Itämeren, erityisesti Saaristomeren tilannetta. Oma huolenaiheeni oli aivan kotini lähellä. Maarian Allas padottiin Turun varavesivarastoksi entisestä Vähäjoesta 20 vuotta sitten. Tällä hetkellä tämä seisova vesi on pahasti sairas ja heinäkuun helteillä siinä on pistävää hajua ympärilleen levittäviä öljymäisiä sinilevälauttoja.

Otin haasteen vastaan

”Jokainen hyvä teko on tärkeä”, vetosi Riitta Wahlström ja esitti kutsun kaikille ”Maan ja veden auttajiksi”. Otin haasteen vastaan ja kohdekin oli selvä. Muistan entisen Vähäjoen vallattomana virtaavana jokena, joka hyppeli iloisesti kivien yli, kuohusi koskina keväisin ja joissain paikoin leveni sellaiseksi, että siellä koko heinäkuun ajan pidettiin lapsille uimakoulua. Nyt tässä vesivarastossa on uimakielto, eikä sinne kukaan uimaan menisikään, tiedetäänhän sinilevän pahimmillaan sisältävän maksa- ja hermomyrkyjä – oleskelu niiden läheisyydessä voi aiheuttaa kovaa päänsärkyä. Autoilijat sulkevat kesällä ikkunat ohi ajessaan maantiellä, ettei lemu pääse sisään.

Aloitin heti seuraavana päivänä Maarian Allaan auttamisen. Vein aamuin illoin siunattua parantavaa vettä altaaseen rakastavien, kunnioittavien ja kiittävien sanojen saattelemana. Luin myös ”Isä meidän rukouksen” ja hyräilin virttä ”Tule luokseni Herra Jeesus, tule siunaa päivän työ”. Suurista odotuksistani huolimatta mitään näkyvää ei tapahtunut. Helle jatkui ja sinilevä tuntui suorastaan lisääntyvän. Onneksi

Kaisa Pakkala ja Marja-Liisa Haapa-aho muistavat lapsuudestaan entisen Vähäjoen vallattomana virtaavana jokea, joka hyppelehti iloisesti kivien yli, kuohusi koskina keväisin ja joissain paikoin leveni sellaiseksi, että siellä koko heinäkuun ajan pidettiin lapsille uimakoulua. Nyt he hoitavat pahoin saastunutta vesistöä pyhitetyllä vedellä ja rukouksilla.

parin päivän kuluttua 17.7. oli globaali veden auttamispäivä kaikkialla maailmassa. Myös Ruusuportissa kokoonnuttiin Riitta Wahlströmin johdolla pyytämään apua. Hyvissä ajoin kokoonnuttiin puutarhaan ja valmistauduimme tasan klo 14.11 alkavaan tunnin kestävään meditaatioon.

Meditaation jälkeen otin puheeksi kaikkein lähimpänä olevan apua huutavan veden, Maarian Altaan. Koska Allas oli aivan lähellä, lähdimme koko joukko yhdessä katsomaan tilannetta. Otin mukaan taas vihreässä lasikannussa olevaa siunattua vettä. Veden nykyinen tila sai auttajat vakaviksi. Kuitenkin vaistosin hyvin juhlallisen tunelman katsellessamme sairasta vettä. Eräs joukostamme sanoi, että tässä sillalla näyttää olevan ahdasta, sillä meidän lisäksemme sillalla on suuri joukko korkeita henkisiä auttajia. Kaadoin siunattua vettä alas veteen lausuen kiittävät, kunnioittavat ja rakastavat sanat ja siunasin veden parantavaksi, puhdistavaksi ja energiaa antavaksi vedeksi Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimessä.

Mitä tutkimus paljasti

Jatkoin omaa auttamistyötäni edelleen heinäkuussa, mutta ponnisteluistani huolimatta mitään ei tuntunut tapahtuvan, helle jatkui ja levä lisääntyi. Päätin kartoittaa tilanteen perin pohjin ja pyysin poikaani mukaan soutamaan järveä koko viiden kilometrin matkalta päästä päähän. Mukaan otimme kaikuluotauslaitteen. Tilanne oli kauttaaltaan paljon pahempi kuin sillalta katsottuna. Öljyiset leväsiintymät reunustivat tätä pitkäjärveä kummaltakin puolen. Levät olivat pistävän hajuisia poukamissa ja niitä oli takertunut rannoilla oleviin kasveihin. Allas oli hyvin syvä, enimmäkseen kahdeksan metriä, joissakin kohdin jopa 16 metriä. Kaikuluotaimen kalapiippari antoi yllättävän tuloksen. Neljän tunnin aikana tuli ainoastaan neljä kalaa. Vastaavissa meren salmissa minuutin aikana tulee noin kolme piippausta. Kalat näyttivät hävinneen ja onneksi näin, sillä myrkyllisten kalojen syöminen tai kissoille syöttäminen olisi hengenvaarallista. Eihän tätä vettä

voi edes eläimet juoda saamatta oireita. Pohja oli täysin tasainen. Kaikki näytti hyvin elottomalta. Entinen Vähäjoki oli kuuluisa kaloistaan ja etenkin ravuistaan. Yhtään ihmistä ei näkynyt rannoilla puhumattakaan soutajista. Yleensä ihmiset kesähelteillä kerääntyvät vesien äärelle. Maarian Altaan luota kaikki pysyttelevät poissa kesäkuukausien aikana.

Paikallisessa lehdessä kerrottiin jatkuvasti Turun sinilevtilanteesta ja Maarian Allas oli aina mukana. Asia oli siis tiedossa. Aloin ihmetellä, ettei asialle tehdä mitään, jos se on yleisesti tiedossa. Sinilevän myrkyllisyys tiedetään, joten vettä ei enää käytetä turkulaisten varavetenä. Maarian Altaasta ei siis ole hyötyä eikä iloa kenellekään. Se on sairas kuten seisovat padotut joet yleensäkin. Tulin siihen tulokseen, että nyt tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä henkisen auttamistyön lisäksi. Aloin pohtia omia mahdollisuuksiani toimia.

Turun kaupunki järjesti elokuussa alueellisia keskustelutilaisuuksia, joissa asukkaat voivat ottaa esille oman alueensa huolenaiheita. Menin oman alueeni keskustelutilaisuuteen ja pidin pitkän puheenvuoron asian puolesta. Kokouksessa sain myös lisätietoa siitä, miksi vesi on saastunut. Asiantuntevalta taholta sain kuulla, että veden valuma-alueelta olivat viemärintiityöt jääneet pahasti kesken ja saasteita leviää sitä kautta veteen. Otin luonnollisesti itse puheeksi sen, että maatalouden fosfori- ja typpipäästöjä tuntuu edelleen valuvan veteen, kun monissa paikoin pellot ulottuvat miltei vesirajaan asti. Allasta perustettaessa puhuttiin paljon suoja-alueista, mutta ne tuntuvat unohtuneen. Ihmettelin myös sitä, että kuinka hermo- ja maksamyrkyä sisältävää ja päänsärkyä aiheuttavaa vettä voidaan juottaa turkulasille, kun edes eläimet eivät saa sitä juoda. Olin ennen kokoukseen menoa käynyt hakemassa näytteen haisevasta vihreästä massasta lasipurkissa, jota omalla vastuulla sai haistella. Taas asiantuntevalta taholta sain kuulla, ettei sitä enää ajatellakaan käyttää, vaan nyt on käynnissä neuvottelut veden saamisesta vallan toisalta. Turkua ei enää tämä Maarian Allas kiinnosta.

Kansalaisaloite

Maarialaisia tämä asia toki kiinnostaa. Meillä on – kaukaa katsottuna – kaunis pitkäjärvi, joka suorastaan huutaa apua. Aluekokokoukseen olin tehnyt listan toimintavaihtoehtoista Altaan veden parantamiseksi. Luonnollisesti ensisijaisia ovat viemäroinnin kuntoon saattaminen ja fosfori- ja typpipäästöjen pysäyttäminen. Muualta ei saasteita tule, sillä siellä on uima- ja moottorivenekierto ja muutenkin ihmiset pysyttelevät poissa rannoilta. Mikäli Allas ei enää toimi varavesivarastona, voidaan pato avata ja virtaus vapauttaa. Jos se tuntuu liian radikaalilta, voitaisiin pato avata aluksi kesäkuukausien ajaksi, jolloin sinileviä esiintyy. Olin lukenut, että veden vaihtuessa tehokkaasti, myrkyt häviävät melko nopeasti ja veden pinnan alentuksessa leväesiintyvät kuivuvat. Jätin aluekoordinaattorille sivun mittaisen selostuksen asiasta toimintamahdollisuuksineen ja vetoomuksen viranhaltijoille sekä asiasta kiinnostuneille valtuutetuille. Lisäksi jätin asiasta kansalaisaloitteen. Ensimmäisenä päivänä olin saanut aloitteeseen jo 21 nimeä asian käynnistämiseksi. Aluekoordinaattori lupasi laittaa kirjoitukseni ja kansalaisaloitteeni nettiin.

Lähetin kirjoituksen myös Turun valtaalehteen ja ympäröivien alueiden lehteen. Luonnollisesti en ole voinut aluekokouksessa puhua enkä näissä lehdissä kirjoittaa mitään henkistä asioista, kuten nyt teen tässä kirjoituksessani. Aina ei pelkkä henkinen auttamistyö riitä, vaan tarvitaan lisäksi konkreettisia tekoja. En ole varmaan ainoa, jolle oma lähiympäristö on sydäntä lähinnä. Koin hyvin voimakkaana Maarian Altaan avunpyynnön. Kun tällaisen pyynnön tuntee sisimmässään, siihen on syytä vastata. Jos jokainen omien mahdollisuuksiensa mukaan auttaa omaa lähivesistöään, tulee hyvin laaja alue hoidetuksi. ●

Kirjoittaja FM Kaisa Pakkala on työskennellyt psykiatrisena sairaanhoitajana ja psykoterapeuttina sekä terveydenhuollon lehtorina.

Luonnon ympäristökriisistä

luomakunnan EHEYTEEN

Ihminen ja luonto ovat kumppaneita, halusimmepa sitä tai emme. Jos luonto voi huonosti, vaikuttaa se pian ihmisiinkin. Miksi sitten ihminen on unohtanut kumppaninsa hyvinvoinnin ja keskittynyt pääosin oman hyvinvointinsa turvaamiseen – ja miten ekoteologia on pyrkinyt korjaamaan vääristymiä?

RAUNI PIETARINEN

Niin ilma, maa kuin vesistötkin ovat monin paikoin maapalloa melko saastuneita. Ihminen on varsin riippuvainen

luonnon hyvinvoinnista. Ihminen saa ravintonsa luonnosta ja saastuneet elintarvikkeet vaikuttavat epäedullisesti ihmisten terveyteen.

Ilman ja veden saastumisella on samoin terveyttä heikentäviä ominaisuuksia.

Mihin jäi käsitys elävästä Gaiasta?

Antiikin varhaisessa maailmanselityksessä maailma oli tulkittu eläväksi organismiksi. Maailman rakenteessa ja luonnon ja yhteiskunnan ilmiöissä oli hierarkkinen arvojärjestys ja kaikki maailman osat yhtyivät harmoniseksi kokonaisuudeksi. Jos yksi osa horjui, aiheutti se koko järjestelmän horjumisen. Ihminen nähtiin osana luonnon ekologista järjestelmää.

Mitkä historialliset syyt sitten ovat johtaneet nykyiseen tilanteeseen? Yleisillä asenteilla on tunnetusti merkittävä vaikutus siihen, kuinka luontoon suhtaudutaan – onko kristinuskon tukenut luonnon hyvinvointia ja suojelua ja ovatko kristilliset kirkot näyttäneet hyvää esimerkkiä ”kokonaisuuden” parhaaksi. Mikä on kristinuskon luontosuhde?

Raamatun luomiskertomuksessa (1 Moos. 1:26) Jumala sanoo: ”Tehkäämme ihminen, tehkäämme hänet kuvaksemme, kaltaiseksemme ja hallitkoon hän meren kaloja, taivaan lintuja, karjaeläimiä, maata ja kaikkia pikkueläimiä, joita maan päällä liikkuu.”

Historioitsija Lynn White väittää vuonna 1967 ilmestyneessä artikkelissaan, että Raamatun luomiskertomus, jonka mukaan ihminen voi vallita luomakuntaa, asettaa ihmisen muun luomakunnan yläpuolelle ja antaa ihmiselle luvan tuhota ympäristöä. Luomiskertomus epää näin luonnolta pyhyden, jolloin ihmiset alkoivat käsittää luonnon vain hyöty-näkökulmasta, välineenä. Luonnolta oli näin poistettu myös itseisarvo.

Luonnontieteet ovat nousseet alun perin uskonnollisista lähtökohdista joiden avulla

ihminen pyrkii ymmärtämään Jumalan tarkeituuksia. Luonnon ajatellaan olevan Jumalan luomistyön tulos. Siksi luonnontieteissä on runsaasti kristinuskosta omaksuttuja arvoja ja käsityksiä.

Luonnon kannalta ongelmallista oli myös kristinuskon monoteistinen jumalakuva. Se asetti luonnon profaaniin kategoriaan. Antiikin animistien käsityksen mukaan luonnon eri kohteilla ajateltiin olevan oma suojelus-henkensä, joka oli lepyteltävä, kun luonnosta otettiin lahjoja. Nyt ihmisellä oli yksinoikeus hengen omistamiseen ja samalla se antoi oikeuden riistää luontoa.

Historiallisesta perspektiivistä katsottuna ihmisten luontosuhteen kehittymiseen on vai-

kuttanut historian kulus-sa kreikan muinainen orgaaninen Gaia-ajattelu ja atomioppi, Aristoteleen hierarkkinen lajiolemus-ajattelu, Platonin idealistinen dualismi, roomalainen oikeusfilosofia, kristillinen luomiskertomus ja uuden ajan tieteellinen ajattelu.

Kirkon taistelu noituutta ja magiaa vastaan edisti sitä, että kirkko jossakin vaiheessa liittoutui uuden ajan tieteellis-tekni-

sen katsomustavan ja mekanistisen luonnon-käsityksen kanssa. Luonto nähtiin vastustajana, joka oli voitettava. Näin tiede yhdistyi juutalais-kristilliseen aateperintöön ja sillä oli oma roolinsa taistelussa taikauskoa ja epäkristillistä ylihengellisyyttä vastaan.

Kun kristillisessä näkemyksessä nähtiin arvokkaana vain yliluonnollinen, luonto aineellisen todellisuuden osana jäi toisarvoiseen asemaan. Kristinuskon tulkinta yhtyy tässä antiikin humanistiseen perinteeseen, johon kuuluu ihmisen täydellistymisen ajatus.

Ajatus luonnon hallitsemisesta, muokkaamisesta, alistamisesta ihmisen päämääriin ei

Tilanhoitajaetiikka edellyttää, että ihminen on Jumalalle vastuussa suhteessaan luontoon. Raamatun ja teologisen tradition luontoasennetta on pidetty myös jumalakeskeisenä. Velvollisuus varjella luontoa määritetty näin ihmisen jumalasuhteen kautta. Luonto kuuluu Jumalalle ja Jumala on asettanut ihmisen luonnon ”tilanhoitajaksi.”

tullut ajatteluun kristillisen uskon mukana, vaan se heijastelee vanhempaa ajatusmallia, platonistista aineen ja hengen dualismia, jonka kristillinen ajattelu myös omaksui.

Kreikkalaisessa ajattelussa jumalallinen, pysyvä ja muuttumaton oleminen kuuluu myös luontoon. Juutalais-kristillisessä luomisuskossa Jumala on kaiken yläpuolella eikä siis luonnon rakenteissa. Tästä näkökulmasta katsottuna Vanhan ja Uuden testamentin luontokäsitys on ”jumalaton”. Kun Vanhan testamentin luomistekstit riisuvat luonnon myyteistä ja jumalista, luonnosta tulee profaani ja sekularisaatioprosessi saa alkunsa. Näin kristinuskon maailmankäsitys loi edellytykset luonnon riistolle.

1200-luvulla alkoi muotoutua uudenlainen tieteen käsitys. Fransiskaanimunkit omaksuivat kriittisen asenteen aristoteelista tiedettä kohtaan, jossa ei tehty eroa loogisten ja reaalisten välttämättömyyksien välillä. Heidän mukaansa Jumala on vapaana toimijana valinnut nykyisen maailman kaikkien mahdollisten maailmojen joukosta. Fransiskaaniteologian mukaan ihmiskunta kehittyi vähitellen kohti historian lopussa koittavaa täydellisyyden aikaa eikä sillä ollut muuttumatonta suhdetta luontoon.

Näin maailma lakkasi olemasta tuttu ja tunnettu kosmos. Tieteenharjoittajasta tuli totuutta etsivä tutkija. Olemuskeskeinen ja päämäärähakuinen kuva luonnon järjestyksestä tieteen mallina syrjäytyi ja tieteelliseen tutkimukseen liittyi ajatus tiedon kasvusta ihmisen kehityksessä.

Tieteen avulla luonnon valtiaaksi

Francis Baconin *Novum Organum* teoksessa 1600-luvulla luonnon täydelliseen hallintaan tähtäävä tieteellis-tekninen kehitysohjelma nähtiin Jumalan säätämänä kaitselmusohjelmana. ”Ihmisen asema maailmassa on luonnon Herran, sen hallitsijan ja hyväksikäyttäjän osa.” Tämä on uuden ajan näkemys eikä sillä ole vastinetta antiikin ja keskiajan filosofiasa. Bacon on uuden ajan luonnontieteitten ja tekniikan ohjelmoija.

Descartes määritteli ihmisen ”ajatteluyksiköksi” ja luonnon ”ulottuvuusasiaksi”. Luonnon hän siis määritteli geometrysten ominaisuuksien perusteella. Uusi luonnontiede ei enää ollut kiinnostunut, mitä luonto on, vaan kuinka se tiettyjen edellytysten vallitessa käyttäytyy. Ihminen ei enää ollut osa luontoa, vain hänen suhteellisen merkityksetön ruumiinsa kuului luontoon. Toisin sanoen: ihminen on tämän luonnon luoja ja voi siksi käyttää sitä hyväkseen mielin määrin. Hän voi tulla sen omistajaksi ja herraksi, kuten Descartes kirjassaan *Discours de la Methode* vuonna 1637 toteaa. Tällä luonnon esineellistämisen, mekanisoimisen ja objektivoimisen takana olevalla filosofisella näkemyksellä oli hyvin kauaskantoiset seuraukset. Siitä tuli uuden ajan tieteen ja tieteellisen maailmankatsomuksen perusta.

Luonto alettiin nähdä markkinatalouden hyödykkeenä ja hyödykkeiden tuottamisen välineenä. Tiede oli valjastettava tuotannon palvelukseen. Mm. Hobbes ja Locke ajattelivat, että jokaisella ihmisellä on sama ”luonnollinen” eli siis luonnon järjestykseen kuuluva oikeus omistaa hyödykkeitä ja niiden tuottamiseen tarvittavia välineitä.

Tiede ja siitä johdettu maailmankatsomus eivät kuitenkaan ole niin arvovapaita kuin uskomme sen olevan. Modernin tieteen synnytti yhteiskunta, joka halusi hallita luontoa lisätäkseen ihmisten vaurautta. Tämä tiede synnytti teollisen vallankumouksen ja tehdaskulttuurin. Uusi ihmiskäsitys merkitsi uskonnon merkityksen heikkenemistä ja yhteiskunnan maallistumista. Näin tapahtui myös vähitellen ihmisen ja luonnon ero. Oli muodostunut kaksi maailmankuvaa: luonnontieteellinen ja humanistinen.

Matti Luoma toteaa, että ennen ylintä oli usko Jumalaan ja muuhun kristilliseen, nyt on ylintä usko inhimilliseen järkeen ja sen kaikkivoipaisuuteen. David Humen tekemä ero luonnon ja normatiivisen etiikan välille johti näkemykseen, että moraali on todellisuuteen kuuluva ilmiö, mutta se ei ole metafysisesti johdettavissa luonnon olemuksesta. Moraali

perustuu tunteisiin, ei järkeen. Tunteilta ei voi odottaa mitään objektiivista pätevyyttä. Tämän seurauksena syntyi länsimaiseen maailmankäsitykseen arvotyhjiö, jota von Wright pitää teollisen yhteiskunnan vakavimpana ongelmana.

John Locke loi filosofisen perustan hyötymoraalille, mutta utilitarismin varsinainen

perustaja on Jeremy Bentham. Utilitarismin mittapuuna ovat hyötyarvot eli toiminnan hyvyttä on arvioitava sen hyödyistä ja haitoista käsin. John Stuart Mill kehitti edelleen utilitarismia ja hän liitti siihen sosiaalisen oman tunnon ja poliittisen kontrollin ajatuksen. Siihen liittyi optimistinen käsitys ihmisestä, joka

Ekospiritualismi on holistista ja uskontotieteellistä termiä käyttäen panteistista. Siinä maailma nähdään Jumalan ruumiina. Luonnolla on itseisarvo ja ihminen on osa luontoa. Ekospiritualistit ovat hakenneet kokonaisvaltaiselle ekologiselle maailmankuvalleen tukea monista erilaisista uskonnollisista traditioista.

järkiolentona kykeni kehittämään sekä itseään että yhteiskuntaa sopusoinnussa luonnonlakien kanssa.

Romanttinen kausi pyrki filosofiassaan ihmisen ja luonnon väliseen sovittamiseen, mutta ei kyennyt muuttamaan yleistä perussuuntausta. Romantiikan filosofien lähtökohtana oli

panteistissävyinen maailmantulkinta. Hegelin historianfilosofia oli merkittävin romanttisen suuntauksen anti. Se on optimistista ja siinä ihmiskunnan täydellistyminen on historiallinen välttämättömyys ja samalla sivistys pelastaa luonnon sen avuttomasta ja arvottomasta järjestelmän tilasta.

Marxismen oppi-isät Marx ja Engels kytivät ajatuksen ihmisen ja luonnon välisen sovituksen mahdollisuudesta näkemykseen kommunistisesta yhteiskunnasta. Kirjassaan ”Luonnon dialektiikka” Engels osoittaa, että hän oli oivaltanut myös ekologisen periaatteen. Marxisin mukaan ympäristön tuhoutuminen on seurausta kapitalistisesta tuotantotavasta, joka riistää sekä ihmistä että luontoa. Marxilaisuuden hallitsemisessa yhteiskunnissa tuotannon aiheuttamat ympäristötuhot ovat osoittautuneet suuremmiksi kuin kapitalistisissa yhteiskunnissa – on muutettava myös tuotantovoimia niin, että ne eivät ole ristiriidassa tuotantotoedellytysten kanssa.

Kristillinen ekoteologia

Kristinuskon teologiaan on ilmaantunut kolme kristillis-ekologista suuntausta, joissa on pohdittu suhtautumista luontoon ja luomakunnan eheyttämistä kohtaan. Ne ovat: 1) kristillistä tilanhoitajaetiikkaa korostava näkemys, 2) eko-oikeuden mukaisuuden sekä 3) eko- tai luomisspirituaaliteetin suuntaus.

Tilanhoitajaetiikan näkemyksissä katsotaan, että luomiskertomuksen lähtökohtana on – toisin kuin Lynn White olettaa – että ihmisen tulee viljellä ja varjella maata, koska se on Jumalan luomus. Tässä nojataan myös Raamatun sanontaan: ”*Kuutena vuotena viljele maatasi ja korjaa sato, mutta joka seitsemäs vuosi anna sen levätä ja olla kesannolla. Kansasi köyhät saavat siitä silloin ravintoa, ja sen, mikä heiltä jää, voivat villieläimet syödä. Tee samoin viinitarhoillesi ja oliivipuillesi.*” (2. Moos. 23: 10, 11.)

Monien teologien mielestä tilanhoitajuus on yksi ensimmäisistä käskyistä, jotka Jumala on antanut ihmiselle. Ihminen on rikkonut Juma-

lan käskyä vastaan ja sen seurauksena meillä on nyt ympäristökrisi. Suomen kirkon yhteiskunnallisen työn keskus on julkaissut vuonna 1991 kirjasen: Ekologinen elämäntapa – kristillisen uskon haaste ympäristövastuuseen. Sen mukaan suhtautumisemme luontoon on ollut väärä ja seuraukset ovat tuhoisat. Kirjasessa korostetaan kristillistä tilanhoitajaetiikkaa.

Tilanhoitajaetiikka edellyttää, että ihminen on Jumalalle vastuussa suhteessaan luontoon. Raamatun ja teologisen tradition luontoasennetta on pidetty myös jumalakeskeisenä. Velvollisuus varjella luontoa määrittänyt näin ihmisen jumalasuhteen kautta. Luonto kuuluu Jumalalle ja Jumala on asettanut ihmisen luonnon ”tilanhoitajaksi.” Käsitys Jumalan antamasta tilanhoitajuuden tehtävästä ihmiselle tekee ihmisestä olion, joka on luonnosta erillinen. Tilanhoitajaetiikassa vanhaa traditiota pyritään tulkitsemaan uusista lähtökohdista.

Ekospiritualismissa on kysymys kokonaan uudenlaisesta uskonnollisesta luontokäsityksestä, vaikka se esimerkiksi amerikkalaisessa Creation Spirituality-versiossa hakee perustansa Raamatun luomiskertomuksesta.” Uuden luomiskertomuksen” mukaan ihminen on osa universaalia kokonaisuutta sillä poikkeuksella, että ihminen osaa tuhota ja ihmisellä on kyky itsereflektioon.

Ekospiritualismi on holistista ja uskontotteellistä termiä käyttäen panteistista. Siinä maailma nähdään Jumalan ruumiina. Luonnolla on itseisarvo ja ihminen on osa luontoa. Ekospiritualistit ovat hakeneet kokonaisvaltaiselle ekologiselle maailmankuvalleen tukea monista erilaisista uskonnollisista traditioista.

Eko-oikeudenmukaisuudessa on ekologisen oikeudenmukaisuuden periaate. Siinä maailman ympäristöongelmat ja sosiaalinen epäoikeudenmukaisuus kulkevat käsi kädessä ja näin ollen niihin pitäisi myös löytää yhteinen ratkaisu. Tämä näkemys sai alkunsa 1970-luvulta alkaen Kirkkojen maailmanneuvostossa.

Eko-oikeudenmukaisuuden kannattajat suosivat kestävä kehityksen periaatetta, jossa otetaan huomioon kehitysmaiden taloudelliset

tarpeet ja pyritään hillitsemään kehittyneiden maiden taloudellista kasvua. Sen teologiset ja uskonnolliset lähtökohdat nousevat erityisesti vapautuksen teologiasta ja sen sosiaalista oikeudenmukaisuutta korostavasta näkökulmasta. Tältä osin eko-oikeudenmukaisuudella on yhteytensä feministiseen ekoteologiaan, jonka mukaan ”sosiaalisen epäoikeudenmukaisuuden ja luonnon hallinnan välisen yhteyden ymmärtäminen on yksi avain ekologisten ongelmien ratkaisemiseen”.

Asennekasvatus on yhtä tärkeää kuin konkreettiset toimenpiteet asiassa kuin asiassa. Tämä lienee se alue, johon kristilliset kirkot voivat parhaiten vaikuttaa ihmisten parissa. Kuuntelevathan monet ihmiset vielä nykyäänkin kirkon mielipidettä asioiden suhteen.

Tosiasioita Suomen lähialueilta

Luonnon laajamittainen saastuminen on tosiasia ympäri maailmaa. Kasvihuoneilmiö eli ilmaston merkittävä lämpeneminen on herättänyt asiantuntijoita, erilaisia järjestöjä, poliitikkoja ja yksityisiä ihmisiä puhumaan asiasta laajemmin ja on vaadittu nopeita puhdistus- ja korjaustoimenpiteitä tilanteen muuttamiseksi.

Suomen lähialueilta katsottuna esimerkiksi Itämeren nykyinen tila on huolestuttava. Itämeri on sisämeri, joka on matalien ja kapeiden Tanskan salmien kautta yhteydessä valtameriin. Meren keskisyvyys on vain 50 metriä ja vesi on vähäsuolaista (suurimmillaan Tanskan salmien edustalla 1,8 prosenttia) murtovettä, joka vaihtuu erittäin hitaasti. Itämeren lahdet jäätyvät talvisin. Nämä ominaisuudet vähentävät sen kykyä eliminoida mantereelta valuvia lika-aineita. Meren rehevöityminen muun muassa runsaan fosforipitoisuuden vuoksi on runsasta. Samoin muita kemikaaleja, raskasmetalleja, öljyä ja viemärijätteitä pääsee mereen edelleen. Esimerkiksi Venäjällä Pietarin kaupungin jätevesiä pääsee vieläkin puhdistamatta jokiin ja sitä kautta meriin. Meren happipitoisuus on varsinkin talvella jäätymisen

vuoksi alhainen ja kalojen elinolosuhteet ovat heikentyneet monella tapaa merkittävästi. Itämeri ei ole ainoa saastunut meri, mutta monet muut meret voivat paremmin sen vuoksi, että ne ovat paljon syvempiä ja kestävät kuormitusta paremmin.

Suomen noin 60.000 järven tila on melkoisesti parempi, mutta osassa niistäkin esiintyy ylikuormitusta saasteiden vuoksi. Suomen järvet ovat myös melko matalia ja näin ollen vähävetisiä. Niiden vesimäärä on noin neljännes Laatokan tilavuudesta. Talvella jää estää hapen liukenemisen veteen ja lumi pimentää veden, jollin kasvien fotosynteesi keskeytyy. Järvien elolliset oliot kuluttavat happea, mutta sitä ei tule talvella mistään lisää. Seurauksena on varsinkin ihmisten toimesta rehevöityneissä järvissä happikato.

Ilma ja jonkin verran myös maaperä ovat saastuneita Suomessakin. Liikennevälineiden, teollisuuden, maanviljelyksen ja kotitalouksien aiheuttamien päästöjen vuoksi maaperä ja ilma saastuvat yhä enemmän kautta maailman. Ilman saastumista lisää se, että monet pienhiukkaset kulkeutuvat tuulten mukana laajoille alueille, jos jossain päin maailmaa tapahtuu saastumista.

Globaali tilanne

Entä sitten saastuminen maapallon laajuisesti? Ilmakehää saastuttaneiden freonikaasujen käyttö on kielletty ainakin suurimmassa osassa maailmaa, mutta vahinkoa on jo päässyt tapahtumaan. Freonikaasujen on todettu aiheuttaneen ilmakehän otsonikerroksen ohentumista ja sen ansiosta auringon ultraviolettisäteet pääsevät paistamaan liian voimakkaasti. Liian runsas ultraviolettisäteilyn saaminen voi aiheuttaa ihmisille ihosyöpää. Rikkidioksidista il-

massa tapahtuvien kemiallisten prosessien seurauksena syntynyt rikkihappo tekee sadeveden happamaksi ja hapan sadevesi vaikuttaa samoin maaperään ja vesistöihin. Erityisesti havupuut ovat kärsineet happosateista.

Ilmaston lämpeneminen on varsinaisesti asia, josta on käyty yhä enenevässä määrin keskustelua niin lehdistön kuin muidenkin tiedotusvälineiden välityksellä. Puhutaan kasvihuoneilmiöstä. Se tarkoittaa, että hiilidioksidia vapautuu ilmakehään niin runsaasti, että ilmasto lämpenee sen ansiosta yhä enemmän. Maailman

hiilidioksidipäästöistä noin 24 prosenttia tulee voiman tuotannosta, 18 prosenttia metsien hävittämisestä, 14 prosenttia liikenteestä, 14 prosenttia maataloudesta, 14 prosenttia teollisuudesta ja pienempiä määriä muista lähteistä.

Ilmaston lämpeneminen aiheuttaa kuivuutta ja sen seurauksena maapallon aavikoitumista. Toisaalta ilmenee vastavaroisesti liian run-

saita ja pitkäaikaisia sateita ja myrskyjä osassa maapalloa, jolloin syntyy tulvia ja muita vahinkoja ympäristölle ja rakennuksille. Napajäätiköt sulavat. Sen on taas ennakoitu aiheuttavan merten pintojen kohoamista ja myös tulvia. Ilmasto on käymässä epävakaaaksi. Monet ihmiset tuntevat syystäkin olonsa pelokkaaksi ja epävarmaksi. Oltiin jo oltu jonkin aikaa siinä käsityksessä, että ”luonnonvoimat” ovat jotenkin paremmin hallinnassa ja ennakoitavissa kuin aiemmin ihmiskunnan historiassa.

Ihminen ei ole ainut kärsijä nykyisessä tilanteessa. Monet asiat vaikuttavat myös eläinkuntaan. Kuivuus on tappanut eläimiä varsinkin Afrikassa.

Huhtikuussa 2007 ilmestyneen YK:n ilmastoraportin mukaan ilmastomuutoksen vai-

Eko-oikeudenmukaisuuden kannattajat suosivat kestävän kehityksen periaatetta, jossa otetaan huomioon kehitysmaiden taloudelliset tarpeet ja pyritään hillitsemään kehittyneiden maiden taloudellista kasvua. Sen teologiset ja uskonnolliset lähtökohdat nousevat erityisesti vapautuksen teologiasta ja sen sosiaalista oikeudenmukaisuutta korostavasta näkökulmasta.

kutukset ovat vakavia. Raportissa sanotaan muun muassa, että ilmastonmuutos saattaa aluksi hyödyntää Pohjois-Eurooppaa, mutta myöhemmin haitat ylittävät hyödyn. Köyhät maat kärsivät eniten ja Afrikkaan ja Aasiaan on luvassa nälänhätää ja eläinlajeja kuolee sukupuuttoon.

Raportin mukaan ilmaston lämpenemisen seurauksena kuivuudesta kärsivät alueet laajenevat ja rankkasateet ja tulvat lisääntyvät todennäköisesti. Varsinkin alavilla seuduilla asuvat ovat vaaravyöhykkeessä.

Monien ekosysteemien vastustuskyky alenee ja siitä voi aiheutua muun muassa metsäpaloja, tuhohyönteisten lisääntymistä ja maan happamoitumista. Jos lämpötilan nousu raportin mukaan ylittää yli kolme astetta maailmanlaajuisesti, ruoan tuotantopotentiaali heikentyy merkittävästi. Myös ihmisten sydän- ja hengityselinsairaudet voivat lisääntyä. Pohjois-Euroopan metsät ovat tottuneet suuren osan vuotta olemaan viileässä tai kylmässä ilmastossa.

Tämän vuoden helmikuun alussa julkistetun hallitusten välisten ilmastopaneelin IPCC:n neljännessä raportissa todetaan, että maapallon pinnan lämpötiloissa 50 viime vuoden aikana havaittu lämpötilan nousu on 90 prosentin varmuudella ilmakehään kasautuneiden kasvihuonekaasujen syytä. Luku on korkeampi kuin koskaan aikaisemmin. Jos päästöjä ei saada kuriin, nousee maapallon lämpötila keskimäärin 1,1–6,4 astetta vuosisadan loppuun mennessä. Seurauksena saattaa olla muun muassa merenpintojen merkittävä nousu ja hurrikaanien voimistuminen. Nykyisen brittihallituksen tilaama Nicholas Sternin raportti osoit-

taa, että nollatoimenpidepolitiikasta aiheutuvat lämpenemistuhot syövät 5–20 prosenttia maapallon bruttokansantuotteesta.

IPCC:n ilmastomuutospaneelin neljännen arviointiraportin toinen osa julkaistiin Brysselissä tämän vuoden pitkänä perjantaina. Siinä todetaan, että joillakin alueilla Afrikassa sadot voivat kuivuuden vuoksi vähentyä puoleen vuoteen 2020 mennessä, jos lämpötilan nousua ei pystytä estämään.

Myös Etelä-Eurooppaa ja Pohjois-Amerikkaa uhkaavat raportin mukaan vesipula ja metsäpalot. Sopeutuminen tilanteeseen ei yksin riitä, vaan konkreettisia toimenpiteitä tarvitaan tilanteen estämiseksi.

Kansainvälisiä kokouksia ja sopimuksia

Mitkä ovat YK:n, kansalaisjärjestöjen, teollisuuden ja yksittäisten ihmisten mahdollisuudet vaikuttaa tilanteeseen? Nämä kaikki ovat monella eri tavalla pyrkineet edistämään luonnon hyvinvointia. Poliittinen tahto on ratkaisevassa asemassa näitä asioita ratkottaessa. Tiedetään että teknologinen kehitys on saastuttanut luontoa. Löytyisikö siitä merkittävää apua myös asian korjaamiseksi?

Eikä pidä unohtaa taloudellisia kysymyksiä, kun puhutaan luonnon suojelusta. Varsinkin teollisuuden kilpailukyky kansainvälisillä markkinoilla on syy, miksi luonnon suojelusta on tingitty ja tingitään monissa maissa.

Luonnon huomioonottamisella on kiire, mutta toivoa on. YK:n yleiskokouksen vuonna 1983 perustama Ympäristön ja Kehityksen Maailmankomissio (nk. Brundtlandin komissio) julkisti raporttinsa Our Common Future huhtikuussa 1987. Komissio teki yhteensä

Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) Vancouverin yleiskokouksessa 1983 tuotiin esille käsite luomakunnan eheys. Jäsenkirkkoja kutsuttiin liittoutumaan maailmassa vaikuttavia tuhovoimia vastaan oikeudenmukaisuuden, rauhan ja luomakunnan eheyden (Justice, Peace and the Integrity of Creation, JPIC suomeksi ORLE) puolesta. Siinä ekologinen näkökulma liitettiin mukaan aikaisemmin esillä olleisiin oikeudenmukaisuuden ja rauhan teemoihin osana nk. ORLE -prosessia.

TOMI LEPORINNE

200 ehdotusta ja suositusta, joiden on tarkoitus toimia pitkän aikavälin kansainvälisenä ympäristö- ja kehitysstrategiana. Suomeksi kielillä raportti on julkaistu nimellä ”Yhteinen tulevaisuutemme”. Suomen hallitus perusti joulukuussa 1987 silloisen ympäristöministeri Bärlundin johtaman Ympäristön ja kehityksen Suomen toimikunnan suunnittelemaan, valmistelemaan ja seuraamaan raportin ehdotusten toteuttamista Suomessa.

Kestävä kehitys on yleispoliittinen periaate, joka edistää luonnon hyvinvointia. YK:n toinen ympäristökokous, nimeltään Ympäristö- ja kehityskonferenssi, järjestettiin vuonna 1992 Rio de Janeirossa, Brasiliassa. Konferenssissa hyväksyttiin ympäristöä ja kehitystä koskeva Rion julistus sekä toimintaohjelma Agenda 21, joka ympäristö- ja kehityskysymysten lisäksi sisälsi tietoa muun muassa kehitysmaiden lisärahoituksesta, teknologiansiirrosta ja yhteistyöstä. Lisäksi hyväksyttiin metsien käyttöä, suojelua ja kestävää kehittämistä koskevat pe-

riaatteet sekä ilmastonmuutosta ja biologisen monimuotoisuuden suojelua koskevat sopimukset. Agenda 21:n toteutumista jäsenvaltioissa valvoo Rion kokouksen jälkeen yleiskokouksen päätöksellä perustettu kestävä kehityksen toimikunta, jolla on kansallisia toimikuntia useassa maassa.

Toimikunnan päätoimialueita on kartoitetaan ympäristöystävällisen teknologian käyttömahdollisuuksia kehitysmaissa sekä tarjota näille maille taloudellista tukea Agenda 21:n toimeenpanemisessa. Näitä tavoitteita silmälläpitäen perustettiin Yleismaailmallinen kehityssrahasto. Suomen kestävä kehityksen toimikunta perustettiin kesäkuussa 1993 ja toimikunnan pääsihteeristö työskentelee ympäristöministeriöstä käsin. Kestävä kehityksen mukaan taloudellinen ja sosiaalinen kehitys on sovitettava luonnonvarojen määräämiin puitteisiin. Sen tulee tapahtua siten, että luonto ja inhimillisen kehityksen edellytykset säilyvät myös tuleville sukupolville. Tavaroiden

ja materiaalien uusiokäyttö on yksi asia, joka keventää luonnon kuormitusta.

Rion konferenssin seurantakokous UNGASS (United Nations General Assembly Special Session) eli Earth Summit +5 järjestettiin New Yorkissa 23.–27. kesäkuuta 1997. Siellä hyväksyttiin YK:n kestävän kehityksen toimikunnalle, CSD:lle viisivuotinen työohjelma sekä jatko-ohjelma Agenda 21:n toimeenpanemiseksi. Vuonna 1995 perustetun hallitusten välisen metsäpaneelin työtä jatkamaan perustettiin hallitusten välinen metsäfoorumi IFF (Intergovernmental Forum on Forests). Lisätietoja siitä saa ympäristöministeriöstä.

Vuonna 1992 sovittu YK:n ilmasopimus tuli voimaan 1994. Vuonna 1997 sovitussa Kioton pöytäkirjassa määritellään teollisuus- ja siirtymätalousmaille maakohtaiset päästövähennys- ja rajoittamisvelvoitteet ensimmäiselle sitoutumiskaudelle vuosina 2008–2012. Ilmasopimus ratifioitiin helmikuussa 2005. Se sisältää päästövelvoitteet teollisuusmaille ja erilaisia ohjauskeinoja, kuten kansainvälisen päästökaupan. EU sai siinä tavoitteekseen vähentää päästöjään 8 prosenttia vuoden 1990 tilanteeseen verrattuna. Vähintään 55 maata tarvittiin mukaan. Venäjä päätti ratifioida sopimuksen ja se ratkaisi sen kohtalon, että sopimus voitiin ratifioida. USA ja Australia eivät liittyneet sopimukseen mukaan. Sopimus ei myöskään velvoita kehitysmaita kuten esimerkiksi Intiaa ja Kiinaa päästörajoituksiin. Viimeisin on tänä vuonna tehty Euroopan Unionin ilmasopimus, jossa Unioniin kuuluvat valtiot sitoutuvat vähentämään hiilidioksidipäästöjä vuoden 1990 tasolta 20 prosenttia vuoteen 2020 mennessä EU:n sisällä.

Monet kansalaisjärjestöt ovat tehneet Suomessakin jo 70-luvulta lähtien hyvää työtä luonnon hyvinvoinnin eteen. Tällaisia järjestöjä ovat esimerkiksi Ympäristö ja Kehitys ry, Luonto-Liitto ry, Energiapoliittinen yhdistys – Vaihtoehto Ydinvoimalle ry (EVY), Kansalaisjärjestöjen Kierrätysliike ry, Elävä maa ry, Otaniemen Ympäristöseura ry ja Ympäristötieteiden Opiskelijat –Myy ry.

Esimerkiksi luonnonsuojelualueita on perustettu niin Suomeen kuin moniin muihinkin maihin. Ne tarjoavat niiltä osin mahdollisuuden luonnon monimuotoisuuden säilymiselle ja saastumisen vähentymiselle.

Bioteknologia auttaa

Maanviljelyksessä biologinen ja biodynaamisen viljelymuoto yleistyvät todennäköisesti tulevaisuudessa eri puolilla maailmaa. Nykyään kemikaaleja laitetaan Suomessakin maahan usein enemmän kuin maa pystyy hyödyntämään ja loput valuvat sadeveden mukana vesistöihin ja rehevöittävät niitä. On totta, että biologisella tai biodynaamisella viljelymenetelmällä tuotettuna elintarvikkeiden hinnat tulevat kalliimmiksi kuin keinotekoisia lannoitteita käyttämällä muun muassa sen vuoksi, että työvoimaa tarvitaan enemmän.

Bioteknologiassa on kehitelty uusia keinoja ympäristönsuojeluun ja ympäristöystävällisiin prosesseihin. Teollinen biotekniikka on nykyään nopeasti kehittyvä sektori eli siinä pyritään hyödyntämään biotekniikan menetelmiä perinteisessä teollisuudessa. Ympäristöystävällisissä prosesseissa hyödynnetään eläviä organismeja kuten esimerkiksi mikrobeja tai entsyymeitä, joiden avulla pystytään muokkaamaan raaka-aineita tehokkaasti.

Biomassasta eli uusiutuvista raaka-aineista kehitetään kovaa vauhtia tuotteita korvaamaan öljyperäisiä tuotteita. Teollisuuden lisäksi bioteknologian menetelmiä sovelletaan myös suoraan ympäristönsuojeluun muun muassa saastuneiden vesialueiden ja jätteiden puhdistuksessa.

Biomassa on tällä hetkellä maailman neljänneksi tärkein energianlähde. Näissä asioissa pitää kuitenkin olla tarkka. Bioteknologian muodikkuus ja sen saamat tuet ovat myös vaaratekijä. Mm. USA:sta on kantautunut tietoja yksipuolisesta energiakasvien suosimisesta ympäristöystävällisyyden nimissä. Etelä-Amerikassa taas on yleistynyt ihmisten riisto ja suoranainen orjatyön teettäminen halvan energian saamiseksi.

Suomi on edelläkävijä tällä alueella teollisuusmaiden joukossa. Täällä tuotetaan viidenes energiasta biomassan avulla.

Esimerkkinä suomalainen Neste Oil on rakentamassa kahta biodieseliä valmistavaa tuotantolaitosta Porvoon jalostamolle. Ensimmäinen laitos valmistui keväällä 2007 ja toisen on tarkoitus valmistua vuoden 2008 loppupuolella. Biodieselin raaka-aineena Neste Oil käyttää kasviöljyjä, eläinrasvoja, puuta ja mahdollisesti muitakin orgaanisia aineita. Biodiesel sopii sekoituskomponenttina käytettäväksi tavallisessa dieselissä. Pakokaasupäästöjä voidaan näin vähentää.

Hyvänä esimerkkinä muusta tekniikan kehityksestä luin myös 3.5.2007 ilmestyneen kirjoituksen Hämeen Sanomien internetuutisista, jossa käsiteltiin Jukka Järvisen perustaman Fevt Oy firman kehittämää hallintajärjestelmää uudentyypisiin autojen sähköisiin litiumakuihin. Tutkimusjohtaja Järvinen kertoo, että akut on kehitetty Kiinassa, mutta ilman hallintajärjestelmää ne ovat käyttökelvottomia. Nykyvaiheessa pystytään akun yhdellä latauksella ajamaan 300–400 kilometriä. Lataaminen kestää puolesta tunnista yhteen tuntiin. Kiinassa otetaan systeemi pian käyttöön osassa kaupunkibusseja. Järvinen on optimistinen ja uskoo muutaman vuoden sisällä kehittävänsä menetelmän, jonka avulla yhdellä akun latauksella päästään 1000 kilometriä. Jos näin käy ja tätä autojen litiumakkutyyppejä aletaan käyttää autoissa ympäri maailmaa, vähentää se liikennesaasteita merkittävästi.

Teollistuminen on tuonut viimeisinä vuosisatoina aineellista hyvinvointia laajoille kansankerroksille, mutta osittain myös teollisen toiminnan seurauksena on syntynyt ympä-

ristöongelmia. Monien teollisuuslaitosten ilmanpäästöjen suodattimet ovat kehittyneet ja parantuneet, mutta ongelmaa ei ole kokonaan ratkaistu vielä.

Globaalisti ajatellen teollisuuden kilpailukykyä ei tahdota menettää missään maassa ja Euroopassakin näiden asioiden päättäjät ovat ymmärrettävistä syistä hieman varovaisia ilmastolainsäädännön suhteen. Tosin 6.4.2007

ilmestyneessä Helsingin Sanomissa oli Washingtonissa sijaitsevan Brookings Institutionin tutkimuslaitoksessa työskentelevän tutkijan Bryan K. Mignonon kirjoitus, jossa todettiin myös taloudellisten syiden puoltavan sijoituksia ilmastonsuojeluun. Tutkija Mignonon mukaan sähkön tuotantoon on olemassa vaihtoehtotekniikoita hiilidioksidipäästöjen välttämiseksi. Halvimpia ovat nykyään ydinvoima,

puhdas hiili ja uusiutuvat energianlähteet kuten aurinko- ja tuulivoima.

Myös jätteiden lajittelua ja hyötykäyttöä on kehitetty viime vuosina huomattavasti aikaisempaa paremmaksi ainakin EU:n alueella. Kehitystä tapahtuu vähitellen, mutta kestäkö luonto vai onko ekokatastrofi ovella. Luonto ja maapallo toipuvat kyllä, kun vain saavat siihen tilaisuuden.

Oikeudenmukaisuus, rauha ja luomakunnan eheys – ORLE

Osa kristillisten kirkkojen edustajista heräsi luonnon ongelmien edessä pohtimaan, miten he voivat vaikuttaa ihmisten asenteisiin luomakunnan eheyttämiseksi. Kirkkojen maailmanneuvosto katsottiin sopivaksi foorumiksi asian esille nostamiseksi. Kirkkojen maailmanneuvoston (KMN) Vancouverin yleiskokouk-

ORLE-prosessi korostaa luomista Jumalan jatkuvana toimintana, johon sisältyy jatkuva taistelu oikeudenmukaisuuden, rauhan ja luonnon säilymisen puolesta. Siihen liittyy myös tunnustus, että Jumala Luojana voi luoda historiasa radikaalisti uutta ja avata uusia mahdollisuuksia toivottomissa-kin tilanteissa ja on näin ollen toivon symboli.

sessä 1983 tuotiin esille käsite luomakunnan eheys. Jäsenkirkkoja kutsuttiin liittoutumaan maailmassa vaikuttavia tuhovoimia vastaan oikeudenmukaisuuden, rauhan ja luomakunnan eheyden (Justice, Peace and the Integrity of Creation, JPIC suomeksi ORLE) puolesta. Siinä ekologinen näkökulma liitettiin mukaan aikaisemmin esillä olleisiin oikeudenmukaisuuden ja rauhan teemoihin osana nk. ORLE -prosessia.

Kirkkojen maailmanneuvoston ORLE-ohjelman johtajaksi valittu Preman Niles totesi, että tämä antoi mahdollisuuden lähestyä näitä kysymyksiä teologisesti. Käsitteen sisältö on tämentynyt myöhemmin. Nilesin mukaan siinä lähdetään kokonaisuudesta, jonka Jumala on luonut, jatkuvasti luo ja pitää yllä. Se korostaa luomista Jumalan jatkuvana toimintana, johon sisältyy jatkuva taistelu oikeudenmukaisuuden, rauhan ja luonnon säilymisen puolesta. Siihen liittyy myös tunnustus, että Jumala Luojana voi luoda historiassa radikaalisti uutta ja avata uusia mahdollisuuksia toivottomissakin tilanteissa ja on näin ollen toivon symboli.

Tämä eheyden käsite painottaa sitä, että luomakunnassa on moraalinen järjestys, jota ihminen voi loukata vain omalla vastuullaan. Siihen sisältyy ekologisen tasapainon säilyttäminen ja arvo järjestykselle, jonka Jumala on sisällyttänyt koko luomakuntaan ihminen mukaan luettuna. Siinä korostetaan luomakunnan sisäistä riippuvuutta ja sen varjelemista niin ihmisen ja muun luomakunnan välillä kuin ihmisyksilöiden ja -yhteisöjen välillä. Tämä on myös oikeudenmukaisuuden toteutumista luomakunnassa.

Vuonna 1987 Amsterdamissa olleessa kirkkojen maailmanneuvoston teologisessa konsultaatiossa paneuduttiin eheyden käsitteen sisältöön. Douglas J. Hallin jaottelee sen kolmeen osaan: totuudellisuus, kokonaisuus ja itseisarvon loukkaamattomuus, joilla on myös teologinen merkitys.

Totuudellisuus lähtee Hallin mukaan siitä, että kristinusko sisältää sekä luomis- että pelastusopissaan käsityksen, että luomakunta on

reaalinen ja olemukseltaan ”hyvä”. Jumalan luomistyön tulos on myös hengen ja aineen mystinen yhteys. Se manifestoituu ihmisessä, mutta läpäisee myös koko luomakunnan. ”Jumala, joka lunastaa maailman, on sama Jumala,

Biomassasta eli uusiutuvista raaka-aineista kehitetään kovaa vauhtia tuotteita korvaamaan öljyperäisiä tuotteita. Teollisuuden lisäksi bioteknologian menetelmiä sovelletaan myös suoraan ympäristönsuojeluun muun muassa saastuneiden vesialueiden ja jätteiden puhdistuksessa.

Biomassa on tällä hetkellä maailman neljänneksi tärkein energianlähde. Suomi on edelläkävijä tällä alueella teollisuusmaiden joukossa. Täällä tuotetaan viidennes energiasta biomassan avulla.

Esimerkkinä suomalainen Neste Oil on rakentamassa kahta biodieseliä valmistavaa tuotantolaitosta Porvoon jalostamolle. Ensimmäinen laitos valmistui keväällä 2007 ja toisen on tarkoitus valmistua vuoden 2008 loppupuolella. Biodieselin raaka-aineena Neste Oil käyttää kasviöljyä, eläinrasvoja, puuta ja mahdollisesti muitakin orgaanisia aineita.

joka loi sen. Tämä merkitsee mahdollisuutta dialogiin ja kumppanuuteen kaikkien niiden kanssa, jotka ovat kiinnostuneita luomakunnan totuudesta ja sen eheyden säilyttämisestä”.

Eheys viittaa kokonaisuuteen, yhtenäisyyteen ja yhteenkuuluvuuteen hajanaisuuden ja pirstoutuneisuuden vastakohtana. Eheyden särky-

misessä jonkin yksilön eri osatekijät toimivat toisiaan vastaan eivätkä toisiaan täydentäen ja tukien. Integroituneessa yhteisössä tehtävien erilaisuudesta huolimatta on riittävästi yhteistyötä, vuorovaikutusta ja toisten huomioon-

TOMI LEPORINNE

ottamista. Siinä hajottavat tekijät on alistettu integroiville tekijöille. Hallin mukaan kristillisen tunnustuksen näkökulmasta luomakunta on Luojan tarkoitusten mukaisena tällainen integroitunut kokonaisuus. Uskomme yhteen Jumalaan, joka on jättänyt jälkensä jumalallisesta ykseydestään ja yksinkertaisuudestaan.

Itseisarvon loukkaamattomuus merkitsee luonnossa sitä, että kaikilla luoduilla on siemensä itsessään eli ne sisältävät omat erityiset olemisen, kasvamisen, kehittymisen ja kuihtumisen lakinsa. Nämä lait voidaan ylittää vain ottamalla riski ja samalla torjutaan myös olioiden itseisarvo. Luomakunnan eheys-käsitteen avulla avaruus sallii sitoa yhteen ORLE-prosessin teemat: oikeudenmukaisuus, rauha ja ympäristökysymykset. Oikeudenmukaisuus ja rauha virtaavat luomakunnan syvästä kunnioittamisesta. Oikeudenmukaisuus on luomakunnan kokonaisuuden säilyttämistä. Se sisältää suhteiden korjaamisen ihmisten kesken, ihmisten ja maan välillä sekä kaiken välillä, mitä siihen kuuluu. Parantamisen prosessin on läpäistävä kaikki. Rauha on luonnollisena seurauksena toiminnasta, joka pyrkii säilyttämään kaikkien luontokappaleiden yhteenkuuluvuuden ja riippuvuuden.

Toivo vastoin kaikkea toivoa – Granvollenin kokous

Vuonna 1988 Granvollenissa Norjassa pidetyssä ORLE-prosessin valmistelukokouksessa esitettiin alkuperäiskansojen näkökulma luontosuhteesta. Siinä tuodaan esille, kuinka alkuperäiskansojen maailmankatsomuksiin kuuluu perinteisesti pyrkimys elää harmonisella ja terveellä tavalla koko luomakunnan kanssa.

Alkuperäiskansojen tuhoutuminen tuhoaa sen hengellisen voiman ja luonnon ymmärtämisen perustan, jossa vielä tunnetaan näkymättömän ja näkyväisen maailman keskinäinen yhteys ja riippuvuus. Myös kristittyillä on oppimista alkuperäiskansojen luontonäkemyksistä.

Englantilainen geofysiologi James Lovelock muistuttaa, että elävän maailman eheys riippuu yhtä paljon vähäisistä mikro-organismeista kuin suurista luonnonolioista kuten puista, leijonista tai ihmisistä. Mikro-organismit ovat pitäneet elämää yllä enemmän kuin kaksi miljardia vuotta ja voivat tehdä niin edelleenkin.

Jos elävä systeemi on häiriintynyt, se pyrkii säilyttämään integriteettinsä ja palauttamaan tasapainon. Tätä kutsutaan homeostaasiksi. Jos häiriö pääsee kehittymään liian suureksi, palautuminen ei enää onnistu.

Sen vuoksi onkin tehtävä ennalta ehkäisevää työtä, koska emme tunne tätä palautumisrajaa. Maapallo tuskin kuolee siinäkään tapauksessa, että raja ylittyy. Mikro-organismit pitävät siitä huolen. Se todennäköisesti siirtyy toisenlaisiin ilmasto- ja säätyypeihin, jotka eivät olisi suotuisia ihmiselle. Fysikaaliset ja kemialliset pidäkkeet, jotka säätelevät elämän ehtoja planeetalla, ovat välttämätön edellytys vakaalle homeostaasille. Muuten on seurauksena kaaos ja kuolema.

Granvollenin kokouksessa saksalainen teologi Adelbert Schloz toi esille luomakunnan eheytyksen teologiset lähtökohdat siinä, että Jumala on mukana luomakunnassa ja kärsii sen kanssa. ”Meille on annettu toivo vastoin kaikkea toivoa ja se rohkaisee meitä tekemään kristillisille yhteisöille ohjelman luomakunnan eheyttämiseksi.

Raamatullisesta näkökulmasta oikeudenmukaisuus on sen tekemistä, mitä tarvitaan luomakunnan saattamiseksi sen täysimpään mahdolliseen kukoistukseen. Samoin se, mikä toteuttaa kokonaisuutta ja eheyttää luonnossa, ihmissielussa ja ihmisyhteisössä. Luomakunta on Jumalan lahja ja kokonaisuus ylistää Luojan hyvyttä. Kristityille Kristuksen uhrikuolema ja voitto on toivon lähde. Jumala on siinä tehnyt aloitteen särkyneen maailman uudelleen eheyttämiseksi ja se jatkuu Jumalan Hengen pyhittämän läsnäolon kautta. Tämä on uskon, ei näkemisen asia.

Granvollenin ORLE- raportissa torjutaan seitsemän virheellistä lähtökohtaa luomakunnan eheyden lisäämiseksi: 1) Reduktionistinen teologia, joka on kiinnostunut vain sielun pelastamisesta, mutta jättää Jumalan työn maailmassa huomiotta. 2) Tieteellis-tekniisessä lähtökohdassa asiat nähdään teknisinä ongelmina eikä nähdä laajempia yhteyksiä oikeudenmukaisuuteen, rauhaan ja inhimilliseen olemas-

saaloon. 3) Romanttisessa suuntauksessa on ’takaisin luontoon’ -ajattelua ja nostalgista haaveilua esiteolliseen elämäntapaan. Tiede ja tekniikka on asetettava ihmisen kontrolliin eikä paeta niitä. 4) Uus-apokalyptinen näkökulma näkee ekologisen kriisin maailmanlopun enteenä eikä tarpeena parantamaan ja tarkistamaan ihmisten elämäntapoja. 5) Utopistinen ratkaisu taas esittää epärealistisia kuvia täydellisestä ja ongelmattomasta maailmasta. 6) Fatalistinen näkökulma on yhdistelmä välinpitämättömyyttä ja epätoivoa. Asioille ei kuitenkaan voi mitään tehdä. 7) ”Toisten ongelma” -lähestymistavassa väitetään, että ympäristökriisi on vain kehittyneiden teollisuusmaiden ongelma. Siinä asetetaan vastakkain oikeudenmukaisuus ja biosfäärin ongelma.

”Yhteisö, joka huolehtii luomakunnasta”

Soulin erityisistunto vuonna 1990 oli ORLE-prosessin päätöskokous. Kokouksen loppuasiakirja ei vastannut sille asetettuja odotuksia kirkkojen yhteisen toiminnan ja sen teologisen perustan linjaamisessa. Liittoteologiaa arvosteltiin ja synkretistisestä uskontojen sekoittamisesta syytettiin ORLE-prosessia.

”Ympäristökysymysten osalta päästiin yllämainittuihin lausumiin siitä, että vastustetaan luomakunnan näkemistä pelkästään ihmisen hyödyntämisen kohteena, lajien sukupuuttoon hävittämistä, ilman, maan ja vesien saastuttamista, kaikkia ihmisen toimintoja, jotka ovat johtamassa suuriin ilmastomuutoksiin sekä kaikkia muitakin toimenpiteitä ja suunnitelmia, jotka uhkaavat luomakunnan eheyttä. Siinä haluttiin sitoutua elämään sekä luomakunnan elävän yhteisön että Kristuksen liiton yhteisön vastuullisina jäseninä, kunnioittamaan tulevien sukupolvien oikeuksia sekä toimimaan luomakunnan eheyden puolesta niin sen itseisarvon kuin oikeudenmukaisuuden vuoksi. Toimenpideosassa kiinnitettiin erityistä huomiota kirkkojen toimintaan ilmastoon muuttosten ehkäisemiseksi.”

Canberrassa helmikuussa 1991 pidetyn Kirkkojen maailmanneuvoston seitsemännen yleis-

Miten sitten ihmiskunnan eettisyys saadaan lisääntymään niin, että ihmisten ja ihmisten ja luonnon väliset oikeat suhteet saavuttavat ku-koistuksensa. Kun harmonia, rauha ja tasapaino vallitsevat ihmis-kunnassa, on eheytyminen silloin ihmiskunnan luontainen ominai-suus. Ihmiskunnan harmonisoitu-minen ja eheytyminen vaikuttavat muuhunkin luontoon.

kokouksen yleisteemana oli ”Tule Pyhä Henki – uudista luomakuntasi”. Yksi sen jaostoista käsitteli ympäristökysymyksiä teemanaan Elämän antaja – pidä yllä luomakuntaasi. Siinä vedottiin jäsenkirkkoja tulkitsemaan uudelleen raamatullista näkemystä luomakunnasta ja ihmisen asemasta siinä. Jaoston raportissa todetaan muun muassa: *”Ensimmäistä kertaa ihmisen toiminta kerrannaisvaikutuksineen uhkaa tuholla ei ainoastaan paikallisia ja alueellisia ekosysteemejä, vaan koko planeetan ekosysteemiä. Maan ilmakehän lämpeneminen vaarantaa ihmisen ja muun elämän kyvyn säilyä ja kukoistaa. Meitä uhkaavat myös muiden tekijöiden kertautuvat vaikutukset kuten esim. maapalloon suojaavan otsonikerroksen tuhoutuminen, maan turmeltuminen metsien häviämisen, eroosion, ravinteiden niukkenemisen ja suoloantumisen kautta, kaupallinen riisto, sotilaallinen varustautuminen ja sodat, vesien ja ilman saastuminen, lajien häviäminen jne. Koko luomakunta näyttää särkyneeltä, haavoittuneelta ja loukatulta”*.

ORLE-prosessin mukaisesti raportti korostaa maailmanlaajuisen sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja globaalin ympäristökriisin yhteenkuuluvuutta. Todetaan myös, että ”kristityt ovat osallistuneet tuhon prosessiin tulkitsemalla väärin uskoaan ja toimimalla väärin kollektiivisesti ja yksilöllisesti. Raamatussa vaara ja hävitys ymmärretään merkeiksi, jotka kutsuvat parannukseen ja suhteiden uudistamiseen Jumalan ja koko luomakunnan kanssa. Aikamme väkevä merkki on uhattu planeetta käsissämme. Se kutsuu kääntymään Jumalan puoleen ja kutsumaan Pyhää Henkeä antamaan elämäämme uuden suunnan. Tässä kokouksessa sitoudumme uudelleen elämään yhteisönä, joka huolehtii luomakunnasta.”

Luonto, vesi ja ihmisen ajatukset

Luontoon liittyvistä asioista puhutaan nykyisin runsaasti. Ensin ihmisten on tiedostettava asian tärkeys, ennen kuin yksityisiltä ihmisiltä voidaan odottaa konkreettisia toimenpiteitä

entistä laajemmassa mittakaavassa. On hyvä, että YK, teollisuus ja monet kansalaisjärjestöt ovat konkreettisesti ryhtyneet toimimaan ympäristön parantamiseksi.

Luonnolle on annettava toipumisaikaa. Esimerkiksi nykymuotoista tehoviljelyä ei voi jatkaa loputtomiin. Varsinkin ilmaston puhdistamisen osalta tarvitaan maailmanlaajuisesta yhteistyötä, leviävähän ilman saasteet eri puolille maailmaa.

Myös sanoilla, rukouksilla, positiivisilla tunteilla ja ajatustyöllä voidaan vaikuttaa ihmisiin ja luontoon. Japanilainen tutkija Masaru Emoto on kirjassaan ”Veteen kätkeytyvät viestit” paljastanut sanojen ja ajatusten vaikutuksen veteen. Hän on erikoisherkkään filmiin perustuvalla valokuvausmenetelmällä saanut selville, että jäätyneeseen veteen muodostuneet kiteet muuttavat muotoaan, kun niihin suunnataan tietynlaisia keskitettyjä ajatuksia ja sanoja. (Kirlian kuvat kuvataan ilmeisesti samantyyppistä herkkää filmiä käyttäen) Puhtaiden lähteiden vesi samoin kuin vesi, johon on suunnattu rakastavia sanoja ja ajatuksia, tuottaa kirkkaita ja geometrisesti täydellisiä kidemuodostelmia. Saastunut tai sellainen vesi, johon on kohdistunut kielteisiä ajatuksia, saa aikaan epäsymmetrisiä ja himmeitä kiteitä. Tunteiden ja energioiden laadut saavat tulokset aikaan. Tämä tutkimus osoittaa konkreettisesti sen, kuinka ihmiset voivat vaikuttaa ajatuksillaan niin luontoon kuin omaan terveyteenkin. Varsinkin suurten ryhmien tekemät positiiviset ajatustyöt tuottavat mitä todennäköisimmin hyviä tuloksia myös luonnon puhdistamisen suhteen ainakin veden kohdalla. Onhan ihmisenkin fyysinen käyttöväline noin 70 prosenttia vettä, joten ajatukset vaikuttavat myös siihen.

Myös Raamatussa (Matt. 12: 36, 37) sanotaan: ”Mutta minä sanon teille: jokaisesta turhasta sanasta, minkä ihmiset puhuvat, pitää heidän tekemän tili tuomiopäivänä. Sillä sanoistasi sinut julistetaan vanhurskaaksi, ja sanoistasi sinut tuomitaan syylliseksi.” Sillä, millaisia sanoja ja ajatuksia ihminen ajattelee,

on siis merkitystä. Positiivisilla sanoilla ja ajatuksilla on positiivisia seurauksia. Sanoissa ja ajatuksissa on niiden sisällön viitoittamaa energiaa, joka vaikuttaa sekä ajattelijaan itseensä että hänen ympäristöönsä.

Psykologi Riitta Wahlströmin kirjassa *Eheyttävä luonto* on tuotu esille ekospiritualismin muodossa luonnon eheyttävä ominaisuus. Kirjassa esitellään yli 50 ekoterapeuttista menetelmää, joita voi käyttää itsensä ja muiden kuntoutuksessa ja eheyttämisessä. Luonto ja ihminen voivat siis auttaa toinen toistaan monessa asiassa.

Päämääränä harmonia, rauha ja tasapaino

Miten sitten ihmiskunnan eettisyys saadaan lisääntymään niin, että ihmisten ja ihmisten ja luonnon väliset oikeat suhteet saavuttavat kukoistuksensa. Kun harmonia, rauha ja tasapaino vallitsevat ihmiskunnassa, on eheytyminen silloin ihmiskunnan luontainen ominaisuus. Ihmiskunnan harmonisoituminen ja eheytyminen vaikuttavat muuhunkin luontoon.

Kristilliset kirkkokunnat ovat pyrkineet vaikuttamaan ihmisten asenteisiin luontoa ja luomakuntaa kohtaan. Luomakunnan oikeudenmukaisuuden, rauhan ja eheyttämisen prosessia pohdittiin muun muassa Kirkkojen maailmanneuvoston ORLE-prosessin puitteissa. Vaikka ORLE-prosessi virallisesti on päättynyt KMN:n puitteissa, siinä olleiden asioiden käsitteily ei ole päättynyt. Ne ovat edelleen ajan kohtaisia eri foorumeilla.

Ihmisillä on taipumusta hädän hetkellä yhdistyä ja tehdä yhteistyötä. Uskotaan, että luomakunnan hyvinvointi on sellainen haaste ja palkinto, jonka eteen ihmiskunta on yhdessä tuumin valmis satsaamaan voimavaroja ja aikaa. Tasapainottuminen ja tasapainotilassa eläminen ovat niin ihmisten kuin maapallonkin hyvinvoinnin edellytyksiä. Luonto on elävä organismi ja pystyy tasapainottamaan itseään, kun siihen annetaan tilaisuus. ●

Lähteet

Veikkola, Juhani 1992 *Yhdessä luomakunnan kanssa*. Kirkon tutkimuskeskus sarja Nro 60. Kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki.
Pesonen, Heikki (toim.) 1999 *Kristinusk ja ympäristökriisin "sylliset"*. Uskonnon luonto. Atena Kustannus Oy, Jyväskylä.
Leinonen, Matti 1985 *Ympäristö-ekologia*. Gummerus Oy:n kirjapaino, Jyväskylä.
Emoto, Masaru 2005 *Veteen kätkeyt viestit*. Ykkös-Offset Oy, Vaasa.
Raamattu 1984 WSOY:n graafiset laitokset. Porvoo.
Wahlström, Riitta 2006 *Eheyttävä luonto*. Kustannus Oy Michael Kirjat. Saarijärven Offset Oy.
Ajomaa, Harri (vast.); Raatikainen, Panu (ulkoasu); Salminen Pekka 1989 *Yhteinen tulevaisuutemme*. Suomalaisten kansalaisjärjestöjen lausuntoja Brundtlandin komission raportista. Valtion monistuspalvelu. Helsinki.

Internetlähteet

www.mtv3.fi/uutiset 6.4.2007 03:25 (3. toukokuuta 2007, tieto luettu internetistä)
www.fevt.com (4.toukokuuta 2007 tieto haettu internetistä)
http://www.fevt.com/press/Press_01.pdf (4. toukokuuta 2007, tieto luettu internetistä)
<http://www.ec.europa.eu/htm.environment/climat/home.en> (5.toukokuuta 2007, tieto luettu internetistä)
emoto.net/english/entop.htm – 7k (11.toukokuuta 2007, tieto luettu internetistä)
http://www.ek.fi/ek_suomeksi/kilpailukyky/ymparisto_ja_ilmasto/ilmastomuutoksen_torjunta/ilmaستosopimuksen_tie-php (5. toukokuuta 2007, tieto luettu internetistä)
www.nesteoil.com/campaign/emptyframe.html–1k (12. toukokuuta 2007, tieto luettu internetistä)
www.ykkio.fi/yktieto/kehity11.htm
www.bioteknologia.info/etusivu/ymparisto/fi_FI/ymparisto/-22k

Kirjoittaja Rauni Pietarinen on elintarviketeknikko, jolla on avoimen yliopiston psykologian, filosofian ja uskontotieteen opintoja. Hän tutkii henkisiä asioita ja harjoittaa rajajoogaa.

Totuuden etsintä

ja viisaustraditio elävät

Suomen Teosofinen Seura 100-vuotta

”Juhlimme sitä, että totuuden etsintä ja viisaustraditio elävät. Henkinen viisaus, ihanteet korkealla – käytäntö tuo ne lähelle. Ne antavat veljeydelle mahdollisuuden”, sanoi ylishteeri Marja Artamaa Suomen Teosofisen Seuran 100-vuotisjuhlan tervehdyssanoissa 15.7.2007 Helsingissä.

TUULA UUSITALO
KUVAT SUOMEN TEOSOFINEN SEURA RY

Oman määritelmänsä mukaan Teosofinen Seura on totuudenetsijäin vapaa yhtymä joka edistää veljeyttä ja pyrkii palvelemaan ihmiskuntaa. Nykyisin se toimii 50 eri maassa.

Suomen Teosofinen Seura on maassamme eräänlainen ”kaikkien henkisten liikkeiden äiti”, sillä siitä on haarautunut monia omalei-

maisista suuntia. Niinpä näillä arvokkailla syntymäpäivillä näkyi yleisönä ja onnittelijoina runsaasti niiden yhteisöjen jäseniä, jotka opillisista ja toiminnallisista vivahde-eroista riippumatta myöntävät teosofiset juurensa ja joilla on halu toimia yhdessä ihmiskunnan palvelemiseksi ja veljeyden edistämiseksi. Kansainvälisiä vieraita oli paljon, 19 Euroopan maata oli edustettuna

Teosofien juhlatapahtuman kunniavieraat olivat Kansainvälisen Teosofisen Seuran presidentti Mrs Radha Burnier Intiasta ja kunnianarvoisa professori Samdhong Rinpoche Dharamsalasta Intiasta.

ja kuusi muista maanosista – 100-vuotisjuhla oli otettu osaksi Teosofisen Seuran Euroopan Kongressia. Juhlat pidettiin kahdella kielellä, suomeksi ja englanniksi. Kaikkein kansainvälisin kieli, musiikki oli myös vahvasti esillä korostamassa juhlallista mutta samalla hyvin kotoista tunnelmaa.

Nykyinen Ylisihteeri Maria Artamaa esitteli tervehdyssanoissaan muutamia Suomen Teosofista Seuraa koskevia faktoja: se oli 13. seura Adyarin Kansainvälisessä Teosofisessa Seurassa, Suomessa on 22 looshia, joista Kalevala-looshi ja Sampo-looshi täyttävät 100 vuotta nekin. ”Juhlimme sitä, että totuuden etsintä ja viisaustraditio elävät. Henkinen viisaus, ihanteet korkealla – käytäntö tuo ne lähelle. Ne antavat veljeydelle mahdollisuuden.”

Teosofisen Seuran kansainvälinen Presidentti Mrs Radha Burnier antaa onnittelusanoissaan tunnustusta seuraavien sanojen: ”Maailma kehitty-

tyy hitaasti, työ on raskasta. Suomen Teosofinen Seura on tehnyt menestyksekkäästi työnsä vaikeiden vuosien aikana.”

Hänen kunnianarvoisuutensa, professori Samdhong Rinpoche, Tiibetin pakolaishallituksen entinen pääministeri peilaa onnittelupuheenvuorossaan sataa vuotta koko tuntevien olentojen kehityskaareen – ei se olekaan niin pitkä aika.

Teosofisen Seuran Euroopan liiton puheenjohtaja, alkuaan vietnamilaisyyntyinen Tràn-Thi-Kim-Diêu tuo tervehdyksen Euroopan liitolta ja sanoo: ”Tietoisuus on ikuinen, työskentelemme satoja vuosia tulevaisuudessa, kuten olemme tehneet jo menneisyydessäkin.”

Onnittelijoiden joukossa olivat ainakin Vapaa Katolinen kirkko, Ruusu-Risti, Antroposofit, Yhteisvapaamuurarit, Via-Akatemia, Kristosofiryhmä onnittelusähkeen välityksellä, henkisten liikkeiden yhteistyöryhmä,

Teosofien tapaamisessa oli paljon kansainvälisiä vieraita, 19 Euroopan maata oli edustettuna ja kuusi maata muista maanosista. 100-vuotisjuhla oli otettu osaksi Teosofisen Seuran Euroopan Kongressia. Juhlat pidettiin kahdella kielellä, suomeksi ja englanniksi.

kirjakauppa Aatma ja Ultra. Edustajien puheenvuoroista nousivat yhteistyösanat tulevia vuosia varten. Terttu Seppänen Via-Akatemiasta halusi lahjoittaa ”sata sanaa”: hyvyys, kauneus, totuus, rakkaus, veljeys, jne, sanoja jotka kuvaavat teosofisen liikkeen päämääriä – ja jos mahdollista – vapauttaisi näiden sanojen sisältämän energian ja voiman tähän maailmaan.

”Teosofinen liike on ikuinen – tai ainakin tämän manvantaran loppuun asti”, sanoi Ruusu-Ristin johtaja Jarmo Anttila ja ojensi sen symboliksi raudasta takomansa ruusun Ylisihteeri Maria Artamaalle.

Teosofisen Seuran entinen Ylisihteeri Yrjö Kumila esitti Teosofisen Seuran Suomen osaston 100-vuotiskatsauksen. Katsauksessaan Kumila toi esiin niin varhaiset, perustamiseen johtaneet vaiheet kuin yhteisön mutkaisen tien, jossa vaikeuksiltakaan ei ole välttytty. Suomeen heijastuivat myös kansainvälisen teosofisen liikkeen vaiheet hajoamisilmiöineen. Sodat toivat omat hankaluutensa mm. kansainvälisessä yhteydenpidossa jne. Sotienjälkeisessä politiikassa teosofian rauhanaatetta tarvittiin ja se pääsi esiin Yrjö Kallisen puolustusministerikaudella. Katsauksen kuvituksena Kumila näytti dioja arvokkaista asiakirjoista kuten

esim. Pekka Ervastian kirjeenvaihdosta teosofian suurhahmojen, Leadbeaterin, Olcottin ja Annie Besantin kanssa sekä myös varhaisesta Omatunto-nimisestä lehdestä. Samat aarteet kuin myös runsas joukko teosofian historian valokuvia olivat nähtävissä juhlan yhteydessä olevassa näyttelyssä.

Trân-Thi-Kim-Diêun yllätyslahja juhlayleisölle oli hänen Tiibetin matkaltaan koottu kuvaesitys. Sen äänimaisemana oli tiibetiläistä tempeliseremonia musiikkia. Tiibetin vuorien jylhyys ja siellä asuvien ihmisten voimakas hengellisyys tulivat konkreettisesti esiin. Ei ihme, että Himalajaa pidetään myös henkisen

kehityksen symbolina – siinä näkyi ”puhdas unelma kohti korkeampia ihanteita”. Mitä tulee Kiinan läsnäoloon Tiibetissä, Trân-Thi-Kim-Diêu näkemyksen mukaan myös Kiinassa kasvaa pyrkimys henkisyyteen. Se toimii sekä sisältä että ulkoa käsin, sanoo Trân-Thi-Kim-Diêu, kyse ei ole politiikasta vaan henkisyydestä ja silloin suhtautuminen Tiibettiin myös muuttuu. ”Yksi asia on varmaa: kukaan ei pysty tuhoamaan tätä henkeä.”

Hänen kunnianarvoisuutensa, professori Samdhong Rinpoche piti juhlaesitelmän aiheenaan uskonnollinen sopusointu – 21. vuosisadan välttämättömyys. Jokainen uskonnollinen traditio lähestyy elämän tarkoitusta ja Totuutta omalta kannaltaan. Uskonto on tärkeä, koska emme halua pelkästään aineellisesti vaurasta maailmaa vaan sopusointuista, moraalista, veljellistä ja myötätuntoista maailmaa. Henkisyyden tehtävä on poistaa ihmisiltä sisäinen ristiriita – kaikkien ristiriitojen lähde – ja istuttaa meihin rakkaus, myötätunto, suvaitsevuus, kärsivällisyys ja nöyryys.

Ei pidä pitää omaa omaansa ”ainoana oikeana” mutta elää mahdollisimman aidosti uskontoaan. Kritiikki ei koskaan vahingoita uskonnon ydintä. Ihmisten uskonnollisia tunteita väärinkäyttävät fundamentalistit ja fanaatikot eivät ymmärrä oman uskontonsa periaatteita vaan tekevät vahinkoa uskollleen.

Hän muistutti meitä siitä, että jokainen ihminen on ainutlaatuinen ja kulttuurinsa lapsi. Ja että sen vuoksi uskontojen välisiä eroja tulee kunnioittaa. Pyrkimys samankaltaisuuksien etsimiseen voi johtaa väärin johtopäätöksiin ja huonoihin tuloksiin. Pitkin hampain omaksuttu ”suvaitsevaisuus” tulee muuttaa kunnioitukseksi toisia uskontoja kohtaan. Tulee olla ankara oman yhteisön sopusoinnun puutetta kohtaan eikä syyllistää muita uskontoja. Tulee rohkaista uskontojen välistä dialogia, moniuskoisia rukouksia ja pyhiinvaelluksia. Myötätuntoinen mieli on avaintekijä – jokaisessa tuntevassa olennessa on valaistumisen siemen. Myötätuntoa tulee tuntea myös itseä vahvempia kohtaan, samoin vastustajia kohtaan. Ai-

Teosofien jalointa aatelia koolla, Kansainvälisen Teosofisen Seuran presidentti Radha Burnier, Teosofisen Seuran Euroopan liiton puheenjohtaja Tràn-Thi-Kim-Diêu ja viisi Suomen ylisihteeriä, suluissa ylisihteerivuodet. Istumassa keskellä Mrs Radha Burnier ja hänen vasemmalla puolellaan Kyllikki Vuorinen (1983-1989), seisomassa vasemmalta Tràn-Thi-Kim-Diêu, Kirsti Elo (1989-1998), Yrjö Kumila (1998-2004), Kalevi Dunder (2004-2007) ja Marja Artamaa (2007-)

tojen uskonnonharjoittajien kesken tulee olla solidaarisuutta varjella uskoaan ja vakaumustaan ja vastustaa uskonnon nimissä tapahtuvaa vääryyttä ja hyväksikäyttöä.

Radha Burnierin juhlapuhe tasoitteli tieteen ja henkisyyden usein jännitteistä suhdetta: Tiede on teosofian liittolainen. Teosofia käsittelee tosiasioita samalla tavoin kuin tiede, ja seisoo omillaan samalla tavalla kuin tiede.

Tiedemiehet eivät kuitenkaan näe löytöjensä moraalisia merkityksiä, sanoi Mrs Burnier. Tieteessä tiedetään jo näkymättömät voimakentät, mutta ei tunneta niiden laajuutta. Laaja tuntematon alue – sekä ilmennyt että ilmenemätön elävä läsnäolo – ei ole ainetta vaan sykkii ja saa alkunsa laajasta tietoisuuden merestä. Tietoisuus sisältää rakkauden.

Eloonjäämisprosessi on yksi tieteen lähtökohdista. Mutta esimerkiksi kauneus ei ole tekemisissä sen kanssa. Olemassaolon todellinen tarkoitus ei liity hengissä pysymisen aineelliseen maailmaan. Olemassaolo on osa Ikuista, se on kaunis ja mahtava. Jos näemme sen ympärillämme, näemme sen itsessämme.

Siinä määrin kuin tiede ymmärtää, se yhdis-

tyy yhteiseen olemassaoloon, joka on hyvyttä ja hyvyttä ja se on kaikkialla.

Euroopan Liiton puheenjohtaja Tràn-Thi-Kim-Diêuulla oli lämmin suhde Suomeen jo lapsuudestaan. Mystisen Agartha-kansan hän oli mielikuvituksessaan sijoittanut Suomeen. Tràn-Thi-Kim-Diêu siteerasi Mme Blavatskya seuraavasti: ”Suomalaiset, sellaisina kuin he runoudessaan kuvastuvat, ovat ihmeen luon-

Ralf Gothóni, Marja Artamaa ja Radha Burnier Teosofisen Seuran 100-vuotisjuhlissa.

nonomaista kansaa, jotka ovat vielä vapaita sivistyksen ulkokiillosta. He elävät läheisessä luonnon yhteydessä, alituudessa sopusoinnussa luonnon elävien voimien ja mahtien kanssa.” Hän vertasi Suomea ja Tiibetiä keskenään: molemmissa on ”valkeaa vettä” ja henkisesti kehittyneet kansat. Molempien tavassa hoitaa asiat ympäristönsä kanssa ja heidän rauhallisessa elintavassaan jotain samankaltaista.

Muutenkin varsin musiikkipitoinen juhla päättyi hämmentävän loistokkaaseen konserttiin. Ralf Gothóni piano, Yuko Miyagava sello ja Mark Gothóni viulu saivat eetterin väreilemään ja aaltoilemaan niin että teosofian ja sen perillisten parhaat aatteet varmasti lähtivät kohti maailman rajoja Claude Debussyn, Manuel de Fallan ja Antonín Dvorákin teosten välityksellä. ●

Teosofisen Seuran Suomen osaston

100- vuotiskatsaus

YRJÖ KUMILA

Teosofinen Seura perustettiin New Yorkissa 17.11.1875. Var-sinaisia perustajajäseniä olivat venäläissyntyinen Helena Petrov-na Blavatsky ja amerikkalainen eversti Henry Steel Olcott.

Sanotaan, että H. P. Blavatsky välitti ihmiskunnalle teosofian, jumalviisauden, luoden pohjan uudelle henkiselle kulttuurille, joka on kehittyessään muuttava ihmiskunnan ajattelua ja käyt-täytymistä, ja hänen työtoverinsa H. S. Olcott puolestaan organisoi käyttövälineen, Teosofisen Seu-ran.

Eräässä puheessaan Olcott esitti kauaskan-toisen näkemyksen: Teosofinen Seura on kehityksen tulos eikä mikään fyysisessä maailmassa suunniteltu luomus. Tänään voimme todeta, että H. S. Olcottin tuolloin lausumat sanat ovat totta. Jatkuva kehitys on nähtävissä universumin kaikilla ilmennysten tasoilla, jokainen muoto pyrkii jatkuvasti vapautumaan aineellisesta rajoituksestaan. Myös Teosofisen Seuran Suomen osaston tämän päivän toiminta on pitkän ja monivaiheisen kehityksen tulos, ja kehitys tulee jatkumaan suuren jumalallisen suunnitelman mukaisesti.

Seuran kolme ohjelmakohtaa ovat vuosien aikana kehittyneet nykyiseen muotoonsa:

1 Muodostaa ihmiskunnan yleisen veljeyden ydin huolimatta rodun, uskontunnustuksen, sukupuolen, yhteiskuntaluokan tai ihonvärin eroavuudesta

Yrjö Kumila esitti juhlassa katsauksen Suomen teosofien vaiheisiin sadan vuoden ajalta

- 2 Antaa virikkeitä vertailevan uskontotieteen, filosofian ja luonnontieteiden tutkimiseen
- 3 Tutkia luonnon selvittämättömiä lakeja ja ihmisen piileviä voimia

Suomen osaston perustaminen

Kansainvälisen Teosofisen Seuran perustamispäivänä 17. marraskuuta 1907 järjestettiin Helsingissä Teosofisen Seuran Suomen osaston vihkiäisjuhla Polyteknikkojen talolla. Tuolloin Suomea itsenäisenä valtiona ei ollut vielä olemassa, elettiin sortovuosia, teosofia etsi paikkaansa yhteiskunnassa. Vihkiäisjuhla oli ainutlaatuinen tapahtuma sen ajan poikkeuksellisissa poliittisissa olosuhteissa. Juhlavieraita oli yhteiskunnan kaikilta aloilta kaikkiaan 533. Taiteellinen ohjelma ja esitelmät kuultiin sekä suomen- että ruotsinkielellä.

Juhlan jälkeen järjestetyssä jäsenkokouksessa Suomen osaston ensimmäinen ylishteeri Pekka Ervast piti esitelmän, joka käsitteli Seuran ensimmäiseen ohjelmakohtaan liittyviä asioita – seitsemälle perustajaloosille jaettiin loosikirjat ja jäsenille jäsendiplomit. Kokoukseen oli saapunut jäseniä Viipurista, Turusta, Forssasta, Iisalmesta, Kajaanista ja tietysti Helsingistä. Vastaperustettu Teosofisen Seuran Suomen osasto sai vastaanottaa monia tervetuloa.

Näin oli Teosofisen Seuran suomalainen osasto perustettu ja aloitettu täällä määrätietoinen teosofinen työ. Suomen osasto oli 13. kansallinen osasto, joka liittyi Teosofisen Seuran maailmanlaajuiseen veljesyhteisöön. Se loistaa edelleen Aikain Viisauden majakkana maapallolla tehtävänään jakaa valoa ihmiskuntaa kahlitsevan materialismin ja henkisen tietämättömyyden pimeyteen.

Teosofinen toiminta Suomessa ennen Suomen osaston perustamista

Toistakymmentä vuotta jo ennen Teosofisen Seuran Suomen osaston perustamista maassamme julkaistiin tietoa teosofiasta, kun 1889 sanomalehti Åbo Tidningissä oli kirjoitus Teosofi. Artikkelissa kerrottiin Teosofisen Seuran ruotsalaisesta osastosta ja todettiin, että meilläkin on syytä ottaa lähemmin selvää Seuran tarkoituksesta – tosin kyseisessä artikkelissa oli lyhyesti selvitetty Seuran tarkoitusperiä.

Vuonna 1891 julkaistiin Nya Pressen -lehden kahdessa numerossa A. Fullertonin kirjoittama artikkelisarja, jonka oli englannin kielestä ruotsin kielelle kääntänyt toimittaja J. F. Rossander. Artikkelissa käsiteltiin esimerkiksi teosofian yleisluonne, sen pääopetukset, jälleensyntymä, karma, käsitys kuolemasta, planeettojen kehitys ja teosofian suhde uskontoihin. Sama artikkelisarja julkaistiin myöhemmin myös suomenkielellä, mikä auttoi teosofisten käsitysten leviämistä maassamme. Samana vuonna (1891) aloitettiin ruotsinkielisen kirjallisuuden myynti, ja ensimmäiset ruotsinkieliset suomalaiset liittyivät Teosofisen Seuran jäseniksi Tukholmassa toimivan Skandinaavisen osaston välityksellä. Vuonna 1894 heitä oli jo 30, ja samaan aikaan alkoi Suomessa teosofinen järjestötoiminta: kaksitoista helsinkiläistä jäsentä kokoontui kaksi kertaa kuukaudessa. He perustivat maahamme 14. lokakuuta 1894 ensimmäisen epävirallisen loosin, jolle annettiin nimeksi Helsingin Teosofinen yhdistys.

Tammikuun 10. päivänä 1897 perustettiin teosofinen kirjasto, joka sai nimekseen Teosofiska Biblioteket i Helsingfors. Tämän hankkeen toteuttivat kamreeri Herman Hellner, prokuristi J. Backman sekä ylioppilas H. Silander, jotka keräsivät myös tarvittavat varat. Kirjasto ei ollut kovin suuri, siihen kuului lentolehtisineen kolmisenkymmentä nidosta,

mutta vihkimistilaisuudesta muodostui todellinen juhla siihen osallistuneille.

Kirjastohuoneistosta muodostui Helsingin teosofisen toiminnan keskus, jossa ylioppilaat Herbert Silander ja Pekka Ervast pitivät kevään 1897 aikana ruotsinkielisiä esitelmää joka toinen sunnuntai. Kuulijoita oli paikalla 20 – 50.

Vuosi 1899 on merkkipuosi maamme teosofisen liikkeen historiassa. Tällöin julkaistiin ensimmäinen teosofinen suomenkielinen kirja, joka oli teosofisen liikkeen yksityisten jäsenten kustantama, Pekka Ervastin suomentama ja Annie Besantin kirjoittama kirja Johdatus Teosofiaan. Voidaan sanoa, että tämä teos aloitti maassamme todellisen teosofisen maaperän muokkauksen, joka sittemmin johti Suomen osaston perustamiseen.

Alkuaikojen kustannustoiminta

Joukko teosofisia työntekijöitä kokoontui 1902 lokakuussa keskustelemaan erilaisista työtavoista kustannustoiminnan edistämiseksi. Perustettiin Valon Airut -niminen komitea huolehtimaan suomenkielisen teosofisen kirjallisuuden kustantamisesta. Sen puheenjohtajaksi valittiin O. Reinikainen, ja jäseniksi August Aaltonen, F. Sippola, S. Sampo, K. Henrikson, Veikko Palomaa ja Pekka Ervast. Seuraavina vuosina julkaistiin komitean toimesta monia teosofiaa käsitteleviä kirjoja.

Vuosi 1905 oli jälleen teosofinen merkkivuosi: maaliskuussa sai rouva Ramstedt luvan ryhtyä julkaisemaan teosofista aikakauslehteä nimeltään Omatunto. Toukokuun alussa ilmestyi lehden ensimmäinen kaksoisnumero ja sen tilaajamäärä nousi pian yli tuhanteen. Ensimmäisessä numerossa Martti Humu / rouva Ramstedt kirjoitti lehden tehtävästä näin:

Aikakauslehden nimi "Omatunto" on se lippu, joka selvästi osoittaa lehden tehtävän, osoittaa kuinka pyhä ja kallis on se asia ja päämaali johon lehti tähtää... Kun omatunto meissä he-

rää, pakottaa se meitä koko sielullamme ja voillamme etsimään elämän totuutta.

Vajaan kahden vuoden kuluttua rouva Ramstedt luovutti Omatunto -lehden julkaisuoi-
keudet kustannusliikkeelle, jolloin myös lehden
nimi muutettiin. Pitkien neuvottelujen tulok-
sena lehti lopulta siirtyi Pekka Ervastian omis-
tukseen ja alkoi ilmestyä Tietäjä -nimisenä.

Esitelmätilaisuuksia järjestettiin maaseudulla
ja pääkaupungissa yhä useammin ja puhujina
olivat Pekka Ervast, Veikko Palomaa ja Maria
Ramstedt / Martti Humu.

Suomen Osaston perustaminen alkoi hah-
mottua yhä useamman jäsenen mielessä. Tä-
mä toteutui 1907 kun Annie Besant oli valittu
perustajapresidentti H. S. Olcottin kuoleman
jälkeen presidentiksi. Pekka Ervast matkusti
Tukholmaan Skandinaavisen osaston kokouk-
seen, jossa Annie Besant tarkasti 21.10.1907
Suomen osaston säännöt, ja loosikirjat anneti-
tiin seitsemälle suomalaiselle loosille: Vågenil-
le Helsingissä, Kalevalalle Helsingissä, Astralle
Sörnäsissä, Kalervolle Oulunkylässä, Sammol-
le Viipurissa, Etsijälle Kurikassa ja Sarastukselle
Nokiolla. Yhteisjäsenmäärä oli 155.

Kehityksen vuosia

Suomen osaston ja uusien loosien perustami-
nen loivat perustan teosofian levittämiseen
laajemmin. Esimerkiksi vuoden 1907 Oma-
tunto -lehdessä on maininta Pekka Ervastian
Viipurissa pitämästä luentosarjasta, joka käsit-
teli veljeyttä, jälleensyntymää ja karman lain
toimintaa. Luennot keräsivät ennätysmäärän
kuulijoita: ensimmäisenä päivänä 400, toisena
600 ja kolmantena yli 700.

Jo seuraavana vuonna (1908) havaittiin, et-
tä aikaisempien vuosien teosofinen työ kantoi
hedelmää. Jäsenmäärä nousi 438:aan. Uusia
looseja perustettiin eri paikkakunnille. Vuonna
1910 Pekka Ervast ja Väinö Valvanne aloitti-
vat todellisen suururakan, H. P. B:n Salaisen

opin kääntämisen suomen kielelle. Vuonna
1912 syntyi uusi toimintamuoto: järjestet-
tiin ensimmäiset teosofiset kesäkurssit. Näillä
kurseilla paneuduttiin kysymykseen Teosofi-
sen liikkeen tehtävä Suomessa.

1913 kutsuttiin Yrjö Kallinen Seuran kier-
täväksi luennoitsijaksi. Hän kävi kaikissa maa-
seudun looseissa opastamassa ja innoittamassa
jäsenistöä, kuten myös useat muutkin jäsenet.
Teosofinen toiminta oli vilkasta ja uusia toi-
mintamuotoja syntyi. Näinä vilkkaina alku-
vuosina perustettiin myös Blavatsky-kirjasto.
Se sai alkunsa useista eri lahjoituksista ja on
kasvanut vuosikymmenien aikana kunnioitet-
tavaksi tietolähteeksi.

Ensimmäisen vuosikymmenen aikana al-
koi tummia pilviä kerääntyä myös Suomen
osaston taivaalle, kun kansainvälisen Teosofi-
sen Seuran sisällä – niin Amerikassa kuin Eu-
roopassakin – syntyi ristiriitoja, jotka lopul-
ta johtivat Teosofisen Seuran jakautumiseen
myös Suomessa. Saksan osaston ylisihteerinä
vuodesta 1902 lähtien ollut tri Rudolf Steiner
oli eri mieltä presidentti Annie Besantin kans-
sa Seuran toimintatavoista. Ristiriidat johtivat
lopulta siihen, että Steinerin johdolla perus-
tettiin 1912 Antroposofinen Seura, koska he
eivät enää voineet jatkaa yhteistyötä Teosofi-
sessa Seurassa. Tämä tapahtuma vaikutti myös
Suomen osaston toimintaan, muutamien loo-
sien jäsenet siirtyivät Antroposofiseen Seuraan.
Tapahtumasta selvittiin kuitenkin verraten no-
peasti eikä jäsenluku sanottavasti pienentynyt,
vaan Seuran Suomen osaston sisällä aloitettiin
entistä kiinteämpi yhteistyö. Toisaalta kyllä
edellä kuvatun kaltaiset kansainväliset tapah-
tumat vaikuttivat toki myös Suomen osaston
toimintaan: vähitellen tuli esille tiettyä jakau-
tumista Seuran sisällä, kun niin sanotut suun-
takysymykset ja ylisihteerin asema jakoivat jä-
senistön mielipiteet.

Edellä olevasta huolimatta vuoden 1916 vuo-
sikokous Viipurissa valitsi Pekka Ervastian yksi-

mielisesti edelleen ylisihteeriksi, mutta jo seuraavana vuonna (1917) ylisihteeriksi valittiin kunnioitettu Seuran jäsen Wilho Angervo.

Vuoden 1918 vuosikokouksessa Pekka Ervast kieltäytyi ylisihteerin virasta ja paikalle valittiin V. H. Valvanne. Vuoden 1919 vuosikokous valitsi ylisihteeriksi yksimielisesti tohtori John Sonckin, Pekka Ervastille myönnettiin perustajajylisihteerin arvonimi ja hänet nimitettiin Seuran kunniajäseneksi.

14.11.1920 Pekka Ervast yhdessä kannattajiensa kanssa perusti Ruusu-Ristin, johon liitettiin välittömästi 180 jäsentä Teosofisen Seuran Suomen osastosta.

Pekka Ervastin työ Teosofisen Seuran hyväksi oli ollut suuriarvoista ja hänen nimensä on lähtemättömästi painunut Suomen teosofisen liikkeen historiaan.

Hänen kirjallinen tuotantonsa ja teosofian syvä ymmärryksensä ovat muodostuneet merkittäviksi Suomen osaston kehityksessä. Pekka Ervastin lahjakkuus, syvä ihanteellisuus sekä hyvä ja vakuuttava puhumisen taito tekivät hänestä synnynnäisen johtajan, jonka ympärille kerääntyi ahkera työntekijöiden joukko.

Työ jatkuu

Kun John Sonck oli 1919 valittu ylisihteeriksi, ryhtyi hän omalla vastuullaan kustantamaan uutta teosofista aikakauslehteä, nimellä Teosofi. Lehti on ilmestynyt keskeytyksestä vuoden 1920 alusta lähtien. Vuoden 1921 Suomen osaston vuosikokous päätti ottaa lehden viralliseksi äänenkannattajaksi.

Koska Seuran toiminta oli keskittynyt Helsinkiin, päätettiin täältä etsiä sopiva kiinteistö ja lopulta päädyttiin puutaloon Kansakoulukatu 8:ssa. Tupaantuliaisia vietettiin toukuussa 1922. Ulospäin suuntautuva toiminta lisääntyi, ylisihteeri John Sonck vieraili usein looseissa ja monet jäsenistäkin vierailivat eri paikkakunnilla luennoimassa.

John Sonckin ylisihteerikausi oli vaativa ja monivivahteinen, sisältyihän siihen Seuran jakaantuminen sisäisten ristiriitojen seurauksena. Ristiriidoista selviydyttiin ja aloitettiin uusi voimakas toiminta, jota leimasi kiinteä loosityö, julkinen esitelmätoiminta eri paikkakunnilla sekä vilkas kustannustoiminta.

Vaikka ensimmäinen maailmansota 1914 – 1918 oli keskeyttänyt ulkomaisten luennoitsijoiden vierailut maassamme, niin rauhan palauduttua Eurooppaan alkoivat vierailut uudelleen 1920-luvulla. Mainittakoon, että professori Ernest Wood vieraili rouvansa kanssa maassamme. Hän piti yli kaksikymmentä luentoa eri puolille Suomea ulottuvalla luentomat-kallaan ja lisäksi vielä useita jäsentilaisuuksia. Seuraavana vuonna saapui vieraaksi silloinen Seuran varapresidentti C. Jinarajadasa. Hänenkin piti useita julkisia esitelmiä sekä jäsentilaisuuksia. Näin kansainvälinen toiminta ja vuorovaikutus alkoivat vakiintua.

Vuoden 1926 vuosikokouksessa käsiteltiin kysymystä Seuran Suomen osaston kiinteistön uudistamisesta. Arkkitehti Armas Rankka laati uuden rakennuksen piirustukset ja kustannusarvion. Monien neuvottelujen jälkeen päädyttiin ratkaisuun, että Seuran olisi edullisinta toteuttaa rakennushanke itse. Vanha Kansakoulukatu 8:n puurakennus purettiin ja Seura ryhtyi rakentamaan uutta kivitaloa puretun rakennuksen paikalle.

Oli havaittavissa, että vierailevien ulkomaisten luennoitsijoiden käynnit Suomessa lisäsivät kiinnostusta teosofiaan, ja 1927 maassamme olikin jo 23 loosia ja jäsenmäärä noussut 611:een.

Samana vuonna Teosofisen Seuran presidentti Annie Besant vieraili maassamme. Hän puhui Työväentalon juhlasalissa omien sanojensa mukaan Mestarilta saamastaan aiheesta Maailma uuden aikakauden kynnyksellä. Juhlasali täyttyi ääriään myöten, kuulijoita oli toistatuhatta. Besant puhui mm. siitä, kuinka

nykyinen sivistys on saapunut tiensä päähän ja uusi sivistys on nouseva:

Tämä uusi sivistys antaa naiselle sen aseman mikä hänelle kuuluu, ei jäljennöksenä miehestä, vaan naisena tasa-arvoisena työntekijänä miehen rinnalla... Meidän kaikkien yhteinen tehtävämme on luoda parempi ihmiskunta, voidaksemme jättää onnellisemman ja paremman maailman lapsillemme kuin tämä, jossa itse elämme.

Seuraavana aamuna klo 10.00 hän laski Kansakoulunkatu 8:ssa Seuran uuden kivitalon peruskiven noudattaen vapaamuurarien seremoniaa.

Samassa yhteydessä kerrotaan Annie Besantin sanoneen, ettei talo, jonka peruskivi nyt laskettiin, tule säilymään kauan Seuran omistuksessa.

Syyskuun 30. päivä 1928 oli Teosofisen Seuran Suomen osaston uuden talon vihkijäisjuhla. Ulkoiset mahdollisuudet teosofisen sanoman eteenpäin viemiseksi olivat nyt hyvät. Ylisihteeri John Sonck sanoi juhlapuheessaan mm. näin:

Niin kuin henki tarvitsee ruumiin työskennellessään alemmilla tasoilla ja miten ruumis tarvitsee olinpaikan, missä se voi häiriintymättä tehdä henkistä työtä, samoin tarvitsee teosofinen liikekin ja sen työntekijät paikan työskentelyään varten. Tämä talo on ajateltu muodostuvan teosofisen työn keskuukseksi ja koko teosofisen liikkeen sydämeiksi maassamme.

John Sonck lahjoitti 1927 Seuralle jäsenten kesänviettopaikaksi Vammelsuun Metsäkylässä Karjalankannaksella sijaitsevat huvila-alueet, jotka tunnettiin Merilä -nimisenä. Seuraavana vuonna Merilä oli ensi kertaa avoinna jäsenille ja Seuran kesäkurssit pidettiin siellä ensimmäisen kerran 1931, kuten kahtena seuraavanaakin kesänä.

John Sonck toimi Seuran ylisihteerinä vuoteen 1931 asti. Hänen seuraajakseen valittiin arkkitehti Armas Rankka, joka toimi ylisihteerinä vuoteen 1949 saakka. Hänen toimi-

kautensa aikana jouduttiin kokemaan Seuran Suomen osaston konkurssi, välittömästi tapahtunut uudelleen perustaminen ja vaikeat sota-vuosien 1939 - 1944 koettelemukset.

Maailmanlaajuinen 1930-luvun lamakausi koskettti voimakkaasti koko Suomea ja tietysti myös Seuran Suomen osastoa. Ajauduttiin vararikkoon, Suomen osaston kaikki omaisuus meni velkojille ja samalla Seuran nimi menetettiin. Seuran edustajisto valtuutti johtokunnan lopettamaan järjestön Suomen osaston toiminnan elokuun 27. päivänä 1933. Annie Besantin lausuma ennustus oli toteutunut.

Aineellinen puoli menetettiin, mutta teosofia jäsenistöön juurtuneena nousi Fenix-linnun tavoin vertauskuvallisesti tuhasta: välittömästi samana konkurssipäivänä aloitettiin työ uuden järjestön luomiseksi. Koolle kutsuttu ja 70:n paikalle saapuneen jäsenen kokous päätti yksimielisesti perustaa uuden seuran ja niin se valitsi myös uuden johtokunnan: puheenjohtaja Armas Rankka, varapuheenjohtaja Signe Rosvall, jäsenet Yrjö Kallinen, Onni Salovaara, Alli Nurmi, Edwin Larsson ja S. S. Seppälä.

Alkoi uusi aikakausi: looseille laadittiin uudet säännöt, Seuran säännöt jätettiin rekisteröitäviksi, Adyariin tiedotettiin tapahtumasta, huolehdittiin Teosofi-lehden ilmestymisestä ja lehden päätoimittajaksi valittiin Willie Angervo; lunastettiin Blavatsky-kirjasto takaisin, kirjastossahan oli monia harvinaisia teoksia, joita ei ollut enää saatavissa.

Helsingin teosofinen lainakirjasto, joka oli perustettu 1897, oli vuoteen 1937 mennessä kasvanut kaikkiaan 2725 nidettä käsittäväksi kirjastoksi.

Marraskuun 11. päivänä 1933 kansainvälisen Teosofisen Seuran väliaikainen presidentti A. P. Warington vahvisti uuden seuran perustamisen. Sen nimeksi tuli The Finnish Theosophical Society, Suomen Teosofinen Seura. Vuoden 1933 loppuun mennessä uuteen perustettuun Seuraan oli liittynyt 376 entistä jäsentä. Vuo-

den 1936 loppuun mennessä jäsenluku oli kasvanut jo 509:ään ja looseja oli 19, lukupiirijäkin toimi monilla paikkakunnilla.

Teosofisen Seuran vastavalitun presidentin tri Arundalen vieraillessa 1935 maassamme aloitettiin niin sanottu teosofinen aatteenlevityskausi.

Sunnuntaisin pidettyjen esitelmien lisäksi loosit aloittivat ohjelmallisten tilaisuuksien järjestämisen yleisölle ja niiden yhteydessä jaettiin teosofisesta toiminnasta kertovia esittelylehtisiä. Perustettiin Helsingin loosien välinen toimikunta hoitamaan käytännöllisiä tehtäviä, kun Seura järjesti erilaisia tilaisuuksia.

Karjalankannaksella Vammelsuun Merilässä järjestettiin nyt viikon kestäviä kesäkursseja, joihin osallistui useimmiten toistasataa Seuran jäsentä kuunnellen esitelmiä, keskustellen, seurustellen ja virkistäytyen Merilän upeilla hiekkarannoilla.

Kuluneet kolmekymmentä vuotta Suomen Teosofisen Seuran historiassa olivat monien vaikeiden kokemusten näyttämönä. Näiden vuosien kuluessa Seuran toiminnalle luotiin tukeva kivijalka, perusta, jonka varassa toiminta maassamme on vakiintunut.

Neljäs vuosikymmen voitiin aloittaa rauhallisissa merkeissä. Seura oli vahvistunut ja voimistunut menneiden vuosien monissa vaikeissa kokemuksissa. Atte Pohjanmaa kirjoitti 30-vuotishistorian lopussa:

Seura jatkoi kokemusten rikastamana sille uskottua tehtävää suojella Seuran henkistä olemusta, sen yhteyttä elämän lähteisiin, kahlehtimattomuutta ja kiinteää keskittymistä ydinaatteeseen, jotta sen kautta elämä pääsisi ilmenemään vapaana ja luonnollisena.

Perintö oli laskettu jokaisen Seuran piirissä toimivan yksilön harteille.

Vuoden 1939 kevätkauden toiminta Suomessa oli vielä vireää ja toiveikasta, mutta marraskuussa alkoi talvisota ja Suomikin joutui osalliseksi toiseen maailmansotaan. Kului useita

vuosia ennen kuin yhteydet ulkomaailmaan saatiin uudelleen sodan jälkeen solmittua.

Seuran toiminta jatkui tuhoisista pommituksista ja pitkistä välimatkoista huolimatta. Yleisötilaisuuksia ja suurempia juhlia oli kuitenkin mahdotonta järjestää.

Toimintakertomuksesta vuodelta 1940 voidaan lukea:

Kun sota-aikojen Teosofisen Seuran historiaa maassamme kerran kirjoitetaan, kiinnostaa tutkijoita varmaankin saada tietää, millä tavalla Seura toimi, ja voiko se ensinkään toimia sodan riehuessa rajoillamme ja pommiin putoillessa kaupunkeihin ja asutuskeskuksiin murskaten ja polttaen rakennuksia ja levittäen kauhua ja kuolemaa. Mutta niin uskomattomalta kuin saattaneekin tuntua sellaisesta, joka ei itse ole elänyt mukana tässä kaikessa, että ihmiset tänä aikana jakoivat ajatella ja harrastaa näitä asioita, kokoontua tutkimaan aikain Viisautta, keskustelemaan pysyväisestä kaiken ajallisen horjuessa ja luhistuessa ympärillä... matkalla loosiin saattoi ilmahälytys keskeyttää matkanteon, oli kiirehdittävä pommisuojaan, mutta kun "vaara ohi"-merkki kuului, jatkettiin matkaa kokoukseen. Loosikokoukset olivat voiman ja rohkeuden lähteitä keskellä sotaa.

Vuoden 1940 vuosikokouspäiville osallistui Suomessa vallitsevasta sotatilasta huolimatta 140 jäsentä. Seuraavassa ote Martta Nikulan vuosikokouspuheesta:

Koko maailma on käymistilassa. Kaikki näyttää horjuvan ja uudistuksia kaivataan kaikilla aloilla... Aineellinen ja henkinen hätä kurottaa anovasti käsivarsiaan. Nyt jos koskaan on toiminnan aika niillä, jotka käsittävät, miten mitätön ja mieletön on elämä, kun sitä pimittää materialismi ja julma välinpitämättömyys kaikkien muiden kohtalosta.

Sodan jatkuessa rahan arvo laski nopeasti. Seuran entinen ylishteeri John Sonck († 26.9.1941) oli tehnyt Seuralle testamentin, joka mahdollisti jo kauan harkinnassa olleen oman huoneiston hankinnan. Ylimääräinen jäsenkokous valtuutti

johtokunnan 1.1.1942 perehtymään Vironkatu 7 C:ssä sijaitsevan huoneiston sopivuuteen. Samassa kokouksessa perustettiin Teso Oy hoitamaan kaupantekoa ja jatkossa huoneistoa. Kauppakirja allekirjoitettiin 7.3.1942 ja Teso Oy sai huoneiston haltuunsa 1.6.1942. Maassa vallitsevasta sotatilasta huolimatta Seura oli saanut uuden päämajan Vironkatu 7:stä.

Yrjö Kallinen oli Seuran tulisieluinen luennoitsija, joka innosti ja innoitti jäseniä sodan aikaanakin tutkimaan ja toteuttamaan teosofiaan käytännön elämässä:

Me jokainen soisimme Teosofisen Seuran kasvavan ja vahvistuvan. Mikäli harrastamme selkeää ajattelua ja pyrimme kussakin asiassa ytimeen, ymmärrämme kuitenkin, että Seura sinänsä ei voi olla mikään tarkoitus. Seuran arvo riippuu siitä, missä määrin se pystyy vaikuttamaan herättävästi, uutta ajattelua synnyttävästi ja sitä tietä osallistuu inhimillisen sekavuuden, julmuuden ja murheen poistamiseen. Edelleen jatkaen selkeätä ajattelua käsitämme, että tämä on mahdollista vain sikäli, kuin meissä, seuran jäsenissä, on itsessämme tapahtunut heräämistä, luovan ajattelun viriämistä ja sen seurauksena sekavuuden, julmuuden ja murheen hälvenemistä.

Vuonna 1944 Suomen tilanne oli vielä hyvinkin levoton. Alkuvuoden pommituksissa tuhoutuivat Seuran kirjanpito, kassatositteet, pankkikirjat, jäsenluettelo, vuoden 1943 jäsenhakemukset sekä alkuvuoden kirjanpito. Tilintarkastusta jouduttiin siirtämään.

Kun aseellinen sota päättyi syksyllä 1944, se vaikutti ihmisten mieliin kuin keväinen jäiden lähtö ja roudan sulaminen, vaikka lopullinen rauha solmittiin vasta 10.2.1947. Pariisissa.

Vuoden 1945 vuosikokouksessa perustettiin John Sonckin koti -säätio pysyvänä muistona John Sonckin elämäntyöstä Teosofisen Seuran hyväksi. Säätion alkuperäisenä tarkoituksena oli vanhainkodin perustaminen Seuran iäkkäille jäsenille.

Suomen osaston 40-vuotisjuhlaan 1947 kutsuttiin kaikki 40 vuotta mukana olleet perustajajäsenet. Juhlaa vietettiin Annie Besantin ja C. W. Leadbeaterin 100-vuotismuistojuhlan merkeissä.

Vahvojen ja työlle uhrautuvien jäsenten määrätietoisen työn tuloksena oli koettujen rajujen kokemusten rikastuttamalle 40-vuotiaalle Suomen Teosofiselle Seuralle laskettu vankka perusta. Teosofisen Seuran vahvoina kantavina voimina ja teosofisen toiminnan suunnan säilyttäjinä Suomen vaikeiden sotavuosien ajan olivat lähinnä Armas Rankka, Yrjö Kallinen, Atte Pohjanmaa, Signe Rosvall, Alli Aarni, Jussi Snellman ja Martta Nikula.

Vuosien tauon jälkeen ensimmäiset Seuran kesäkurssit pidettiin Munkkiniemen kansakoululla kesällä 1948. Vuosikokousten lisäksi ryhdyttiin viettämään perinteistä Adyar-päivän juhlaa 27. helmikuuta, Valkoisen lootuskukan juhlaa 8. toukokuuta ja Perustamispäivän juhlaa 17. marraskuuta.

Koska kesäkurssien pitopaikkana toiminut Merilä oli jäänyt Suomen valtion rajan toiselle puolelle, jäsenistön keskuudessa virisi ajatus uuden kesäpaikan hankkimisesta. Vuoden 1954 vuosikokouksessa hankkeelle näytettiin vihreää valoa. Elsa Paloheimo tiedotti johtokunnalle, että **Matkussa sijaitseva Kreivilä** oli myytävänä. Paikkaan tutustuttiin ja syyskuussa 1954 kutsuttiin Seuran jäsenet Helsinkiin yleiseen kokoukseen, jossa sitten päätettiin Kreivilän ostamisesta.

Seuran kesäkurssit pidettiin ensimmäisen kerran Kreivilässä kesällä 1955. Presidentti N. Sri Ram oli kurssien pääluennoitsija ja kursseille osallistui 127 jäsentä ja ystävää.

Kreivilästä on vuosien kuluessa muodostunut henkinen keskus, jossa Seuran kesäkurssit ja muut tilaisuudet pidetään kesäaikana, ja jossa monet yhteisöt voivat kokoontua ja saada osansa Kreivilän henkisestä aurasta, puhtaasta luonnosta, erillisyyden muurit ylittävästä vuorovaikutuksesta.

Vuonna 1955 aloitettiin Seurassa ulospäin suuntautuva toiminta. Monen vuoden tauon jälkeen alkoivat päämajassa suositut sunnuntailuennot ja niiden yhteyteen rakennettiin teosofisen kirjallisuuden myyntipöytä. Lauantai-iltaisin järjestettiin lähinnä ei-jäsenille tarkoitettuja kysymys- ja vastaustilaisuuksia.

Seuran kesäkurssit 1963 järjestettiin Helsingin Otaniemessä yhdessä Euroopan liiton edustajiston vuosikokouksen kanssa. Päivien yhteinen tunnus oli Täytämmekö tehtävämme ja Euroopan liiton puheenjohtaja John Coats lausui avaussanat. Kymmeniä luentoja kuunteli 160 osallistujan joukko.

Mainittakoon, että John Coats vieraili maassamme useita kertoja.

Intian osaston ylishteeri Radha Burnier vieraili ensimmäisen kerran Seuran kesäkurssilla Kreivilässä 1965, silloin pohjoismaihin suunnatun kierroksen yhteydessä. Presidenttinä hän on sen jälkeen vieraillut useasti Suomessa niin kesäkurssilla kuin muissakin tilaisuuksissa tuoden arvokkaan lisän teosofian syvempään ymmärtämiseen jäsenistön keskuudessa.

Tarkastellessamme nyt Teosofisen Seuran Suomen osaston historiaa voimme todeta, kuinka monet teosofiseen työhön vihkiytyneet jäsenet ovatkaan vaikuttaneet teosofisen sanoman levittämiseen ja tunnetuksi tekemiseen maassamme. Nimiä on mahdotonta luetella tässä tilaisuudessa. Toimintansa lopettaneiden loosien tilalle on syntynyt uusia looseja. Uutta kirjallisuutta on kustannettu tasaisesti. Lainakirjasto on perustettu lähes kaikkien loosien yhteyteen eri puolilla maata. Päämajan lainakirjasto on kattava sisältäen suomen-, ruotsin-, englannin- ja saksankielistä kirjallisuutta yhteensä 4283 nidosta.

Maininnan ansaitsee Blavatsky-loosin toiminta Virossa 1990-luvun alussa, kun sen jäsenet alkoivat käydä säännöllisillä luentomatoilla Tallinnassa ja myöhemmin muissakin Viron kaupungeissa. Vuosia jatkuneen työn tuloksena

Tallinnassa toimii nyt H. P. B. Loož ja Tartossa lukupiiri. Niin ikään Pohjois-Suomessa Ouluun on muodostunut vahva teosofinen keskus.

Teosofi-lehti on ilmestynyt säännöllisesti perustamisvuodestaan 1919 lähtien, ja toiminut aikakausilehtenä kautta vuosikymmenien teosofisena tiedonvälittäjänä ja kanavana Aikain Viisaudelle.

H. P. Blavatsky välitti länsimaiselle ihmis-kunnalle teosofian, jonka syvät viisaudet avautuvat ihmiselle hitaasti kehityksen myötä. Ihmiskunta on oppiva vähitellen erottamaan HPB:n välittämän tiedon ulkoisen muodon ja sisäisen arvon toisistaan. Tutkimustyön tulee jatkua, sillä kun jäsenen oma ymmärryskyky lisääntyy, kirkastuu myös teosofian pohjaton syvyys. Asioiden aitoudesta voidaan aina kiistellä, mutta totuudesta ei tarvitse kiistellä. Totuudesta voi jokainen itse tulla vakuuttuneeksi lähtiessään kulkemaan teosofian viitoittamaa tietä. Suomen osaston aloittaessa uuden vuosisadan tuleamme yhdessä työskentelemällä tekemään löytöjä, joista tänä päivänä voimme vain unelmoida. Olemme nyt tietoisia siitä, että tulevien vuosien haasteisiin voidaan vastata vain luottamalla täysin jumalallisten lakien toiminnan oikeudenmukaisuuteen. ●

Yrjö Kumila

Lähteet:

Atte Pohjanmaa, Suomen Teosofinen Seura 30-vuotias
Omatunto lehti.
Teosofi-lehden vanhat vuosikerrat sekä toimintakertomukset
menneiltä vuosikymmeniltä.

Internet-sivustoja:

<http://www.teosofinenseura.fi/>
<http://home.arcor.de/ar03932441/tulo%20suomeen.htm>
<http://www.kolumbus.fi/elonpyora/historia.htm>

Myös rajatieteilijät juhlivat

RAJATIETO SUOMESSA 100 V

Rajatieto on melko uusi käsite, joka kattaa hyvin monenlaisiin ilmiöihin kohdistuvaa tietämistä tai tutkimista. Se käsittää perinteiset parapsykologian, spiritismin, spiritualismin sekä joukon ilmiöitä, joita voidaan tutkia tieteellisesti tai sitten todeta pelkäksi mielikuvituksen leikiksi.

Osa näistä ilmiöistä kuuluu perinnetietoon. Yhteistä rajatiedon kohteille on, että ne poikkeavat tavalla tai toisella tieteen peruskäsityksistä, uskonnon valtavirrasta ja myös terveen järjen odotuksista. Joten vastustajia mielikuvitusta kiehtovalle rajatiedolle riittää siinä missä kannattajiakin.

Enteet, ilmestykset, kummittelu, mediumismi, pallosalamat, poltergeistit, selvänäkö, telepatia, yli-inhimilliset kyvyt, ufot, astrologia – luettelo on pitkä – kuuluvat tavalla tai toisella rajatiedon alueeseen. Toisaalta niistä on runsaasti uskomuksia ja kokemuspohjaista tietoa – mutta mitä on näiden uskomuksien tai kokemusten takana, ei sitten olekaan kovin selvää. Rajatieteen tehtävä on pitää yllä ainakin pyrkimystä tutkia niitä vakavasti. Tosin tieteen voimavarat ja tutkimusresurssit suunnataan useimmiten muualle, tiedeyhteisöjen omak-

sumiin kohteisiin. Yksi rajatiedon ongelmista onkin, että sen alaan kuuluvat ilmiöt ovat niitä, joita itsensä vakavasti ottava tiedemaailma karttaa – ja ”huuhaaksi” leimaantumisen pelko onkin ollut vaarana niiden tieteilijöiden urakehitykselle, jotka haluaisivat ottaa selvää rajatiedon asioista.

Rajatiedon alue herättää ihmisissä kummastusta tai pelkoa – emme tiedä onko se mitä kerrotaan totta vai ei. Onhan liioittelu, pelottelu ja huijaaminenkin yleistä kaikissa kansankeroksissa, jopa tieteessä. Kaikkeen ei pidä uskoa, mutta toisaalta todellisuuden monimuotoisuus on aina osoittautunut suuremmaksi kuin olemme kuvitelleet. Terve ihmis mieli on myös utelias ja tiedonhaluinen – ellei tiedä, pitää tutkia.

Rajatiedon kehityslinjoja Suomessa

Maamme ensimmäiset rajailmiöihin kohdistuneet luonnontieteelliset tutkimukset ovat peräisin noin 150 vuoden takaa. Kuitenkin valistuksen ajalta lähtöisin oleva mekanistis-materialistinen optimismi ja siihen sisältyvät lähtöoletukset vallitsivat tieteessä pitkään, joiden vuoksi kesti yllättävänkin kauan ennen kuin meteoriittien saati pallosalamoiden kaltaiset asiat alettiin hyväksyä tieteellisinä faktoina.

Teosofinen maailmankuva on rajatiedon perinteisiä osa-alueita. Teosofien keskuksessa

toimiva Suomen vanhin rajatiedon kirjasto oli perustettu jo vuonna 1895. Maaliskuussa 1907 Suomeen perustettiin yksi maailman vanhimmista parapsykologisista seuroista, Sällskapet för Psykisk Forskning, jonka satavuotisjuhlaa on tänä vuonna vietetty. Perustajina olivat Arvi Grotenfelt ja muutamia muita arvostettuja tiedemiehiä. Suomen teosofinen seura perustettiin hiukan myöhemmin. Näitä seurasi henkimaailman yhteyksistä kiinnostuneiden spiritistien järjestäytyminen, mikä ei kuitenkaan kestänyt Suomen kansalaissodan vaikeuksissa ja vasta nelisenkymmentä vuotta myöhemmin spiritismi vakiintui maahamme nyt astetta henkisempänä spiritualismina. Tällöin Helmi Krohn oli aatteen kantavana voimana. Vuoden 1947 runsaat ufoilmiöt saivat ufoista kiinnostuneet liikkeelle.

Rajatieto on vähitellen jakaantunut henkiseen, teosofispohjaiseen suuntaan ja ilmiöistä kiinnostuneeseen, luonnontieteitä lähempänä oleviin parapsykologiaan ja ufotutkimukseen.

Taistelu oikeudesta tulla tutkituksi

Keskustelu ns. skeptikoiden kanssa on ollut merkittävä voimanhänke rajatiedolle. Skeptikot omalla sarallaan ovat useimmiten yhtä sinisilmäisiä aatteeseensa uskovia kuin rajatiedon edustajat omallaan. Tällainen keskustelu on kuitenkin herättänyt yleisen mielenkiinnon. Itse asiassa niin skeptikoilla kuin rajatieteen nimeen vannovilla on myös yhteinen intressi huijausten ja epäkelvon, tieteen nimissä toimivan ”pseudotieteen” karsimisessa.

Niin ufojen kuin paranormaalien ilmiöidenkin tutkimuksen katsotaan elävän kansainvälisesti noususuhdannetta ja Suomessakin on tältä alueelta valmistumassa tai juuri valmistunut lähes kymmenen gradutyötä ja väitöskirjaa. Kuluvana vuonna on myös toimintansa aloittanut kolme parapsykologista järjestöä ja viime vuonna kaksi tieteen raja-alueisiin liittyvää aikakausjulkaisua.

Ulospäin näkyvä aktiviteetti on kuitenkin vähentynyt toiminnan siirryttyä verkkoon. Ver-

kossa on jo puoli tuhatta suomalaista rajatiedon keskustelufuorumia ja määrä on jatkuvassa kasvussa. Vaihtoehtoisia hoitomuotoja kannattava adressi (www.adressit.com/luontaishoito) on saanut jo yli 5000 kansalaista liikkeelle ja paranormaalien tutkimuskin on saanut huomattavaa kannatusta nettiin avatun adressin avulla (www.adressit.com/paratutkimus). Sen sijaan huuhaata vastustavaan adressiin on kertynyt vain parikymmentä nimeä (www.adressit.com/huuhaa).

Alan tutkijoiden yhteistyö- ja etujärjestöksi luotu ParaNet on ollut viime vuosien merkittävän yritys saada tieteenharjoittajille oikeus tutkia myös rajatiedoksi luokiteltuja kohteita.

Tärkeä keskustelunavaus nähtiin kun Tieteellisten seurain valtuuskunta otti erilaiset rajailmiöt huomioon tammikuussa pidetyillä Tieteen päivillä, joiden teema ”rajalla” veti Helsingin yliopistolle noin 15000 vierasta.

Rajatiedon tutkimusta pyritään edistämään paranormaalien kokemusten keräyskampanjan avulla. Keskitetty kokemusten keräys on omiaan parantamaan suuren yleisen tietoisuutta siitä, miksi kokemukset ja silminnäkijälausunnot ovat niin tärkeitä alan tutkimukselle, mihin saatuja tietoja käytetään sekä tärkeimpänä, minne näistä kokemuksista voi ilmoittaa.

Parapsykologian opintopiirin ja parapsykologian peruskurssin on tarkoitus ryhdistää alan toimintaa. Samoin tutkijatapaamiset ovat tärkeitä. Rajatiedon harrastajille suunnatut perinteiset Hengen ja tiedon messut juhlistavat huomattavaa merkkipaalua, sillä ensimmäisistä vastaavista messuista on kulunut neljännesvuosisata. ●

Perustuu J. Peter Lassilan lähettämiin tiedotteisiin
Ufot 60 vuotta:
<http://irc-galleria.net/blog.php?nick=Gamma&beid=6870810&action=showcomments>
<http://www.ultra-lehti.com/ultrapvt/ultrapvt.html>
<http://www.roswellufomuseum.com/festival.htm>
Sata vuotta parapsykologiaa <http://www.psilab.info/juhlavuosi.htm>
Teosofinen seura 100 vuotta <http://www.teosofinen-seura.fi/tskongressi/index.htm>
Adressi uuden tieteenalan edistämiseksi:
<http://www.adressit.com/paratutkimus>

Naiskansanedustajia valittiin vuoden 2007 vaaleissa eduskuntaan 83. Sata vuotta aiemmin 1906 aloitti 19 naista työn kansanedustana.

LEHTIKUVA/MARTTI KAINULAINEN/EDUSKUNTA

Suomen naisille

ensimmäisinä maailmassa täydet poliittiset oikeudet

Senaatin valitsema eduskuntaudistuskomitea päätti 1906, että vaalikelpoisuus annetaan naisille ja miehille. Päätös oli rohkea sekä suomalaisesta että eurooppalaisesta yhteydestä katsottuna. Suomalaiset naiset saivat ensimmäisinä Euroopassa yleisen vaalioikeuden ja -kelpoisuuden.

SINIKKA JUNTURA

Venäjään 1809 liitettyssä Suomessa vuoden 1869 valtiopäiväjärjestyksen mukaan valtiosäädyt – aatelisto, papisto, porvaristo ja talonpojat – edustivat Suomen kansaa. Naisilla ei ollut oikeutta äänestää eikä asettua ehdokkaiksi. Myös valtaosalta aikuisväestöstä puuttui edelleen äänioikeus. Hallitsijalle jäi keskeinen valta. Eurooppalaisesta näkökulmasta katsottuna uudistus vaikutti jo syntyessään vanhanaikaiselta, sillä siellä oltiin lakkauttamassa säätyvaltiopäiviä ja korvaamassa niitä kaksikamarisilla kansanedustuslaitoksilla.

Ensimmäisenä vaatimuksia yleisestä ja yhtäläisestä äänioikeudesta alkoivat 1880-luvulla esittää suomalaisen puolueen ”nuoret”. Heidän jälkeensä tuli työväenpuolue, jonka vaatimukseen kuului myös yksikamarinen eduskunta. Vuoden 1897 valtiopäivillä oli jo 17 aloitetta valtiopäiväjärjestyksen muuttamisesta. Naisten äänioikeus nousi myös tuolloin esille.

Venäjän tapahtumat nopeuttivat eduskuntauudistusta

Venäjän Japanin sodan tappiot ja Bobrikovin murha liennyttivät Venäjän Suomen politiikkaa, mutta varallisuuteen perustuvat äänioikeuden rajoitukset jäivät 1904 – 1905 valtiopäivillä voimaan. Vallankumousliikehdintä Venäjällä ajoi keisarin ns. lokakuun manifestissa (30.10.05) antamaan lupauksen luopua itsevaltiudesta ja perustaa Venäjälle yleisillä vaaleilla valittu дума. Suomessa keisarin manifesti täytti suuren osan suomalaisten toiveista. Senaatti sai tehtäväksi valmistaa ehdotuksen uudeksi valtiopäiväjärjestykseksi yleisen ja yhtäläisen vaalioikeuden periaatteelle.

Joulukuussa 1905 nimetty senaatti valitsi eduskuntauudistuskomitean valmistelemaan uusia perustuslakeja. Komitean tuli ratkaista oliko eduskunta muodostettava yksi- vai kaksikamariseksi. Kun ratkaisuun ei päästy tehtiin sovintoesitys. Sen mukaan eduskunta valitsee jokaisilla valtiopäivillä suuren valiokunnan,

joka osallistuu kaikkien lainsäädäntöasioiden käsittelyyn.

Naisten äänioikeus hyväksyttiin komiteassa lopulta helposti. Olivathan naiset osallistuneet jo yhteiskunnallisiin tehtäviin, saaneet yliopistokoulutusta ja olleet miesten rinnalla työelämässä enemmän kuin useimmissa muissa Euroopan maissa. Ja oli kertynyt kunniaa. Naiset olivat osallistuneet miesten tavoin perustuslakitaisteluun sortovuosina Bobrikovin hallinnon toimia vastaan. Lisäksi naisten poliittisen aseman vahvistuminen näytti väistämättömältä kehityksen kululta. Tosin oltiin tietoisia siitä, että kaikkialla muualla Euroopassa naisilta puuttui valtiollinen äänioikeus.

LEHTIKUVA/PEKKA SAKKI/EDUSKUNTA

Uudistajilla riitti kuitenkin rohkeutta. Naisten äänioikeutta puolusti mm. Santeri Alkio: "Nyt annetaan (äänioikeus) renkipojille, miksemme sitten antaisi äänioikeutta parhaille kasvattajillemme. Naisten siveellinen katsantokanta on usein paljon korkeampi kuin miesten, ei sentähden tarvitse peljätä, että he sitä väärin käyttäisivät." Lyhyen keskustelun jälkeen myönnettiin naisille vaalioikeus.

Naisten vaalikelpoisuuden hyväksyminen oli komitealle vaikeammin ratkaistava asia kuin naisten äänioikeuden myöntäminen. Vaalikelpoisuus merkitsi naisten asettumista ehdokkaaksi eduskuntaan ja osallistumista eduskuntaryöhön kun äänioikeus jätti heidät val-

Eduskunta kokoontui toiseen 100-vuotisjuhlaisuun 1.6.2006. Samana päivänä 100 vuotta sitten säädetyt hyväksyivät uuden valtiopäiväjärjestyksen.

tiopäivätyön ulkopuolelle. Theodolf Reiniä vaalikelpoisuuden myöntäminen naisille ei pelottanut: "Me olemme niin monessa asiassa muista takana, miksemme mekin kerran saisi etumaisina kulkea!" Komitean päätökseksi tuli, että vaalikelpoisuus annetaan naisille ja miehille. Päätös oli rohkea sekä suomalaisesta että eurooppalaisesta yhteydestä katsottuna. Suomalaiset naiset saivat ensimmäisinä Euroopassa yleisen vaalioikeuden ja -kelpoisuuden.

Vaalioikeus- ja vaalikelpoisuusikäräjäksi uudistuskomiteassa tuli 24 vuotta. Vaalijärjestelmässä päädyttiin suhteelliseen vaalitapaan, minkä ulkomailta saadun kokemuksen valossa tiedettiin paremmin turvaavan pienten puolueiden aseman. Vaalipiirejä tuli olla vähintään 12 ja enintään 18.

Hallitsijan valtaoikeuksista keskusteltaessa komiteassa pyrittiin toisaalta lisäämään eduskunnan valtaa mahdollisimman paljon ja toisaalta vaadittiin noudattamaan varovaisuutta. Komitean ja senaatin yritykset laajentaa eduskunnan valtaoikeuksia hallitsijan kustannuksella tuottivat vain vähän tulosta. Kuitenkin uusi kansanvaltainen eduskunta kyseenalaisti pelkällä olemassaolollaan hallitsijan valtaoikeudet.

Vaalilain vahvistamisella oli kiire, kun Venäjä ajautui yhä pahempaan kriisiin ja siellä varauduttiin duuman hajottamiseen. Perustuslakikomitea ryhtyikin epävirallisesti käsittelemään ehdotusta jo maaliskuussa 1906. Kun keisarin esitys tuli valtiopäiville, valiokunta oli edennyt jo toiseen käsittelyyn. Lopullinen perustuslakikomitean mietintö valmistui 25.5.1906. Jo kesäkuun 1. päivänä säädetyt hyväksyivät perustuslakivaliokunnan ehdotuksen. Nikolai II vahvisti uuden valtiopäiväjärjestyksen 20.7.1906. Venäjän duuman hän hajotti seuraavana päivänä.

Vaalilakiuudistus kymmenkertaisti valitsijoiden luvun. Maamme syntyi moderni monipuoluejärjestelmä. Vaalit pidettiin maaliskuussa 1907. Äänestysprosentti oli 70,7. Uusi eduskunta kokoontui 23.5.1907.

Valtion sisäinen suvereniteetti toteutui

Snellmanin mukaan kristinusko vaikutti siihen, että alettiin vaatia suurempia yhteiskunnallisia vapauksia ja niiden ulottamista kaikkiin. Hän näki yhteiskunnallisen vapauden kirjaimen toteutuneen Suomessa jo Ruotsin alaisuudessa, mutta silloin se oli vielä ensisijaisesti ruotsalainen intressi.

Kun Suomi 1809 tunnustettiin kansakunnaksi, kansa ei luonnollisestikaan voinut heti tuntee siihen kuuluvia intressejä vaan on voinut tulla niistä vähitellen tietoiseksi. Kansan sivistyksen ja aineellisen hyvinvoinnin lisäntyminen viimeisen viidenkymmenen vuoden aikana on lisännyt kansan tietoisuutta yhteiskunnallisesta vapaudesta. Sitä on edistänyt myös lehdistön lisääntynyt kirjoittelu yhteiskunnallisista asioista, jotka näin on saatu yleisen keskustelun aiheiksi ja joista on syntynyt kansan tahtoa kuvaava yleinen mielipide. Keskustelun avulla kansan tietoisuuden piiri on laajentunut omista intresseistä mm. teollisuuden, kaupan ja sivistyksen kansallisiin ja erityisesti suomalaisiin intresseihin. *Suomenkielen merkitystä ei voida liikaa korostaa tässä kehityksessä*, kirjoittaa Snellman vuonna 1863 ja jatkaa: *Yhteiskunnallisen vapauden, valtion sisäisenä vapautena kehityttyä nykyiseen vaiheeseen, valtiollinen vapaus kansallisena on tullut Suomen kansalle arvokkaaksi. Suomalaiskansalliset intressit ja niiden yleinen tajuaminen sellaisiksi ovat kuitenkin vielä verrattain uusia, joten kuluu vielä kymmeniä vuosia kansallisten valtiollisten oikeuksien toteutumiseen.*

Snellmanin ajattelussa kansallisuus merkitsee syntyperän ja kielen ykseyttä. Se on kansan historia, ei vain menneisyyden tapahtumina

kansallistajunnassa vaan kansallisessa tietoisuudessa elävänä, menneisyyden ja tulevaisuuden ykseytenä nykyhetkessä – kansan elämässä vaikuttavana elävänä tietona. Tietona *joka ilmenee perheessä, kansalaisyhteiskunnassa, sen ulos- ja sisäänpäin suuntautuvassa valtiollisessa toiminnassa, sen tieteellisessä, kaunokirjallisessa ja taiteellisessa tuotannossa.*

Itsenäisyyteen henkisesti valmiit

Eduskuntauudistuksessa sata vuotta sitten toteutui Snellmanin tarkoittama sisäänpäin suuntautuva valtiollinen vapaus suurelta osin, sillä kansa pääsi valitsemiensa edustajien välityksellä vaikuttamaan lakien säätämiseen. Ulkoinen valtiollinen vapaus toteutui, kun Suomi itsenäistyi 1917. Snellmanin mukaan valtiollinen vapaus ei voi millegään kansalle tulla liian myöhään. Liian varhain kylläkin. Suomen kansaa oli tietoisesti valmistettu valtiollisen vapauden saavuttamiseen kansallisen heräämisen aikana. Kun Suomi itsenäistyi, olimme siihen henkisesti valmiit niin, että itsenäisyytemme on voinut jatkaa keskeytyksettä.

Kansan edustajat osoittivat rohkeutta toteuttaessaan eduskuntauudistusta sata vuotta sitten. Olkoon se esimerkkinä nykyisillekin edustajille niin, että Suomi voi olla edelläkävijänä toteuttaessaan Suomen historiallista tehtävää kansakuntana vuorovaikutuksessa toisten kansakuntien kanssa. ●

Lähteet

Eduskunnan julkaisu Edustuksellisen kansanvallan läpimurto Suomessa, Edita, Helsinki 2006
J. V. Snellman, Teokset IV, K. J. Gummerus, Jyväskylä 1983

Kirjoittaja Sinikka Juntura, VTM on käytännöllisen filosofian jatko-opiskelija

*Nypin kaikki tulipunaiset ruusut
jo nuppuina irti.
Liian tulisina hehkuivat ne,
kuin intohimot hallintaa vailla.*

*Nypin ruusut irti,
ja itseni ristille löin,
koska kuohuvat korkeina
virrat niin uhkaavat,
villit.*

*Tulenlieskana nousee
rukoukset taivasta kohden,
ja kuonan ne polttavat
alta tietoisuuden pohjan.*

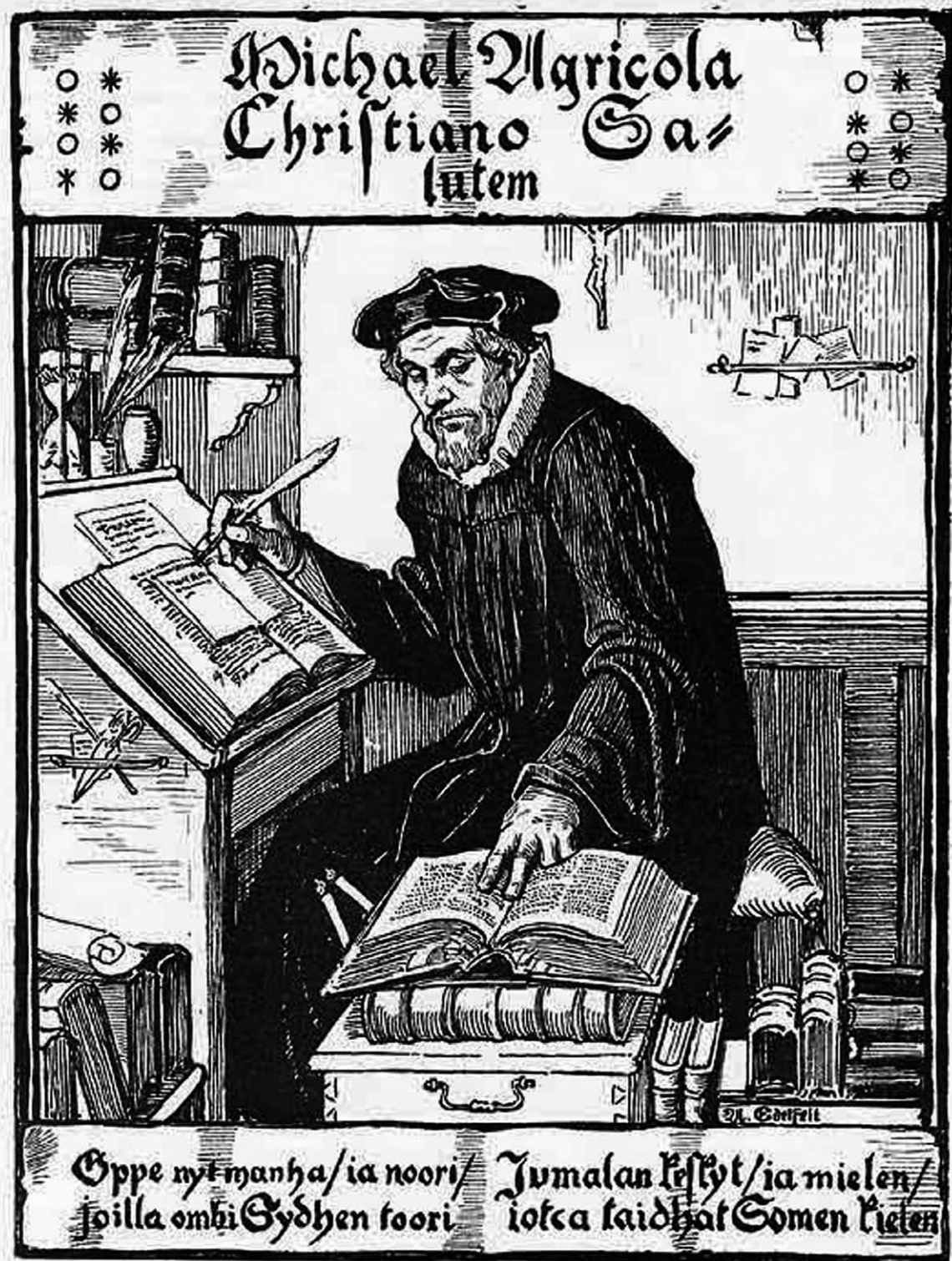
*Monet salatut kivut,
ja salaiset murheet,
pettymykset menneet,
kaikki menneet haavat
loimussa tulisten lieskain
parannuksen saavat.*

*Viileä on aamun tuuli,
aamun valo kalpea.
Kukkaset niin valjut maassa
katsoo kohti taivasta.
Ei ainoakaan lehti liiku,
rauhan saanut luonto on.
Rauhaton jos sydämeni
heräis aamun koittohon.*

*Tyynenä seisoo vesi,
järvessä keskellä metsän
kuunnellen huokausta kuusten,
peilaten
pilviä taivaan,
niin tyynnä
kuin tyyntyneet tunteet.*

*Lämmin on järven vesi,
sylissä sammalrantain.
Samoin kuin järven pinta
tyyneys on pohjalla sielun,
siellä on rauhan maja.
Yhtä piilossa on se
kuin erämaan järvi,
yhtä kaukana melskeestä maan.*

Anita Heiskanen
Runoja kokoelmasta
Myrskyisät ovat elämän virrat.
Pilot-kustannus Oy 2005, Tampere

Mikael Agricola Albert Edelfeltin näkemyksenä

OMA KIELI, OMA MIELI

USKON- PUHDISTUKSEN henki eläväksi KANSALLIS- TAJUNNASSA

MIKAEL AGRICOLAN 450-VUOTISJUHLAVUOSI

Agricolan kuolemasta on tänä vuonna kulunut 450 vuotta. Juhlavuotta on vietetty teemalla *Oma kieli, oma mieli*. Juhlavuotta ja sen valmistelijoita on kiitettävä myös siitä, että Simo Heinisen pitkään tekeillä ollut Agricola-elämäkerta on saatu päätökseen ja julkaistu.

SINIKKA JUNTURA

Kyllä se kuulee suomen kielen, joka ymmärtää kaikkein mielen.

Agricolan elämästä on vähän tietoa. Emme tiedä miltä hän näytti, oliko hänen kotikielensä suomi vai ruotsi. Emme tiedä äidin emmekä hänen kolmen sisarensa nimiä. Sen sijaan tiedämme, että Mikaelin isä oli Olavi ja että hänen kotitilansa oli varakas. Emme tiedä milloin Agricola solmi avioliiton tai mikä oli hänen puolisonsa Birgitta Olavin-tyttären syntyperä. Sen tiedämme, että perheeseen syntyi poika Christian, josta tuli Tallinnan piispa.

Tiedämme Mikaelin olleen poikkeuksellisen lahjakas ja Pernajan kirkkoherran opettaneen hänet lukemaan ja kirjoittamaan. Kirkkohera taivutti vanhemmat lähettämään Mikaelin Viipurin latinakouluun. Kun koulun rehtori, Johannes Erasmi kutsuttiin Turkuun piispan kansleriksi, hän otti tähtioppilaansa Mikaelin mukaan kirjuriin. Erasmin kuoltua Agricola tuli piispan kansleri.

Ruotsi reformoitui Agricolan kouluaikana Kustaa Vaasan tahdosta, ei hengenmiesten. Paavin valta nimittää piispat siirtyi kuninkaalle kuten monet kirkon kalleudetkin. Suomessa keskiaikaisten kirkkojen rakentaminen keskeytyi ja loppui. Turun piispa Martinus Skytte ei ollut myönteinen uskonpuhdistukselle, mutta katsoi viisaaksi hyväksyä sen. Suomesta saatettiin näin lähettää Wittenbergiin papiksi aikovia. Sinne lähetettiin myös Agricola toisen Pernajan pojan, Martinus Teitin kanssa. Simo Heininen pitää todennäköisenä että jo Wittenbergiin lähdettäessä oli aikeena Uuden Testamentin suomentaminen ja että parasta opetusta käännöstyöhön saisi Lutherilta. Mahdollisesti neuvoja on kysyttykin. Myös Agricola viittaa käännöstyöhön kahdessa säi-

lyneessä rahanpyyntökirjeessään kuninkaalle. Lähtiessään Wittenbergistä Agricola saa suosituskirjeen kuninkaalle sekä Lutherilta että Melanchtonilta.

Turkuun palattuaan Agricola tulee jo vaikiintuneen tavan mukaan Turun koulun rehtori. Hän jatkaa käännöstyötä. Opiskelijat saavat myös kääntää Raamattua latinasta äidinkielelle (suomi tai ruotsi). Pari kertaa Agricola vastusti kuninkaan pyyntöä lähettää teinejä Ruotsin hallinnon palvelukseen sillä etevä nuoria tarvittiin Suomessakin. Piispa Skytten viimeisinä vuosina Agricola oli mukana piispantarkastuksilla. Piispan kuoltua Agricola hoiti hänen tehtäviään, mutta vasta neljän vuoden kuluttua hänet nimitettiin Turun piispaksi. Tosin alueeltaan aiempaa pienempään hiippakuntaan, sillä alkuaan koko Suomen kattava Turun hiippakunta jaettiin kahteen osaan Turun ja Viipurin hiippakuntiin. Viipurin hiippakunnan piispaksi nimitettiin Paulus Juusten. Hiippakunnan jaolla kahteen osaan kuningas tahtoi vähentää Turun piispan valtaa, olihan piispa Suomen vaikutusvaltaisin henkilö.

Agricola ei ehtinyt kauan hoitaa piispan virkaa, kun kuningas nimitti hänet Moskovaan lähetettävään rauhanvaltuuskuntaan. Siihen tarvittiin vaikutusvaltaisia jäseniä, sillä valtuuskunta tapasi myös keisarin. Agricolan Viipurin tuntemuksesta ja hänen kielitaidostaan arveltiin myös olevan etua neuvotteluissa. Tosin ei tiedetä, minkä verran Agricola osasi venäjää. Paluumatkalla Agricolan elämänliekki sammui ja hänet haudattiin Viipuriin.

Uskonpuhdistuksen ajatuksiin Agricola sai ensi kosketuksen Viipurin koulussa. Tietoja reformaatiosta tuli nopeasti Viipuriin Baltian

maiden kautta. Viipurin linnanhera suhtautui myönteisesti uskonpuhdistukseen. Hänen kirjastossaan Agricola tutustui Lutherin teoksiin. Turussa Agricola tapasi Pietari Särkilahden, ensimmäisen Wittenbergiin lähetetyn suomalaisen. Heinisen tutkimusten mukaan Särkilahti on kuulunut siihen suomalaisten teologien ryhmään, joka osallistui Raamatun kääntämiseen ruotsiksi. Tästä työstä jäi itämään ajatus suomenkielisestä Raamatusta.

Hankkimiensa kirjojen reunamerkinnoistä voi päätellä Agricolan tunteen Lutherin ajattelun hyvin. Hänellä ei kuitenkaan Suomen oloissa ollut tarvetta yhtä voimakkaaseen kritiikkiin paavin kirkkoa kohtaan kuin Lutherilla. Toisen polven reformaattorina häntä helpotti myös uskonpuhdistuksen käynnistäjien jo tekemä työ vanhan järjestelmän kannattajia vastaan.

Mikael Agricolaa voi pitää **ensimmäisenä suomenkielisenä kirjailijana**. Vaikka kirkollisia tekstejä kuten Isä meidän rukous ja uskontunnustus oli jo käännetty suomeksi ja kirjoitettu paperille, Agricolan tekstit olivat kuitenkin ensimmäiset, jotka painettiin. Agricolan yhdeksän teosta ilmestyivät vuosina

1543–1552. Ne muodostivat tietoisesti harkitun kokonaisuuden, jonka Turun hiippakunnan johtoporras oli laatinut ja jonka se suureksi osaksi myös rahoitti. Seuraava suomenkielinen teos, Juustenin katekismus ilmestyi vasta 1574,

joten suomenkielisen kirjallisuuden ensimmäinen kulketauksi kesti kymmenen vuotta. Sen tuloksena syntyi kaksi ja puolittuhatta sivua painettua suomen sanaa. Teokset painettiin Tukholman kuninkaallisessa kirjapainossa, sillä Agricola ja hänen ystävänsä halusivat parasta ja olivat valmiit maksamaan siitä. Painotyö oli huolitelumpaa kuin vastaavien ruotsinkielisten teosten. Kuvitus oli myös runsaampaa.

Uskonpuhdistuksen keskeisenä tavoitteena Lutherilla oli Raamatun kääntäminen kansankielelle, niin että jokainen saattoi itse tutkia sitä. Aapinen oli Agricolan teoksista ainoa kaikille tarkoitettu teos.

Siihen sisältyivät mm. aakkoset, lukusanat, kymmenen käskyä, uskontunnustus, kasteen ja ripin sakramentit, Isä meidän -rukous ja muita rukouksia. Aapisen avulla kansa saattoi oppia lukemaan ja sai perustiedot uudesta uskonopista. Aapisen alkurunon Agricola on

Agricolan patsas Helsingin tuomiokirkossa

itse kirjoittanut. Sen katsotaan aloittaneen suomenkielisen kirjallisuuden.

Käsikirjan avulla pappi saattoi kastaa, haudata ja lohduttaa kuolevia ja surevia. Messun avulla toimittaa kirkonmenot. Rukouskirjassa on sivuja lähes 900. Se on laajempi kuin muut siihen mennessä ilmestyneet reformaation rukouskirjat. Siinä on rukouksia mm. Raamatusta, Lutherilta, Melanchtonilta, Erasmus Rotterdamilaiselta, Augustinukselta ja Tuomas Kempiläiseltä. Teoksen kalenteriosassa on sen ajan tieteellistä tietoa kuten astrologiaa, astronomiaa, lääketiedettä ja meteorologiaa sekä elämäneuvistusta.

Uuden Testamentin

suomennos oli Agricolan merkittävin työ. Sen kääntämiseen kului lähes kaksikymmentä vuotta. Hän käytti lähteenä Lutherin tavoin useita raamatunkäännöksiä. Hän sai käännöstyössä apua ja neuvoja mm. toisilta Wittenbergissä opiskelleilta. Agricola vastasi kuitenkin lopullisesta käännöksestä. Kuten Lutherin Raamatusta suomenkielisessäkin Uudessa Testamentissa on pyhän tekstin lisäksi sen selitystä ja tulkintaa. Agricolan Uudessa testamentissa on kaksi alkupuhetta sekä esipuheet jokaiseen kirjaan Ilmestyskirjaa lukuun ottamatta. Lisäksi siinä on lähes viisisataa marginaaleihin ja lukujen loppuun lisättyä selitystä. Viiden sivun mittainen toinen alkupuhe on Agricolan omaa työtä. Siinä on kerrottu mm. kristinuskon tulosta Suomeen ja käännöstyön pohjasta: Uusi testamentti on käännetty *puolittain kreikan, puolittain latinan, saksan ja ruotsin kirjoista sen mukaan kuin Herran Jeesuksen Henki ja armo on meille lahjojaan jakanut*. Agricola kehottaa lukijaa ottamaan teoksen vastaan

sellaisena kuin se on, valitettuaan ensin sitä, että *tämän maan kieltä on aikaisemmin vähän kirjoissa eli puukstaaveissa pruukattu*. Agricola puolustaa myös käännöstään sillä, ettei *mikään alku voi olla samalla täydellinen* ja kehottaa sitä, joka tahtoo, tekemään paremman. Uuden testamentin kieli on parasta Agricolan tekstiä. Se on kelvannut Raamatun suomentajille

1900-luvun alkuun saakka. Uuden testamentin lisäksi Agricola suomensi noin neljänneksen Vanhasta testamentista.

Reformaation ajan teoksissa on esipuheet, jotka useimmiten ovat suorasanaisia. Joskus niissä on myös runoja. Aapisen alkurunon mallina Agricolalla oli Melanchtonin katekismus, mutta Heininen toteaa myös, että Rukouskirjan ja vanhatestamentillisten kirjojen runomittaisissa esipuheissa *maisteri Mikael on kulkenut omia polkujaan*.

Agricola oli aikansa suuria oppineita, suomalaisen reformaation toimeenpanija ja humanisti. Kansallisen heräämisen aikana hänestä tuli suomalainen suurmies ja kirjakielen luoja. Agricolalle kieli oli väline saattaa kirkolliset kirjat koko kansan luettavaksi, mikä oli Lutherin uskonpuhdistuksen ydin; ihmisen tuli saada mahdollisuus itse lukea ja tutkia Jumalan sanaa ja tehdä se eläväksi omassa ajattelussaan ja toiminnassaan.

Agricola oli hengen mies ja humanisti, joka toisin kuin oppi-isänsä Luther ei hylännyt Erasmusta. Hän paneutui pyhien kirjojen kääntämiseen perusteellisesti, mitä osoittavat mm. hänen tekemänsä lukuosat alleviivaukset ja reunamerkinnyt Lutherin latinankieliseen postillaan. Hän säilytti pyhien tekstien sisällyksen mutta muokkasi rukouksia ja esipuheita

Suomessa reformaation suomenkielinen uskonopetus alkoi suomalaisten omasta tahdosta, ei kuninkaan määräyksestä. Suomenkielinen reformaation kirjallisuusohjelma laadittiin Suomessa ja teokset painettiin suurelta osin suomalaisten kustantamina. Reformaatio loi Suomen kansan sisäiselle, henkisellemme elämälle yhteistä kansallista tajuntaa.

vapaasti. Agricolan on täytynyt sisäistää Lutherin ajattelu, sillä hän pystyi soveltamaan sitä Suomen oloihin. Hän ei esim. hävittänyt kaikkia kansan vanhoja uskomuksia vaan mukautti ne reformaation henkeen. Ja siinä missä Luther puhui saksalaisista tavoista, Agricola puhui suomalaisista.

Suomessa reformaation suomenkielinen uskonopetus alkoi suomalaisten omasta tahdosta, ei kuninkaan määräyksestä. Suomenkielinen reformaation kirjallisuusohjelma laadittiin Suomessa ja teokset painettiin suurelta osin suomalaisten kustantamina. Reformaatio loi Suomen kansan sisäiselle, henkiselle elämälle yhteistä kansallista tajuntaa. Tajuntaa, missä maisteri Mikaelin henki elää edelleen. Ja missä reformaation opetusten mukaan Raamatun keskiössä on Kristus ja Jumalan armahtava rakkaus. Henkinen kilvoittelu ei ole vain ulkoista, tiettyjen tekojen suorittamista, vaan

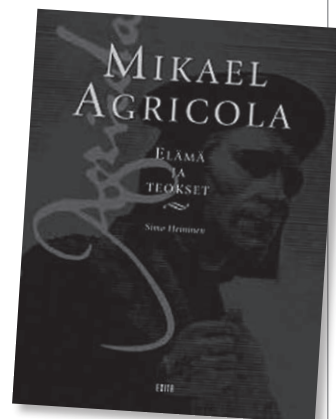
yksilön sisäistä ja jokaiselle ainutlaatuista. **Pyhän yhteys ei ole sidottu kirkkoon ulkoisena muotona vaan seurakuntaan, ihmisten keskinäiseen rakkauteen.**

Agricola-elämäkerrassaan, jota on syystä pidetty Agricolan juhlavuoden helmenä, Simo Heininen on tehnyt arvokkaan työn summattessaan kolmenkymmenen vuoden Agricola-tutkimustensa tulokset jokaiselle ymmärrettävään muotoon. Kirjan kuvitus ja painoasu ovat huoliteltuja samaan tapaan kuin maisteri Mikael edellytti omien teostensa painotyön olevan. Se antaa avaimet keskustelun aloittamiseen maisteri Mikaelin toteuttaman uskonpuhdistuksen opetuksista. Opetuksista, jotka eivät ole vain historiallista tietoa vaan joiden henki elää tässä ja nyt kansallisessa tietoisuudessa. ●

Kirjoittaja VTM Sinikka Juntura on käytännöllisen filosofian jatko-opiskelija

Mikael Agricola

- n. 1507 syntyy Pernajassa
- n. 1517 Viipuriin latinakouluun
- 1528 Turkuun piispa Skytten kirjuriksi
- 1529 piispan kansleriksi
- 1532 vihitään papiksi
- 1536 kirjoittautuu syksyllä Wittenbergin yliopistoon, missä helmikuussa 1539 maisterintutkinto
- 1539 Turkuun koulumestariksi
- 1543 *Abckiria*
- 1544 *Rukouskiria*
- 1548 Luovuttaa koulumestarin viran Juustenille
- Se Wsi Testamentti*
- 1549 *Käsikirja, Messu ja Pina*
- 1551 *Davidin Psaltari, Weisut ja Ennustoxet*
- Abc-kirian 2. painos*
- 1552 *Ne Prophetat*
- 1553 Sanalaskukokoelman käsikirjoitus
- 1554 Vihitään piispaksi Strängnäsän tuomiokirkossa
- 1556 Rauhanneuvottelumatkalle Moskovaan marraskuussa
- Paluumatkalla 9.4.1557 Agricola kuoli Kuolemajärven Kyrönniemen kylässä. Hänet haudattiin Viipuriin 12.4.1557.
- 1559 *Abc-kirian 3. painos*

Simo Heininen
Mikael Agricola,
Elämä ja teokset

Edita, Helsinki 2007, 399 s.

Pepi Reinikaisen matkassa oman elämän syvänteisiin

Pepi Reinikainen
Elämäнкаarikirjoitus
ja ihmisen vuodenaajat

Kirjapaja, Helsinki
2007
234 sivua

Mitä on elämäнкаarikirjoitus? Miten perustaa elämäнкаarikirjoitusryhmä ja miten sitä pitäisi ohjata? Kirjailija ja psykoterapeutti Pepi Reinikainen on kehittänyt teorian, mallin ja metodin elämäнкаarikirjoittamiselle ja tehnyt aiheesta perustavaa laatua olevan kirjan.

Kirja on hyvin kirjoittajan näköinen ja siinä tulee esiin Pepi Reinikaisen oma elämänkoulu sekä varsinkin oma prosessoinnin myötä tullut elämän-

taito ja ymmärrys. Ennen kaikkea kirjassa näkyy se ammattitaito, joka on hankittu elämäнкаarikirjoitusryhmien ohjaamisesta seitsemän vuoden aikana eri puolilla Suomea. Ei pidä myöskään aliarvioida sitä, että takana ovat psykologiset ja psykoterapeuttiset opinnot ja muu omaehtoinen opiskelu. Kirjallisuusluettelo on kerätty ainoastaan ne suomenkieliset teokset, jotka palvelevat elämäнкаarikirjoittajaa, mutta taustalla näyttää olevan runsaasti muuta mm. antroposofista ja elämäнкаaripsykologiaa käsittelevää teoreettisempaa kirjallisuutta sekä Suomen historiaa käsittelevää kirjallisuutta. Ilman Pepi Reinikaisen laajaa tietotaitoa tuskin tällaista kirjaa olisi syntynyt. Kirjassa tulee esille myös 400 kirjoituskurssilaisen elämäńkokemus ja heidän vuosien mittaan esittämänsä kysymykset. He ovat antaneet kirjan syntymiselle oman panoksensa.

Kaikesta tästä osaamisesta on syntynyt teoria, malli ja metodi elämäнкаarikirjoittamiselle. Se on kokonaan Pepi Reinikaisen itse kehittämä. Malli pitää sisällään sen, mitä elämäнкаarikirjoitus on ja mistä on kysymys, kenelle se sopii, miten siinä edetään, miksi kannattaa kirjoittaa ja myös sen, miten kirjoittaa yksin ilman minkään ryhmän tai tukihenkilön tukea. Kirja antaa myös eväät elämäнкаarikirjoitusryhmän perustamiselle.

Elämäнкаarikirjoittajien isovanhemmat ovat eläneet läpi nälkävuosien, kansalais sodan, talvi- ja jatkosodan, evak-

komatkat ja Suomen jälleenrakentamisvaiheen. Kirjassa on esillä Suomen kokemuksellista lähihistoriaa 1800-luvun puolivälistä saakka. Osa kirjoittajista on kokenut siirtolaisuuden, jatkosodan ja sen jälkeisen puutteen sekä maalta kaupunkiin muuton. Kaikki ovat myös eläneet nykyisessä teknillistyvässä maailmassa, kokeneet nousua ja laskua sekä valtakunnallisella tasolla että omassa elämässään. Elämäнкаarikirjoittaminen on kokemuksellista. Kansalais sodan punaisella tai valkoisella puolella olleiden isovanhempien jälkeläiset ovat tulkinneet tapahtumat eri tavoin. Ei voida sanoa kenen totuus on oikea. Isovanhempien kärsimykset ovat välittyneet jälkipolville todellisina.

Kirjassa käydään eräänlaista dialogia kirjoittamisesta kiinnostuneiden lukijoiden kanssa ja vastauksia saadaan mm. sellaisiin kysymyksiin, joita yksin kirjoittava joutuu pohtimaan. Ryhmäläisten kokemuksista on hyötyä.

Kirjassa annetaan elämäнкаaripsykologiaan perustuva metodi missä edetään sukupuun ja isovanhempien sekä vanhempien elämäńtarinan kautta oman elämäńkaaren kartoittamiseen seitsenvuotisjaksoissa syntymästä kuolemaan. Kirjan avulla on mahdollista käynnistää oma elämäнкаarikirjoitus tai toimia tukihenkilönä kirjoittavalle ystävälle. Se antaa myös ohjeet, miten ohjata elämäнкаarikirjoitusryhmiä. Siinä annetaan runsaasti tietoja ohjaajan roolista, persoonallisista ominaisuuksista ja ohjaustavasta kuten myös

siitä, että itsellä pitäisi olla elämäkokemusta – mm. omakoh-
taista kriisikokemusta. Minua
jää hieman arveluttamaan, et-
tä ohjaajan pohjakoulutukses-
ta ei puhuttu mitään. Itse pidän
tärkeänä jonkinlaista yliopis-
totason psykologis-sosiologis-
ta pohjakoulutusta, psykotera-
piakoulutusta tai vähintäänkin
hoitoalan ammattikoulutusta.
Luonnollisesti tämän lisäksi pi-
tää olla runsaasti henkilökohtai-
sia ominaisuuksia, joista etenkin
empatiakyky korostuu. Taustaa
ja omaa elämäнкаarta käsiteltä-
essä tulee esiin niin paljon tun-
teita, että niihin on syytä varau-
tua. Tämä koskee luonnollisesti
myös yksin tai tukihenkilön tai
pienen ystäväryhmän kanssa
kirjoittavia.

**Kirjoitin oman elämäntari-
nani** käydessäni Pepin syksys-
tä kevääseen kestävästä kurssin,
joten itselläni on kokemustietoa
kyseisen mallin toimivuudesta,
sillä. Etenimme sukupuusta ja
taustasta oman elämän seitsen-
vuotisjaksoissa niin pitkälle kuin
ikää kullakin riitti. Olin itse ku-
vitellut opintojeni ja ammattini
kautta analysoineeni melko tark-
kaan oman elämäнкаareni. Toisin
kävi. Seitsenvuotisjaksot kahden
viikon erissä kirjoitettuna toivat
hyvin paljon puhdistavaa, suoras-
taan kataranttista tietoa. Voin tältä
pohjalta suositella mallia etenkin
ihmissuhdealan ammattilaisille,
jotka työssään kohtaavat erilai-
sissa kriiseissä ja vaikeissa elä-
mäntilanteissa olevia asiakkaita.
Koin kirjoittamisen tukena omal-
le itsereflektiolleni.

Kahden viikon mittainen eläy-
tyminen tiettyyn jaksoon elä-

mässä aikuisen ymmärryksellä
varustettuna oli hyvinkin tera-
peuttista. Asiat, jotka lapsena
ja nuorena muodostivat erilaisia
"tunneökykyjä", saavat aikuisen
ymmärryksellä happea, valo-
a ja ilmaa. Oman elämän vai-
keat palat voi kirjoittaa ja tulki-
ta uudelleen. Voi antaa anteeksi
ja armahtaa rakkaat sukulaisensa,
jotka ovat toimineet itsellään
olevilla resursseilla ja elämän-
ymmärryksellä. Vanhemmilla ei
ole ollut välttämättä itsellään
kokemusta rakkaudesta, välit-
tämisestä ja huolenpidosta ei-
kä varsinkaan sitä psykologis-
ta tietoa, joka nykyisin on kaik-
kien ulottuvilla. Kova elämä on
monesti kovettanut isovanhem-
mat ja vanhemmat.

**Miehet ovat ryhmissä ol-
leet harvassa**, mutta naisten
kirjoituksissa miesten läsnäolo
on ollut kouriintuntuva pap-
poina, isinä, veljinä, aviomie-
hinä, rakastettuina ja poikina.
Miehet ovat arastelleet näitä
naisvaltaisia ryhmiä. Ehkäpä
he voisivat innostua kirjoitta-
misesta joko yksinään jonkun
tukihenkilön turvin tai kokoon-
tua tutun ystäväporukan kans-
sa muistelemaan sota- tai ar-
meijakokemuksiaan.

Tietyissä ikäkausissa ol-
vat ihmiset kiinnostuvat elä-
mäнкаarikirjoituksesta. Kirjoi-
tusryhmissä erottuu selkeästi
kaksi ikäkautta, jotka tulevat
mukaan: Noin 40-vuotiaat ja 60
ikävuoden kummallakin puolen
olevat. Alle 40-vuotiaita on ol-
lut vain muutama yksittäinen
tapaus – ehkä heille tämä alue
ei vielä ole ajankohtaistakaan.
40-vuotiaana sen sijaan tuntuu

olevan voimakas elämän inven-
taarion tarve. Nelikymppiset
etsivät omaa todellista ydini-
teään, elämänsä tarkoitusta ja
merkitystä. He huomaavat en-
simmäistä kertaa elämän rajal-
lisuuden ja ikääntymisen mer-
kejä itsessään. Heidän kirjoituk-
sensa on yleensä hyvinkin pro-
sessoivaa, mutta koska heillä
elämä on täydessä vauhdissa,
on vain väli-inventaarion aika.
60-vuotiaat ovat monesti jo tut-
kiskelleet elämänsä aikaisem-
minkin ja heidän kirjoitustyylin-
sä on enemmän tarinanomais-
ta. "Kiveen kirjoitettua" tai "se-
mentoitunutta" se ei kuitenkaan
ole kenelläkään.

Miksi viisissäkymmenissä
olevat eivät kiinnostu elämän-
kaarikirjoittelusta? Siihen on hy-
vä syy. Elämä on tuohon aikaan
hyvin hektistä. Omat vanhem-
mat alkavat olla tuen tarpeessa
ja lapset murrosiässä. Parisuh-
dekin on tässä iässä haavoit-
tuvassa vaiheessa, kun naisil-
la on vaihdevuodet ja miehellä
"viihdevuodet". Työelämässä on
viimeinen hetki antaa kaikkensa
ja yrittää pärjätä nuorempi-
en rinnalla. Monesti ei työyhteisö
osaa arvostaa sitä valtavaa
hiljaista kokemustietoa, joka tä-
män ikäisillä on. Viisikymppiset
kirjoittavat vain siinä tilantees-
sa, että aikaa vapautuu esim.
vuorotteluvapaan muodossa.

Alussa tuntui miltei epähu-
moriselta se, että kirjan ikävuodet
ulottuivat ikävuoteen 105.
Toisaalta, tämän kirjan klassik-
koluonteon valossa tulevaisuu-
dessa noita virkeitä tervaskanto-
ja tulee olemaan yhä enem-
män. Kirjailija pahoittelee si-

tä, että nämä myöhäisimmät ikävuodet ovat kirjassa saaneet vain vähän tilaa, sillä kovin ikääntyneitä ei ryhmissä juuri ole näkynyt, eikä heihin liittyvää kokemustietoa vielä ole. Kirjan näkökulma vanhenemiseen on se, että nuorempana korostuvat fyysiset ja ulkoiset asiat, mutta 40 vuoden iästä eteenpäin ne antavat tilaa sisäisille ja henkisille asioille. Ihmisen elämänkaarta ei missään nimessä ymmärretä kaarena, joka lapsuudesta alkaa nousta ja lakipisteeseen päästyä alkaa laskea kohti vanhuutta. Kyseessä on vain painopisteen muutos aineellisesta henkiseen.

Elämä voidaan hahmottaa neljän vuodenajan avulla. Reinikainen jakaa ihmisen elämänkaaren neljään vuodenaikaan: kevääseen, kesään, syksyyn ja talveen. Kukin vuodenaika koostuu neljästä seitsenvuotiskaudesta, joita kuvataan kunkin vuodenajan varhais- keski- täysi- ja loppuvaiheena. Kevät alkaa syntymästä ja päättyy 28 ikävuoteen mistä taas kesä alkaa. Kesä päättyy 56 ikävuoteen, jolloin alkaa syksy. Talvi alkaa 84 ikävuodesta ja päättyy ikävuoteen 105. Jako seitsenvuotiskausiin helpottaa suuresti kirjoittamista.

Kokonaisten elämänkaaren kirjoittaminen ja varsinkin työn aloittaminen tuntuisi ylivoimaiselta, mutta pienemmän jakson hahmottaminen on helpompaa. Kirjoittamista helpottaa myös se, että kustakin jaksosta on selvitetty ydinalueita ja annettu yleisteemoja. Itse yllätyin siitä, että valmiiksi annetut yleis-

teemat olivat juuri niitä asioita, joiden kanssa itsekkin painiskelin kyseisenä ikäkautena.

Yksin kirjoittaminen vaatii melkoista itsekuria, joten aikataulun laatiminen auttaa ja kahden viikon prosessointijakso tuntui sopivalta.

Kirjoittamista ei kannata aloittaa masentuneena tai kriisissä tai tietäessään, ettei ole aikaa tai voimavaroja tosissaan sitoutua asiaan. Monessa kohdin tuodaan esiin se, etteivät kirjoitustaidot ole pääasia. Kyseessä on prosessikirjoittaminen.

Elämänkaarikirjoittaminen tuntuu tällä hetkellä olevan suositua. Tämä kirja helpottaa asian toteuttamista, kun kirja antaa selkeät ohjeet, miten edetä systemaattisesti ja kronologisesti. Kirjassa on myös tuotu esiin niitä kysymyksiä, joita noin 400 kirjoituskurssilaista vuosien mittaan on esittänyt. Kussakin jaksossa on omat haasteensa ja kehitystehtävänsä ja myös jaksoon liittyvät yleisteemat ja vaarat. Tämä tieto perustuu tutkittuun elämänkaaripsykologian teoria- ja kokemustietoon. Ne on kirjassa esitetty selkeästi ja yksin kirjoittavan hyvä tiedostaa. Kirjoittaja saa kirjasta monenlaisia vastauksia mielessään oleviin kysymyksiin.

Oma elämä on niin ainutkertainen, että siitä voisi tulla menestyskirja suurkustantajalle, voi joku ajatella. Tämä on kuitenkin niin häviävän pieni mahdollisuus, että kannattaa lähteä liikkeelle hieman vaatimattomammin odotuksin. Tavoitteena voisi alussa olla vaikka se, että prosessoi oman elämänsä

ja taustansa ja saa täten parempaa ymmärrystä sekä menneisyytensä että nykyisyytensä ihmissuhteisiin. Tällä tavoin voivat vaikutukset ulottua myös tulevaisuuteen positiivisina muutoksina. Vanhuus voi olla seesteisempää, kun löytää ajoissa eheyden tunteen ja oman elämänsä merkityksen ja tarkoituksen. Vanhuuden masennus voi johtua siitä, että tiedostamattomaan on vuosikymmenten varrella kerääntynyt käsittelemättömiä tunnemöykkyjä. Kirjassa tuodaan esille myös voimaannuttava vaikutus, jonka myös omalla kohdallani havaitsin.

Kaikki kirjoittajat eivät halua omaa kirjoitustaan ulkopuolisten luettavaksi. Korkeintaan sukupuu ja isovanhempien ja vanhempien tarinat voivat tulla suvun kesken jaettaviksi. Joku ajattelee, että oma elämäntarina saa tulla löydettyksi kuoleman jälkeen jäämistöstä. Joku toinen taas lähtee tietoisesti kirjoittamaan itsestään ja juuristaan jättääkseen sen lapsilleen ja lapsenlapsilleen. Omakustannekirjan kautta tämä jää muistoksi myös jälkipolville. Iän karttuessa oppii arvostamaan oman suvun kokemustietoa, jota vanhemmat ikäpolvet eivät aikaisemmin jättäneet jälkeensä.

Elämänkaarikirjoittaja törmää myös siihen, mikä on totta ja mikä vain tulkintaa. Selkärankana kirjoittamisessa on luonnollisesti tietyt faktatiedot ja vuosiluvut. Monet kiinnostuvat myös historiasta. Minkälaista oli isovanhempien elämä kansalaissodan aikana ja kuuluivatko he punaisiin vai valkoisiin? Miten isä pärjäsi Kar-

jalan Kannaksella ja miten äiti selvisi kotona, kun isä oli rintamalla? Minkälainen oli vanhempien evakkomatka Karjalasta? Ei ole yhtä ainoaa totuutta asioista. Saman perheen sisaruksilla voi olla erilainen kokemus ja tulkinta elämästään ja vanhemmistaan. Ei voida sanoa, että toisen totuus on oikea ja toisen väärä. Jokaisella on oikeus omiin kokemuksiinsa ja tunteisiinsa. On kuitenkin tärkeää, että kirjoittaminen on rehellistä ja että kirjoittaja pyrkii totuuteen. Täyden "potaskan" kirjoittamisessa menee aika hukkaan eikä siitä ainakaan itselle ole mitään hyötyä.

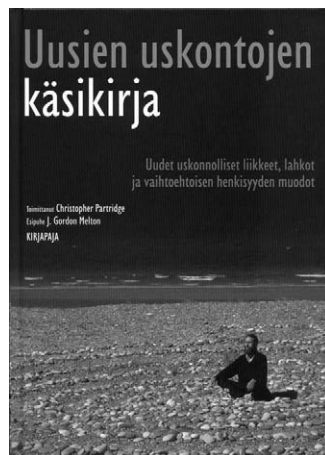
Kirjailija luovuttaa oman mallinsa ja metodinsa maailmalle odottamatta mitään taloudellista hyötyä itselleen, mikä on melko tavatonta nykymaailmassa! Kirja siis jatkaa elämäänsä ja veikkaisin sen antavan jatkossa ainakin henkistä hyötyä mallin kehittäjälle tämän seuratessa "oman lapsensa" matkaa. Uskoisin sen jatkossa kuuluvan ainakin ihmissuhdealan ammattilaisten ja monilukuisten elämäntaustakirjoittajien kirjajhylyyn sekä olevan käsikirjana työväenopistojen ja kansalaisopistojen opintopiireissä. Väittäisin sen juuri käytännönläheisyytensä vuoksi päätyvän vähitellen alan klassikoksi ja veikkaan sille pitkää elinikää.

Suomi on pöytälaatikkikirjoittajien luvattu maa. Tämä kirja mahdollistaa sen, että monet sellaiset käsikirjoitukset omasta suvusta ja elämästä, jotka aikaisemmin ovat jääneet pöytälaatikkoon, viedään omakustantamoihin, ja niistä tulee olemaan

iloa ja hyötyä jälkipolville. Ehkä historiantutkijat tulevaisuudessa huomaavat niiden arvon kokemuksellisen lähihistorian kartoittajina. Kirja poistaa pelot siitä, että pitäisi olla tietty kirjoitustaito ja tekniikka hallussa, ennen kuin kannattaa aloittaa. Jokainen pystyy kertomaan asioista ja taitohan kehittyi tehdessä! Tärkeintä on oman taustansa ja elämänsä työstäminen sillä järjellä ja ymmärryksellä, minkä aikuisiällä on saavuttanut. Ja ymmärryshän kasvaa työn edistyessä siinä kuin kirjoitustaitokin.

Pepi Reinikainen on itse monta kirjaa kirjoittanut ammattikirjailija, joka tämän elämäntaustakirjan myötä nimettiin tietokirjailijaksi. Tätä kirjaa lukiessa ikään kuin vaivihkaa ja rivien välistä tulee oivalluksia siitä, miten "oikeaa" kirjaa kannattaa koota ja rakentaa. Harrastajakirjoittajastakin voi tulla vuosien mittaan oikea kirjailija, mutta puuhun on hyvä nousta tyvestä eikä latvasta. Hyväksi kirjoittajaksi voi tulla vaikkapa aloittamalla sellaisesta asiasta, josta jo ennestään ainakin jotakin tietää, nimittäin omasta taustastaan ja elämästään. Tosin yllätyksiä voi tulla matkan varrella ja tulokset voivat olla vallan toisenlaisia kuin mitä alussa odotti. Menestyskirjasta alussa haaveileva kirjoittaja voi saada harmoniset suhteet omaisiin ja taustan, josta voi olla ylpeä, sisukkaat ja työteliäät vanhemmat ja lapsuuden, joka sittenkin oli aika hyvä vaikeuksista huolimatta.

Kaisa Pakkala

Uskontojen invaasio yksissä kansissa

Christopher Partridge (toim.)

Uusien uskontojen käsikirja

Uudet uskonnolliset liikkeet, lahkot ja vaihtoehtoisen henkisyuden muodot

Suomalaisen laitoksen toimitus Ulla Tervahauta-Helin
Kääntäjät: Kanerva Heikkinen, Mirja Itkonen, Hannu Juusola, Katja Ritari, Jutta Säämänen, Leena Vallinsaari
Kirjapaja OY Helsinki 2006
446 siv.

Uusien uskontojen käsikirjan esipuheessa J. Gordon Melton toteaa, että uskonnot muuntuvat aina, kun usko siirtyy sukupolvelta toiselle. Uskontojen muuntumisprosessit kuvastavat ihmisten erilaisia tarpeita,

enää ei valinnanvaraksi riitä usko–epäusko kahtiajako.

Kirjan kantava idea on se dynamiikka, jolla erilaiset traditiot ovat synnyttäneet omat "uususkontonsa". Laajahkoissa yleiskatsauksissa selostetaan maailman valtauskontojen periaatteita ja kehityskaaria, mikä auttaa ymmärtämään myös niistä kehkeytyneiden uusien uskontojen ymmärtämistä. Lisäksi siinä on myös erittäin kiinnostavia artikkeleita uskonnon eri alueilta. Pääosa sisällöstä koostuu luonnollisesti yksittäisten uskontojen, lahojen ja henkisten liikkeiden esittelystä.

Ns. suuret uskonnot: kristinusko, juutalaisuus, islam, zarathustralaisuus, hindulaisuus ja buddhalaisuus ovat luo-neet pohjaa uusille uskonnoille, samoin lännessä vähemmän tunnetut Itä-Aasian uskonnot. Hyvin monenlaiset variaatiot näiden perusteemoista ovat muotoutuneet omiksi uskon-noteen.

"Alkuperäis- ja pakanatraditiot" -otsikolla käydään läpi varsin sekalaista perinnejoukkoa: Afrikan vanhoihin uskontoihin perustuvaa rönsyilevää uskontokulttuuria, eurooppalaista druidismia, shamanismin uusia virtauksia, uuspakanuutta jne. Otsikko Länsimainen esoteria ja new age -perinne pitää allaan mm. teosofisia ja spirituaalisia suuntauksia ruusuristiläisyydestä aina valoravintoon asti. Myös moderni länsimaalainen kulttuuri esitetään omana traditionaan.

Kirjan alaotsikkoon on nostettu käsite "vaihtoehtoisen henkisyyden muodot": jotkin suunnat ovat selkeästi "uskontoja" tai "lahkoja", toiset taas paremminkin pyrkimyksiä sisäiseen kokemiseen tai jonkin tärkeän elämänalueen syväliiseen tiedostamiseen, kuten ekospiritualismi tai ekofeminismi. Henkisyys on kohtalaisen hyvä yleisluonnehdinta myös transpersoonalliselle psykologialle ja muille vastaavanlaisille suunnille, joiden tarkoitus on olla enemmän tiedettä kuin uskontoa.

Kaikki uskontokäsitteen piiriin kuuluva ei ole aatemaailmaltaan uskonnollista. Oman artikkelinsa on saanut myös nk. implisiittinen uskonto, joka tarkoittaa ihmisten maailmasta mutta uskonnonomaista omistautumista urheilulle, politiikalle, sodankäynnille, taiteelle, hyväntekeväisyydelle yms. Myös kuuluisuuskien palvontaa käsitellään.

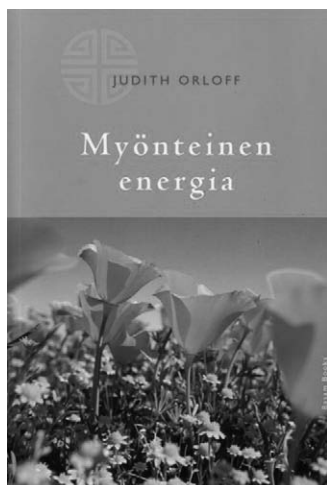
Kirjan suurimmat heikkoudet liittyvät lähinnä maantieteellisen perspektiivin rajoittuneisuuteen. Kyse lienee siitä, että katse on suunnattu pääasiassa länsimaalaisten mielenkiinnon mukaan. Kiinassa, Japanissa ja Koreassa syntyneitä uskonnollisia ja henkisiä liikkeitä on esitelty runsaasti, mutta esim. Mongolian tai siperialaisten kansojen nykyuskonnollisuutta ei ole mukana lainkaan – eikö siellä ole syntynyt mitään uutta? Kristinuskon muunnelmien esittely ei ulotu Venäjälle eikä muualle Itä-Eurooppaan. Islaminuskoa enti-

sen Neuvostoliiton alueilla ei ole käsitelty. Afrikan runsaat kristinuskon muodot ovat saaneet laajan käsittelyn, mutta saman maanosan islam on jäänyt kokonaan ilman. Ja vähän valitusta lisää: asiahakemiston tulisi tällaisessa käsikirjassa olla paremmassa kunnossa, sillä sivunumerot eivät kaikissa hakusanoissa täsmää.

Jos niuhottaminen jätetään sikseen, harva teos on ensiselaamisesta alkaen tuottanut niin paljon iloa ja jännitystä kuin Uusien uskontojen käsikirja. Teos tulee todelliseen tarpeeseen uskontotieteilijöille, poliitikoille ym. yhteiskunnan päättäjille, liikemiehille – aivan kenelle tahansa – onhan erilaisten uskontojen ymmärtäminen ja niiden rinnakkaiselo globalisoituvan nykymaailmamme henkisiä kulmakiviä.

Kirja on selkeärakenteinen ja helppolukuinen ensyklopedia. Kuvitettuna se on myös varsin kaunis. Artikkeleiden kirjoittajien lisäksi Uusien uskontojen käsikirjan luotettavuuden takeena ovat myös FT Kimmo Ketola, TM Jussi Sohlberg, prof. Jaakko Hämeen-Anttila ja prof. Tapani Harvainen, jotka ovat suorittaneet suomenkielisen laitoksen asiantarkistukset.

Tuula Uusitalo

Intuitio energiakenttien kompassinä

Judith Orloff

Myönteinen energia

Suomentanut Teija Hartikainen
Basam Books 2006, 484 sivua

Tämä kirja on opas siihen kuinka avautua myönteiselle energialle. Kirjoittaja Judith Orloff on energiapsykiatriaan erikoistunut klinisen lääketieteen tohtori. Oma uupuminen nopea-tempoiseen luennoimiseen ja intuitiivisen empaattisuuden sekä herkkyyden tunnistamisen saivat etsiytymään – ajan hengen mukaisesti – vaihtoehtoiseen, kokonaisvaltaisempaan hoitoon. Orloff työskentelee Los Angelesin yliopistossa apulaisprofessorina ja luennoi nyt eri puolilla USA:ta intuition, energian ja lääketieteen suotuisasta vaikutuksesta terveyteen ja elinvoimaiseen elämään.

Lähtökohtia kirjoittamiselle ovat hienoinen kapinallisuus äly- ja lääkekeskeistä tiedettä kohtaan sekä uteliaisuus ja innostus ikaikaisen kiinalaisen lääketieteen tuntemaan ki'hin. Tuo subtiili, hienon hieno energia ympäröi kaikkea elollista.

Judith Orloff kehottaa ensisijaisesti hakeutumaan ammatillisesti pätevien, loppututkinnon suorittaneiden henkilöiden hoitettavaksi. Onhan hänellä itselläänkin 14 vuoden klinisen lääketieteen opinnot suoritettuina ja hän kuuluu lääkärisukuun.

Ehkä juuri siksi Judithille ja hänen ystävälleen tämän herkästi ja lämpimästi värähtelvän energiakentän tunteminen on ollut iloinen ja niin innostava löytö. Hänen potilaalleen varaamansa aika on pyhitettyä ja hän opastaa potilaalleen kuin vertaiselleen tämän energiakentän ominaisuuksia. Energian havaitseminen on tavanomaisen arkitaajunnan ja havaintokyvyn ylittävä käännekohta.

Tullaksemme taitaviksi reagoijiksi erilaisten energiakenttien lähettämille eri sävyisille värähtelyille oppaassa neuvotaan miten tulla tietoisiksi näiden vaikutuksista omaan energia- ja vireystasoomme. Oma intuitio ja sydän neuvovat tuntemaan enemmän myötätuntoa, rakkautta ja kunnioitusta sekä itseä että lähimmäisiä kohtaan. Läsnaolon pyhyys ja optimismi lisäävät elinvoimia.

Kirja sisältää energiaa rakentavia ohjeita ja harjoituksia sekä myönteisten ihmissuhteiden luomisohjeen, lisäksi vielä

annetaan ohjeita energian suojaamiseksi.

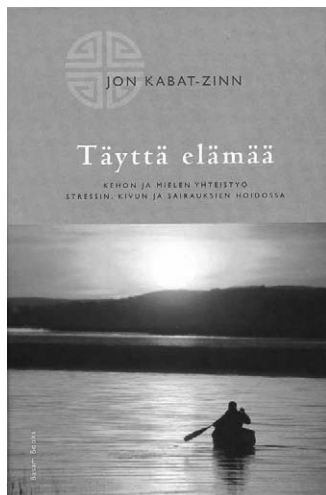
Ohjeissa vilisee runsaasti anonyymeinä potilastapauksia elämäntaitojen kohentumisista ja lopussa on USA:ssa tunnettujen henkilöiden haastatteluja.

Kirja oli minulle virkistävä piriste juuri tässä elämänvaiheessani. Toisaalta jo yksikin meditaatio-ohje olisi riittänyt tasapainottamaan herkkyyttäni. Intuitioni kertoo, että vähemmän on enemmän.

Kirjan lopussa on erilaisten kokonaisvaltaisempaan hoitoon erikoistuneiden koulutuskeskusten sähköpostiosoitteita sekä kirjallisuuslähteitä, joissa on myös suomenkielinen lyhyt seloste niiden sisällöstä.

Ehkä tämä opas vastaa viimeisten vuosikymmenten ihmisten tahtoon elää kokonaisvaltaisemmin ja löytää elämänvoimansa.

Airi Roos

Läsnä omassa elämässään

Jon Kabat-Zinn
Täyttä elämää: Kehon ja mielen yhteistyö stressin, kivun ja sairauksien hoidossa

Käännös Tuija Turpeinen
 ja Marlene Sanoukian,
 BASAM BOOKS 2007
 575 siv.

Ihminen voi viettää koko elämänsä kiinnittämättä huomiotaan omaan kehoonsa ja sen tarpeisiin, hän on saattanut olla kokonaan "poissa" omasta elämästään. Kun stressi, kipu ja sairaus sitten iskevät, nämä ottavat koko ihmisen haltuunsa ja elämä muuttuu sietämättömäksi. Tähän taitekohtaan sopii hyvin Jon Kabat-Zinnin *Täyttä elämää* -kirja. Se vastaa kysymyksen miten voi elää vaikka elämässä on kaaos – jos kirjan englanninkielinen nimi *Full Catastrophe Living* olisi sellaisenaan käännet-

ty, se olisi suomeksi "Täyttä katastrofielämää".

Täyttä elämää on kirjoitettu Kabat-Zinnin johtaman stressiklinikan perspektiivistä missä mm. kipujen hallinta on jokapäiväinen haaste. Kabat-Zinn on ottanut joogan ja meditaation keinoksi hoitaa stressiä ja kipuja – myös kaikki klinikan työntekijät ovat sitoutuneet päivittäiseen meditaatioon. "Hoitaminen" ei tarkoita sitä, että väen vängällä pyrittäisiin saamaan vaivat pois kehosta ja mielestä vaan paremminkin niiden hyväksymistä ihmisen omaan kokonaisuuteen, jolloin ne alkavat parantua ja jos eivät niin kuitenkin lakkaavat hallitsemasta. Kipu – fyysinen enempää kuin henkinenkin – ei ole elämän päällimmäinen asia. Tärkeintä on jokaisen hetken eläminen ainutkertaisena kokemuksena, oli kipua tai ei.

Kabat-Zinnin hoitoidea on *hyväksyvä tietoinen läsnäolo*. *Automaattihjauksesta irtautuminen* on hyväksyvän tietoisien läsnäolon seuraus. "Automaattihjauksen" edustaa tässä kaikkia virheellisiä suhtautumistapoja, joille ihminen altistuu silloin kun hän ei itse ole läsnä omassa kehossaan ja elämässään.

Stressiklinikan asiakkaat ovat kirjan rohkaisevia esimerkkihahmoja, jotka kasvavat ihmisinä samalla kuin harjoittavat meditaatiota ja joogaa.

Loppua kohti kirja tuo esille yleisempää tietoa, mm. lääketieteen tutkimuksia mielen vaikutuksesta stressin ja sairauksien paranemiseen; samalla se pyrkii vaikuttamaan lääketieteen käsityksiin sairauden olemuksesta. Siinä annetaan myös

järkeenkäyviä sovellutusohjeita tavallisiin, itse kunkin elämäntilanteisiin, kuten syöminen, unettomuus, tauot työpaikalla. Näkemystä laajennetaan yhdistämällä yksityisen ihmisen elämä luonnon hyvinvointiin. Aivan lopuksi Kabat-Zinn puhuu *tietoisuuden tiestä*, joka kestää läpi elämän.

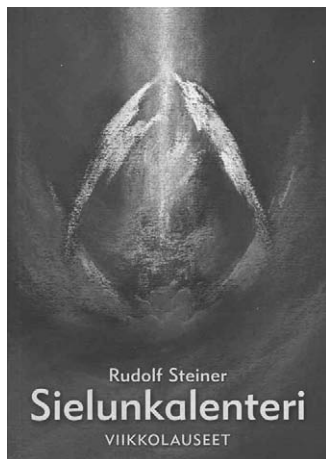
Kabat-Zinnin buddhalaisuuteen perustuva ajattelu vaikuttaa jotenkin tutunomaiselta. Suomessa tämännäköiset ideat alkoivat saada jalansijaa viime vuosisadan keskivaiheilla erityisesti Krishnamurtin kirjoitusten ja hänen opetuksistaan innostuneiden ihmisten vaikutuksesta.

Jon Kabat-Zinn on amerikkalaiseen tapaan ottanut aatteen hyötykäyttöön. Kirjan yleissävy on kepeä, siinä ei saarnata. Tosin "hyväksyvä tietoinen läsnäolo" myydään lukijalle moneen kertaan toistaen – jos et siitä usko niin johan on kumma!

Hyväksyvä tietoinen läsnäolo voi harjoittaa kirjan neuvojen mukaan. Melkeinpä jokaisessa luvussa on jokin harjoitusohjelma. Aluksi voisi kokeilla vaikkapa hengityksen seuraamista tai esim. joogaliikesarjaa, jonka tueksi on saatavissa myös kasetti. Harjoitukset ovat sinänsä helppoja, mutteivät niin helppoja etteikö niihin pitäisi tosielellä paneutua.

Kirjan liitteinä on kaksi tiedostamiskalenteria kysymyksiin, viikoksi kumpikin. Ei tällainen tiedostaminen ainakaan pahaksi ole! Vielä parempi, jos niiden avulla saa psyyken solmuja aukeamaan.

Tuula Uusitalo

Rudolf Steinerin vuodenaika- mystiikkaa

Rudolf Steiner Sielunkalenteri Viikkolauseet

Suomentanut Kaarina
Heimsch yhteistyössä
Freddy Heimschin kanssa

Suomen antroposofinen liitto
Gummerus kirjapaino OY
Vaajakoski 2007
91 siv.

Sielunkalenteri on pienenpieni kirjanen, jonka sisältö koostuu kahdesta esipuheesta, 52 lyhyestä runosta ja niiden saksankielisistä alkuteksteistä.

Kirjan alaotsikko, Viikkolauseet, kertoo sen, että jokaiselle viikolle on yksi runo, joka kuvaa juuri kyseisen ajankohdan henkistä sisältöä, tuntevirettä ja dynamiikkaa. Rudolf Steinerin vuosi alkaa pääsiäisestä. Viikkolauseiden ideassa

on jotain samaa kuin kiinalaisessa filosofiassa, missä vuodenaajoilla on suuri merkitys.

Rudolf Steiner on mestari käyttämään yhdyssanoja. Esim. sana "maailma" toistuu useissa yhdyssanaluomuksissa: maailmanvoimia, maailmanitseys, maailmansana, maailmanolemus olkoon esimerkkinä runsaudesta, joka syntyy, kun sanat värittävät toisiaan.

Runot ovat hieman vaikeita suurenmoisesta selkeydestään huolimatta. Ne vaativat lukijaltaan ajattelua, paneutumista. Huomiota kiinnittää erityisesti Steinerille ominainen yhdistelmä teoreettista ajattelua ja henkistä mystiikkaa. Steinerilaisen ajattelun suurempi tuntemus olisi hyväksi, mutta tarkalla korvalla ja intuitiollakin niistä saa aika paljon. Loppuhuomautus, jossa puhutaan runojen eurytmiasista, viittaa niiden äänteelliseen ulottuvuuteen, joka on yhteydessä jo sinällään kosmisten voimien kanssa.

Käännökset on tehty huolella, suomenkielen soinnikkuus sopii hyvin näihin runoihin. Ainakin yksi uudissana löytyi – omuus. Saksankielinen vertailukohta näyttää, ettei käännös mitenkään häviä alkutekstille. Se näyttää myös saksan ja suomen välisen eron runokielenä Saksa on konsonanttinen ja rytmikäs. Suomi on vokaaliksi ja avautuvampi.

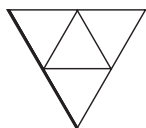
Samat runot ovat vielä toiseen kertaan mutta nyt pareitain vuodenkierron vastakkaisilta puolilta järjestettyinä ja kaavakuvalla juhannus–joulu,

pääsiäinen–Mikael, varustetuna. Näin runot saavat lisämerkityksiä ajallisten vasta-kohtiensa kautta. Steiner on tarkoittanut runonsa meditaatioiden lähtökohdiksi.

Tunnen kuin lumouksesta
vapautuneena
sielunsylissä hengenlapsen;
sen on sydänvaloon
luonut pyhä maailmansana;
toivon taivashedelmä,
joka riemuitten kasvaa
maailmanääriin
olemukseni jumalperustasta

(Jouluyön tunnelma)

Tuula Uusitalo

VIA-AKATEMIA

YLEISÖTAPAHTUMAT

Yleisöluento Helsingissä lauantaina 17.11.2007

Tapio Karvonen, Plotinos, ylösnousemus ja
yksilöllinen identiteetti Jumalassa
Puheenjohtaja: Börje Fri
Paikka: Valon Tila,
Uudenmaankatu 35, Helsinki
Aika: Luento alkaa klo 13
ja päättyy noin 15.30
Oviraha 10 euroa. Kahvitarjoilu

Yleisöluento Hengen ja Tiedon mes- suilla Joutsenossa 26 tai 27.1.2008

Terttu Seppänen, anteeksiantamisen voima

Seminaari "Luonto ja ihminen" Helsingissä lauantaina 26.1.2008

Esitelmät
Börje Fri, Otteita Esko Jalkasen elämästä
Yrjö Honkala, Gaia-teoriaa. Maapallo elä-
vänä olentona.
Rauni Pietarinen, Luonnon ympäristökriis-
in luomakunnan eheyteen
Puheenjohtaja: Yrjö Honkala
Paikka: Valon Tila,
Uudenmaankatu 35, Helsinki
Aika: Seminaari alkaa klo 13
ja päättyy noin klo 16.00.
Oviraha 10 euroa. Kahvitarjoilu.

Seminaari "Ken Wilber ja intergraalispirituaalisuus"

Helsingissä lauantaina 1.3.2008
Esitelmät:
Juha-Pekka Jakonen, Ken Wilberin filosofian
kaksikymmentä periaatetta (20 tenets),
Terttu Seppänen, Tietoisuuden kehitys var-
haisvaiheista valaistumiseen
Sinikka Juntura, Suomi yhdentyvässä maa-
ilmassa
Paikka: Valon Tila,
Uudenmaankatu 35, Helsinki
Aika: Seminaari alkaa klo 13
ja päättyy noin klo 16.00.
Oviraha 10 euroa. Kahvitarjoilu.

Yleisöluento Turussa lauantaina 15.3.2008

Kaisa Pakkala, Kierkegaard ja henkinen kehitys
Tuula Uusitalo, Arkkityypit ja ihmisen kehi-
tyshistoria
Puheenjohtaja, Jouko Palonen
Paikka: Ruusuportti,
Paimalantie 374, Turku
Aika: Luento alkaa klo 13
ja päättyy noin klo 16.00.
Oviraha 10 euroa. Kahvitarjoilu.

Seminaari "Ken Wilber ja integraalispirituaalisuus"

Turussa lauantaina 5.4.2008
Esitelmät:
Juha-Pekka Jakonen, Ken Wilberin filosofian
kaksikymmentä periaatetta (20 tenets)
Terttu Seppänen, Tietoisuuden kehitys var-
haisvaiheista valaistumiseen
Sinikka Juntura, Suomi yhdentyvässä maa-
ilmassa
Puheenjohtaja, Jouko Palonen
Paikka: Ruusuportti,
Paimalantie 374, Turku
Aika: Luento alkaa klo 13
ja päättyy noin klo 16.00.
Oviraha 10 euroa. Kahvitarjoilu.

TAPAHTUMAT VIALAISEN RAJAJOOGAN HARJOITTAJILLE

2.12.2007 Adventtiseminaari Tampereella
31.12.2007-1.1.2008 Uudenvuoden seminaari Kerimäen Kaukalinnassa
23.2.2008 Iltaseminaari Kerimäen Kaukalinnassa
22.-23.4.2008 Pääsiäisseminaari
20.-25.6.2008 Vialaiset kesäkurssit

AVOIN YLIOPISTO-OPETUS

Uskontotieteen aineopintojen jatkumisesta avoimena yliopisto-opetuksena Helsingin yliopiston tutkintovaatimusten mukaan neuvotellaan. Tulossa vuonna 2008 aineopintoihin kuuluvat Ust 220 Uskontotieteen klassikot (5 op) ja Ust 260 proseminaari (10 op), jos järjestämisoikeus myönnetään.

Aineopintojen maksut
- 200 euroa/opintojakso
- 120 euroa Helsingin yliopistolle aineopinnoista suoritettava maksu/opiskelija
Tarvittaessa voit anoa stipendiä.

Tulossa kesällä 2008

KT, dosentti Simo Skinnarin kurssi, ajankohta avoin, seuraa www.via.fi/akatemia
Teemat: *Ihmisen arvoitus ja pedagoginen rakkaus*

Ihmisen kokonaisuuden hahmottaminen, aikamme keskeiset ihmisen kriisit, lapsuuden ja nuoruuden kehityskriisit ja niihin vastaaminen, miten kasvattaja voi kasvaa pedagogiseen rakkauteen?

Aikuinen elämäntutkimus

Rakkaus ja kriisit elämänkaaren eri vaiheissa, miten tulla siksi, mikä syvimmältään on? Ihmisen vapaus ja yksilöllisyys. Elämän tarkoituksen luominen/löytäminen? Sairauksien ja muiden ongelmien pidettyjen asioiden muuntaminen inhimilliseksi voimavaroiksi, kasvu rakkauteen...

PUUTARHAKONSERTTI

Perinteinen raikuva puistokonsertti uusien yllätysvieraiden ja aikaisempien vuosien taiteilijoiden seurassa Kaukalinnan puutarhasa sunnuntaina 3.8.2008 klo 15.00. Tule ja hämmästy!

Liput 15 euroa.

Eläkeläiset, työttömät, opiskelijat ja lapset 10 euroa.

Sisältää kahvitarjoilun.

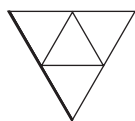
Majoitus ja ruokailu

Majoitus ja ruokailu eivät sisälly kurssimaksuun, vaan ne maksetaan erikseen.

- Via-Akatemian opiskelijoille majoitus sisältäen täyshoidon on 27 euroa/vrk, Via ry:n jäsenet 22 euroa/vrk.
- Lisämaksu liinavaatteista ja 1-2 hengen huoneesta.
- Kesäisin mahdollisuus aittamajoitukseen.

Lisätietoa ja
ilmoittautumiset
VIA-AKATEMIA

Puhelin: (015) 543 112, Telefax: (015) 533765
Postiosoite: PL 4, 58201 Kerimäki,
Käyntiosoite: Kaukalinna, Viitämäentie 189, Kerimäki
Sähköposti: via.akademia@via.fi Internet: www.via.fi

KIRJEOPISTO VIAN RAJA-JOOGA

Opetusta luonteen jalostamiseksi menetelmänä looginen positiivinen ajattelu

Itämaisen filosofian ja psykologian tietämystä ihmisen sisäisestä kehittämisestä täydennettynä nykyajan länsimaisella psykologialla ja henkisellä tiedolla.

Tavoitteena mm.

- ajatusten hallinta
- luonteen jalostuminen
- keskittymiskyky
- sisäinen rauha
- harmoniset ihmissuhteet
- tajunnan avartuminen
- tietoinen yhteys Jumalaan

Yksilöllinen oppilaan lähtökohdat huomioonottava ohjaus. Kirjeopistomuotoinen etenemistapa mahdollistaa mukanaolon ajasta ja paikasta riippumatta. Myös lähiopetusta.

Tiedustelut ja esitilaukset:

Kirjeopisto Via, Olavinkatu 34 B 22, 57130 Savonlinna
Puh. 015 273 558 tai 050 567 9630,
sähköposti: terttu.seppanen@via.fi, internet: www.via.fi

Uusi **SAFIIRI**

Ilmoitushinnat 2008

Mustavalkoinen/euroa

1/1 sisäsivut	135
1/2 sivua	85
1/4 svua	50
1/8 sivua	25

Neliväri/euroa

1/1 takakansi	470
1/1 sisäkansi	420
1/1 sisäsivu	300
1/2 sivua	190
1/4 sivua	110
1/8 sivua	55

Sivun koko 172 x 247 mm
Resoluutio 300 ppi

Hintoihin lisätään alv 22 %.
Vuosisopimuslennus 15%

Lisätietoja

Kaukalinna/Via-Akatemia,
Sinikka Juntura 015 543 112,
040 8255165
uus.safiiri@via.fi

Uusi Safiiri
maksaa
postimaksun

UUSI SAFIIRI
Tunnus 5009982
58003 Vastauslähetyt

TILAUSKORTTI

Uusi **SAFIIRI**

Teen Uusi Safiiri -lehden tilauksen

13,90 euroa/2 numeroa
alkaen numerosta _____

24 euroa/4 numeroa
alkaen numerosta _____

Tilauksen hinta Suomen ulkopuolelle;
2 numeroa Eurooppaan 16,90 euroa ja muualle 19,90 euroa
4 numeroa Eurooppaan 27 euroa ja muualle 30 euroa

☐ Suoritan ☐ Olen suorittanut

tilauksen maksun tilille

Uusi Safiiri, Kerimäen Op 513300 - 223577,
viite 550

Lehti postitetaan maksun tultua tilille.

Tilaan lehden itselleni ☐

Tilaan lehden lahjaksi ☐

Tilaan aiempia numeroita seuraavasti
Suoritan niiden maksun + postikulut
lehtien mukana tulevalla tilisiirtolomakkeella.

Maksaja/tilaaja

Nimi _____

Jakeluosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Allekirjoitus _____

Lahjatilauksen saaja

Nimi _____

Jakeluosoite _____

Postinumero ja postitoimipaikka _____

Uusi SAFIIRI

Tilauksen teet maksamalla vuosiker-
ran hinnan lehden tilille
Kerimäen Osuuspankki
Uusi Safiiri
513300-223577, viite 550.

Tilaushinnat

Vuositilaus, 2 numeroa, Suomeen
13,90 euroa,
Eurooppaan 16,90 euroa ja muualle
19,90 euroa
Kahden vuoden tilaus, 4 numeroa,
Suomeen 24 euroa,
Eurooppaan 27 euroa ja muualle 30
euroa

Irtonumerohinnat

1999 - 2004
2,00 euroa/kpl + toimituskulut

Vuosikerrat

2005 - 2006
11 euroa + toimituskulut
5,90 euro/kpl

Vuosikerta 2007
12 euroa + toimituskulut
6,90 euroa/kpl

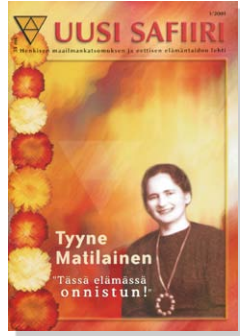
2008
6,90 euroa/kpl

Myyntipisteet

Aatma, Helsinki
Akateeminen Kirjakauppa,
Helsinki, Tampere, Turku
Delfiini Kirjat, Turku
Era Nova, Helsinki
Myllyoja, Ruusuportti, Turku
Unio Mystica, Helsinki
Via-Akatemia, Kerimäki

Tilaukset

Uusi Safiiri
PL 4, 58201 Kerimäki
uusi.safiiri@via.fi
Via-Akatemia/Kaukalinna,
015 543112

Clematis 'Ivan Olsson', vaaleansininen
Clematis 'Hanaguruma', vaaleanpunainen

Sofianlehdosta löydät mm:

- Kukkakaupan täyspalvelu
- Kotipuutarhakoulun kasvi- ja puutarha-aiheisia iltakursseja
- Suomen suurin kärhövalikoima (Clematis)
- Vanhat ja uudet ruusulajikkeet
- Perennat erilaisille kasvupaikoille
- Pionit keväästä syksyyn
- Hedelmäpuut ja marjapensaat
- Havukasvit ja muut ikivihreät
- Verkkomyymälämme

Tervetuloa !

Palvelemme Sinua vuoden ympäri.

Puutarhakeskus Sofianlehto
Garden Center
Sofianlehdonkatu 12, 00610 Helsinki
Puh: 09-796 230
sofianlehto@sofianlehto.com

*** myyntiluettelot

www.sofianlehto.com***